ANUL XV-lea No. 3737

25 BANI NUMARUL

Miercuri 1 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 30 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 300 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITATII IASI

„Copiii Patriei"

Aşa numea Revoluţia franceză pe copiii soldaţilor morţi pentru apărarea Patriei, pentrucă într'adevăr formau obiectul solicitudinei întregei naţiuni.

Avem şi noi dé aceşti copii. „Copiii patriei" noastre se ridică aproape la 34.000, numai pentru regiunea Moldovei, cari au căzut în sarcina Statului şi a caritaţei publice. Pentru creşterea lor Statul contribuie cu 4.000.000, iar publicul cu 1.000.000. In total prin urmare pentru aceşti 34.000 orfani, este un fond de 5.000.000.

Aceasta se vede din darea de seamă care s'a făcut Sâmbătă 27 Septembrie în Aula Universităţei noastre la întrunirea cu delegaţi ai tuturor celor 13 judeţe din Moldova.

Intrunirea era prezidată de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, preşedinte de onoare al întregei Regiuni, asistat de d-na Olga Sturdza preşedintă activă; d-na Zoe Mârzescu, vicepreşedintă, d-ra Ana Severin secretară.

Am fost lovit întâi de puţina lume care asista la această întrunire, dovadă de puţinul interes ce-l dă publicul nostru copiilor rămaşi pe urma celor cari au murit pentru România Mare, de care ne bucurăm noi, cei cari supravieţuim acelora. Mă aşteptam la o mai pioasă recunoştiinţă a acelor cari trăesc către acei cari murind, n'au avut poate durere mai mare decât că lasă în urma lor nişte scumpe odrasle fără sprijin.

Darea de seamă cea mai complectă, după aceia a Iaşului, mi s'a părut a delegatului jud. Fălciu, făcută de un preot, care se ocupă de cele mai mici amănunte, pînă şi de decesele cari s'au întâmplat în cursul anului.

Dar încolo, unele dări de seamă nu stabileau nici măcar cifra exactă a numărului orfanilor, alte judeţe nici n'au trimes delegaţi. Jud. Tutova, care are peste 5000 orfani, nu sunt îngrijiţi în şcoli decât 70. Delegatul jud. Roman se plângea de puţinul concurs al primarilor rurali şi de lipsa de fonduri. In schimb alt delegat spunea, în particular, că ţi s'a trimis 100.000 lei şi nu ştie cum să i întrebuinţeze.

Caracterul general trist este nestabilirea exactă până în prezent a numărului orfanilor şi neterminarea lucrărilor de tutelă. De altfel în această direcţie s'a obţinut un mare succes, am putea zice feminist, prin modificarea codului civil în senzul uşurărei formalităţilor de tutelă— dreptul mamelor de a exercita puterea paternă.

Judeţul cel mai bine îngrijit însă este Iaşul, mulţumită activităţei şi vigilenţei preşedintei active d-na Olga Sturdza. Aşa, după darea de seamă şcolară făcută de d-na Ella Negruzzi, în Iaşi sunt mai multe categorii de şcoli: grădini de copii, şcoli primare, şcoală de menaj, etc.

Nu ni se spune însă care e corpul profesoral şi ce pregătire are.

Cu această ocazie voiu releva o lacună a şcoalelor noastre în genere, acea de a nu da instrucţie şi educaţie conform cu aptitudinile copiilor. Noi învăţătorii copiilor nu am putea hotărî, adică, asupra profesiunei copiilor, din pricină că ne lovim de ideia mare ce au părinţii despre copiii lor. Degeaba ţi spui unui părinte că deşi nu prost, copilul lui totuşi nu are aptitudini la carte şi mai fericit ar fi dacă ar învăţa carte mai puţină şi ar intra fie şi la o şcoală de meserii,

Părintele, dacă este un burghez cu oare-care trecere, îl sileşte să facă de bine de rău liceul şi apoi universitatea, ca să iasă numai decât un declasat.

Ceea ce se zice că nu se poate face cu copiii părinţilor de burghezi, cu pretenţii mari, se poate face cu orfanii. Aceştia pot fi instruiţi şi educaţi conform aptitudinilor şi vocaţiei lor. Pentru aceasta trebue un personal didactic bine pregătit ca să ştie să'i urmărească pas cu pas şi să'i aleagă, iar pentru copiii cu aptitudini intelectuale superioare, societatea să aibă o deosebită grijă.

Nu văd societatea orfanilor din războiu că se ocupă de această importantă chestiune; din contra, la întrunirea la care am asistat, am căpătat impresia că aceşti copii fiind din oameni săraci, dacă li s'ar pune la toţi în mâni un meşteşug normal, societatea a făcut tot ce se poate face pentru dînşii. Nu. Drepatatea umană cere ca aceşti copii fără părinţi, să fie ajutaţi aşa fel ca să-şi desvolte toate puterile de cari sunt dotaţi dela natură. Cîteva inteligenţe cari se vor fi găsind printre ei, să fie scoase la suprafaţă şi deosebit îngrijite. Pentru aceasta d-na Sturdza are nevoe de ajutorul tuturor oamenilor de bine. La întrunirea Congresului ce s'a anunţat peste o lună să fie reprezentată nu numai oficialitatea, care nu inspiră destulă încredere. Oameni cu alte idei decât oficialitatea trebue să'şi spună părerea asupra felului cum trebue să fie crescută această tinerime orfană.

C. V, BUŢUREANU

Câteva NOTE

Unii se arată surprinşi că un general a fost numit ministru de instrucţie.

Şi totuş lucrul n'ar trebui să surprindă La casarmă se face multă instrucţie şi mereu s'a tot spus că armata e o şcoală

•

In nici un rol Ciucurete nu reuşeşte atât de bine ca în rolurile de mitocan.

Publicul îi admiră naturaleţa cu care joacă ast fel de roluri.

•

Atât de mult se identifică Ciucurete cu rolurile ce i se încredinţează încât nu numai că e foarte natural când dă pe mitocanul, dar face chiar mitocănii pe scenă

•

Ascară trupa de operetă a reprezentat Violonistul

Iar artiştii s'au simţit obligaţi să cânte în sardină.

Blanzy

INSEMNARI

CAPCANA CIVICA

Până astăzi scrisul nostru era trecut prin filiera ilegală, ostrimă şi deseori lipsită de logica cea mai elementară, a cenzurei presei. Gândirea noastră era reţinută de fantoma foarfecei, iar frasa suferea masacrările largi ale slujbaşilor absolutismului.

Cel puţin însă eram la adăpostul rigorilor marţiale, eram acoperiţi de fiinţarea imorală a cenzurei, aveam asigurată în mare măsură libertatea personală

Iată însă că noul guvern militar dă scrisului o nouă lovitură. Se proectează, după cum se ştie, menţinerea „interpretativă" a stărei de asediu şi înlocuirea cenzurei preventive prin prompte şi severe măsuri de represiune.

Această formulă înseamnă suprimarea pur şi simplu a celia ce ne mai rămăsese din siguranţa persoanei. Tipărirea părerilor va fi liberă, dar la gustul oricărui militar ne vom pedinda prin faţa Curţilor Marţiale pentru cel mai inofensiv atac, cea mai blândă critică, cea mai timidă desvăluire a faptelor, şi aceasta numai din pricină că am atinge susceptibilităţi de persoane sau de casă.

O asemenea ridicare a cenzurei „cu temperamente" ar însemna de fapt o mai mare încătuşare a scrisului şi o eludare mai ridicală a libertăţilor constituţionale, însă cu ipocrizia unei aparente legalităţi şi cu invenţia sadică a *Capcanei civice*, invenţie izvorâtă în cea mai absolutistă minte a guvernanţilor noştri.

Legislirea noastră penală reprimă destul de circumspect şi sever infracţiunile politice. Delictele de presă merg în judecata cetăţenească a juriului civil Logic este a se ridica deci cenzura presei, fără nici o „anumită condiţiune", căci reprimarea legală a infracţiunelor se poate face aşa cum s'a făcut totdeauna fără primejduirea statului dar şi fără nedreptate.

Dacă aceasta nu se face, apoi nu se intră în legalitate, nu se respectă libertăţile publice şi nu se garantează siguranţa personală.

Dimpotrivă, ne aflăm în faţa unei Capcane cu eticheta lăţoşitoare a barbariei evului de mijloc. Şi lucrul nu poate fi, cu nici un preţ nu poate fi tolerat.

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Ea ar fi suspendată...

— Ziua de astă-zi va lămuri —
— Englezii în Ardeal —

Dacă teoria e adevărată, dacă viaţa politică este da sau ba suspendată, să judece cetitorii. In ori-ce caz fapte foarte apropiate vor verifica susţinerile opoziţiei de astă-zi.

*

Din cele ce ne parvin din Bucureşti ziua de astă-zi va lămuri definitiv problemele în legătură cu alegerile şi ţinuta opoziţiei,

După cât se asigură guvernul intenţionează modificarea cenzurei şi a stărei de asediu şi amânarea alegerilor pe ziua de 2 Noembrie. Un decret-lege va apare astă-zi în acest sens.

Tot astă-zi se va cunoaşte deciziunile luate de opoziţie şi din cele ce transpiră în presa ei autorizată rezultă că nu sunt speranţe că se va prta la manevrele guvernului. Se pare chiar că opoziţia va determina în mod precis cum crede ea că ar putea fi asigurata libertatea alegerilor şi în ce condiţiuni ar înţelege să lupte.

*

Cu toate gravele evenimente în curs, liberalii nu încetează de a fi preocupaţi de chestiile economice.

Or, în legătură cu aceasta, ei au intrat în conflict cu englezii, cari, prin reprezentanţii lor de la Viena, au cumpărat acţiunile multor mari întreprinderi din Ardeal.

Interpretarea măsurilor excepţionale

— „Indulcirea" nu modifică şi nu ameliorează —

Dacă a pătimit prin ceva ţara noastră, prin excelenţă abuzivă, este că spiritul nostru eminamente inventiv a găsit cele mai infernale modalităţi de interpretarea legilor. Cele mai bune legi, au devenit derizorii prin modul cum au fost aplicate şi pe cale de interpretare a celor puşi să le aplice.

Şi în ast-fel de împrejurări a vorbi de «îndulcire» pe cale de interpretare este cea mai sîngeroasă ironie la adresa năzuinţelor spre libertate.

Starea de asediu înseamnă domnia baionetelor, iar interpretările sub o atare domnie, ţara românească le cunoaşte de patru ani încoace. Şi le cunoaşte atât de bine în cât preferă textele cele mai aspre, interpretărei celei mai „îndulcite".

Conştient că regimul de asuprire nu mai poate dăinui, noul guvern caută o formulă care să constitue o ameliorare a situaţiei. Ea nu înseamnă desfiinţarea regimului de domnia baionetelor ci modificarea lui.

De cât un lucru. Cu baioneta poţi face ori-ce, dar nu te poţi aşeza pe ea. Unii oameni politici cred contrariul şi iaccarcă o aşezare temeinică pe baionete.

Foarte curând se vor convinge că lucrul nu-i posibil pe cale de „îndulcire" a stărei de asediu după cum n'a fost posibil cu starea de asediu riguros aplicată.

Calea interpretativă nu modifică şi nu ameliorează. Numai definitiva reintrare în garanţia drepturilor constituţionale poate pune capăt nemulţumirearei situaţii de astă-zi.

Şi nimic şi nimeni nu va putea împiedica reintronarea libertăţilor asigurate de constituţia, astă-zi abrogată.

România şi ocupaţia Ungariei

Am vorbit la timp despre nota guvernului român, drept răspuns la ultimatumul adus de Sir Clerk. La aceasta a noastră comunicare, făcută de guvernul Brătianu şi socotită de cei în drept ca foarte conciliantă, Aliaţii ne-au răspuns prin următoarea notă:

„Conferinţa de pace, fără să trasoă peste anumite puncte, cari cer indreptare din partea, la notă cu satisfacţie de comunicarea guvernului român, că intenţionează să lucreze de acord cu politica adoptată de Conferinţa păcii în Ungaria. Ea interpretează această declaraţie în senzul că România, ca Stat care participă la Conferinţa păcii, intenţionează să se conformă deciziunilor Conferinţei, cari i-au fost comunicate prin misiunea aliată din Budapesta.

Instrucţiunile trimise de trei ori de Conferinţă misiunii generalilor aliaţi, şi comunicate la Bucureşti, au definit în mod lămurit şi amănunţit, politica actuală a Puterilor Aliate faţă de Ungaria: dezarmarea trupelor ungare, menţinerea ordinei cu numărul cel mai mic posibil de trupe străine, reaprovizionarea Ungariei şi abţinerea dela orice amestec în politica internă, rezervată expresiunii libere a voinţei naţionale.

Consiliul suprem insistă asupra faptului că o despăgubire definitivă de războiu, material de cale ferată sau agricol, nu se poate face în prezent. In conformitate cu principiile Conferinţei, acceptate de toţi Aliaţii, şi aplicate în special la tratatul de pace cu Germania, s'a dat numai Consiliului general al Aliaţilor dreptul de a fixa reparaţiile ce trebue să acorde Ungaria, şi distribuirea lor la Statele interesate. Nici armata romînă, nici guvernul romîn n'au singuri dreptul de a şi fixa cota; tot activul de orice fel, ce aparţine Ungariei, considerându-se ca un gaj, ţinut în comun de Puterile Aliate."

Informaţii

✻ Din câte transpiră rezultă că noul guvern de generali intenţionează să înlocuiască cenzura preventivă prin cenzura represivă.

In ce ne priveşte, socotim această din urmă formă cu mult mai primejdioasă pentru drepturile presei decît cenzura preventivă.

In practică ea poate deveni arma cea mai teribilă de terorizare a ziariştilor. In cazul când supravegherea ar fi să încapă pe mâni nedestoinice ea poate aduce la suprimarea presei.

De aceia fără înconjur declarăm că în locul cenzurei represive, preferăm cenzura aşa cum funcţionează până acum.

✻ D. Dimitrie Greceanu, preşedintele clubului conservator naţionalist, s'a înapoiat în localitate.

După câte transpiră, partidul Conservator naţionalist şi Liga Poporului, vor face să apară Joi un manifest, prin care se explică atitudinea faţă de noul guvern.

In ceia ce priveşte participarea la alegeri, nu e încă nimic hotărât, dar credinţa este că ambele partide nu vor lua parte în alegeri.

✻ *Intr'un interview acordat ziarului „Izbânda", d Marghiloman declară că, în cazul dacă nu se va da un termen destul de lung pentru campania electorală şi nu se va ridica cenzura şi starea de asediu, progresiştii îşi vor retrage candidaturile.*

✻ CAMPANIA ELECTORALA— Liberalii din localitate sufăr foarte mult în campania electorală de pe urma demiterei d-lui Rang, din care cauză au pierdut legătura cu satele din judeţ.

Candidaţii liberali cînd merg în propagandă la sate au nevoe să se recomande...

— La o întrunire în satul Belceşti, un candidat liberal expunea lungul pomelnic al actelor patidului.

După terminarea discursului un sătean a spus:

— „Noi tot pe generalul Averescu îl votăm"!

— In alt sat, un candidat liberal a fost întrerupt de sătenii cari se plîngeau de administraţia jandarmilor.

La unele promisiuni ad-hoc ale candidatului, sătenii au exclamat:

—„Ia lăsaţi, boerilor, că doar dumneavoastră ni i-aţi adus".

✻ SITUAŢIA LA OMSC.—O telegramă transmisă din capitala lui Colceak dezminte ştirea că oraşul ar fi căzut în mîinile bolşevicilor.

Telegrama adaogă că deocamdată primejduirea oraşului este indepărtată. Consulul general american se află încă în Omsc, dar mii de refugiaţi, temîndu-se de căderea oraşului, au plecat spre răsărit.

✻ Repetăm că pînă în prezent n-a sosit nici o contramandare a ordinului cu privire la punerea în vigoare a noului orar al trenurilor.

Astfel, cu începere de mâne dimineaţă urmează a circula regulat trenurile accelerate, personale şi de marfă.

TEATRUL NATIONAL

∴ ∴ Compania lirică **Avram Nicolau** (fostă Gabrielescu ∴ ∴
Astăzi MARȚI 29 Septembrie 1919 se va representa PREMIERA

LULU (Puppchen)

Operetă in 3 acte de Gilbert

cu d-nele MARIOARA CINSKI, ANA GRAND, GINA HERMEZIU. D-nii V. Bărcănescu, N. Kanner, L. Rădulescu, Leo Calmuski

Pregătiți-vă să participați la marea

LOTERIE

pe care o organizează „SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI" în scopul clădirii unui PALAT al CULTURII. Loteria autorizată de guvern, are **158 câștiguri**, în valoarea de Lei

250.000

din cari un câștig de 50.000, 5 a 10.000, 50 a 1,000 și 100 a 500 lei

∴ Tragerea la 1 Ianuarie 1920 ∴

Câștigurile sunt depuse de Banca romînă de comerț și industrie la casieria Băncii Marmorosch, Blanck et Co.

PREȚUL UNUI BILET 2 LEI

Biletele se găsesc de vânzare la toate intreprinderile de comerț

Pe tru orice alte informațiuni:

Băncei Române de comerț și industrie

BUCUREȘTI, Str. Lipscani 2

∴ ∴ care e insărcinată cu manipularea loteriei ∴ ∴

La cursul liceal

al școalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic în localul școalei din Str. Elena Doamnă 23 intre orele 9/12 a. m. si 2-4 p. m.

COMITETUL

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoșă specială pentru răsărită și porumb, plugori cu 1 și 4 brazde, sămănător în rânduri și improșcători, 1 plug special pentru trăgător cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum și 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 vitei A se adresa: Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZU avocat

De vânzare De arendat de pe acum moșie la 12 klm depărtare de Iași și 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase in urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaț. Casa de locuit in 2 etaje, moară 3 iazuri cu pește, vie, remiuri coșere la 3 etajuri standoală, hambar, 4 case de zid etc. etc.
A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

La Depozitul de Vinuri
AL BANCEI MOLDOVA
Iaș Str. Cuza Vodă
Se vinde de a 30 litri în sus vin vech, recoltă 1912—1914 cu le 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preț de concurență VIN DE ODOBEȘTI diverse calități super oare ca Riesling, tămâioasa, ottonel.
Pentru cumpărătorii de vase intreg se face reducere de preț.

M. VEILER
AVOCAT
Birou de notariat Iași
CONSULT: Str. Palat 23
7 jum. — 8 jum. a. m.
7 jum. — 8 jum. p. m.

Renumitul Magazin „La Diamant"
STR CUZA-VODA 48
a adus un mare transport de stofe, velouri de fin, gabardinuri, postavuri pentru rochii, catifele pentru rochii și pentru pălării pluș uri pentru mantila, mătăsuri, crêpe de chine, satin de chine, crêpe georgette, voile lninon, foie de mătasă in toate culorile și le-a pus in vânzare cu prețuri de reclamă.

PUBLICAȚIE

Intendența Garnizoanei Iași având nevoie de: 280 vagoane fân și 17 vagoane paie; Aduce la cunoștință amatorilor că în ziua de 2 Oct se va ține licitație publică in localul Manutanței Păcurari (moara Grinspan) în conformitate cu art. 72-83 din legea comptabilității publice, cu oferte închise.

Ofertanții vor depune in ziua de licitație garanția de 10 la sută din valoarea ofertei.

Caietul de sarcini se poate vedea în orice zi de lucru în re orele 8—12 și 15—19 la Manutanța Militară Iași.

Șeful Serviciului Intendenței
Intendant Major AMBROZIE

O nouă instituție școlară în Iași. Cei cari au cunoscut Iașul de acum 20 de ani se miră că acest oraș al culturei in loc să facă un pas inainte, a făcut unul inapoi in cele două decenii din urmă.

Școlile sale publice au rămas aceleași, numărul lor nu s'a mărit, nici de cum, deși numărul școlarilor a crescut in fiecare an. Ba mai mult: Iașul a perdut in acest timp un așezământ de cultură, vechea și renumita școală „Institutele-Unite"

In anul acesta numărul școlarilor care se ingrămădesc la școlile Statului este de 2-3 ori mai mare de cât acela al locurilor disponibile. Este vădit prin urmare că mulți copii vor rămânea pe dinafară.

Spre a veni in ajutorul acestor copii un număr de profesori secundari, dintre cei mai bine repatați, in frunte cu d-l dr I. Simionescu, cunoscutul profesor universitar și membru al Academiei Române, au luat inițiativa intemeierii unui liceu de fete și al unui liceu de băeți. Corpul didactic al acestor licee este alcătuit din elementele cele mai distinse ale profesorimei ieșene. E destul să amintim că printre acești profesori se găsesc d-nii Dr. I. Simionescu, Dr Vălcovici și marele prozator al neamului, M. Sadoveanu, iar direcțiunea școlilor e incredințată d-nei Victoria Botez, profesoară de Pedagogie la Șc. Normală de fete, și dlor. C Botez și T Patriciu profesori la Lic. Național.

Pe lângă liceul „M. Kogălniceanu" va funcționa in anul acesta și o școală primară, iar in anul viitor se va inființa și o grădină de copii și un internat de băeți, gândul asociaților fiind de a avea intreg sistemul de invățământ și a da o educație și instrucție unitară copiilor de la 4—5 ani până la 20 de ani.—Astfel, poate oricare să ințeleagă ce elemente solide și de folos pentru societate vor iesi din această școală care va căuta să fie demnă de numele pe care-l poartă.

Din parte-ne nu putem de cât să felicitim pe inimoșii profesori care muncesc cu atâta râvnă pentru răspândirea unei culturi serioase și să le dorim cea mai deplină izbândă.

Cursurile se deschid la 1 Octombrie, odată cu cele de la școlile statului.

La cercul funcționarilor.— Sâmb. 27 Sept. a. c. orele 3 | 15 p. m. in sala Bejan, a avut loc adunarea generală extraordinară a membrilor funcționarilor publici din orașul și județul Iași.

Adunarea a fost prezidată de Dl. Dobrea Anastasescu Președintele Cercului, având ca Secretar pe Dl. Mihai Alexandrescu

1). S'a procedat la alegerea a 4 membri in Comitet și 3 Cenzori și cu unanimitate de voturi au fost aleși D-nii: Mihai Alexandrescu, Șeful serviciului statistic al județului Iași, Dimitrie Casian Administrator de plasă, Hulubei Aurel Grefier Secția III-a Trib Iași și Preotul Țincoca ca membri in Consiliul de administrație și pe D-nii: Vartic Gh. Grefier la Curtea de Apel Secția I-a Iași, Lazăr Gh Contabil Percepția II-a fiscală și Dimitriu Gh. Perceptor comunal a Primăriei Iași ca Cenzori.

2) S'a adus la cunoștiința membrilor resultatul Comisiunei insărcinate cu înmânarea memoriului funcționarilor, Domnilor Miniștri.

3). S'a discutat asupra aprovisionărei pentru iarnă pentru membrii Cercului, cu lemne, brânză și sarsavaturi, rămânând ca Consiliul de Administrație să stabilească modul procurărei acestora in condițiunile cele mai avantajoase și modul de plată.

4). Diferite chestiuni cu privire la bunul mers al Cercului.

Apoi a vorbit Dl. Dimitrie Casian, Preotul Țincoca, Ioan Popovici Grefier la Tribunal și Andronic Arhivar la Trib Sibiu, arătând și indemnând ca pentru a se putea indeplini scopul inființărei acestui Cerc, trebue solidarizare, fie care membru să-și dea obolul său de muncă, căci numai astfel se va putea stabili o mai strânsă apropiere și o puternică legătură între funcționari in lupta pentru viață și față de atâtea nefericiri pe care le intâmpină funcționarul in calea lui, căci unde-s doi puterea crește.

La Huși se inaugurează mâine noul seminar, pus sub direcțiunea preotului Negoiță, vicarul episcopiei de Fălciu.

La Primărie a sosit azi o telegramă a ministrului de interne, prin care se anunță compunerea noului guvern.

E o formalitate, care in cea ce privește Primăria, se face pentru intâia oară.

Familia Subiocot. Costel Roșu din reg. 92 inf. este invitată a se prezenta la cancelaria oficiului telegrafic central spre a primi știri de la dânsul.

Se confirmă știrea că două divizii sârbești lupță in rândurile armatei lui Denikin contra bolșevicilor

Acest fapt confirmă temerea că o Serbie mare se va pune deplin in serviciul panrasismului cotropitor.

D. Paul Bolio fiind numit Director al Sucursalei „Băncii Românești" la Cernăuți, și-a înaintat demisia din funcțiunea de Casier al Primei Societăți de Economie din Iași.

Mâine dimineață incep in mod regulat cursurile la liceul Național. Deschiderea va fi precedată de o solemnitate religioasă.

După ultimul raport sosit la revizoratul școlar s'au constituit până acum 43 comitete școlare. Au rămas numai 4 comitete, cari trebuesc din nou alese, prima constituire fiind greșită.

Dintre comitetele constituite, 39 au și desvoltat o activitate rodnică.

Farmaciștii din localitate au intervenit pe lângă colegii lor din țară, ca ținerea congresului general al farmaciștilor, să fie amânată până după alegeri.

In ultimele 15 zile nu s'a constatat in oraș nici un caz nou de febra tifoidă.

„Sindicatul proprietarilor urbani" a cerut Primăriei să oprească lipirea afișurilor pe zidurile caselor particulare, ci acest lucru să se facă numai pe tabelele anume destinate.

Primăria face cunoscut că a intervenit in acest scop la antreprenorul afișajului Dl. P. Iliescu, iar acesta a răspuns că nu lipește afișurile decât pe zidurile caselor de la proprietarii cărora a obținut invoire și că numai soldați de la Cinema „Orfanilor de război" ac cum vor, lipind afișurile unde cred.

Duminică, 5 Octombrie a. c. ora 4 p. m, va avea loc la școala primară de băeți No. 9 „M. Cogălniceanu" din str. Lascar Catargiu No. 33 alegerea membrilor din comitetul școlar, fiind ultima intrunire, alegerea se va face, ori care va fi numărul celor presenți. Direcția școalei roagă să ia parte părinții elevilor și cât mai multe persoane ce se interesează de bunul mers al școalei.

Studenți Universitari Evrei sunt convocați pe mâna de Miercuri 1 Octombrie ora 5 p. m. la școala „Cultura". La ordinea de zi reprez. cerc. „Agora" in folosul căminului și chestia internilor spitalului israelit.

D. Emil Manariu a fost numit secretar al biroului primirei și al colegiului medical de la spitalul Sit. Spiridon.

La gimnaziul „Wachtel" continuă inscrierile atât pentru băeți cât și pentru fete.

Sanatoriul perfecționat al d-rului Antoniu din București funcționează permanent cu toate secțiunile medicale și chirurgicale. Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase

Bonavii pot fi cătuți de orice medic doresc.

La Cinema Ort. „Principele Mircea" apare cea mai frumoasă artistă a scenei franceze *D-ra Fabienne Fabrege* in „Logodnica Dracului" („Crima de la Moara Veche").

In curând Misterele Dubiei Cruci??

Notița de ieri cu privire la crearea unui fond pentru tăerea lemnelor la diferitele laboratoare din clădirea facultății de medicină din localitate, trebue înțeleasă în sensul că laboranții au emis o atare dorință, dar un asemenea fond nu există.

Totul se rêduce la faptul că serviitorii care aveau odinioara 80 lei pe lună, transformându-se în laboranți cu 368 lei pe lună, găsesc că nu mai este atribuția lor a tăia lemne.

Dar—după cum declară Decanatul — un alt fond de serviciu nu există, sarcina tăerei lemnelor fiind rămasă ca și până în prezent în sarcina laboranților.

Se publică vacanța postului de medic al spitalului Negrești jud. Vaslui.

Solicitatorii vor petiționa până la 15 Octombrie.

Mâne, 1 Octombrie, la ora 9 a. m. va avea loc deschiderea cursurilor la gimnaziul Alexandru cel Bun, împreună cu sfințirea apei.

Se prevede o mare aglomerație de elevi în școlile particulare din cauza noului regulament care obligă pe elevii preparați în familie să treacă mai multe examene pe an.

Toți chiriașii din Iași sunt invitați a se întruni în seara de Joi 2 Octombrie st. n. ora 8 jum. seara în loșalul societății de gimnastică din strada Școala de arte, spre a pune bazele unui sindicat al chiriașilor menit să lupte pe toate căile legale contra speculei chiriilor ce amenință să ia proporții fabuloase.

Pentru astăzi, Liga Consumatorilor va ține ședință impreună cu librarii pentru a se consfătui asupra măsurilor urgente de luat in vederea scăderei prețurilor enorme cu cari se vînd cărțile școlare, atît de căutate la începutul anului școlar.

La spitalul din Chișinău a mai încetat din viață încă unul dintre victimele deraierei de lîngă Strașina. La spitalul central din Iași a fost internat frînarul Petru Dragomir care are o mînă ruptă și un picior fracturat. Toți ceilalți răniți sunt internați la spitalul din Chișinău.

Aflăm că în curând capitalul Băncei Iașilor va fi sporit la 10.000.000 lei

La Chișinău s'a săvîrșit eri un furt îndrăzneț. Un individ a pătruns la o bancă, de unde a furat suma de 215.000 ruble. Se presupune că autorul, un anume Abraham Haimovici, s'ar fi refugiat la Iași.

Mai zilele trecute, subcomisarul Sălceanu, de la comisia circ. I-a arestase pe un individ anume Gheorghe Cerchez, zis și Bumbică, autorul unui furt de 40.000 lei comis la Galați.

Terminându-se cercetările în localitate, pungașul urma să fie trimis la Galați. Pus în lanțuri, el fu urcat in tren, sub bună escortă. In dreptul stației Bîrlad, Bumbică, de și era în lanțuri, a sărit din tren și s-a făcut nevăzut.

SPECTACOLE

După cererea Generală

La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi in matineu și seara TOSCA, dramă in 5 acte de Victorien Sardou. In rolurile principale apar: divina tragediană d-ra Francesca Bertini și dl. Gustavo Serena.

La reprezentațiile acestui film in capitală, a asistat in două rânduri familia noastră regală.

Mercuri 1 Oct. JUDEX Seria a III-a

Teatrul CINEMA SIDONI.—Astăzi și in zilele urmatoare: Nou! Nou! Film adus cu mari sacrificii LICURICIUL (Luciole) grandioasă desfășurare dramatică in 4 acte din viața reală a societății inalte de astăzi. In fruntea interpretarii se află două celebrități italiene: Fernando Negri Pouget și D-ra Makowska, interpreta Ofeliei din Hamlet.

Programul mai cuprinde o vedere și o hazlie comedie.

Stiri Telegrafice

CHESTIA FIUME

Discursul ministrului Tittoni in Camera italiană. — Evocațiuni cu tâlc.— Interesele Italiei —

LYON.—Ministrul de externe Tittoni, a pronunțat in Camera italiană un discurs moderat privitor la chestia Fiume. In special a amintit deputaților că nu numai Italienii sunt eșiți din războiu cu aspirațiile lor naționale neindeplinite pe deantregul, ci insăși Franța, apoi Romania și Belgia, au avut decepțiuni de aceiași natură.

Terminând, d-l Tittoni spune că interesele Italiei cer legături strânse cu Aliații, și un rea cu acești aliați trebue să fie baza insăși a politicei italiene.

Din parlamentul ceho-slovac

PRAGA. — D-l Benes, ministrul de externe, a luat parte pentru prima dată la ședințele Adunărei Naționale fiind viu ovaționat de către deputați.

D-l Thomasck, a depus jurământul de deputat cât și de ministru după ce mai intâi a rostit un discurs elogios, adresându-se președintelui Adunărei Naționale.

Intrevederi la Londra

LYON. — Mareșalul Sir Douglas Haig a fost primit Sâmbătă de Sir Greie Geddes, ministrul transporturilor, cu care a avut o intrevedere de lungă durată.

Schimbul francez se urcă

LYON.—Sâmbătă la Bursa din Geneva s'a constatat o urcare a schimbului francez la 71,70, ceea-ce inseamnă 370 peste cursul din ajun.

Produsul net și bonurile apărărei naționale s'au urcat în prima chenzină a lunei Septembrie la 1175 milioane, iar bonurile ordinare de tesaur la 284 milioane.

Provinciile renane cer Autonomia

LYON. — Congresul partidului centrului renan, cere cea mai desăvârșită autonomie pentru proviinciile renane.

LA CURSUL LICEAL al Școalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic in localul școalei din str. Elena Doamnă 13 intre orele 9—12 a. m. și 2—4 p m.

La **Banca Moldova** Iași se găsesc

SACI

in cantități mari de vânzare și de închiriat cu prețuri reduse.

Casele din str. Sărărie No 117 compuse din 6 odăi, două bucătorii etc. stenaze etc. de vânzare cu prețul de lei 50 000.
A se adresa la No. 115 la D-na Elena Stamatian.

Caut de închiriat pian sau pianină A se adresa Str. Berăria Veche 4 Iași

ANUL XV-lea No. 3738

25 BANI NUMARUL

JOI 2 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI 40
TREI LUNI 20
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 230 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Consecinara exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu, 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

IMPRESII DIN BASARABIA

INTELECTUALI

— Astăzi nu ne-am văzut toată ziua, îmi zice zîmbind unul dintre feciorii bătrînului meu mazîl de gazdă. Am fost la adunat fîn tocmai supt pădure.

Păliţi şi aprinşi de soarele de Iulie, cu capetele goale şi desculţi, numai în cămăşi slobode peste pantaloni, cei doi flăcăi se învîrt în jurul *şarabanei*, unul rînduind unelte, altul deshămînd caii. In lucirea amurgului, capetele lor tunse „chilug" strălucesc. Cu braţele vînjoase cu mâinile înegrite, sprinteni şi nervoşi, mişcă din loc căruţa grea, stăpînesc în frîu caii, apoi, cu glăsurile învăluite de trudă, se sfătuesc cu bătrânul pentru munca de a doua zi.

— Mîine trebuie să începem a tăia orzul în deal, vorbeşte cel mai mare; nu-l mai putem lăsa.

— Să începem, cu ajutorul lui Dumnezeu, răspunse gazda.

Păşind domol şi încet, tinerii intră în odăiţa plină de umbra înserării, şi în liniştea care se statornicește stînd cu coatele pe masă, ascultă cântecul monoton al samovarului.

Amândoi flăcăii bătrînului mazîl de gazdă sunt studenţi. Când era Prutul graniţă, învăţau la Kiev. Acuma îşi isprăvesc studiile la Iaşi.

Îi cunosc mai de mult. Au făcut parte şi din oastea ţarului Au străbătut tot apusul marei împărăţii, în imensa frămîntare a războiului, de la Baltica pînă în Carpaţi. Revoluţia i-a surprins pe frontul romînesc. Atunci, tresărind deodată din inerţia „marelui compresor", au prins cu înfrigurare a organiza pe soldaţii moldoveni. In vremea aceia i am cunoscut. Cu alţii, mulţi şi însufleţiţi, porniseră aici, în faţa tunului duşman, războiul al doilea: al dezrobirei. La cuvîntul lor bun răspundeau soldaţii cenuşii, în limba cea dulce şi moale moldovenească. „Comitetul" lor odată organizat, se începu lupta pentru desfacerea Basarabiei de la stăpînirea rusească.

A fost o îndoită luptă, grea şi aprigă. Luptă cu comandamentul, care, deşi furtuna *svobodei* bîntuia Rusia, nu înţelegea de ce fel de libertăţi deosebite au nevoe Moldovenii; luptă cu mulţimea pasivă dela căminuri, peste care o sută de ani de izolare aşezase un văl de întunecoasă indiferenţă.

Pe frontul românesc în munţi, şi la Odesa, studenţii moldoveni, soldaţi şi ofiţeri ai *Rusiei* au început a fierbe. Deodată căzuseră perdelele negre şi intra lumină în vechea ocină moldovenească dintre Prut şi Nistru. Deodată miile de soldaţi, cari se bătuseră pe imensul front, în jurul marilor cetăţi ale lui *b*ţi şca ţar, miile de soldaţi ai *B*asarabiei duşi la jertfă pentru scopuri neînţelese, — începeau *s'audă* limba din văile Carpaţilor şi să înţeleagă foarte uşor ceiace vroiau studenţii să-i facă să înţeleagă. Deodată cuvântul lor de-acasă începea să aibă un înţeles nou şi tânăr. Deodată amintirile nedesluşite ale trecutului, păstrate în cântecele şi istorisirile bătrânilor, izbucniră ca o lumină biruitoare. Frontul basarabean din Carpaţi deodată se întorcea, ca să aşeze la Nistru bourii graniţelor vechi.

In această plină şi fierbinte acţiune am cunoscut pe feciorii bătrânului meu mazîl de gazdă. Pe urmă i-am văzut între îndrăzneţii cari rupeau dela marea Rusie „republica moldovenească". In sfârşit i-am văzut în acel „sfat al ţării" care trebuia să desăvârşească unirea. Studenţimea basarabeană a avut un rol covârşitor în anii aceştia dramatici. Acuma, pe întinsele lanuri ale ţării, se coceau grânele. Feciorii mazîlului se întorseseră la gospodăria părintească. Domnii „deputaţi", cu capetele goale, cu braţele vânjoase, în soarele fierbinte, munceau pentru cuibul părintesc.

Privindu-i şi ascultându-i grăind în seara aceia de Iulie, la masa frugală, mi-am putut da seamă mai bine şi despre acest suflet nou pe care „basarabenii" îl aduc printre studenţii Universităţii ieşene.

Tinerii aceştia au trăit în Rusia de ieri. Au trăit între intelectualii aceia cari de un veac şi mai bine se zbat şi se jertfesc pentru libertate frământînd în conştiinţa lor toate marile probleme sociale. Spiritul acestor cruciaţi ai dreptăţii, la noi n'a fost cunoscut. El înlătură ca pe ceva netrebnic mînciuna convenţională, ticaloşia filistină în care ne zbatem. Aceşti purtători de idealuri umanitare se scoboară la popor. Ei propagă credinţa nouă şi se jertfesc pentru ea. Se găsesc în istoria revoluţionarilor ruşi pilde de jertfă necondiţionată aşa de măreţe încât întunecă paginile cele mai crunte ale martirologiului creştin...

O răsfrângere a acestui mediu mistic, naiv şi drept, măreţ şi sumbru primise sufletul celor doi feciori ai mazîlului meu de gazdă. De aceia lepădaseră hainele „situaţiei" lor, — de-aceia eşiseră iar în soarele curat, cu fruntea slobodă şi cu pieptul desfăcut; de-aceia nici o clipă nu se gândeau la toate „funcţiile" de toate felurile pe cari le cucereau înfriguraţi. cu gânduri de grabnică îmbogăţire, fraţii din Regat. Ei vorbeau, cu paharele de ceaiu în mână, despre universitatea lor dela Iaşi şi despre prefacerea vieţii studenţeşti...

— Dela această prefacere atârnă viitorul... îmi zise cu pătrundere cel mai mare. Universităţile Rusiei au dărîmat întunericul şi oligarchia!

Hotărîrea şi pornirea lor mă încredinţau. Aşa este. Tineretul nostru are cel puţin de-acuma înainte la noi o mare menire. Destul ne-au dat Universităţile mercenari şi budgestivori. A venit vremea să ne deie şi oameni.

M. Sadoveanu

INSEMNARI

Către procese de conştiinţă

Oligarhia română întinde o mână lungă în spaţiu, apucă de toarta vremei şi visează a opri în loc mersul firesc al timpului.

Urmărind cu tenacitate această muncă a lui Tantal, conducătorii noştri au hotărât să pedepsească aspru orice atac prin presă contra formei de guvernământ.

Dar lucrul este din cale afară de absurd şi retrograd

Viaţa publică e un şir lung de transformări în ordinea politică, socială şi morală. Aceste transformări ating pururi forma de guvernământ, parţial şi incomplect, până la o schimbare totală. Formele de guvernământ au fost stabilite grosso modo în: monarhie absolută, monarhie constituţională şi republică. Dar în sinul fiecărei forme sunt amănunte de organizare şi modalităţi de funcţionare care se schimbă mereu în mod necesar şi natural.

Atacurile în parte şi în tot, contra formei de guvernământ, sunt fatale, logice şi impuse de evoluţia politico-socială. Orice activitate politică şi orice studiu social nu înseamnă altceva decât critica funcţionării de guvernământ în forma existentă, preconizarea unor transformări şi expunerea trecerei la o formă nouă, cu arătarea scopului de îndeplinit şi mijloacelor de utilizat

Deci pur şi simplu un atac veşnic susţinut contra formei de guvernământ.

A interzice presei asemenea atacuri înseamnă e suprima libertatea conştiinţei şi dreptul liberei exprimări. Căci un „atac" propriu zis, penalicește determinat, nici nu se poate exercita prin scris, el având nevoe de anumite acte reale, materiale şi dinamice. Chiar tentativa de atac contra formei de guvernământ este departe de a putea fi un delict de presă, rămânând scrisului cel mult putinţa unui indemn, unei aţâţări — delict mult mai uşor şi mult mai puţin aspru pedepsit de lege.

Aşa cum se proectează însă caracterizarea şi represiunea delictelor de presă, nu mergem la altceva decât la procese de conştiinţă. Cela ce de multă vreme este permis, devine astăzi delict sau crimă. Nu vom mai putea spune că suntem republicani-parlamentarişti, sau republicani sovietişti, sau republicani anarhişti deplidă, căci ar insemna că atacăm forma de guvernământ! Ba chiar, în logica extremă a usurpatorilor, nu vom putea critica orice acţiune de guvern, orice abuz economic, orice illegalitate, căci a'ar spune că atingem forma existentă de guvernare.

Şi cine refuză Evul Mediu în România?

Acei cari suprimă Constituţia, deci acei care atacă în mod real, grav, reacţionar forma noastră de guvernământ!

Curat că: a spus măgarul cocoşului că e căpăţânos...

Renovatus

Câteva NOTE

Până acum se vorbea de guvernele generilor şi nepoţilor.

Acum atacul se dă pe motivul guvernului socrilor.

*

Unii fruntaşi din teritoriile alipite sunt pentru menţinerea cenzurei şi stării de asediu.

Şi doar decenii ei au adus luptă crâncenă pentru libertate.

*

Viaţa noastră politică a fost grozav de activă în ultimele zile.

Doar au fost numiţi în funcţii civile atâţia ofiţeri în activitate!

*

A dispărut supremaţia puterei civile. Încă o dovadă ce slabă era şi ce puţine rădăcini avea

Blanzy

Plebiscitul din Luxemburg

LYON. — Se comunică din Luxemburg că plebiscitul economic şi politic instituit în cuprinsul marelui ducat, s'a terminat prin hotărîrea poporului de a se menţine pe marea ducesă Charlotta în tron şi încheierea unei convenţii vamale cu Franţa.

De multă vreme d. Iorga a adoptat o formulă sibilină în ce priveşte semnarea tratatului

Rămâne de văzut dacă în adoptarea ţinutei d-sale nu contează cu mult şi faptul că este actualmente atât de pornit în potriva d-lui Brăteanu.

Judecarea Kaizerului

O telegramă din Haga anunţă primirea apropiată a unei cereri a guvernelor aliate tinzând la extrădarea lui Wilhelm al II-lea. Această ştire n'a pricinuit la Haga nici o surprinsă, guvernul olandez fiind hotărât să răspundă printr'un refuz politicos dar formal.

Ziarul „Belgia Liberă" declară în această privinţă că înţelegerea se aşteaptă la acest refuz şi că chiar contează pe dânsul pentru a-i îngădui să înlăture această chestiune, a cărei soluţie nu s'ar putea găsi fără mari dificultăţi.

Dacă se va sfârşi cu adevărat ast-fel chestiunea sancţiunilor în faţa Conferinţei, se va invedera cu adevărat că ea face totul spre a scăpa mai repede de impasul în care se află.

Informaţii

※ Se ştie declaraţiunea guvernului — categorică în ce priveşte hotărârea de a apăra demnitatea şi drepturile ţarei. Se ştie de asemenea declaraţiile făcute de miniştrii autorizaţi în actualul guvern, că nu vor semna pacea.

Iată însă că se produce un fapt important Jugoslavia semnează.

Pe de altă parte, ziarul „Indreptarea" într'o notă evident autorizată, spune că „noul cabinet nu se va găsi nici o clipă în situaţie să demisioneze din cauza condiţiunilor tratatului de pace, întrucât le va accepta, oricare ar fi ele", cuvintele din urmă fiind subliniate în text.

Afirmaţiunea oficiosului d-lui general Averescu are o importanţă excesivă şi nu poate rămânea nesemnalată

Ziarul „Indreptarea" are datoria să vorbească mai explicit.

※ *S'a luat dispoziţia ca tradiţionalele o şase locuri „oficiale" la vagonul cu paturi să fie suprimate.*

Cu începere de astăzi toate locurile la „vagon lits" vor fi puse la dispoziţia publicului.

※ *Dupa toate probabilităţile, d. O. Crupenschi preşedintele comisiei interimare, se va demite.*

In acest scop este fixată pentru astă seară, ora 5, o consfătuire la primărie în care se va lua hotărârea.

Motivul demiterei nu trebue datat în considerenţi politice. D. Crupenschi este hotărât a părăsi comuna Iaşi, întrucât, fixat în permanenţa la Iaşi din cauza complicatelor probleme edilitare, a negijat complectamente interesele personale şi a avut să suporte anul acesta mari pagube.

※ *La palatul de justiţie d. Dem. Greceanu, care a sosit ieri din Capitala, fiind întrebat asupra impresiei din Bucureşti cu ocazia constituirei noului guvern, a răspuns:*

— *„Impresia generală este că acest guvern nu va dura nici o ceasile. In special corpul diplomatic a fost viu afectat de modul cum s'a soluţionat criza".*

※ *Divergenţa de păreri dintre d. Matei Cantacuzino şi preşedintele Ligei Poporului, pe tema colaborărei cu partidele istorice, este atât de vie încât d. Matei Cantacuzino poate fi considerat ca retras din Liga Poporului.*

※ In asta-seară pleacă din Iaşi primul tren accelerat cu legătură pentru Bucureşti şi Cernăuţi.

După cum se afirmă la direcţia regională s'au luat măsuri pentru regulata circulaţie a acestor trenuri.

VIAŢA POLITICA

Petec de hîrtie

— Pacea cu Ungaria —
— Ardelenii vinovaţi —

De astă dată nu tratatele sunt un petec de hârtie ci constituţia. Aşa o spune d. Take Ionescu.

Soluţia dată crizei ministeriale d-sa o consideră anti-constituţională şi ca atare declară că nu poate sta de vorba cu actualul guvern.

Dar nu numai atât: D-sa se sileşte a invedera că exista o soluţie constituţională, care n'a fost însă adoptata. Există o soluţie Maniu, admisă de conservatori, de generalul Averescu, de d. Toma Stelian, N'a fost însă admisa, fiind-că n'a vrut d. Brăteanu.

In contra acestui guvern d. Take Ionescu nu va duce lupta directa. Formula îmbracă un caracter mai larg: va da lupta împotriva tuturor opresorilor libertăţilor constituţionale D-sa ameninţa şi cere ragaz pentru a se vedea că şi-a facut datoria.

Spunem şi noi: se va vedea.

*

Şi în timp ce la noi au loc astfel de lupte, în Ungaria problema pacei se apropie de soluţia definitivă

Ast-fel, un ziar asigura că odată efectuate alegerile, cari au loc astă-zi 1 Octombrie, delegaţiunea de pace ungară va fi chemată la Paris pe ziua de 10 Octombrie şi că după toate probabilităţile pacea cu Ungaria va fi semnată pe la sfârşitul acestei luni.

*

Un fapt curios este şi acel al atitudinei ce se atribue ardelenilor. Se susţine că din cauza lor avem un guvern militar, că ei se opun la ridicarea cenzurei şi a stărei de asediu şi că toţi ei sunt aceia care se opun la amânarea alegerilor.

E bizar zvonul, după cum ar fi foarte bizar dacă el ar fi dovedit ca exact şi corespunzător adevărului

Este de sperat că o explicaţie în această privinţă nu va întârzia.

Normalizarea vieţei noastre publice

— Cu prilejul evenimentului de astăzi —

Un eveniment de cea mai mare importanţă pentru viaţa noastră publică s'a produs. Anunţata reluare a circulaţiei normale a trenurilor, a avut loc cu adevărat astă-zi, cu tot pesimismul marelui nostru public, care nu mai credea posibil aşa ceva în ţara românească,

Evenimentul a avut totuşi loc şi el trebuie considerat ca fiind de cea mai mare importanţă. El va preschimba la scurtă vreme faţa intregei noastre vieţi economice, financiare şi chiar sociale. Ca atare acest eveniment este salutat cu o vie bucurie de tot ce a suferit de pe urma marilor perturbaţiuni datorite funcţionărei de până acum a trenurilor.

De câte, un lucru. Ce bine ar fi fost dacă România, odată cu acest eveniment important, ar fi salutat normalizarea intregei noastre vieţi publice. Partidul, guvernul care ar fi făcut acest lucru ar fi fost binecuvântat de tot ce este sufletul românesc, de tot ce este iubitor de libertate şi dreptate.

Căci e bine să se ştie: Ţara e astă-zi insetată de libertăţi, de justiţie socială. Mai presus de toate, le râvneşte cu aprindere după ceasul binecuvântat când va putea crede în drepturile cu adevărat ale omului.

Nici o reformă pe lume nu ar putea da astă-zi popularitatea pe care ar da-o reintronarea legalităţei după cum nimic nu expune actualmente la o mai aprigă duşmănie a democraţiei româneşti, ca tendinţa de eternizare a regimului excepţional sub care trăim.

D. Iorga şi tratatul cu Austria

Organul oficios al d-lui general Averescu publică următoarea semnificativă notiţă:

„In timpul unei conferinţe pe care a ţinut-o la Galaţi, d. Iorga vorbind despre tratatul de pace cu Austria a spus că întrucât semnătarile puse pe un act ale cărui stipulaţiuni sunt inaplicabile nu au nici o valoare —, deci România trebue să semneze tratatul cu Austria".

TEATRUL NATIONAL

∴ ∴ Compania lirică **Avram Nicolau** (fostă Gabrielescu ∴ ∴
Astăzi MERCURI 1 Octombrie se va representa „PREMIERA

Regina Carnavalului

Operetă în 3 acte de Kalman

cu d-nele MARIOARA CINSKI, GINA HERMEZIU. Laura Ionescu. D-nii N. P. CIUCURETTE, V. Bărcănescu, N. Kanner, L. Rădulescu, Leo Calmuski.

INȘTIINȚARE

Se vinde prin LICITAȚIE publică la pretoriul Tribunalului Iași, Secția III-a în ziua de 15 Octombrie 1919 viu D-lui Anton Patrașcanu situată în Comuna Tomești Jud Iași întindere 40 Ha. din care 29 ha pe rod, 6 ha fânat, pădure 4 ha livadă cu 4000 pomi calități alese 4 parcele teren întindere 12 ha. arătura și fânat cu casă și edicuri i deosebit un loc de vie situat în Goruni, aproximativ 7 ha cu casă. (Dos. No, 411 | 915)

De vânzare Întreg imobilul din Iași Str. Ștefan cel Mare 53, colț cu Str. C. Negri No. 20 și Nemțeasca No. 1, compus din: 10 prăvălii, localul de farmacie și 2 locuințe. De asemenea se vinde și cr. ptul farmacie actualemente arendaș D-lui D-r D. Hertzenberg, separat sau la un loc cu imobilul.
Informațiuni se pot lua de la D-l Avocat I. SERAFIMI Str. Cuza-Vodă 35.

Carton asfaltat 1 metru pe 10 metrii se vinde en detail, cu preț de engros la Depositul fotografic ZAHARIA WEISS Piața Unirei Iași.

IOAN I. RANG
FOST MAGISTRAT
AVOCAT
BIROU DE NOTARIAT
orele de consultațe
8—10 dim. 5—7 seara
Strada Lascar Catargiu 46 Telefon

Pirotechnia Copou angajează imediat lucrători hamali, lucrătoare și lemnari plătiți bine.

Un bun gravor în Metal și zețar în stampile de cauciuc găsește imediat angajament la Fabrica de Stampile „Singer" Iași str. Cuza-Voda 71 a se adresa în persoană.

De vanzare automobil turism 18 | 22 H. P. bicicletă, sobe terracotă. Strada Berăria veche No. 4

LICEUL
„MIHAIL KOGALNICEANU"

Un număr de profesori din Iași s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeți* și unul *de fete*, amândouă complecte cu lecțiuni de pian, vioară, pictura și limbi străine și o *școală primară*.

Cursurile de băeți și fete se fac separat.

Cursurile încep la 1 Octombrie a. c. în spațioasele locuri din Strada Carol 55 (Palatul Sturza) Inscrierile se primesc depe acum în strada Lăpușneanu No. 2, la d. Titus Patriciu, în fie care zi de la 9—12 a. m. și de la 5—6 p. m.

Profesorii asociați ai acestui institut, care se numește Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:

I. Simionescu, profesor universitar și membru al Academiei Române.

Alex Bălcanu, profesor de Istorie și Dreptate la liceul național și la gimnaziul „Ștefan cel Mare"

Const. Botez, profesor de limba română la liceul național.

D. M. Cădere, profesor de Științi fizico-chimice la Școala Normală

Gh. Fințescu, profesor de Științi naturale la liceul național

Iorga Iordan profesor de limba germană la seminarul Veniamin.

Titus Patricius profesor de matematici la școala comercială.

V. Petrovanu profesor de istorie la Școala normală.

I Prassa profesor de limba franceză la liceul internat și a liceul militar.

I Rick profesor de geografie la școala normală.

Directori: *C Botez* și *T Patricius*

Prospecte cu condițiunile de înscriere se pot cere dela d. Titus Patriciu str. Lăpușneanu No, 2

Atelierul de Turnătorie de Metal
și
Strungărie Mecanică

Recomandă D-lor proprietari de Automobile, Industriași și Agricultori, specialitatea sa în turnătoria de alamă și bronz și STRUNGARIE DE PRECIZIE
Primește orice reparație de automobile garantând o executare conștencioasă.
Fabrica garnituri de alamă de tot felul pentru uși și ferești, pinioane, șfeșnice și candelabre pentru biserici etc.
Atelier special pentru nichelat, alămit și argintat pri galvanoplastie
FRAȚII DAVIDOIV Str. Moa a defos
Atelier Galvanoplastie Str Toma Cozma 78

Aparat Telefonic de birou se caută de urgență A, se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu Măzănescu 25 Iași.

Un mare transport de Vinuri
cu prețuri reduse a sosit la
Magazinul I. S. WECHSLER
din strada C. Negri 25 IAȘI
REDUCERE DE 2 LEI LA LITRU

※ Judecarea apelurilor în legătură cu lucrările comisiunei regionale de expropriere, a fost din nou amînată și aceasta sine die

Aceasta în urma unui ordin telegrafic sosit de la ministerul de domenii și motivat pe faptul că agricultorii, fiind în toiul muncei cîmpului, cercetarea pricinelor i-ar distrage de la această muncă.

In realitate ar fi vorba de o nouă modificare a decretului-legă de expropriere în ce privește condițiile și modalitatea plății.

※ Atragem atenția d-lui prim prefedinte N. Radovici asupra unui fapt de natură a face iluzorie exercitarea dreptului de vot de către cetățenii evrei.

Deși numele alegătorilor evrei sunt exact scrise în liste, totuși certificatele de alegători se eliberează la polițiile cu numele greșit, și cu aparența că greșala este intenționată.

Aducîndu-se cazul la cunoștința Primăriei, s'au luat măsuri de rectificare atît de complicate încît este aproape imposibilă remediarea răului, odată ce el s'a produs.

Este locul a se interveni urgent contra acestui sistem de „eroare" *generalizata*, care compromite dreptul de vot al cetățenilor evrei.

※ D. Ion Rang, fost prefect de județ, a primit din partea noului guvern invitația telegrafică de a se prezinta la București.

※ Din partea Ligei Poporului secția Iași, va merge în Capitală la consfatuirea convocată de d. general Averescu, d. Petre Dragomirescu, profesor universitar.

※ Curtea marțială judecă astăzi procesul d-lor maior farmacist Marinescu, controlor Marinescu și Irimescu șef de magazie, dați judecății pentru diferite fapte. Ei vor fi apărați de d-nii Pogonatu, Ferderber, Simionescu și Dobrescu Ploești.

Curtea este prezidata de d. general Fniti.

※ La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeți cît și pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ține separat și în ore deosebite de acel al băeților.

Cursurile încep la 6 Octombrie.

※ De câteva zile o șatră de țigani se instalase în împrejurimile orașului, venind din ținutul Bacăului. Eri o delegație de locuitori din Bacău sosi în localitate bănuind că țiganii le-au furat caii din sate.

Delegația în adevăr recunoscu caii, dar față de numărul mare de țigani nu se puteau apropia. Ei au sesizat autoritățile, și țiganii au fost inconjurați și arestați. Șatra dispune de un însemnat număr de cai, probabil de furat.

※ O radiogramă din Helsingfors anunță că tratativele de pace dintre Estonia și Rusia bolșevică s'au încheiat cu deplin succes.

Pacea va fi curând semnată. Negocierile continuă și cu celelalte state baltice.

※ Ziarul „Times" anunță că guvernul englez a hotărât ocuparea „definitivă" a portului rusesc Arhangelsk, din punct de vedere politic și comercial.

Prin aceasta se lămurește definitiv motivul „democratic" și „dezinteresat" al intervenției engleze contra bolșevismului.

Anglia cel puțin s'a asigurat contra pierderei eventuale a împrumuturilor acordate țarismului.

※ Actualmente, pe lîngă cenzura civilă funcționează și cenzura militară exercitată de d. colonel Gherculescu.

※ Circulă svonul că pentru demnitatea de prefect al jud. Iași a fost recomandat d. colonel Gherculescu, fostul șef de stat major al corpului IV armată și actualmente comandant al garnizoanei Iași, iar pentru demnitatea de prefect de poliție d. colonel Miltiade, actualul șef de stat major a corpului IV armată.

※ Mâine Joi, 2 Octombrie la ora 10 a. m. va avea loc la Camera de Comerț o importantă consfătuire intre membrii Ligei Consumatorilor representanții autorităților și delegații comercianților, pentru a se stabili cauzele scumpetei excesive și a se găsi cele mai bune mijloace pentru eftenirea traiului.

※ Societatea Comercianților Romîni din orașul și județul Iași mulțamește tuturor comercianților din orașul Iași cari au avut bunăvoința de a dona obiecte pentru bazarul balului din ziua de 27 Sept. cor., asemenea și persoanelor cari au binevoit a da concursul lor. La timp va comunica ce s'a făcut cu beneficiul.

※ Administrația comunală a primit azi mandatul liberat de ministerul de finanțe pentru încă un milion lei, din suma dată de fostul consiliu de miniștri pentru repararea străzilor din Iași.

※ De către administrația comunală s'a recepționat 25 vagoane de piatră, comandată pentru repararea stradelor.

S'a început repararea stradei Cuza Vodă și mașinile au fost luate pentru ca materialul să continue a sosi fără intrerupere.

※ Senatul Universitar s'a intrunit eri, sub prezidența d-lui Iulian Teodorescu, continuand a se ocupa cu regulamentul Căminului studențesc.

※ Vestitul pușcăș al Dunea, se afla de câte-va timp liber, însă urma să se prezinte regulat la siguranță. De mai multe zile însă lipsea din oraș, și fu arestat la Roman, de unde fu trimis sub pasa unui sergent de stradă la Iași. Ajuns în Iași, la dreptul siguranței Dunea o luă la fugă prin stradela Goia. Sergentul dădu alarma și însoțit de un jandarm de la siguranța începu urmărirea.

Dunea fu ascunse intr'o șură pe care sergentul o descoperi. Amenințat a fi prins, Dunea o luă din nou la fugă, și neoprindu-se la somație sergentul trase trei focuri de revolver, rănind pe Dunea la mână și picior. Totuși Dunea deși rănit, continuă fuga sa spre poarta casei unde se ascunse. Aci dădu peste un jandarm care deasemenea îi somă să se oprească, dar la refuzul lui Dunea, jandarmul îl lovi cu baioneta Dunea căzu jos și fu transportat la spital.

Intrebat, el spuse că a căutat să fugă în dorința de a fi împușcat și a scăpa de suferință.

※ La administrația comunală s'a depus o ofertă pentru restaurarea trotuarelor, cu cărămidă, după un nou procedeu.

※ D. M G. Botez funcționar superior la Manufactura de tutun, a fost lăsat, încredințându-i-se în același timp și funcțiunea de șef al depositului de sare.

※ D Călinescu, inspector financiar, a fost eri în localitate, inspectând administrația financiară.

※ Mâine Joi, 2 Oct. la orele 8 30 seara, are loc o intrunire a chiriașilor din Iași pentru a se constitui în Sindicat.

Scopul Sindicatului va fi:

Reducerea chiriilor la norme raționale;

Abrogarea legii proprietarilor. Respectarea drepturilor și nevoilor chiriașilor.

Intrunirea se va ține la sala societății de Gimnastică, și este de dorit ca chiriașii să vină în număr cât mai mare, fiind vorba de interesele lor.

※ Un surprinzător eveniment artistic îl va constitui representarea revistei „Furtuni Roșii" de doi abundaniș, care va avea loc mâine, Joi seara, în sala Sidoli.

— Iu curând „Panorama" de unul Mic și altul Mare.

※ Astăzi s'a săvârșit la Seminarul „Veniamin" o ujba religioasă pentru începutul anului școlar, așa că elevii sunt înștiințați să se prezinte la școală.

※ Din Podul-Iloaei se anunță, că locuitorul Ion Gh. Radu, luându-se la ceartă cu soția sa, pe care o bănuia, a lovit-o cu un lemn în cap, cu atâta putere încât nenorocita după câte-va ore de suferințe, a încetat din viață.

Criminalul a dispărut.

MARE EVENIMENT TEATRAL
în curînd sosește în Iași celebra artistă americană

Clara Young

împreună cu eminenții artiști

ASKENAZY și GOLDENBERG

cari vor da o serie de representațiuni în SALA SIDOLI
Impresar H. BRAUNSTEIN

※ Prețul maximal pentru mezeluri cuțer, a fost fixat la 18 lei chilogramul.

※ O INAUGURARE.— In Aula Universității, a avut loc astăzi solemnitatea inaugurărei școalelor speciale de telegrafie și căi ferate, trecute și întreținere, înființate de direcțiunea regională a căilor ferate din localitate.

In numeroasa asistență, semnalăm: P. S. S. Archiereul Gurie, P. Poni, G. G. Mărăscu, C Crupenschi, Cimescu, Gh. Lascar, N Maxim N. V. Stefănescu, Principesa Olga Sturza apoi toți directorii serviciului regional, funcționarii superiori ai căilor ferate, elevii și elevele școalelor speciale și un foarte mare număr de ceferiști

D. Scutaru, intr'o prea frumoasă cuvântare, arată scopul acestor școli, și îndeamnă pe elevi a face ca prin muncă, ordine și disciplină să-și servească țara.

Rostesc apoi cuvântări d. Bartu din partea elevilor școalei, d-ra Enescu din partea funcționarilor basarabeni, Stradier din partea funcționarilor bucovineni, d-ra Ana Lernovici, din partea funcționarilor evrei de la Căile ferate.

Ia apoi cuvântul Arhiereul Gurie, care roagă cerul să binecuvinteze munca tuturor.

D. A Mancel funcționar, îndeamnă pe colegi și elevi a îndrepta activitatea în ordine și disciplină spre binele țărei.

Cu această solemnitatea era isprăvită, profesorii și elevii s'au îndreptat spre școală.

SPECTACOLE

※ La Cinema Elisabeta se representă astăzi în matineuri și seara a treia serie din Judex, marele roman detectiv de Bernede și Feuillade Seria aceasta e una din cele mai interesante și cea mai bogată în aventuri, cuprinzând 6 acte.

Programul nou ma coprinde cel mai nou Jurnal de actualități.

Zilnic 2 matineuri și representații serale.

※ La Teresa Cinema „Principele Mircea" rulează extraordinarul film LEGODNICA DRACULUI (Crima de la Moara Veche) cu D-ra Fabien Fabrege în rolul principal.

In curând: „Misterul Crucei Dubie" terbilă operă detectivă în 36 acte.

※ Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi și în zilele următoare: Nou! Nou! Film adus cu mari sacrificii LUCURI-CIUL (Luccioe) grandioasă desfășurare dramatică în 4 acte din viața reală a societății înalte de astăzi In frunteа interpretării se află două celebrități italiene: Fernando Negri Pouget și D-ra Makowska, interpreta Ofeliei din Hamlet.

Programul mai cuprinde o vedere și o hazlie comedie.

※ Aflăm că Croitoria Militară „Safir și Srulovici" din București redeschizînd o succursală la Iași Str. Lăpușneanu 25 alături de Cofetăria Georges, a adus un mare transport de Stofe engleze și franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie și articole de cepresărie.

Stiri Telegrafice

Armenii apelează la Americani

— America trimite trupe —

HORSEA. Reprezentanți de ai armenilor au intervenit la comitetul Senatului Statelor-Unite în scopul ajutorarei armenilor.

Senatul a hotărât trimiterea a 20000 soldați în Armenia.

Ch stii maritime

O societate polono-americana

VARSOVIA.— S'a înființat o societate polono americană, care are de gând a înființa o linie maritimă care să lege New-York cu Dantzig.

Sediul acestei societăți va fi la New-York.

D-l Benes în patrie

PRAGA. — Ministrul de externe Benes s'a reîntors în localitate fiind primit cu multă căldură de către populație.

Tratatul de pace în Camera italiană

SAN-PAULO— Astăzi, 1 Octombrie, va începe la Cameră examinarea tratatului de catre comisiunea însărcinată pentru aceasta.

Raportor este fostul prim-ministru Luzzatti.

Călătoria moștenitorului englez

LYON.--Prințul de Galles, moștenitorul tronului Angliei, va părăsi Otava ducîndu-se la Waschington în ziua de 10 Noembrie.

Lipsa de cărbuni în Germania

NAUEN.- Cu începere dela 30 Sept. s'a suprimat în mod temporar, din causa lipsei de cărbuni, trenurile accelerate dintre Aitona și Berlin.

Englezii au părăsit Archangelsck

HORSEA. — Ceadin urmă unitatea marină a englezilor, din Arhangelsk, s'a imbarcat pentru patrie Sămătăa trecută

Caut post o bună apărătoare, se pricepe la Grădituri A se adresa MARIE MILCESCU str. Crucei No. 40

Avis!

Baia Zsu Herman din Str Pantelimon 18, renovata, aduce la cunoștință Onor. Public că a redus prețurile și vor găsi bai cu abur precum și tușuri calde și reci Vineri, Sâmbătă Duminică și Marți pentru bărbați, iar Miercuri baie cu abur pentru dame.
Bai de putină zilnic pentru dame,
cu stimă
Azie și Itic zis și Moise
N. B LUNEA Baie pentru dame.

SACI DE VIE
Magazinul de Sforărie și frângherie ZEIDA I ROȘ Iași Str. Gh. Cuza Vodă
aduce la cunoștință clienților că i-a sosit un mare transport de
SFOARA ITALIANA
toate numerile, de la cele mai subțiri la mai groase, și le vinde cu prețuri foarte convenabile
Posed și saci de vie, cu prețuri reduse.
Depozit de saci

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat și mărit, va funcționa în acest an cu un
Curs integral de 5 clase secundare
Cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilografie și vioară în afară de materia programei oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune
Inscrierile au început și continuă zilnic între orele 8—11 și 2—4 în cancelaria școalei, strada Sărăriei 147

Absolvenți de școală comercială găsesc locuri de stat plătit bine. A se adresa str. Alexandri No 3 la D-l N. Vasiliu.

Se vinde din cauza plecărei casa din strada Sf-tul Andrei 5 și se poate vedea între orele 11—12 a. m.

ANUL XV-lea NR. 3739

25 BANI NUMARUL

Vineri 3 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE

UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 30 „
TREI LUNI . . . . 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 200

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu, 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Comisiile interimare

Se cere atât de mult, cu deosebire astăzi de la Primărie, în cât evident activitatea unui om, fie el cât de priceput şi harnic nu poate fi suficientă.

In vederea aceasta s'a sporit numărul membrilor Comisiilor interimare.

Şi la noi mergeau greu lucrurile. Câţi dintre membrii Comisiei noastre interimare, de exemplu, după ce au primit felicitările de rigoare pentru numirea lor n'au fost întâmpinaţi cu următoarele vorbe: „Ei! De acum credem că are să fie mai multă rânduială la Primărie?! Vă cunoaştem şi nu ne îndoim că traiul se va mai eftini, că străzile se vor repara, că şcoalele vor fi puse în măsură a funcţiona, că gunoaele se vor ridica, că o operă de asanare şi înfrumuseţare a oraşului va începe şi etc. etc!

Trebue să recunoaştem că Comisiunea noastră interimară întregită nu împlineşte nici două luni de existenţă.

Ne-am adresat totuşi unuia din membrii săi, care cu bunăvoinţă, ne-a dat următoarele lămuriri:

„Rolul Comisiei interimare ?! ne spune dânsul, dar el aproape nu există, sau e aşa de şters încât l'am putea reduce numai la acel de a primi tot felul de ponoase.

Comisia interimară, ca şi consiliul comunal n'are putere executivă. Ele nu pot lucra decât în planul lor, adică cu majoritate şi nu ori când, ci numai atunci când Preşedintele ori Primarul socoate util să le convoace, s'au când după lege ele trebuie să fie convocate.

Aşa, în cazurile întâmplate acum privitoare la alimentarea oraşului cu pâne, Comisiunea interimară n'a ştiut nimic. Doi membrii au făcut chiar gestul de a demisiona pentru acest motiv iar când ea a fost întrunită în şedinţa ordinară Preşedintele a arătat ritos că Comisiunea nu poate lucra decât fiind convocată în şedinţă extraordinară sau ordinară, dar cum d-sa a crezut că nu e nevoie de şedinţă extraordinară n'a convocat'o.

Toate chestiunile se tratează în afară de dînsa sau de un delegat al ei, iar rezultatele li se aduc la cunoştinţă dacă cel ce a tratat crede că trebue să facă aceasta.

Rolul comisiei ?... Ea nu se poate face decât ecoul doleanţelor pe cari le aude în dreapta sau stânga şi a cere lămuriri. Incolo nu cunoaşte nimic. Se produc greve, abuzează unii sau alţii de situaţie, Comisia aude şi le aduce la cunoştinţa primarului. Ea nu are putere a ordona să se execute vre o îndreptare direct celui vinovat, ci trebue să o aducă numai la cunoştinţa primarului.

Dar, cum ziceam, un om singur, căruia un consilier îi spune de şcoale, altul de străzi, altul de gunoaie, altul de orfelinate etc., poate face tot ce i se cere?

Oricâtă bună voinţă ar pune, e sigur că nu. Va alege şi el dintre toate pe cele ce i se par mai urgente.

Dar comisiunea are drept de iniţiativă? Desigur că da.

Insă, ce folos, dacă o dispoziţiune ori-cât de bine chibzuită, nu poate fi executată de cât de una şi aceiaşi persoană, care are are pe capul ei atâtea!

Cum? Adică comisiunea actuală nu a cerut repararea străzilor, repararea mobilierului şcoalelor, ridicarea gunoaelor, pâine mai bună şi mai eftină, carne mai eftină?

Dar ce poate face ea mai mult? Să dea vot de blam Primarului? Insă când el arată că a făcut cutare şi cutare lucru, dar nu le-a putut face pe toate, pentru că e *un om* şi numai *un om?*

Să se retragă din comisie? Dar cu asta s'au îndreptat lucrurile?

Numai cu descentralizare— nu o împărţire de servicii între primar şi ajutoare, ci o adevărată descentralizare, care ar încredinţa mai multă putere comisiilor interimare, s'ar putea face ceva. Este nevoe apoi ca cel ce are puterea executivă să fie mai dese-ori de faţă acolo unde e vorba de executat vre o măsură, iar lucrările de biurou să fie lăsate pe seama altora.

VIR.

O singură Notă

E noapte târzie— prea târzie pentru o fire obidită, care nu mai cunoaşte de mult nopţile de veghe a vieţei luxuriante

In minte răsună ecouri muzicei duioase, a plinsei de simţire operetă din astă-seară Sunt note de veselie comunicativă, de dulce melancolie picurată prin gingaşe atingeri ale harfei

Răsună aceste toate în minte, când porneşte a eşterne pentru rubrica obicinuită şi sinucă.

Foia de calendar îmi atrage însă privirea: „Prima aniversare a morţei lui Rodion“.

Şi est-fel, pe când tot ce a fost simţit şi cântat de el, continuă a fi, singur Rodion nu mai este. Un an de când a dispărut!—şi evocarea macabrelor pagini din Infernul lui Barbusse, despre tot ce se alege din cei ce au fost, îmi dă fiori de groază.

Un an de când, în viaţă, el era spectrul morţii. Astă-zi, moartea lui e spectrul celor vii, cari suflă de suferinţa lui.

Sărmane Rodion! Cum te înţeleg, în noaptea târzie— prea târzie pentru fire'mi obidită, care nu mai cunoaşte plăcerea vieţei luxuriante şi care înainte de a şti amintit de tine, asculta ecoul dulcei melancolii, picurată din coardele harfei, ecoul unei vieţi pe veci pierdută!

Blanzy

INSEMNARI

In amintirea lui Rodion

Iată un an împlinit de când cetitorii noştri sunt lipsiţi de rubricele multi p'e cari colorau, variau şi dădeau o deosebită fineţă literară coloanelor „Opiniei“; un an de când condeiul vast şi fecund al d-rului A, Steuerman-Rodion a împletrit în mănuncie moralizate ale maestrului.

Un lung spaţiu de timp cititorii au confundat existenţa „Opiniei“ cu talentul lui Rodion, pentru că ziarul popular al Iaşilor nu s'a lipsit nici odată de statornicul lui colaborator şi nu s'a abătut nici un moment, în redactare, de la concepţia socială şi maniera stilistică pe care poetul şi scriitorul Rodion o introdusese în spiritul public cu care a stat în permanent şi strâns contact mai bine de un sfert de veac.

Aceasta s'a putut întâmpla atât de armonic, fiindcă toţi cei din jurul „Opiniei“ au dus relaţiuni intelectuale comune, au avut un punct de vedere aproape identic, au visat acelaş viitor prietenos şi bun al vieţii sociale şi au nutrit aceleaşi aspiraţii generoase. Iar Rodion a sintetizat cel mai bine punctul de vedere comun şi a literarizat cu cea mai multă dibăcie scrisul acestui ziar al publicului leşin de toate categoriile sociale, cugindă credincioasă a înţelegerei şi nevoilor moldovenesti.

Erudiţie, ironia, stilul, fineţa de observaţie au fost din plin calităţi ale gazetarului şi literatului Steuerman, au fost valori ale scrisului cari îşi au o mare parte de succes în prietenia sufletească a „Opiniei“ cu marele public.

Sunt unele fatalităţi ale vieţii pe cari mintea—oricât de prevenită— refusă să le admită. Astfel, cei din jurul „Opiniei“ nu scontau, pentru că nu puteau concepe, posibilitatea unei despărţiri de Rodion. Şi totuşi faptul s'a produs în mod fulgerător de bratal, cu totul neaşteptat şi negrăit de dureros. Intr'o zi de toamnă, liniştită în melancolia ei naturală, cel mai bun confrate a îmbrăţişat odihna artificială dar eternă pe care o aduce o eroică abnegaţie în vârtejul nepătruns al durerilor omeneşti.

Omul a închis ochii pentru cea din urmă oară, iar în coloanele „Opiniei“ au amuţit cele mai limpezi şi armonice coarde.

Noi am primit lovitura şi am îngenunchiat în faţa enigmei. Mâna noastră a tremurat pe hârtie, dar şi-a urmat chemarea — aşa precum mersul implacabil al vremei trece predestinat peste maldăriile de accidente şi suferinţe — lăsă un regret mai mult ne-a cernit şi ne va colora paruri şi discret fraza continuităţii noastre publicistice.

Rodion ne a părăsit şi pe noi, pentru că a părăsit lumea aceasta înecată în mizerii de neştrăbătut pentru sufletele cu sensibilitate extremă. Zdruncinat de criza războiului, sufocat de moaliţa morală a societăţii româneşti asupra căreia marile încercări n'au avut nici o influenţă în bine, Rodion a pătimit prea mult în conştiinţa lui constită, democrată, iubitoare de semen. El s'a cutremurat în faţa răutăţilor promise de zilele următoare şi s'a coborât în pământul cel primitor şi mut.

Noi am rămas să-i judecăm durerile şi să-i binecuvântăm memoria.

Şi ne îndeplinim porunca inexorabilă a vieţei şi meseriei, fără talentul său, dar cu mâhnirea şi sincoritatea cel puţin egală prieteniei şi dragostei în care am convieţuit.

Renovatus

VIAŢA POLITICA

In rîndurile opoziţiei

— Abţinerea de la alegeri — — Probleme teritoriale —

Ştirile sosite astă-zi dimineaţă indică un desacord ce ar fi izbucnit între d-nii Take Ionescu şi general Averescu.

Pe când primul este de părere că nu se poate participa la alegeri, Liga Poporului *crede că se poate încerca lupta, chiar în actualele condiţiuni.*

Mâine se va cunoaşte dacă este ceva adevărat în privinţa acestui zvon— căci întrunirea preşedinţilor de judeţe ai „Ligei“ are loc mâine Vinerea.

Adevărul e că se manifestă în multe părţi, în rândurile ligiştilor, dorinţa de luptă şi convingerea triumfului. Nu mai puţin urmează să aşteptăm rezultatul întrunirei de mâine.

•

Chestiunea participărei sau abţinerei de la alegeri este acum legată de o mare problemă principală şi constituţională. Abţinerea nu este preconizată astă-zi numai din cauza că nu se acordă suficiente libertăţi pentru asigurarea expresiunei naturale a voinţei naţiunei. Ea este preconizată ca o protestare în privinţa modului cum a fost adus actualul guvern la cârmă Opoziţia voieşte să-l declare anti-constituţional şi să l trateze ca atare. Or, o participare la alegeri făcută de un ast-fel de guvern ar fi o recunoaştere a legalităţei lui, ceea ce opoziţia refuză.

Iată motivul pentru care considerante pur electorale ar putea cădea pe planul secund.

•

Chestia Fiume n'a fost încă soluţionată. Votul parlamentului italian constitue o indicaţie care nu va putea fi nesocotită de Tittoni, care se refugiase la Paris.

Se pare însă că se încearcă o soluţie mijlocie. Pe când Giolitti preconiseesa îndepărtarea trupelor lui d'Anunzio şi ocuparea portului Fiume de către trupe regulate italiene Wilson recunoaşte caracterul italian al oraşului dar care ca el să devie un stat tampon.

Guvernul şi problema externă

— Conferinţa ne bănueşte —

Două sunt marile chestiuni externe cari preocupă acţiunea guvernului.

Prima, problema semnărei păcei cu Austria. Secunda, problema ocupaţiunei ungare.

In ce priveşte problema semnărei, s'a afirmat în repetate rânduri şi din sfere în măsura de a şti că ea nu va fi rezolvită de cât după ce vom avea parlament, care va avea să-şi spuie cuvântul; că despre acest lucru au şi fost avizaţi aliaţii.

A doua chestiune, este problema ocupaţiunei Ungare. In această privinţă răspunsul şi fixarea atitudinei României nu poate fi amânată. Atât de adevărat acest lucru încât de această chestiune a trebuit să se ocupe guvernul Brătianu, în epoca de grele de afaceri, şi să răspundă somaţiunei Conferinţei prin ultima notă, al cărui text l'am publicat de două-zi.

Or, iată ca astă-zi e anunţa că această notă este găsită de conferinţa ca prea excesivă şi invederează că guvernul voieşte să câştige timp.

In asemenea împrejurări se prea poate ca neînţelegerile să devie mult mai acute şi guvernul, pe lângă dificultăţile interne, s'ar putea întâmpla să se izbească de nevoia unei grabnice soluţiuni a acestei din urmă probleme externe.

Opera Conferinţei

Indeplinintu-şi-a Conferinţa păcii misiunea? In cea mai mare parte, da, spune „Journal de Genève“, Pacea cu Germania şi Austria semnată; acuma vine rândul Bulgariei şi Ungariei. Mai rămâne de resolvat doar soarta Turciei.

Nefericios, conferinţa din Paris a fost un congres al muncei. Ba asa de mult, în cât te întrebi cum d-nii Wilson, Clemenceau, Lloyd George şi Orlando, absorbiţi şi de afacerile lor de stat au putut să resolve atâtea probleme. Nu e de mirare dacă din causa asta, s'au răspândit unele anecdote curioase. Aşa, se asigură că Orlando, care nu ştie englezeşte, urmărea cu greu dezbaterile şi gesticula fără rost; că Clemenceau, slăbit de glontele ce l'a rămas în corp, adormea uneori; că Lloyd George a resolvat chestia Teschenului, fără să ştie unde se află acest loc pe hartă; că Wilson a dat Tirolul sudic Italiei, neştiind că e populat de germani.

O fi sau nu aşa, un lucru rămâne positiv: S'a făcut o operă uriaşă şi punctul cel mai însemnat al acestei opere este Liga naţiunilor, organul de revizuire al muncei Conferinţei. Căci opere durabile nu există şi nu se ştie cât timp, ce anume şi dacă va rămâne ceva din ce s'a făcut acuma. Liga naţiunilor asigură păcii căile legale ale evoluţiei.

Duminică 5 Octombrie la ora 3 după amiază va avea loc adunarea generală pentru constituirea comitetului şcolar al şcoalei de fete No. 2 „Regina Elisabeta“ din strada Căpitan Păun 8.

Fostele eleve ale şcoalei, părinţii actualelor eleve şi toate persoanele cari se interesează de bunul mers al acestei instituţiuni, sunt rugate a lua parte.

Informaţii

SEMNĂM? — Am semnalat eri afirmaţiunea bizară a oficiosului „Ligei Poporului“ cum că actualu guvern va semna ori ce îi va impune conferinţa de pace Am relevat şi faptul, întru cât nou guvern a făcut o declaraţiune formală în această privinţă, am cerut ziarului „Indreptarea“ să se explice

Mai curând de cât am crezut „Indreptarea“ revine, de astă dată sub formă de comunicat şi scrie:

„Acest guvern pretinde să fie acela al rezistenţei

Putem prezice că va fi acela al platitudinei.

Presupuşii d-lui Brătianu au misiunea să primească totul, şi să iscălească.

Se va vedea“.

De astă-dată cei în drept au cuvântul şi el nu poate întârzia.

Cu accelerat de aseară au plecat la Bucureşti, pentru a participa la consfătuirea „Ligei Poporului“, d-nii General Popovici, din partea secţiunei Roman şi d. P. Dragomirescu, profesor universitar, din partea secţiunei Iaşi.

Aseară un spectacol extraordinar de reuşit. S'a reprezentat „Regina Carnavalului“. Mare succes pentru d-rele Clusky şi Gina Hermezeu. Această din urmă se afirmă un element artistic de valoare.

In sala afluenţă enormă.

Banca Iaşilor a primit reprezentanţa noarei instituţiuni „Uniunea Comercială“ din Bucureşti.

S'a fixat definitiv candidatura d-lui C. Stere pentru Camera, la Akerman.

CAMPANIA ELECTORALA— Impresiunile culese în toate părţile Moldovei, de către cei cari au pornit campania electorală la sate ar putea fi rezumate în modul următor:

a) O mare neîncredere şi o ţinută plină de rezervă faţă de toţi reprezentanţii surtucărimei,

b) Refractar spiritului de socializare, ţăranul este nemulţumit de reforma agrară care-l pune în slujba obştiei. El nu socoate improprietărea ca definitiv făcută, întrucât nu îşi vede determinată proprietatea individuală,

c) O mare nemulţumire împotriva jandarmului contra căruia incriminările nu mai contenesc şi:

d) Obsesiunea averescană.

Este de remarcat că la cele mai multe întruniri electorale vin şi femeile. Şi nu puţine din întreruperile acre sau spirituale sunt datorite tocmai femeilor,

„Epoca“ află că d. general Lupescu şi-a luat în primire postul de ministru al instrucţiunei declarînd că face aceasta din înalt ordin şi că este decis a aduce în minister ordinea şi disciplina militară.

Acelaş ziar află că d. general a ameninţat cu destituirea pe toţi funcţionarii mtnisterului cari vor face politică. In acest sens d. general-ministru va da o circulară către toţi membrii corpului didactic.

Se anunţă că amiralul Kolceak, pierzîndu-şi prestigiul, a renunţat în favoarea lui Denikin la comanda supremă a forţelor antibolşevice.

Primul act de „guvernământ“ al lui Denikin a fost împărţirea Rusiei în trei ţinuturi. Din al treilea ţinut face parte şi...Basarabia.

TEATRUL NATIONAL

∴ ∴ Compania lirică **Avram Nicolau** (fostă Gabrielescu ∴ ∴
Astăzi JOI 2 Octombrie se va representa

MATINEU
VIOLONISTUL
Operetă in 5 acte de Eysler
cu d-nele Marioara Cinski, Gina Hermeziu, Laura Ionescu. D-nii Vasile Rabega, N. P. Ciucurete Lică Rădulescu, L. Calmusky.

SEARA
Modista
Operetă in 3 acte de Strauss
cu d-nele MARIOARA CINSKI STELA BOVI, Laura Ionescu. D-nii V. Bărcănescu, N. Kanner, L. Rădulescu.

DOCTORUL
A. ANTONIU
Dă consultaţ i pentru boale Interne, Nervoase, Mintale, Sifil s-Nervos, Pshyho Physioterapie la Sanatoriul său
Str. Principele Ghica 3
(cor. Kiseleff)
— DELA 2—4 p. m. —

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoră specială pentru răsărită şi porumb, pluguri cu 1 şi 4 brazde, sămănător în rânduri şi improscători. 1 plug special pentru trăgător cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale polobosce de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 vitei A se adresa: Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZU avocat

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 13 klm depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase în urma expropierei din care 871 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie, remiuri coşere în 3 etajuri standoală, hambar, 4 case de zid etc etc.
A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

La Depozitul de Vinuri
AL BANCEI MOLDOVA
Iaş Str. Cuza Vodă
Se vinde de a 30 litri în sus vin vech, recoltă 1912—1914 cu le 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preţ de concurenţă VIN DE ODOBEŞTI diverse calităţi superioare ca Riesling, tămâioasa, ottonel.
Pentru cumpărătorii de vase întreg se face reducere de preţ.

M. VEILER
AVOCAT
Biroŭ de notariat Iaşi
CONSULT: Str. Palat 28
7 jum. — 8 jum. a. m.
7 jum. — 8 jum. p. m.

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat şi mărit, va funcţiona în acest an cu un
Curs integral de 5 clase secundare
Cursuri facultative de contabilitate limba engleză. dactilografie şi vioară în afară de materia programei oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune.
Inscrierile au început şi continuă zilnic între orele 8—11 şi 2—4 în cancelaria şcoalei, strada Sărăriei 147

REICHER et CRTICO
DEPOZIT DE VINURI şi RACHIURI
Iaşi str. I. C. Brătianu 147 b s
(vis-a-vis de Spit. Sftul Spiridon)
Specialităţi de vinuri vechi, superioare ca: Riesling, Aligoté Sevnilon, OPORTO etc. produse din viţe de Rhin, SOTERN şi TOKAY

Un bun gravor în Metal şi seţar în stampile de cauciuc găseşte imediat angajament la Fabrica de Stampile „Siberg" Iaşi str. Cuza-Vodă 71 a se adresa în persoană.

Epitropia Bisericei Talpalari Iaşi
PUBLICAŢIE
Se aduce la cunoştinţă publică că în ziua de 6 Octombrie st. n. ora 11 a m. se va da prin licitaţie publică cu oferte închise, casa acestei epitropii din str. Uzinei 36. Condiţiile se pot vedea în ori orice zile cancelaria epitropiei între orele 1 —12 a. m. şi 4— 5 p. m.
Epitropi: Economu IOAN P. ŢINCOCA
IOAN N. MOTAŞ

De vânzare automobil turism 18 | 22 H. P. bicicletă, sobe terracotă. Strada Brăţria veche No. 4

✻ *La Camera de Comerţ.*—Azi dimineaţă a avut loc la Camera de Comerţ, consfătuirea anunţată, în vederea stabilirei unui acord între comercianţi şi liga consumatorilor. Şedinţa e prezidată de d. N. V. Ştefăniu, prezidentul Camerei de Comerţ. Participă între alţii, d-nii C. Crupenschi, preşedintele Comisiei interimare, Brociner, preşedintele sfatului negustoresc, d-r Cosmovici, Tufli, Filderman şi mulţi comercianţi şi membri ai Comisiei interimare.

D. Ştefăniu, arată scopul întrunirei, menită a pune capăt unui conflict între comercianţi şi liga consumatorilor.

D. Tufli expune vederile sale, cu privire la chestie, arătînd că interesele sunt comune pentru a aduce o eftenire.

D. Crupenschi într'o frumoasă cuvîntare, zice că în adevăr trebueşte ca populaţia să fie pe deplin lămurită, cu privire la exactitatea costului căci altfel se produc nedreptăţi şi asperităţi dăunătoare. Trebue dar ca să meargă mînă în mînă cu liga consumatorilor.

D. Filderman arată scopul Ligei şi crede că acordul se poate stabili.

D. Brociner face o largă expunere a situaţiei comercianţilor, şi spune că originea reală stă la producători şi monopolizatorii şi un studiu comun între Comercianţi şi liga Consumatorilor, cu privire la originea reală, va aduce de netăgăduit o eftenire a traiului.

In acest senz, întrunirea care continuă, în momentul cînd scriem aceste rînduri, va lua o soluţiune.

✻ Aseară, membrii administraţiei comunale, s'au întrunit şi după o scurtă conferinţă şi-au înaintat telegrafic demisiile.

Membrii Comisiei interimare, numiţi după ultimul decret-lege, nu s'au solidarizat cu acest act.

✻ Inalta Curte de Cassaţie şi Justiţie a respins recursul celor cinci ziarişti condamnaţi de Curtea Marţială, stabilind astfel că delictele de presă în unele împrejurări absolutiste pot fi sustrase juriului civil, în ciuda unei Constituţii elaborate cu îndragoste de libertate şi om, în vremuri imemoriale.

✻ D. dr. Cazacu, director regional al serviciului sanitar, pleacă în astă seară la Bucureşti, în interes de serviciu.

✻ La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeţi cît şi pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ţine separat şi în ore deosebite de acel al băeţilor.

Cursurile încep la 6 Octombrie.

✻ In curând: PANORAMA cea mai strămică revistă ieşană de anul Mic şi altul Mare.

✻ Atragem atenţia atât Comisiunei de Control cât şi Ligei consumatorilor că la magazinul „La Pomul de Aur" din str Cuza-Vodă, în acelaş moment preţul diferitelor articole variază de la un vânzător la altul.

Aşa dar în aceleşi prăvălie, la aceleşi clipă din zi, eşti expus a plăti o marfă cu trei preţuri diferite. şi aceasta nu se chiamă neruşinare şi specula?

✻ Eri s'a constituit comitetul şcoalei de fete No, 7 Elena Doamna.

Au fost aleşi, d-na Alexandrina Catargi, preşedintă, d-na Popeia secretară, delegat al Comunei d. C Săteanu, şi ca membrii Părintele Andreescu, dr. Possa, Ştefan Sion, şi Iosif Badărau.

Au făcut de îndată donaţiuni, d-na Catargi 100 lei, d Ştefan Sion 200 lei C' Săteanu 100 lei şi Iosif Badărau 100.

Dezastrul lui Denikin

Armatele ţariste împresurate — Bolşevicii la Kiev — Multe oraşe ocupate

„Statul Ţării" primeşte următoarele importante telegrame asupra situaţiei militare în Ucraina şi înfrângerea trupelor lui Denikin:

Grupul bolşevist care operează în direcţia Nowograd-Wolhinsk a ocupat oraşele Jitomir, Berdicew, Popelnaia, Fastow, Belaţercow şi se găseau în ziua de 28 Sept. la 16 km. de Kiew, care era înconjurat. Oraşul a fost evacuat de Denikin. In prezent se crede că Kievul a fost ocupat de bolşevici. Forţele acestui grup care operează în această regiune se ridică la 40.000 oameni bine echipaţi şi înarmaţi.

Legătura cu Moscova se face prin Cernigow care de asemenea este ocupat de către bolşevici.

Jitomir, Berdicew şi Popelnaia au fost părăsite de Ucraineni.

Forţele lui Denikin cari se găseau la Fastow şi Belaţercov au căzut prizoniere.

*

DENIKIN EVACUEAZA KIEVUL

Hotin 28 Septembrie.— Ziarele ucrainene scria că s'a început de către Denikişti evacuarea forţată a Kievului. La plecare aceştia iau cu ostatici mulţi intelectuali ucraineni.

*

Răsturnarea frontului Denikin

— Ocuparea Jitomirului şi Fastovului. —

Hotin, 28 Sept.— Denikin atacînd pe Ucraineni în direcţie Popelnaia (pe calea ferată Kiew-Kazatin) bolşevicii s'au folosit de aceasta şi au ocupat oraşul Jitomir.

Acelaş grup de bolşevici a ocupat gara Fastow în spatele lui Denikin şi se spune că vor ataca Kiewul, contra căruia se îndreaptă noi forţe dinspre Cernigow pentru un atac concentric.

*

Denikiniştii bătuţi la Balta

Hotin 28 Septembrie. — Trupele generalului Denikin care înaintau la Sud-Est de oraşul Balta, au fost atacate de ucraineni şi respinse.

✻ A fost definitiv stabilit modificarea legei pensiilor în sensul că anii de serviciu vor fi reduşi la 30.
Deasemenea se vor aduce radicale modificări legei timbrului şi înregistrărei

✻ In curând va apare un decret-lege prin care se va micşora cota de făină albă ce se scoate din grâu mărindu-se cota de făină calitatea II-a.
Taxa de 75 bani la kgr. de făină calitatea I, ce se percepe de către stat va fi desfiinţată.

✻ D. Dr. Niemorover, rabinul comunităţei spaniole din Bucureşti, a donat următoarele sume în pomenirea mamei lui, decedată de curând: 4000 lei Spitalului israelit, 1000 lei Societăţei Sacre şi 400 lei Cantinei.

✻ Restauratorii din localitate s'au întrunit aseară, şi au ales o delegaţie care să se prezinte autorităţilor şi să demonstreze că preţurile fixate pentru mâncări sunt inaplicabile, ele fiind inferioare costului.
In acelaş timp au convenit ca de mâine să se suprime mâncările, mulţumindu-se numai în a debita băuturi.

✻ In astă seară are loc în localul societăţei de gimnastică constituirea sindicatului cheriaşilor.

✻ La şcoalele secundare a sosit ani dispoziţia cu privire la repartizarea orariului.

✻ Profesorul Ioan Paul după o activitate rodnică de 30 ani în şcoala românească din vechiul regat este chemat în baza meriteor sale ca să răspândească lumina caldă a sufletului şi inteligenţei sale la catedra Universităţei din Cluj.

Cum credem că e de datoria tuturor celor ce l'au apreciat ca profesor, colleg şi amic de a-i manifesta dragostea la momentul despărţirei sale de Iaşi, un comitet de iniţiativă face apel la toate Doamnele şi Domnii foşti colegi şi foşti elevi de a lua parte la agapa prietenească, care va avea loc Joi 9 Octombrie ora 8 seara în saloanele Societăţei de Gimnastică.

Inscrierile pentru agapă se fac la Direcţia Liceului Naţional, la Liceul Militar, la cercul didactic, la Cooperativa Traiul şi la cancelaria societăţei de Gimnastică până în ziua de Marţi 7 Octombrie.

✻ In conformitate cu dispoziţiunile art. 5 din legea pentru combaterea fraudelor în viticultură şi în comerţul de vinuri publicată în Monitorul Oficial No. 273 din 11 Martie 1915 se aduce la cunoştinţa tuturor podgorenilor din judeţ că, pentru anul curent Prefectura Judeţului a fixat ca ultim termen, data de 25 Octombrie a. c. până când podgorenii pot înainta Primăriilor respective declaraţiile de cantitatea totală a vinului produs.

✻ Prefectura de Poliţie a luat dispoziţia de a nu mai permite vânzarea de locuri în picioare, pentru reprezentaţiile de operete.

✻ Ministerul de Interne a făcut cunoscut Prefecturei de poliţie, că paşapoarte pentru ardeleni nu se pot elibera de cât după avizul consiliului diriginte.

✻ Renumitul Magazin Herman Pollack şi Croitoria Militară Lupu Silberman contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediu în Iaşi Str. Lăpuşneanu 39, aduce la cunoştinţa clienteiei şi Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile şi militare, franceze şi engleze, tot felul de articole pentru domni precum şi pentru ofiţeri, mantal-pelerine impermeabile etc etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis şi un mare atelier de confecţionarea hainelor civile şi militare care lucrează spre deplina mulţumire a clienteiei

✻ *Sanatoriul perfecţionat al d-rului Antoniu din Bucureşti funcţionează permanent cu toate secţiunile medicale şi chirurgicale. Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase*
Bonavii pot fi cătuţi de orice medic doresc.

✻ Azi, la oră 5 după prânz, se întruneşte Consiliul de higienă al oraşului, sub preşedinţia d-lui C. Crupenschi. La ordinea zilei diferite chestiuni importante.

✻ Toţi d-nii profesori ai liceului naţional, sunt invitaţi a lua parte la solemnitatea religioasă a deschiderei cursurilor liceului naţional, ce va avea loc Sâmbătă dimineaţă.

✻ In antractele viitoarei stagiuni, al teatrului Naţional, va cânta orchestra Enescu.

SPECTACOLE

✻ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineuri şi seara a treia serie din Judex, marele roman detectiv de Bernede şi Feuillade Seria aceasta e una din cele mai interesante şi cea mai bogată în aventuri, cuprinzând 6 acte.

Programul nou ma cuprinde cel mai nou Jurnal de actualităţi.

Zilnic 2 matineuri şi reprezentaţii serale.

✻ La Terasa Cinema „Principele Mircea" rulează extraordinarul film LOGODNICA DRACULUI (Crima de la Moara Veche) cu D-ra Fabien Fabrege în rolul principal.

In curând: „Misterul Crucei Dublete" teribilă operă detectivă în 36 acte.

✻ Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! Film adus cu mari sacrificii! LICURICIUL (Luciole) grandioasă desfăşurare dramatică în 4 acte din viaţa reală a societăţii înalte de astăzi. In fruntea interpretărilor se află două celebrităţi italiene: Fernando Negri Pouget şi D-ra Makowska, interpreta Ofeliei din Hamlet.
Programul mai cuprinde o vedere şi o hazlie comedie.

Stiri Telegrafice

CHESTIA FIUME

— Tittoni demisionează. — Criza în cabinet

LION.— S'au ivit neînţelegeri între primul ministru italian Nitti şi ministrul de externe Tittoni pe chestia Fiume. Acesta din urmă va demisiona aducând după sine retragerea altor miniştri din cabinet şi chiar o criză totală.

Se consideră că cazul Fiume este tot atât de grav politiceşte cât şi economiceşte.

BOLCEVICII PRIMESC PACEA

Lyon. — Din Waschington se comunică în mod oficial că guvernul sovietic din Rusia ar fi dispus să înceapă tratative de pace. In condiţiunile formulate, se declară că acceptă căderea regimului sovietist.

CAMERA ITALIANĂ DIZOLVATA

LYON.— Printr'un decret-regal se dizolvă actuala cameră fixându-se alegerile cele noui pentru 16 Noembrie.

Pretenţiile Greciei

— In chestia Smirnei —

LION.—Guvernul din Atena a cerut să ia parte la deliberările comisiunei anchetatoare asupra incidentelor din portul Smirnei, sau de nu să i se facă comunicări asupra mersului instrucţiei.
Consiliul suprem a admis această din urmă cerere.

Călătoria Kronprinzului german

LYON.—Se anunţă că fostul moştenitor german va sosi în curînd din Wieringen în Germania, pentru a se pune în legătură cu justiţia.

In Anglia a fost nelinişte

LION. — Un comuniuat oficial din Londra comunică că situaţia acolo s'a ameliorat. Guvernul aluat dispoziţii ca alimentele şi cărbunii să se distribue în mod raţional.

Bolşevicii bătuţi

LYON —. Din Taganrog vine vestea că armatele Generalului Mamontoff au ocupat Voronege, dezarmând în cursul acestei operaţiuni 20000 soldaţi din armata roşie, făcând numeroşi prizonieri şi capturând o imensă pradă de războiu.

Italia acordă autonomie Albaniei

SAN-PAULO.— Guvernul din Roma a dat instrucţiuni comandantului militar din Valona în sensul de a încredinţa toate serviciile publice din cuprinsul ţarei, guvernului provizoriu albanez.

✻ LA CURSUL LICEAL al Şcoalei de fete „STEAUA" înscrierile continuă zilnic în localul şcoalei din str. Elena Doamnă 13 între orele 9—12 a. m. şi 2—4 p m.

Avis!
Baia Zisu Herman din Str Pantelimon 18, renovată, aduce la cunoştinţă Onor. Public că a redus preţurile şi vor găsi băi cu aburi precum şi duşuri calde şi reci Vineri, Sâmbătă Duminică şi Marţi pentru bărbaţi, iar Miercuri baie cu aburi pentru dame.
Băi de putină zilnic pentru dame,
cu stimă
Aziz şi Iţic zis şi Moise
N. B LUNEA Baie pentru dame.

Aparat Telefonic de birou se caută de ocazie de urgenţă A, se adresa la Agenţia de Publicitate I Brănişteanu Măzescu 23 Iaşi.

Pirotechnia Copou angajează imediat lucrători hamali, lucrătoare şi lemnari plătiţi bine.

La cursul liceal
al şcoalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic în localul şcoalei din Str. Elena Doamnă 23 între orele 9-12 a. m. şi 2-4 p. m.
COMITETUL

ANUL XV-ea No. 3740

25 BANI NUMARUL

Sâmbătă 4 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE

UN AN . . . . . 80 LEI
ŞASE LUNI . . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . . 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 300

OPINIA

UN ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
Str. Gh. Mârzescu 23
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Colceak... anarhist

Din raportul prezintat de faimosul d Bullit Senatului american, a rezultat că Lloyd George declarase într'o zi următoarele:

1. Ideia de a distruge pe bolşevici cu forţa este o nebunie.
2. Colceak e un anarhist.
3. Ceho-slovacii refuză să se lupte pentru Colceak.
4. Dacă s'ar organiza o expediţie în contra bolşevicilor, am avea un soviet la Londra.

Deşi ideia de a distruge pe bolşevici cu forţa nu s'a arătat ca o nebunie şi deşi expediţia s'a organizat cont a bolşevicilor iar Londra încă nu are un soviet,—putem trece pe lîngă aceste două puncte cu aceeaşi seriozitate cuvenită pe care o acordăm şi punctului 3, adică ceho-slovacilor cari nu vor să se lupte pentru Kolceak.

Insă punctul 2 nu ne poate opri un zîmbet:

Kolceak e un anarhist !?

Ştim perfect de bine că mentalitatea tuturor mahalagiilor dela periferia Iaşilor, le permite foarte des să întindă dela distanţă degetul arătător în direcţia unui vecin înstreinat sufleteşte de „toată lumea" şi să exclame.

—„Socialist!", „Revoluţionar"!...

Dar Lloyd George... e posibil?

Şi cu toate acestea (ni se pare) nimic mai natural nu poate fi decît această caracterizare a lui Colceak făcută de Lloyd George

De cât-va timp am căutat să evidenţiez cetitorilor că toată Rusia, în afară de minoritatea bolşevică, trăeşte sufleteşte nu din socialismul general, extremist sau moderat, ci dintr'o anumită concepţiune liberal-anarhistă, determinată de tot trecutul liberator şi de toată literatura nihilistă.

Intreaga Rusie, deşi împărţită, în numeroase curente politico-sociale, timp de un veac a tins spre idealul ei propriu social: republica confederativă democratică, cu absoluta libertate a individualităţii şi cu baza economică a micei proprietăţi egalitare, în cooperaţiune libera, cu fonduri naţionale, etc.

In numele acestui ideal a fost dusă lupta timp de un secol, In numele lui a fost scuturat ţarismul, care în ultimele două decenii nu prezinta decât forma decrepită a societăţei ruseşti, al cărei conţinut interior a fost: liberal-anarhism, bazat pe acel comunism al „mirului" (obştiei) ţărănesc şi al autonomiilor locale, despre cari habar nu au mai ales europenii de la Dâmboviţa şi Bahlui.

Când aţi fost fermecaţi de literatura rusească, v'a răpit nu tendinţa spre socialism, ci tocmai acest liberal anarhism-comunist, revarsat în ori-ce scriere rusească profundă.

Puneţi mâna pe inimă şi să spuneţi dacă nu-i aşa!

Ori câtă dorinţă arzătoare aţi avea împreună cu Lenin-Trotky, ca Rusia să se socializeze, ea refuză să se facă socialistă, fiindcă nu numai că are un drum social propriu ci şi păşeşte pe el în realitate.

Minoritatea bolşevistă punând mîna pe putere în Moscova mulţumită desagregării generale în 1917, a devenit odioasă, de nesuferit, pentru societatea vastă, cultă şi pentru poporul care nu poate suporta acolo nici o presiune de stat în numele scopurilor generale. Acolo scopul general social prinde, dacă coincide cu idealul subiectiv individual, şi nu invers.

Şi adierea, puterea acestor sentimente este atât de mare încât...nu *ntazam* când dovedeam aici în „Opinia" cum că faţă de concepţiile noastre sau din Europa, un Kolceak e un anarhist.

Lloyd George, acest englez flegmatic, sobru şi practic, sterp în sensul misticei sociale sau al visărilor, reuşise, se vede, să întredeschidă puţin ochii aţiaţiţi spre Kolceak şi...se îngrozise.

Sufletul slav al amiralului continental e şi el un abis nihilist: iată ce văzuze englezul şi iată ce declarase el la prima ocazie.

De mult timp îmi apare ridicol tot ceea ce se publică asupra „reacţiunei" ruseşti! Zâmbesc şi la clasarea lui Kolceak drept „anarhist", însă fum fără foc nu iesă.

„Reacţiunea" rusească nu este reîntoarcerea la ţarism, care e imposibilă, şi asupra cărei se fantazează zilnic în presa noastră, care habar n'are de Rusia (nici n'a avut vreodată!) ci revenire la punctul de unde se începe naţionalizarea şi republica democratică.

Denikin şi Kolceac ar fi anarhişti fără ghilimele, domnilor europeni faţă de concepţiunile, relaţiile zilnice şi raporturile omeneşti cari domnesc în sânul dumneavoastră! Asta o ştiu, asta o afirm.

In ce priveşte însă Rusia, lăsaţi-o fără clasare; să ştiţi numai că ori-care ar fi ea—a lui Denikin sau a lui Kolceac, a lui Kerenski sau Miliucov sau Lenin, dumnevoastră trebuie să vă gândiţi la păstrarea Basarabiei.

Vă trebuie numai decât un regim socialist în Rusia? Nu vă împăcaţi nici măcar cu liberal anarhism?

Inainte de a dori socialismul pentru alţii, e preferabil să vă vedeţi de treabă cu guvernul d-stră militar.

Alexis Nour.

Câteva NOTE

—

*

Mare neajuns la operetă că de obicei amoreseţii se inscară aşa de târziu. Altminterelea am scăpa mai de vreme.

De pildă ascară un vecin de stal, îmi spunea, în legătură cu Regina Carnavalului.

— *„Să vezi că dştia au să se inscare la 1 noaptea"*

Exactă prevedere. Aşa a şi fost şi la ora 1 noapte am putut de abia părăsi teatrul.

*

Cenzura va fi de acum incolo represivă. Şi nu se va găsi n minea care să cenzureze represiunea.

*

Regimul sovietist este pe cale de a se prăbuşi.

Câte combinaţiuni burghezo patriotice de la noi se vor prăbuşi odată cu dispariţia primejdiei bolşevists?.

Blanzy

INSEMNARI

Proscriere artistică !..

—

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Războiu Serbilor

— Italia şi America —
Controlul Instituţiilor financiare

Aventura lui d'Anunzio a atins apogeul. Conducătorul trupelor italiene înghemădite la Fiume — şi care, după relaţiile oficiale, ar depăşi cifra de 2000—a declarat răsboiu jugoslavilor.

Evident că dacă situaţia s'ar presenta numai într'o formă atât de simplistă, cazul n'ar provoca de cât surâsul.

Ea este însă complicată prin extraordinar de dificila încurcătura internă şi acest lucru îi dă un caracter de o gravitate incontestabilă.

De fapt guvernul este demisionat. Camera este şi ea disolvată Ce insamnă aceste şi ce consecinţi pot avea aceste lucruri?.

*

După părerea unora totul ar fi aranjată pentru ca guvernul italian să câştige timp. Credinţa cercurilor serioase streine este însă că nu poate fi vorba de aşa ceva. Mai curând este vorba de punerea în practică a politicei lui Giolliti, care cere ocuparea oraşului Fiume de către trupe regulate italiene şi apoi tratative cu Conferinţa.

*

Atitudinea d-lui Tittoni, ministru de externe, reintors de curând de la Paris şi presupus a cunoaşte situaţia exactă la Conferinţa, este cât se poate de caracteristică şi simptomatică. Tittoni susţine necesitatea unei rapide soluţiuni a chestiei Fiume în sensul unui acord cu Conferinţa, căci alt fel se va produce o rupere de relaţii cu Statele-Unite şi aceasta ar fi o nenorocire pentru Italia, **căci nici o ţară din Europa nu se poate reconstitui fără concursul Americei.**

*

Concomitent cu aceste importante fapte externe, la noi se anunţă o măsură, care, cu tot caracterul ei modin, are o importanţă covârşitoare.

Se anunţă, într'adevăr, institutirea unei comisiuni de control a instituţiilor industriale şi financiare româneşti.

Pentru cine cunoaşte cele pătrecute în ultimul timp în lumea noastră financiară şi incriminările cercurilor liberale impotriva rolului jucat de un mare financiar, actualmente aflător la Paris, măsura ce se anunţă are un caracter de represiune menit a provoca noui şi mari dificultăţi.

Atât pentru moment.

Opoziţia la răspântie

— Atitudinea de adoptat cu ocazia alegerilor —

A fost foarte uşor d-lor Take Ionescu şi general Averescu să se pue de acord în a trata actualul guvern de generali ca un guvern anti-constituţional. Pe tema aceasta a fost deschis focul în contra lui, un foc viu şi bine întreţinut.

Mult mai greu este însă de a stabili un acord în privinţa atitudinei de adoptat faţă de viitoarele alegeri.

Căci este de o simplicitate incontestabilă că din moment ce nu recunoşti legalitatea unui guvern, nu poţi accepta lupta electorală cu el, întru-cât aceasta ar insemna ratificarea lui.

In acest caz însă abţinerea de la lupta electorală presupune o luptă extra-electorală. Care din aceste două lupte este de preferat actualmente şi poate duce mai sigur la rezultatul râvnit de opoziţie?

Aceasta-i problema care preocupă dirigiuitorii opoziţionişti, şi din cauza că n'a primit încă soluţia, nici atitudinea nu a fost fixată.

Situaţia opoziţiei e din cele mai dificile. Ea se află la o răspântie. Acceptând să lupte în alegeri în văditele condiţiuni de inferioritate de acum, opoziţia riscă enorm.

Pornind la o campanie extra-electorală, pe deoparte ea se va izbi de rigoarea măsurilor excepţionale

Iată de ce spuneam că opoziţia se află la grea răspântie şi va fi de o mare importanţă hotărârea pe care o va lua.

Lămuririle incep !

Cu privire la ce va fi cenzura şi starea de asediu indulcite, următoarele rânduri extrase din ziarul „Viitorul" pot constitui indicii de valoare:

„Oricât câtă aversiune am avea pentru vulgaritătile şi violenţele de limbaj cari sunt în obiceiul luptelor noastre politice, socotim că adversarii noştri nu vor avea prilejul să se plângă că vor fi stânjeniţi în exercitarea vechilor şi demodatelor deprinderi.

„Sunt însă chestiuni, ca de pilda armata, coroana, forma de guvernământ sau ordinea Statului, care în aceste momente mai ales, trebue să fie mai presus de frământările interne şi asupra cărora cenzura nu trebue să se tocmească.

„De asemeni nu va trebui admisă nici un fel de indulgenţă pentru agitaţiile şi instigările cu scop de a servi interese străine în felul celor reprimate în Decembrie trecut".

A încetat din viaţă la Institutul Saure-Coeur, maica Maria Jorge, în etate de 68 ani.

Inmormântarea a avut loc Luni. Prohodul a fost oficiat de Arhiepiscopul catolic din localitate.

Informaţii

In repetate rânduri am relevat uşurinţa cu care se cercetează la noi problemele externe şi se nesocotesc fapte din cele mai importante, care preocupă marile puteri chiar.

Astfel, în chestia ţinutei noastre faţă de State e Unite, am arătat că cu toate justificatele noastre nemulţumiri în privinţa ţinutei Americei faţă de problema teritorială, naţională şi economică, nu trebuie uitat rolul preponderent pe care îl are astă-z America în opera de reconstrucre a Europei şi în privinţa reinvierei vieţei comerciale.

Iată acum o telegramă oficială care vesteşte lucruri din cele mai importante, în această privinţă:

„La 6 Noembrie va pleca spre Statele-Unite o comisiune economică europeană, compusă din reprezentanţi ai englezilor, francezilor, italienilor şi belgienilor, cu scopul de a lumina opinia publică din America asupra situaţiei economice a vechiului continent şi a asigura în acelaş timp colaborarea financiară între ţările aliate şi asociate.

*

Lesne îşi poate închipui oricine care trebuie să fie situaţia reală financiară a Europei dacă marile puteri continentale se vad silite a organiza misiuni pentru a lumina opinia publică americană.

Este de mare nevoie ca să nu nesocotim faptele reale şi importante. Alt-fel, răsul poate fi extraordinar de mare.

Tot mai mult se invederează că nu numai în rândurile speculatorilor trebuie căutată cauza scumpete care face viaţa imposibilă de suportat.

Au desigur partea lor de vină, şi speculatorii, şi intermediarii şi corupţia administrativă. păsuitoare sau favorizatoare pe baza bacşişului.

Răul principal însă, în special în ce priveşte mărfurile importate, trebuie căutat în scumpetea locală şi în valuta scăzută a leului nostru.

Un mare comerciant din Iaşi, cu o reputaţie de cinste comercială bine stabilită, ne-a arătat ieri cu facturele originale că marfa, care în 1913 costa în Elveţia 1 franc 20 de centime costă astăzi 5 franci 65 centime. Cum pe de altă parte francul elveţian este astăzi 4 lei, rezultă că marfa coastă pur şi simplu de 20 de ori mai scump.

Problema scumpetei este în legătură cu lipsa de mărfuri în Europa, unde nu se mai lucrează sau se lucrează foarte puţin, şi cu valuta noastră scăzută.

Remediarea răului nu depinde de noi şi nici nu poate fi făcută în timpul care şi-l închipuie unii.

La circumscripţiile poliţieneşti se află depuse certificatele de alegători.

Cetăţenii au a se prezenta în persoană pentru ridicarea certificatelor şi iscălirea de primire.

Curtea marţială continuă dezbaterile în procesul Maiorului Marinescu şi alţi inculpaţi de a fi sustras din gară o cantitate de uleiu de ricină. Eri au început pledoariile, vorbind d-nii Pogonat şi Simionescu Azi pledoariile continuă de către d-nii Osvald Racoviţă, Ferderber şi Dobrescu.

In urma agitaţiunilor cu privire la raporturile dintre proprietari şi chiriaşi, administraţia sindicatului proprietarilor urbani convoacă pe toţi membrii sindicatului în adunare plenară pe ziua de Joi 9 corent, oara 6 p. m. în localul propriu din strada Cuza Vodă No. 52, casa Jurist.

MARE EVENIMENT TEATRAL

In curînd soseşte în Jaşi celebra artistă americană

Clara Young

împreună cu eminenţii artişti

ASKENAZY şi GOLDENBERG

cari vor da o serie de representaţiuni in SALA SIDOLI

Impresar M. BRAUNSTEIN

Banca Iaşilor

SOCIETATE ANONIMA IAŞI. — CAPITÁL SOCIAL LEI 6.000.000.—

Sucursale: Cernăuţi, Chişinău, Galaţi

Prospect de Emisiune

8000 de acţiuni pentru sporirea capitalului la Lei 10.000.000.—

Consiliul de Administraţie al Băncei Iaşilor, Societate Anonimă din Iaşi, a hotărât, pe baza Art. 4 din statute, sporirea capitalului social al Băncei la lei 10.000.000 – prin emisiunea a 8000,— de acţiuni, a câte lei 500,— valoare nominală fie-care.

Acţiunile se emit pe cursul de lei 650, din care lei 150 trec la fondul de rezervă iar lei 500 la capitalul social.

O treime din totalul de 8000,—de acţiuni este rezervată Băncii Românești din Bucureşti.

Acţiunile rămase sunt oferite subscripţiei publice ca:

a) IREDUCTIBILE, numai pentru vechii acţionari, în proporţie de o acţiune nouă la trei vechi.

b) REDUCTIBILE pentru orice subscriitor, atribuirea acţiunilor făcându-se de către Consiliul de Administraţie proporţional cu numărul acţiunilor subscrise.

Primul vărsământ asupra capitalului va fi de 30 % adică Lei 150 de fie-care acţiune, plus de lei 150, reprezentînd partea rezervei, adică lei 300 în total.

Datele celorlalte vărsăminte se vor fixa la timp de către Consiliul de Administraţie.

Nouile acţiuni participă la dividendă de la data atribuirei lor proporţional cu vărsămintele efectuate.

Vărsămintele întîrziate vor suferi o dobîndă de 9%

Subscrierile încep la 10 OCTOMBRIE 1919 şi durează pînă la 15 OCTOMBRIE 1919 putându-se închide şi înainte de această data, dacă Consiliul de Administraţie va crede de cuviinţă.

La subscriere se va depune şi suma de lei 10—de fie-care acţiune subscrisă, pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

Subscrierile se fac la sediul băncii, la sucursalele sale din: Cernăuţi Chişinău şi Galaţi precum şi la:

BUCURESTI la Banca Românească, Banca de Scont a României şi Creditul Technic.

CRAIOVA la Banca Comerţului.

BOTOŞANI la Banca Botoşăneană Română.

BACAU la Banca Bacăului.

ROMAN la Banca Romanului.

BÂRLAD la banca Moldovei de Jos din Bîrlad.

In celelalte oraşe la sucursalele Băncii Romînești Băncii de Scont a României şi Băncii Comerţului.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

TEATRUL NATIONAL

∴ ∴ Compania lirică Avram Nicolau (fostă Gabrielescu ∴ ∴

Astăzi VINERI 3 Octombrie se va representa PREMIERA

CIOCARLIA

Operetă in 3 acte de Lehar

cu d-nele MARIOARA CINSKI STELA BOVI, D-nii Vasile Rabega N. P. Ciucureté, V. Bărcănescu, L. Calmuschi, M. Graur.

Mâine Matineu: SILVIA.

Fany Bercovici
Bercu Bercovici
LOGODIŢI

Iaşi Septembrie 19 9

In locul oricărei alte înştiinţări

Anunciu !

Subsemnatul Ing C. Stroja, proprietarul Magazinul „MUNCA“ din Iaşi Str. I. C. Brătianu No. 183, aduc la cunoştinţă Onor. Clienţi că de oarece fostul meu asociat, D-l Victor Vineş s'a retras din asociaţie încă de la 1 | 14 August 1919 orice plăţi rămase în urmă către Magazin nu vor fi recunoscute, dacă nu vor fi achitate la sediul Magazinului, D-l Victor Vineş, neavînd dreptul de a mai angaja magazinul sub orice formă, nici de a încasa şi nici de a contracta afaceri în numele magazinului

Orice persoane ce au de plătit în acest interval D-lui Victor Vineş vor anunţa şi magazinul cunoscînd că nu vor fi recunoscute nici una din aceste plăţi efectuate D sale

Ing. C. STROJA

Dorinţele Ceho-Slovaciei

PRAGA. — D'l Benes, ministru de externe, reîntors de curând în ţară, a exprimat unor ziarişti ceho-slovaci dorinţa de a păşi spre o înţelegere amicală atît cu Germania cît şi cu celelalte state vecine, aceasta, fiind o cerinţă dictată de necesităţile politice şi economice.

CONVOCARE

Membrii sfatului provizor al Comunităţei izraelite sunt invitaţi a lua parte la consfătuirea ce va avea loc în zina de:

Duminică 12 Oct. st n. ora 3 p. m. la „Cultura“ în localul Comunităţei.

La ordinea zilei:

1) Instituirea bireului de alegeri.
2) Fixarea normelor pentru alegeri
3) Eventuale.

COMITETUL

S'a perdut un Ştrameţ

Cine îl va găsi este rugat să'l aducă la RABINUL LANDMAN din strada GHICA VODA, unde va primi o bună recompensă.

✱ După cum anunţă o telegramă din New-York, d. Lansing a declarat că tratatul dela Versailles trebue ratificat fără întîrzieri sau modificări.

„Nu este nimic în acest tratat— a spus d. Lansing—care să poată aduce atingere suveranităţei republicei noastre. Intregul univers cere pace; patriotismul nostru şi simţul comun o cer de asemenea. Am aşteptat prea mult până acum“.

✱ La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeţi cît şi pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ţine separat şi în ore deosebite (8 12) de acel al băeţilor (2-6).

Cursurile încep la 6 Octombrie.

✱ D. Moţoc, fiind înaintat inspector, a început azi predarea inventarului oficiului telegrafic central d lui Velciu, noul diriginte.

Până la noi dispoziţiuni d. Moţoc rămîne în funcţiune în Iaşi.

✱ **Groaznic pogrom în Ukraina.** — „Sfatul Ţării“ afla din Hotin că la ocuparea oraşului Riazani de către trupele denikiniste ale lui Mamontof, un groaznic pogrom s'a săvârşit asupra evreilor, la care au participat atît cazacii cît şi ofiţerii. Sunt mii de victime.

Se anunţă că asemenea sălbătăcii s'au petrecut şi în alte localităţi ocupate de Denikin

O delegaţie a evreilor a protestat pe lângă generalul Bredow care a promis că va lua măsuri.

✱ *La consiliul de higienă*,—Membrii consiliului de higienă s'au întrunit aseară, sub preşedinţia d-lui C. Crupenschi, asistat de d. dr, Florescu, medic şef al oraşului.

Se admite înfiinţarea unei fabrici de ape în strada Nicolina şi se resping cererile de a se înfiinţa o fabrică de apă gazoasă şi de oţet, localurile fiind improprii. Se ia act de declaraţia d-lui dr Vilara, că se stabileşte în localitate.

Consiliul află cu mare mulţumire, de dispoziţiile luate de comisiunea mixtă din Bucureşti, da a organisa cimitirele, unde se află înmormântaţi eroii noştri

Se decide desfiinţarea bărăcilor din Bulevardul Ferdinand, ele devenind cuiburi de infecţiune.

D dr. Florescu, medic şef al oraşului, face o dare de seamă de mersul epidemiilor.

In cursul lunei Septembrie nu s'a constatat de cât 4 cazuri de varioală. De la 15 Septembrie nu s'a mai constatat nicium caz nou. S'au făcut 38000 de vaccinări. Epidemia e considerată ca stinsă.

Nu s'a mai constatat nici un caz nou de tifos exantematic.

S'au mai înregistrat în lunile August şi Septembrie 12 cazuri de scarlatină, 8 de difterie şi 11 de febră tifoidă.

Statistica dovedeşte că starea sanitară a oraşului e bună.

D. C. Crupenschi anunţă că şi-a înaintat demisia din demnitatea de preşedinte al Comisiei interimare, şi luându-şi rămas bun de la Consiliul de higienă, mulţumeşte medicului-şef şi membrilor consiliului, pentru concursul dat şi munca depusă, la combaterea epidemiilor şi asanarea oraşului.

✱ O DRAMATICA SINUCIDERE.— Ziarul „L'Eclaireur“ din Nizza, publică următoarea telegramă din Lyon:

„Sunt acum câteva zile, poliţia din Grenoble arestă pe un supus român, a cărui identitate n'a putut fi stabilită. El se presentă în uniformă elegantă de ofiţer român şi zicea că îl chiamă Jean de Ionescu şi că este nepot drept a d-lui Tache Ionescu. Mulţumită uniformei sale, el izbuti să escrocheze sume de bani de la compatrioţii săi, precum şi de la diferite persoane din Grenoble.

Pentru a fi transferat de la Grenoble la Lyon, misterosul necunoscut fu instalat într'un vagon clasa a doua, între doi jandarmi. Dar abia trenul se puse în mişcare, şi deodată pseudo ofiţerul, cu o lovitură sparse uşa şi se aruncă din tren Totul s'a petrecut cu o iuţeală fulgerătoare. Când trenul se opri, ori ce ajutor era de prisos, necunoscutul încetase din viaţă. In bagajele sale s'au găsit 5000 lei şi numeroase bijuterii Totul a fost înaintat tribunalului din Lyon.

✱ Mâne, fiind cea mai mare Sărbătoare mosaică, prăvăliile israelite vor rămânea închise toată ziua.

✱ Aseară a avut loc în localul societăţei de Gimnastică o consfătuire în care s'au pus basele unui sindicat al chiriaşilor.

S'a ales un comitet provizor, care va face formalităţile pentru convocarea unei noi adunări, în care să se aleagă Comitetul definitiv.

✱ CHESTIA SCUMPETEI.— Am publicat în numărul nostru de ieri o dare de seamă asupra importantei constătuiri de la Camera de Comerţ în vederea ieftenirei mărfurilor şi alimentelor.

Pentru a sublinia mai mult importanţa chestiunei, credem util a reda mai amănunţit punctele de vedere exprimate, la acea constătuire, de către d-nii Richard Taffli şi Const. Crupenschi.

Dl Richard Taffli, delegat din partea negustorilor neorganizaţi, trecea în partea pur economică a chestiunei, arătând că acum când statul a devenit patron şi deci nu mai are posibilitate de a-şi îndeplini misiunea, apariţia acestei manifestaţii particulare a „Legei consumatorilor“ este bine venită. Importanţa ei este cu atât mai mare cu cât din cauza împrejurilor anormale cererea şi oferta, nu mai produc efectele cunoscute. Trebuie însă de a avea în grijă de a nu depăşi limita căci în caz contrar acţiunea bine-făcătoare s'ar putea transforma cu uşurinţa într'un dezastru economic. Mai vorbeşte de greşelile comise de către conducătorii statului cari au împiedecat jocul liber al comerţului prin tot soiul de taxe artificiale. Face apel la negustori, ca promotor al ideiei de întrunul la un loc a acesti doi factori importanţi, consumatori şi negustori, şi îi îndeamnă ca mână'n mână să caute a soluţiona cât mai curând aceasta importantă chestiune.

Dl. Constantin Krupenski, Primar al Iaşului. D-sa spune: Apariţia Legei consumatorilor mi'a făcut o deosebită plăcere, de oarece în această manifestaţie vedeam o forţă capabilă de a mă seconda cu succes în misiunea de părinte al acestui oraş ce am primit acum 8 luni de zile. Acţiunea este frumoasă lupta mi se pare cam acută, de aceea nu trebuie de uitat marea importanţă pe care o are comerţul, cu toţii trebuie să luptăm din răspateri pentru înflorirea acestui oraş, pentru înflorirea comerţului său.

Eu totdeauna am dat concurs necondiţionat tuturor acelor comercianţi cari au voit a veni în ajutorul acestui oraş în aceste grele timpuri, mărfurile au călătorit pe adresa primăriei, de multe ori acele mărfuri însă au sosit în oraş fără să fiu avisat, am fost deci nevoit a recurge la măsuri extreme, vă pun din nou la dispoziţie totul de care aveţi nevoie pentru a ajunge la bun rezultat. Mai mult vă promit că cu puterile de cari dispun să pedepsesc cu asprime actele abusive ce-mi veţi semnala. Acum când totul vă este la îndemână nu vă rămâne decât de a păşi la muncă hotărâtă şi cinstită.

✱ Cercul Cultural „Agaez“ invită pe toţi foştii şi actualii elevi ai Gimnaziului „Wachtel“ precum şi publicul evreesc, a se aduna Duminică 5 Oct. ora 3 p. m. la Gimnaziul „Wachtel“ de unde vom porni în peleringiu la mormântul regretatului Dr A Steuerman fost primul director al Gimnaziului.

Vor lua cuvântul mai mulţi Agaezişti.

Seara la ora 8 va avea loc la Cercul „Agaez“ o şezătoare închinată D-rului Steuerman. Vor lua cuvântul D-nii M Schachter, B. Marcus, Samy Stein, A. Weintraub etc.

Intrarea liberă.

✱ ŞCOLARE.— Cursurile liceului Naţional începe Luni 6 Oct.

Dl V. Gheţu, profesor la Gimnaziul Alexandru cel Bun a fost mutat la Liceul Naţional.

— Inscrierile pentru elevii particulari pentru sesiunea din Iunie viitor se fac numai până la 15 Oct.

Toţi elevii şi elevele nefe crise până la această dată nu vor putea da examen în Iunie 1920.

— E mai mult ca sigur că Ministerul va admite un examen de corigenţă pentru elevi particulari ce au dat examen în Septemb. curent. Acest examen se va da odată cu examenul parţial din Ianuar.

— Elevii înscrişi la institutele particulare autorizate de Minister, vor trece examenele parţiale şi integrale în aceste institute înaintea comisiunilor numite de minister.

Inscrierile la examenele particulare nu se primesc decât până la 15 Oct.

— In Iaşi sunt vacante şapte catedre şi anume: două de matematici, două de l. germană şi câte una de l. franceză, mărfuri şi contabilitate.

✱ In urma fixărei de preţuri maxime, toţi restauratorii s'au pus în grevă aşa că astă si nu se găseşte nimic de mâncare la toate restaurantele locale.

Singur restaurantul Hotelului Traian care va servi mancăruri pregătite foarte simplu.

Duminică 5 Oct. orele 10 a. m. va avea loc în sala „Cultura“ un requiem, pentru comemorarea primei aniversărei a morţei D-rului A. Steuerman-Rodion.

Prietenii şi admiratorii marelui dispărut sunt rugaţi a asista.

✱ Lucrătorul Tanase Macovriciuc fiind ocupat în strada Muzeior, No. 1, se urcă pe un copac, dar rupându-se creaca, nenorocitul în cădere se lovi la cap şi îşi fractura un picior.

In stare gravă, a fost transportat la spital.

SPECTACOLE

✱ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineuri şi seara a treia serie din Judex, marele roman detectiv de Bernade şi Feuillade *Seria* aceasta e una din cele mai interesante şi cea mai bogată în aventuri, cuprinsând 6 acte.

Programul nou mai cuprinde cel mai nou Jurnal de actualităţi.

Zilnic 2 matineuri şi representaţii serale.

✱ La Terasa Cinema „Principele Mircea“ rulează extraordinarul film LEGODNICA DRACULUI (Crima de la Muzeu Veche) cu D-ra Fabien Fabrege în rolul principal.

In curând: „Misterul Crucei Dublete“ teribilă operă detectivă în 36 acte.

✱ Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! Film adus cu mari sacrificii! LICURICIUL (Luciole) grandioasă desfăşurare dramatică în 4 acte din viaţa reală a societăţii înalte de astăzi In fruntea interpretării se află două celebrităţi italiene: Fernando Negri Pouget şi D-ra Makowska, interpreta Ofeliei din Hamlet.

Stiri Telegrafice

Chestia Fiume

Situaţia neschimbată. —Blocusul devine apăsător

Lyon. — Situaţia cu privire la chestia portului Fiume se menţine aceiaşi.

După cum anunţă o telegramă sosită blocadă devine foarte acută în jurul oraşului. **Poşta este reţinută la frontieră.**

Disolvarea Camerei italiene

LYON. — Regele a acceptat propunerea guvernului, semnând un decret pentru disolvarea Camerei Alegerile s'au fixat pentru ziua de 16 Noembrie

Senatul şi Camera au fost convocate pentru ziua de 1 Decembrie.

Guvernul german se remaniază

— Democraţii intră în cabinet —

NAUEN.— Reprezentanţii partidului democrat au acceptat să facă parte din guvern. Li s'au desemnat departamentele justiţiei şi al internelor sau vor primi a figura fără portofoliu.

Misiune franceză în Baltica

REVAL — A sosit o misiune franceză pusă sub comanda generalului Berthiovant.

Delegaţia chineză de pace

LYON.—Şeful delegaţiunei chineze de la Conferinţa de pace, împreună cu Ministrul de externe chinez au părăsit Parisul ducându-se în patrie.

ANUL XV-lea No. 3741

25 BANI NUMARUL

Duminică 5 OCTOMBRE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 80 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 22.
— — TELEFON No. 300. — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 28 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un exemplar vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITATII IAŞI

Un ordin de zi

— pe instrucţia publică —

Ţara noastră a mai avut un general în fotoliul ministerului de culte şi instrucţie publică: pe generalul Tell. Acest brav militar a intrat în istoria culturei româneşti.

Intr'adevăr, în vreme ce zeci de civili au trecut fără urmă pe la ministerele noastre, generalul Tell numai printr'un ordin de zi s'a făcut celebru. Văzînd anarhia ortografică, generalul—deprins cu disciplina cazonă—a dat un ordin de zi pe Instrucţia publică, prin care a fixat ortografia limbei romîne. (Sistemul lui Eliape Rădulescu), Acestea se petreceau prin 1870-1871...

După aproape cinci zeci de ani un alt militar, d. genaral Lupescu ocupă fotoliul generalului Tell.

D. Lupescu respectă procedarea predecesorului său de acum jumătate de secol. După cum „Opinia" a anunţat la timp, d-sa a hotărît să interzică membrilor corpului didactic de a se ocupa cu politica.

Toate talgerile fanfarelor din ţară au aplaudat această hotărîre.

Iată, un ordin de zi, care exclude din viaţa politică o categorie intreagă de oameni: învăţători, institutori, maiştri, profesori de liceu şi de universitate, etc...

Corpul didactic e între Scyla şi Charybda... Ministerul de instrucţie îi interzice participarea la viaţa publică, iar cel de justiţie îl face atent că votul este obligatoriu.

Ce vor face belferii? Dacă vor vota, vor fi daţi afară din slujbă; dacă nu vor vota, vor fi puşi la închisoare. O situaţie, într'adevăr, tragică...

Dar, fie-care lucru îşi are şi partea lui bună. Sub regimul d lui general Lupescu vom scăpa de d.A. Cuza şi de d. Iorga, cari—fiind profesori—nu vor putea candida, decît cu vre-o dispensă regală—ca ofiţerii cari vor să se însoare fără zestre.

D. Lupescu poate nu înţelege prin „politică" ceia ce înţelegem noi, şi manualele de specialitate. D. Lupescu poate a ordonat ca cuvîntul „politică" să aibă alt sens, — de pildă: agitaţie, propagandă, întruniri.,.. Si atunci, deşi ar permite profesorilor să voteze, le-ar interzice să aziste la intruniri, să ia parte la discuţii şi să citească manifeste,—lipsindu-i astfel de putinţa de aşi da votul în deplină cunoştinţă de cauză.

Sau, poate, este vorba numai de politica antiliberală, pe care n'au voe s'o facă membrii corpului didactic? Si ap opos de aceşti membri... Cine n'are dreptul să se ocupe cu „politica"? Numai învăţătorii,—sau şi profesorii universitari?..

O mulţime de chestiuni tulburi...

Dar, avînd un guvern de militari, credem că in minister domneşte o unitate de vederi. De aceia bănuim că măsura, pe care-a luat-o d Lupescu la Instrucţie, va fi adoptată, rînd pe rînd, de toate ministerele. Astfel, funcţionarii de la lucrări publice, Industrie şi Comerţ, Interne, Domenii, Finanţe, etc. vór fi excluşi din viaţa publică. Ministerul de Justiţie numai va fi in mare incurcătură: el, pedeoparte, va trimite ordin subalternilor să nu se ducă la vot, iar pe de alta să se ducă neaparat..,

„Politică" va putea face doar Ministerul de Războiu, armate, „Marea Mută"... Există pesemne o justiţie imanentă a lucrurilor: Cei de pe urmă vor fi cei dintăi... Nemesis a deseleştat e'un pumnal dinţii „Marei Mute". care a început acum să vorbească pentru veacuri întregi de mutism.

*

Ţara va avea alt aspect.

Profesorii, cînd se vor întâlni, vor vorbi despre amor şi despre Tukidide,—in loc să vînture cancanurile; inginerii, poliţiştii, vameşii... vor discuta lucruri serioase din specialitatea lor. La telegraf şefii de gară nu vor mai intreba „centrul" in privinţa noului guvern. In sfîrşit, toţi funcţionarii publici işi vor vîrî nasul în slujba lor,—şi treburile vor merge de minune.

Ţara va fi condusă de apururi de militari, după o enormă „ordine de batae politică" Schimbări se vor face numai după vechime şi după rotaţie.

Si astfel vom scăpa pentru totdeauna de politicianism.

M. SEVASTOS

Câteva NOTE

S'a schimbat formula „On ne passe pas" D'Anunzio declară că nici chiar regele său nu va trece prin Fiume dacă nu'i va declara italian.

*

Rog pe cetitorii să medite se, acum când ne apropiem de anul de când s'a închisiat armistiţiul, asupra problemei dacă în toiul războiului a fost mai multă ingrijorare, de cât acum când parlamentele discută ratificarea păcei.

*

O altă sindtoare a primit o modificare esenţială.

Când un poet organizează o aventură zece cuminţi n'o mai pot descurca.

*

D'Auunzio anunţă că are merinde pentru o lună dar că'i lipsesc bani.

Peste o lună se poate să aibă bani dar nu va mai avea merinde,

Blanzy

INSEMNARI

Pacea somnului şi ignoranţei

Un ziar elveţian inregistrează unele afirmaţiuni picante in legătură cu activitatea Conferinţei din Paris.

Astfel se spune că Clémenceau adormea uneori in cursul desbaterilor: Eloyd George tranşa chestia Teschen fără a şti situaţia geografică a ţinutului în litigiu; Wilson acorda italienilor Tirolul fără a şti că e locuit de populaţie germană.

Veţi spune poate că este vorba de slăbiciuni bătrâneşti, de ignorări fatale ale lucrurilor mărunte. Desigur. Veţi conveni totuşi că nici uzajul bătrâneţii, nici obscuritatea unor amănunte geografice, nu îndreptăţesc ne pregătirea şi arbitrarul cu care nişte conducători de stat caută să aranjeze viaţa popoarelor şi să schimbe faţa lumei.

Cei patru sau cinci componenţi ai Consiliului Suprem rezolvau marile probleme iscate pe urma vastului război Ei reprezentau autoritatea absolută şi stabileau soluţiile in perfectă indiferenţă şi in multă ignoranţă. Slăbiciunile omeneşti sunt fatale şi 4 sau 5 oameni nu pot cunoaşte totul şi nu se pot sustrage greşelilor. Dar tocmai din această pricină intregul sistem al organizărei şi funcţionărei Conferinţei de pace a fost fundamental greşit.

Opera în sine a păcei este binecuvântată prin natura ei. Dar *această* operă de pace este viciată schilodă şi cu totul nesigură. Urgei războiului trebuia naturalmente să-i urmeze pacea izbăvitoare; dar *această* pace nu justifică atâtea jertfe şi atâta suferinţă.

Trecutul istoric ne învaţă că nu fără mari primejdii se poate încredinţa soarta popoarelor în mâinile şi la bunul plac al câtorva

O asemenea împuternicire alunecă spre autoritarism agravat de unilateralitate şi incompetenţă. Şi in acest mod se dispune de fericirea neamului omenesc in contra realităţii, pe spinarea adevăraţilor suferinzi şi in profitul castelor egoiste care provoacă răsboaele, le perpetuează şi huzuresc pe urma lor.

Somnul îngeresc al lui Clemenceau va pierde cauza libertăţii şi democraţiei, aşa precum somnul lui Kutusov a pierdut cauza dominaţiei austro-germane in ajunul luptei de la Austerlitz. Iar poporul trebue să şi determine singur soarta fericirei sociale, pentru că oamenii pot adormi in clipele supreme, pe cînd popoarele sunt totdeauna treze.

Oboseala lui Clemenceau şi ignoranţa lui Wilson şi Lloyd George, sunt păcatele organice ale guvernărei arbitrare şi restrinse.

Acest sistem învechit nu mai poate alina rănile adânci. Forţa vie a maselor conştiente este singură în măsură a organiza fericirea mîie de mâne.

Renovatus

Se aduce la cunoştinţa d-lor comercianţi că întru-cât comerţul s'a lăsat absolut liber nu mai este nevoe a se viza facturile la Camera de Comerţ.

Acei ce întâmpin dificultăţi că nu au viza pe facturi, sunt rugaţi a aduce aceasta la cunoştinţa Camerei de Comerţ cum şi numele persoanelor ce le a făcut dificultatea pentru a se putea lua măsuri contra lor.

Direcţia refacerei economico face cunoscut industriaşilor, că pentru ori-ce cereri de materiale din depozitele sale de la Iaşi trebue să prezinte recomandaţia şi avizul Camerei de Comerţ.

Informaţii

La prefectură de judeţ a sosit înştiinţarea oficiară despre modificarea condiţiilor în care vor funcţiona de acum incolo cenzura şi starea de asediu.

Ele corespund întocmai celor ce publicăm în a tă parte a ziarului.

Măsurile vor incepe a fi puse în aplicare chiar de astăzi.

Colonelul Tănăsescu—acel care a abuzat de calitatea lui şi a maltratat pe avocatul Neoşeşti din Capitală—va fi pedepsit prin luarea comandei şi mutarea pe cale disciplinară.

„Sfatul Ţării" află că trupele lui Denikin în Ukraina sunt intr'o situaţie foarte critică, fiind atacate atât de petliuriştii cât şi de bolşevici.

Denikin, văzându-se strâmtorat şi de către răscoalele ţărăneşti, a trimis delegaţi la Petliura pentru a trata o înţelegere. Dar Petliura a refuzat primirea delegaţilor şi a declarat că va lupta mai departe în contra denikiniştilor şi bolşeviştilor fără deosebire.

AMANAREA ALEGERILOR. — La prefectura de judeţ a sosit azi telegrama următoare:

„Prin înalt decret-regal No. 4230 din 2 Oct. publicat in „Monitorul Oficial" No. 134 din 3 Oct. 1919, alegerile generale au fost amînate. Corpul electoral pentru adunarea deputaţilor din teritorul vechiu al Regatului, din Basazabia, Bucovina, Transilvania, Banat, Crişana, Satmar şi Maramureş a fost prin acest decret, convocat pentru zilele de 2, 3 şi 4 Noembrie 1919, iar corpul electoral pentru Senat pentru zilele de 7 şi 8 Noembrie.

Comunicînd cele ce preced, invităm toate organele administrative, cari au îndatoriri de indeplinit, potrivit decretului lege electoral. că urmează să termine toate lucrările pregătitoare efectuărei alegerilor, intrucît ela nu vor mai suferi nici o amînare faţă de nouile date la cari aleger le au fost amînate şi de termenele prevăzute de art. 20 al decretului lege electoral primăriile nu mai au de făcut nici o lucrare suplimentară, cu privire la listele electorale.

De asemenea nici judecătorii de ocoale nu mai pot primi inscrieri individuale şi contestaţiuni.

Numai termenul pentru judecarea acestor înscrieri şi contestaţiunilor se prelungeşte până la cel mai târziu în ziua de 26 Oct. 1919, inclusiv, când toate listele vor rămîne definitive.

Art. 29 din decretul-lege electoral, s'abilind că declaraţiunile de candidaturi pentru Adunarea deputaţilor şi pentru Senat se vor face cel mai târziu cu 15 zile libere înainte de data alegerei pentru cari se fac, urmează că termenul ultim pentru depunerea candidaturilor expiră la 17 Oct. 1919 inclusiv pentru Adunarea deputaţilor şi la 22 Oct. 1919 inclusiv pentru Senat.

In consecinţă atragem atenţiunea d-lor preşedinţi ai birourilor electorale centrale, că modificarea la declaraţiunile de candidaturi făcuta până acuma, precum şi nouile declaraţiuni de candidaturi se vor primpănă la datele sus arătate.

Toate declaraţiile depuse în vederea termenelor de convocare anterioare rămân valabile, afară de cazul când au fost retrase sau modificate.

Nouile adunări constituante sunt convocate în Bucureşti în ziua de 20 Noembrie 1919."

Circulara e semnată de preşedin;

VIAŢA POLITICA

Ziua faptelor îndeplinite

— Decretele guvernului: Abţinerea opoziţiei — — Atitudinea ziariştilor —

In sfârşit am eşit din fâgaşul zvonurilor şi a spuselor, pentru a vedea faptele indeplinite,

Cunoaştem hotărîrea guvernului în ce priveşte libertatea alegerilor; cunoaştem hotărîrea opoziţiei in privinţa acestor alegeri.

*

Şi astfel ştim că inceteazâ cenzura preventivă, dar se introduce mult mai primejdioasa cenzura represivă. Pentru ori-ce atac în contra armatei, formei de guvern, siguranţei statului şi situaţiilor, ziaristul va fi trasă la răspundere în faţa Curţei Marţiale.

Mai ştim că intrunirile nu vor avea nevoe de autorizaţia prevăzută în legea stărei de asediu, dacă ordinea va fi menţinuta. Oratorii nu vor putea ataca nici o formă de guvernământ, siguranţa statului, etc., etc. Contravenienţii vor răspunde de faptele lor inaintea Curţilor Marţiale.

A susţine că aceste dispoziţiuni nu constituie o „indulcire" a măsurilor excepţionale e o nedreptate ce se face regimului curţilor marţiale.

*

Se pare insă că aceasta nu constituie şi felul de gândit al opoziţiei—căci ea a hotarât definitiv abţinerea de la alegeri. Semnalul l'a dat d. general Averescu. Se abţin şi conservatorii-naţionaliştii şi socialiştii.

D. Take Ionescu condiţionează participarea de faptul ca generalii din guvern să demisioneze din armata iar cenzura şi starea de asediu să fie ridicate cu desăvârşire.

*

In legătură cu chestiunea cenzurei represive ziariştii din Capitală se agită in vederea unei acţiuni unitare, cu excepţia ziarelor guvernamentale.

In privinţa resultatului nu sunt insă de recomandat prea multe speranţe că asociaţiile vor face ceva concret pentru apărarea libertăţei tiparului.

Abţinerea de la alegeri

— O ţinută plină de consecinţi grave —

Suntem absolut convinşi că nici un om politic serios din această ţară nu va lua cunoştinţă, cu inima uşoară, de hotărârea opoziţiei de a se obţine de la alegeri.

Sunt acte politice cari prin ele insă-şi valorează, indiferent de desfăşurarea ulterioară a evenimentelor. Şi in cadrul acestor acte intră desigur şi obstinenţa de astă-zi a opoziţiei, de la alegeri.

Căci nu trebuiesc nesocotite condiţiile speciale de acum.

In faza actuala de dezvoltare a tratativelor noastre externe, parlamentul viitor ar avea menirea de a spune, cu toată autoritate cuvenită, voinţa expresă a ţărei.

Or, această autoritate va fi esorm stirbită, prin faptul că parlamentul viitor va fi izvorât din declaraţia opoziţiei că avem un guvern anti-constituţional şi că el este produsul unei înăbuşiri a voinţei populare.

Aceasta in punctul de vedere al principiilor.

Nu este de admis insa ca opoziţia se va mărgini la o abstinenţă pasivă. Se va constata o consfatuire confidenţiala **a şefilor** Ligei Poporului. **O luptă extra-electorală şi extra-legală nu este exclusă.**

Cine ar putea ea să-i măsoare intinderea şi cine ar putea prevedea in situaţia de acum, unde ne poate duce ea?

Iată pentru ce noi socotim că gravă decizia luată de opoziţie de a nu participa la alegeri.

Acţiunea d'lui Toma Stelian

Se ştie repetata afirmaţiune a ziarelor opoziţioniste, ca d. Toma Stelian a fost de acord pentru un guvern Maniu, repudiat de partidul liberal.

Acţiunea acestui fruntaş liberal este departe de a insemna menarea partidului din care face parte. Astfel un ziar anunţă:

„Comitetul central al partidului liberal a fixat candidatura d-lui Toma Stelian pentru Senat in Tisşca

In acelaş timp insă se fixase şi candidatura d'lui Al. Constantinescu. D-l T. Stelian a declarat că refusă candidatura pentru că nu primeşte să candideze pe aceeaşi listă şi in acelaşi loc cu fostul ministru de industrie

In urma acestei comunicări candidatura d-lui Constantinescu a fost retrasă."

Pe de altă parte inaintea tribunalului secţia I-a Ilfov a venit in discuţiune contestaţia ministerului de industrie cu privire la constituirea societăţei „Petrobok". Societatea a fost apărată de d. Toma Stelian, care a făcut o şarjă teribilă impotriva d-lui Vintilă Brătianu personal.

Ministerul a perdut, dar nici d. Vintilă Brătianu n'a căştigat.

La biblioteca Universităţii Iaşi este vacant un loc de custode retribuit cu 643.60 lei pe lună. Doritorii de a-l ocupa sunt invitaţi a inainta Comisiunei Bibliotecei o cerere, cel mai tîrziu până la 15 Octombrie, arătînd in acelaş timp titlurile academice pe care le posedă.

TEATRUL NATIONAL

∴ ∴ Compania lirică **Avram Nicolau** (fostă Gabrielescu ∴ ∴
Astăzi SAMBATA 3 Octombrie se va representa

Regina Carnavalului

Operetă în 3 acte de Kalman
cu d-nele MARIOARA CINSKI, Gina Hermeziu, Laura Ionescu,
D-nii N. P. Ciucurete, V. Bărcănescu, N. Kanner, L. Calmuschi,
Mâine Duminică Matineu REGINA CARNAVALULUI

Eva Rabinovici
Ghetel Marcus
LOGODIȚI
Iași Ploiești
Octombrie 1919

De închiriat

în str. Stefan cel Mare No. 25 de pe acum un gârlici, două subsoluri și două pivnițe bune pentru vinuri luminate cu electricitate.

Pentru informații a se adresa d-lui Al. Olșanski, Iași, vis-a-vis de Mitropolie.

De vînzare un automobil în perfectă stare de funcțiune și transformat cu magneto. A se adresa Sc.ola 168

De închiriat

Fabrica Societății „Progresul" din Iași Str. Rafail 2, localul și toate mașinile plus 3 odăi, o bucătărie și o magazie la sus arătată adresă, pentru care se va ține licitație in ziua de 12 Octombrie st. n. a. c. orele 10 dim.

De asemenea se va vinde o mașină de custut talpă, un motor de gazolină și mai multe piese de tuciu cu chilogramul.

Doritorii pot vizita până în ziua licitației în orice ore de lucru.

Pentru informații se vor adresa D-lui Stefan Istrati str. I. C. Brătianu 109, D-lui Al. O. Olșanschi vis-a-vis de Mitroprlie. D-lui Th. Grigoriu str. I. C. Brătianu Iași.

De vânzare LINOLEUM rusesc nou 7 m. lung 2.10 lat și un covor linoleum nou de ac eași lățime str Cuza Vodă 44 etaj stânga

REICHER et CRTICO
DEPOZIT DE VINURI
și RACHIURI
Iași str. I. C. Brătianu 147 b s
(vis-a-vis de Spit. Sftul Spiridon)
Special tăți de vinuri vechi, superioare ca: Riesling, Aligoté Sevnilon, OPORTO etc. produse din viețe de Rhin, SOTERN și TOKAY

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat și mărit, va funcționa în acest an cu un
Curs integral de 5 clase secundare
Cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilografie și vioară în afară de materia programei oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune.
Inscrierile au început și continuă zilnic între orele 8—11 și 2—4 în cancelaria școalei, strada Sărăriei 147

La Depozitul de Vinuri
AL BANCEI MOLDOVA
Iași Str. Cuza Vodă
Se vinde de la 30 litri în sus vin vechi, recoltă 1912—1914 cu preț 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preț de concurență VIN DE ODOBEȘTI diverse ca tăți superioare ca Riesling, tămâioasa, ottonel
Pentru cumpărături de vase întreg se face reducere de preț.

M. VEILER
AVOCAT
Birou de notariat Iași
CONSULT: Str. Palat 4
7 jum. — 8 jum. a. m.
7 jum. — 8 jum. p. m.

Pirotechnia Copou angajează imediat lucrători hamali, lucrătoare și lemnari plătiți bine.

tele consiliului de miniștri și ministru de interne general Văitoianu și de d. Emil Miclescu, ministru de justiție.

EXPLOZIA DE LA SOCOLA, Azi dimineață o nouă esplozie s'a intîmplat la Socola Roșie.

Pe cînd o echipă de soldați era ocupată cu îngroparea de proectile, unele au esplodat. Detunătura a fost puternică și auzită in tot orașul. Din nefericire sunt și victime.

Până acuma au fost scoase de sub dărâmături cadavrele a 6 soldați.

Lucrările de salvare continue.

D. Colonel Tulea a sosit de indată la fața locului.

Curtea marțială s'a pronunțat aseară în procesul unor fraude cu uleiu de ricină, săvîrșite in gara locală.

Au fost condamnați maiorul Marinescu la 3 luni închisoare, controlorul Marinescu, la 2 ani închisoare și magazinerul Irimescu la 4 luni închisoare. Toți au făcut recurs.

AFACEREA PETREANU.— Sunt vre'o două săptămâni, dispăruse din localitate un anume Petreanu, funcționar la direcțiunea regională a căilor ferate. In sarcina lui se constatase fraude însemnate și la ultimul timp e sumă de 20,000 lei, luați pentru eliberare de vagoane.

Cercetările conduse cu repezicune, au făcut ca Petreanu să fie descoperit la Soroca și arestat. S'a găsit la dînsul suma de 5000 lei. Cât despre suma de 15 000 lei, el o cheltuise în puține zile în petreceri.

Petreanu a fost adus in Iași, și a început să mărturisească. Cu privire la felul cum opera cu vagoanele, Petreanu declară că a furat un carnet de la serviciul de incarcare, și adaptând foile, el vindea ordine de incarcare, pe care serviciul de incarcare le executa, socotindu le ca exacte.

Dar Petreanu, tot scuzându-se că și alții au făcut același lucru, a făcut să facă destăinuiri din cari unele cu caracter grav.

Parchetul alarmat a făcut câte-va descinderi, și iar au fost arestați d-nii Deruso și Constantinescu, asemenea funcționari in serviciul regiunei.

Azi urmează a se face noui descinderi.

Firma „The Globe Employment" din Montreal, face cunoscut Camerei de Comerț Iași, că a organisat o acțiune în birourile sale, care are de scop să se ocupe exclusiv de comerțul cu România, întrucât multe fabrici din acea localitate doresc a intra in relațiuni de afaceri cu engrosiștii noștri.

Cei interesați pot a se adresa pentru orice informațiuni sus-arătatei firme.

Dl. Anton Toni Pecuraru licențiat în Științele F. Ch. a Universității Iași, care actualmente se află in New York a trimis Camerei de Comerț Iași o adresă prin care arată că a luat reprezentanța societății pe acțiuni „Metales And Chemicals Corporation" care s'a hotărât să deschidă credite largi comerțului cu România.

In acest scop primește comenzi directe de la autorități, bănci, societăți și comercianților recomandați de bănci ca bun plătitori.

Orice alte informațiuni se pot lua de la Camera de Comerț Iași.

Inalta Curte de Casație respingînd recursul ziariștilor condamnați de Curtea Marțială din București, sentința rămâne definitivă.

In această chestiune ziarul „Adevărul" scrie:

„Respingând recursul ziariștilor, cea mai înaltă instanță judecătorească a constatat că se poate călca Constituția și cele mai sfinte drepturi cetățenești pot fi încălcate, fără ca să aibă măcar sancțiunea reintrării in lege

„E simptomatic și acesta pentru vremea in care trăim. Că i noi nu recunoaștem faimosul principiu al lucrului judecat care ține loc de adevăr. Când inseagă legea scrisă, când dispozițiile ei cele mai lămurite sunt călcate, fără putință de reparațiune—ce dreptate, ce judecată și ce adevăr mai poate să fie?

Acțiunile Băncii Iașilor au fost admise a fi cotate la Bursă.

Coalele timbrate, ce poartă inițialele M. F. își vor păstra valabilitatea până la 1 Ianuar 1920.

De la acea dată vor putea fi preschimbate până la 1 April.

Pe ziua de 15 Octombrie vor fi reactivați toți ofițerii de rezervă care au făcut cerere.

In ziua de 4 Octombrie st. n. 1919 va avea loc în saloanele de Gimnastică, Sport și Muzică o

— MARE —

Serată Dansantă

organizată de „Sindicatul Artelor Grafice". Cu această ocazie sindicatul nu va cruța nimic pentru ca publicul să fie pe deplin mulțumit.

Muzica Regimentului 25 inf. va distra publicul cu ariile cele mai noui precum și diferite surprize.

CIOCARLIA. — Compania lyrică Avram Nicolau a montat aseară cu multă îngrijire operета „Ciocârlia". Mania era savantă și melodioasă, dar din nefericire livretul era foarte stângaciu și în multe părți cu totul grotesc.

Interpreții principali au făcut lăudabile și uriașe sforțări pentru susținerea piesei, nereușind însă în totul, și le imposibil nimeni nefiind obligat.

D-ra Stela Bovi a fost cu deosebire bine din toate punctele de vedere. D-nii Rabega și Bărcănescu s'au distins prin interpretarea minunată a muzicei lui Lehar. D. Leo Kalmuschi s'a ilustrat printr'un joc foarte dibaciu.

In unele scene a fost bine și d-na Cinschi.

Cursurile la Seminarul Veniamin începând, elevi din provincie, sunt invitați a grăbi sosirea lor la școală.

Mâine, la ora 3 după prânz, membri mai multor societăți sioniste, se intrunesc la gimnasiul Wachtel, de unde vor porni in pelerinagiu la mormântul regretatului poet dr. Sienerman.

Din improjurări neprevăzute Conferința D-rei Lydia Pissarjevschi se amână pe Mercuri 8 Oct. a. c. ora 4 jum. p. m. in Aula Universității.

Săptămâna viitoare D-na Maria C. Butureanu va pleca la Cernăuți unde va înființa o secție a „Asociației pentru emancipareа civilă și politică a femeilor române".

Dl. D. Herșcovici, student, va ține a patra conferință din ciclul „Istoria Evreilor", Duminică 5 Octombrie, ora 4 p. m, in sala școalei „Cultura".

Subiectul: Regii-poeți,

Toți chiriașii din Iași, cari vreau să facă parte din Sindicatul chiriașilor și să lupte contra speculei chiriilor sunt rugați a se aduna Duminică 5 Octomb. ora 5 p. m. in sala Societății de Gimnastică din str. Școala de Arte, când Sindicatul se va constitui definitiv.

Acei cari nu pot veni, vor putea trimite adesiuni scrise.

BIBLIOGRAFIE. — „Renașterea Română" anul II, No. 18, excelenta revistă lunară de studii și probleme de organizare viitoare, cu un bogat cuprins datorit d-lor I. Athanasiu, D. Butescu, Isabela Sadoveanu, Petre Otin și I. Bucovineanu.

— „Curierul Judiciar" anul 26, No. 13 cu interesante articole de doctrină și jurisprudență.

— „Răsăritul" anul II, No. 3—4, revistă literară săptămânală cu colaborarea d-lor Marin Ștefănescu, I. N. Soricu, G. Țițeica, C. Sandu-Aldea, I. Tutoveanu, V. Militaru, I. Manolescu etc.

— „Inainte", anul V, No. 9—10, revistă săptămânală culturală și politică, scrisa de părintele Ioachim Sănescu și Arhimandritul Scriban

— „Insemnări Literare" anul I, No, 34 cu următorul sumar:

Din Moldova de Ion Cernat, Adam către Eva de M. Codreanu Retragere de Valeriu Arsenescu, Nocturnă de Liviu Oprig, Suflet fortunei de Alexiu Nour, O dimineață tristă de D. Casian, precum și numeroase note și recenzii.

Sanatoriul perfecționat al d-rului Antonius din București funcționează permanent cu toate secțiunile medicale și chirurgicale. Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase

Bolnavii pot fi cătuți de orice medic doresc.

LA CURSUL LICEAL al Școalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic în localul școalei din str. Elena Doamnă 13 intre orele 9—12 a. m. și 2—4 p m.

Aflăm că Croitoria Militară „Safir și Srulovici" din București redeschizind o succursală la Iași Str Lăpușneanu 25 alături de Cofetăria Georges, a adus un mare transport de Stofe englese și franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie și articole de cepreșărie.

Renumitul Magazin Herman Pollack și Croitoria Militară Lupu Silberman contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediul în Iași Str. Lăpușneanu 39, aduce la cunoștința clientelei și Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile și militare, franceze și englese, tot felul de articole pentru domni precum și pentru ofițeri, mantal-pelerine impermeabile etc etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis și un mare atelier de confecționarea hainelor civile și militare care lucrează spre deplina mulțumire a clientelei

SPECTACOLE

La Cinema Elisabeta se representă astăzi în matineuri și seara a treia serie din Judex, marele roman detectiv de Bernede și Feuillade Seria aceasta e una din cele mai interesante și cea mai bogată în aventuri, cuprinzând 6 acte.

Programul nou mai cuprinde cel mai nou Jurnal de actualități.

Zilnic 2 matineuri și representații serale.

La Teatrul Cinema „Principele Mircea" rulează extraordinarul film LEGODNICA DRACULUI (Crima de la Moara Veche) cu D-ra Fabien Fabrege in rolul principal.

In curând: „Misterul Crucei Duble" teribilă operă detectivă in 36 acte.

Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi și în zilele următoare: Nou! Nou! Film adus cu mari sacrificii! LICURICIUL (Luciole) grandioasă desfășurare dramatică în 4 acte din viața reală a societății Inainte de astăzi. In fruntea interpretării se află două celebrități italiene: Fernando Negri Pouget și D-ra Makowska, interpreta Ofeliei din Hamlet.

Mâine, la ora 3 după prânz, are loc în sala Bejan, adunarea generală a membrilor cercului demobilizaților pentru votarea statutelor.

La cursul liceal
al școalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic în localul școalei din str. Elena Doamnă 23 intre orele 9-12 a. m. și 2-4 p. m.
COMITETUL

Stiri Telegrafice

Italia a ratificat pacea?

LYON.— Ziarul „Le Temps", scrie, că după știri e sosite din Roma, guvernul italian a ratificat tratatul dela Versailles.

Greva din Londra

— In ce stadiu se află —

LION.—Grevele din Londra se mențin. Serviciul de trenuri s'a îmbunătățit simțitor. In ziua de Mercuri peste 500 trenuri au circulat.

Boala lui Wilson

LION.— Starea prezentului Wilson s'a îmbunătățit se pare că el va porni Washington spre a-și grăbi însănătoșirea.

Boala președintelui constă intr'o epuizare nervoasă complicată cu turburări in digestiune.

O cerere a Turcilor respinsă de Aliați

LION.— Marele vizir, din Constantinopole, Danied-Ferrd, a cerut reprezentanților Antantei permisiunea de a recruta forțe militare, cu scopul de a merge contra elementelor naționalisto cari stăpînesc Konia.

Cererea nu va fi admisă căci nu există nici o garanție că aceste forțe militare nu vor face cauză Comună cu naționaliștii contra cărora pretind ca mers.

Conferința mondială a muncei

— Admiterea delegaților —

LION.—Consiliul suprem a discutat modalitățile admiterei a participa la congresul muncei care se va ține la Waschington a delegaților germani, austriaci și neurri. Se va acorda pașapoarte acestor delegați.

In ce privește pe delegați din vechile state centrale, ei vor fi admiși cu contimțimântul Conferinței muncii din Waschington.

INȘTIINȚARE

Se vinde prin LICITAȚIE publică în pretoriul Tribunalului Iași, Secția III-a în ziua de 15 Octombrie 1919 viu D-lui Anton Patrașcanu situată în Comuna Tomești Jud Iași intindere 40 Ha. din care 29 ha pe rod, 6 ha fânat, pădure 4 ha livadă cu 4000 pomi calități alese 4 parcele teren intindere 12 ha. arătura și fânat cu casă și edificii i deosebit un loc de vie situat în Goruni, aproximativ 7 ha cu casă. (Dos. No, 411 | 915)

Un mare transport de Vinuri
cu prețuri reduse a sosit la
Magazinul I. S. WECHSLER
din strada C. Negri 25 IAȘI
REDUCERE DE 2 LEI LA LITRU

Carton asfaltat 1 metru pe 10 metrii se vinde en detail, cu preț de engros la Depozitul fotografic ZAHARIA WEISS Piața Unirei Iași.

IOAN I. RANG
FOST MAGISTRAT
AVOCAT
BIROU DE NOTARIAT
orele de consultațe
8—10 dim. 5—7 seara
Strada Lascar Catargiu 46 Telefon

Caut guvernantă la copil 5 jum ani. A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brăniștеanu str. Gh. Marzescu 23 Iași.

Atelierul de Turnătorie de Metal
și
Strungăria Mecanică
Recomandă D-lor proprietari de Automobile, Industriași și Agricultori, specialitatea sa în turnătoria de alamă și bronz și STRUNGARIE DE PRECIZIE
Primește orice reparație de automobile garantând o executare conștiincioasă.
Fabrica garnituri de alamă de tot felul pentru usi și ferești, pinițe, sfeșnice și candelabre pentru biserici etc.
Atelier special pentru nichelat, alămit și argintat pri galvanoplastie.
FRAȚII DAVIDOIV I Șos. Moșilor colț Atelier Galvanoplastic Str Toma Cozma 78

SACI DE VIE
Magazinul de Sforărie și frângherie ZEIDA I ROȘI Iași Str. Gheorghe Vodă
aduce la cunoștință clienților că i-a sosit un mare transport de
SFOARA ITALIANA
toate numerile, de la cele mai subțiri la mai groase, și le vinde cu prețuri foarte convenabile
Posed și saci de vie, cu prețuri reduse.
Depozit de saci.

Caut post o bună apreteză, se primește la Garituri A se adresa MARIE MILCESCU str. Crucei No. 40

Producători de vii-Farmieri
Linuri (căz de fermentat strugur) au sosit și se găsesc de vânzare, cu preț convenabil a Fabrica de oțet
EMIL BERGHER
— Iași str. Palat 62 Iași —

Caut cu chirie la familie onorabilă apartament bine mobilat compus din 3 sau 4 camere, bucătărie și dependințe Plătesc 700 până la 1000 lei lunar Necesar pentru luna Ianuarie 1920 se poate angaja insă de pe acum.
A se adresa sub A. T. str. Cuza Vodă No. 23
— INTERMEDIARI ADMIȘI —

ANUL XLIX No. 242

25 BANI NUMĂRUL

MARȚI 7 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . 60 LEI
ȘASE LUNI . . . 30 „
TREI LUNI . . . 20 „
ADMINISTRAȚIA
IAȘI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 199

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNȚURI:
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicității.
Un număr vechiu 1 leu

CHESTIA IRLANDEI

Alături cu criza socială și enormele dificultăți economice prin care trece imperiul britanic, eterna chestie a Irlandei agită iarăși spiritele.

E de prisos să insistăm asupra unei istorii atât de cunoscute și care cuprinde mai bine de 7 secole, acea a antagonismului, nu atât religios cât de naționalitate și de rasă, care există între Celți și Angle-saxoni.

Ea e bogată în dramatice amănunte asupra sângeroaselor execuții ale lui Cromwell, asupra proprietăților confiscate de cuceritor, asupra unui regim de asuprire și de spoliație care în a doua jumătate a secolului trecut a redus populația Irlandei la mai puțin de trei decenii de la 8 milioane de locuitori la 4, prin foamete și prin emigrare.

Se știe opoziția pe care Gladstone a întâmpinat'o prin propriul său partid când acest spirit generos și larg a venit înaintea parlamentului cu faimosul Home rule care acorda Irlandei autonomia.

Asquith și Lloyd George au reluat ideia pe care marele bătrân nu reușise s'o îndeplinească și după o crâncenă opoziție Home Rule a fost votat de o majoritate formată de liberali și de travaliști în 1919.

Dar guvernul britanic nu și-a putut executa hotărîrile din cauza atitudinei amenințătoare a minorității unioniste industriale și protestante cari sub conducerea lui Carson organiza trupe de voluntari și pregătea pe față revolta.

In acest stadiu a găsit problema irlandeză războiul mondial și guvernul britanic a promis solemn că Home Rule va deveni un fapt șase luni după încheierea păcei.

Azi însă acest proect nu mai mulțumește pe nimeni.

Căci la 1916, de sărbătorile Paștelui, o revoltă destul de serioasă isbucnea la Dublin. Șefii mișcărei refuzau autonomia reclamînd pentru poporul irlandez independența completă. Trupele mareșalului French au putut reprima revolta nu însă fără de sacrificii și fără de martiri. Spiritele au fost departe de a fi pacificate și în alegerile din Decembrie anul trecut, Sinfeinerii, partizani ai republicei irlandeze independente, au obținut, exceptînd Ulsterul unionist, voturile imensei majorități a populației.

Deputații sinfeineri au refuzat să ia parte în parlamentul britanic și au format din sînul lor un guvern democratic la Dublin, guvern lipsit bine înțeles de forța materială căci autoritățile engleze au instituit în insulă un regim militar, șaptezeci de mii de soldați ocupă Irlanda și curțile-marțiale funcționează cu febrilitate.

Cu tot acest sistem de represiune, agitația continuă asasinatele nocturne, actele de violență, terorizmul sunt la ordinea zilei.

E o stare care în imperiul britanic nu poate dura. Ea cere o urgentă soluție. Cari sunt măsurile asupra cărora se va opri guvernul Loyd George?

Spiritele înaintate cer retragerea imediată a trupelor britanice și organizarea unui referendum prin care poporul irlandez să se pronunțe în toată libertatea asupra regimului său viitor.

Dar această soluție logică și justă în teorie ar provoca revolta disidenților și ar primejdui serios interesele Angliei.

Irlandezii de peste Ocean cari au reușit să câștige pentru frații lor opinia publică americană se opun ideii unei secesiuni și cer transformarea regatului britanic într'un stat federal în care Irlanda ar intra cu drepturi egale alături de Anglia Scoția și țara Galilor.

Intr'o broșură recentă Bernard Shaw, care în tot timpul războiului a apărat cu căldură drepturile Irlandei susține cu căldură această idee.

Se pare că și primul-ministru englez ar înclina spre dânsa, dar el va avea de luptat cu puternica opoziție a partidului conservator care dispune de majoritate în parlament și caută în această chestie o diversiune în fața problemei sociale. In orice caz hotărârea guvernului englez e așteptată cu nerăbdare și emoție de opinia publică a Europei întregi. Căci azi, când se verbește mai mult decât ori-când de principiul naționalităților, ea nu poate uita că o nație albă care e guvernată împotriva voinței sale de un alt popor, există încă sub soare.

Octav Botez.

Câteva NOTE

Inalt curte de casație își îndeplinește misiunea cu aidumitate.

Atât s'a obișnuit să respingă în cât a devenit pur și simplu respingătoare.

•

D'*Annunzio anunță războiul contra Jugo Sla-viei.*

Iar aceasta din urmă declară că vor lupta contra jurei sclaviei.

•

In capitala țărei cel mai bun lucru e să mergi cu tramvaiul.

Pentru 500 lei capeți 6000. Dovada. Citiți prospectul pentru nouă emisiune a B. T. B.

•

Cele ce se petrec la bursa noastră n'au pare-le în istoria tuturor bursele lumei

Nebunia de astă-zi e preludiul dezastrului de mâine.

Blanzy

INSEMNARI

ACT DE SUPUNERE

Din mila aprigă a vremurilor și voința unei persoane în demnitatea de prim-ministru, s'a dat un ordin prin care cenzura preventivă se transformă în cenzură represivă. Prin acest original sistem de legiferare, existent de un an de zile, se pun probleme noui în legătură cu libertățile seculare ale conștiinței, scrisului, exprimărei, răvășite de vre-o 50 și mai bine de ani în Constituția moldo-valahă.

S'a exprimat temerea că această cenzură represivă înseamnă o înrăutățire a regimului marțial, înseamnă întrenarea unei ere de nesiguranță gravă a personei și vieței. Și noi credem așa ceva, dar poate să ne înșelăm, poate că e mai bine sub asprimea unei calapod scobit din sferele de sus ale potentaților fericirei pământești. Poate că în această asprime stă pitit adevărul, căci ce nu se poate la Dumnezeu și în țara românească?

Incriminările noastre, cu pretenții democratice, în contra acelor de guvernământ, ar putea fi reduse la o nervositate de pigmei răutăcioși, nerăbdători și obraznici. In adevăr, cari este siguranța intelectuală a veracității drepturilor celor mulți, auto-determinării, suveranității naționale, și așa mai departe?

S'a spus că toată lumea este mai deșteaptă decât domnul Voltaire luat cu un exemplar izolat. Dar nicăieri nu este numai decât cuvânt de evanghelie. Și poate că d. Voltaire este mai deștept ca toată lumea, iar în speță d. Voltaireanu mai priceput ca holota intelectuale a României, indiferent de dimensiuni.

Prin urmare, actul cel mai cuminte al mănăcătorilor de hârtie nu poate fi altul decât recunoașterea incapacității lor colective și restrângerea la subiectele permise de părintele politic al nostru, al tuturora. Ceva literatură de toamnă, discuți asupra legei servitorilor, și eventual pentru excelentul pavaj al străzilor.

Sfatul nu este oarecum convenabil?

Cine o crede, să poftească a face altceva cu arma ridicolă a unei penițe ruginite.

Renovatus

Pacea cu bolșevicii

LYON.— Estonii, Letonii, și lituanienii au consimțit a trata pacea cu bolșevicii ruși.

VIAȚA POLITICA

Rîndul conservatori or - naționaliști

— Alurea acțiune, la noi abstinență — — Rezboiu și ratificări de pace —

Dupa cum era de prevăzut, conservatorii-naționaliști, de sub conducerea d-lui Take Ionescu, urmează pilda data de d. general Averescu. Ei se vor obține de la alegeri și prin moțiunea votata, motivează aceasta a lor holărâre pe motive de anti-constituționalitatea actualului guvern.

Și ast-fel, pe când aiurea se desfășoară cea mai vie acțiune politică, la noi avem abstinența în alegeri— nu zicem în politică, fiind-că, din câte se anunță, ar fi verba de activarea politicei și nu suspendarea ei.

Nu facem o filmele și nici nu redăm lucrurile ast-fel, din dragoste de a pune în relief un contrast. Constatăm o stare de fapt și subliniem faptul.

•

Dar nu numai o vie acțiune politică se desfășoară în toate țările cari au participat la răsboiu, dar unele țări se pregătesc pentru un nou răsboiu. Starea de lucruri în legătură cu Fiume trebuie considerată ca un virtual răsboiu între Italia și Jugo-Slavia.

Și ast-fel, pe când aiurea se face nu numai o intensă agitație politică ci un nou răsboiu este gata să isbucnească, la noi se face politică de abstinență.

•

Și ca o crudă ironie la adresa spiritului răsboinic ce se manifestă în unele țări, cari au eșit din actualul răsboiu ca lupul din iarnă, telegraful vestește că doua mari puteri au ratificat simultan pacea de la Versailles: Italia și Franța.

In mijlocul sângelnitului nouei incrucișări de arme, ratificarea aceasta e mai puțin un eveniment îmbucurător și mai mult o farsă lugubră,

D. Matei Cantacuzino în acțiune

— Un articol violent al unui demisionat —

Este dear un secret public că d. Matei B. Cantacuzino este în desăvârșit dezacord cu d. general Averescu. Și aceasta nu numai în chestia repart eipăre la alegeri, ci și în chestiunea acordului cu partidul conservator-naționalist. Pe când d. general Averescu este pentru o acțiune paralelă cu d. Take Ionescu, d M. B. Cantacuzino este adversar hotărât al or-cărei cărdășii cu vre-unul din vechile partide politice.

Și cu tot acest dezacord, d. M. B. Cantacuzino continuă a colabora la «Indreptarea» iar articolul apărut în numărul de astă-zi este extrem de violent.

In forma impecabilă în care știe să scrie maestrul ieșean, d. M B. Cantacuzino, privind la mizeriile vieței politice de acum, exclamă:

„Atâta vitejie, atâtea suferinți; atâta răbdare în jertfele cele mai sublime, atâta cumințenie în mijlocul ademenirilor celor mai primejdioase din afară și celor mai corupătoare din lăuntru; n'au putut găsi în sufletele conducătorilor acestui popor o altă răsplată decât aceasta bătjocoritoare dictatură."

Desigur că pentru un demisionat, atâta acțiune cât invederează articolul din «Indreptarea», constituie un ce neobișnuit.

Ne închipuim însă ce admirabile lucruri ar fi produs pana d-lui Cantacuzino, dacă d-sa n'ar fi fost în dezacord cu șeful său în ultimele șase luni de zile!

Primul atac s'a produs

Oficiosul d-lui Take Ionescu publică sub titlul „Promisiunea regală", următoarele caracteristice rânduri:

„E bine să se știe că Regele a promis șefilor opoziției că alegerile pentru Constituantă se vor face de un guvern de coaliție, în care, pe cât se va putea, să fie reprezentate toate partidele politice din regat. Că Cenzura și Starea de Asediu vor fi ridicate și că se va respecta două luni înainte de ziua alegerilor, pentru propaganda electorală.

Alegerile însă, prin înalta voință a Regelui, vor fi făcute sub un guvern de generali în activitate prezidat de un general, om de casă a d-lui Alecu Constantinescu. La termenul de două luni pentru propagandă, nimeni nu mai vorbește. Iar în ce privește Cenzura și Starea de Asediu, guvernul în loc să le ridice le-a înrăutățit, căci printr'un decret lege, le-a transformat din preventive în represive."

INFORMATIUNI

O telegramă din New-York dă indicații precise în privința intențiilor State or Unite în legătură cu chestia Fiume.

Se relevă într'adevăr, că în cursul unei convorbiri, președintele Wilson a declarat ca dacă Liga Națiunilor nu ia în curând ființă, lumea trebue să se aștepte la grave turburări în Europa sud-orientală.

Președintele Wilson socotește că gestul lui d'Anunzio, ca și a tuturor celor ce ar voi să-l imite, nu trebuie răpus pe calea armelor ci pur și simplu prin presiunea economică.

E cel mai eficace mijloc pentru a pune capăt, crede d. Wilson, ori cărora de astă de asemenea natură.

Aproape toate cărțile de alegători pentru evrei sunt greșite.

Cei cari reclamă sunt trimiși de poliție la primărie iar aceștia se răspunde că acum nu se mai poate face nimica și că rectificările vor avea loc cu ocazia unor noui alegeri.

Cetățenii sunt ast-fel puși în imposibilitate de a-și exercita rolul de alegători.

Făcutu-s-a ceva pentru a se stabili cauza acestor erori și, în cazul dacă ele sunt intenționate, luatu-s-a vre'o măsura împotriva celor vinovați?

Se pare că ultima intervențiune a d-lui Clemenceau la tribuna Parlamentului a pus în evidență o stare de slăbiciune a acestui octogenar care face să se prevadă ca iminentă retragerea d-sale.

In această privință sunt caracteristice următoarele rânduri cu care „L'Humanite" însoțește discursul d'lui Clemenceau.

„După cum a spus'o ieri Renaudel, la începutul excelentului său discurs, ar fi o cruzime de a insista asupra penibilei intervențiuni a d'lui Clemenceau. Președintele consiliului era foarte obosit și părea că suportă cu mare dificultate povara celor 80 ani.

Nu vom insista asupra formei nenorocite a pledoariei sale, iar socialiștii, pe care i'a atăcat fără dreptate și fără menajare, nu vor fi fără milă față de bătrânul în preajma retragerei. Căci, după această experiență, este cu neputință să nu se întrevadă apropiată și necesara d'sale plecare".

Chestia Petrolului.— *Ziarul „Le Journal" publica următoarea interesantă telegramă transmisă din București prin Basel;*

„In scop de a rezista presiunei finanței americane care tinde de a monopolisa comerțul mondial al petrolului, guvernul român ar studia în present procesul de urmat în vederea naționalizărei tuturor zăcămintelor de petrol.

„De curând, un consorțiu de bancheri americani ar fi reinvoit, cu amenințarea represaliilor politice în caz de refuz, propunerile făcut mai înainte și respinse acum două luni de guvernul din București, tinzând la cumpărarea zăcămintelor petrolifere.

„Naționalizarea minelor de cărbuni și a prețurilor de petrol va pune capăt tentativelor de acaparare ale financiarilor americani și engleji".

Normalizarea trenurilor a lăsat accelerat Iași București tot fără vagoane bune și tot cu geamurile sparte. Cât despre accelerat Iași-Galați, deși trebuie să aibă un vagon de dormit totuș până acum trenul este văduv de el.

D-l. *Tanasă, conducător socialist din localitate, arestat din ordinul autorităților militare a fost pus iarăș în libertate.*

CADEREA KIEWULUI

„Sfatul Țării" află că orașul Kiew a fost ocupat de trupele roșii în dimineața zilei de 29 Septembrie, ora 4.

Luptele înverșunate între bolșeviști și Denikin urmează la sudul orașului.

D. General Văitoianu, ministru de interne, a telegrafiat azi d lui N. Maxim, prefect de poliție, că-i primește demisia, și îi mulțumește călduros pentru activitatea lăudabilă desfășurată în fruntea Prefecturei.

D. N. Maxim și-a luat azi rămas bun de la funcționari, mulțumindu le pentru concursul dat și invitându-i a da și succesorului său acelaș concurs devotat.

Consiliul facultății de litere se întrunește azi. La convocare, d-nii profesori Tafrali și Găvănescu au răspuns că nu pot lua parte decât după ce se va lămuri cazul profesorului Barbulescu.

E dar probabil că în ședința de azi consiliul va căuta să tranșeze în definitiv această chestie.

Banca Iaşilor

SOCIETATE ANONIMA IAŞI. — CAPITAL SOCIAL LEI 6.000.000,—

Sucursale: Cernăuţi, Chişinău, Galaţi

Prospect de Emisiune

8000 de acţiuni pentru sporirea capitalului la Lei 10.000.000.—

Consiliul de Administraţie al Băncei Iaşilor, Societate Anonimă din Iaşi, a hotărât, pe baza Art. 4 din statute, sporirea capitalului social al Băncei la lei 10.000.000 — prin emisiunea a 8000,— de acţiuni, a câte lei 500,— valoare nominală fie-care.

Acţiunile se emit pe cursul de lei 650, din care lei 150 trec la fondul de rezervă iar lei 500 la capitalul social.

O treime din totalul de 8000,— de acţiuni este rezervată Băncii Româneşti din Bucureşti.

Acţiunile rămase sunt oferite subscripţiei publice ca:

a) IREDUCTIBILE, numai pentru vechii acţionari, în proporţie de o acţiune nouă la trei vechi.

b) REDUCTIBILE pentru orice subscriitor, atribuirea acţiunilor făcându-se de către Consiliul de Administraţie proporţional cu numărul acţiunilor subscrise.

Primul vărsământ asupra capitalului va fi de 30 % adică Lei 150 de fie-care acţiune, plus de lei 150, reprezentînd partea rezervei, adică lei 300 în total.

Datele celorlalte vărsăminte se vor fixa la timp de către Consiliul de Administraţie.

Noile acţiuni participă la dividendă de la data atribuirei lor proporţional cu vărsămintele efectuate.

Vărsămintele întîrziate vor suferi o dobîndă de 9%

Subscrierile încep la 10 OCTOMBRIE 1919 şi durează pînă la 15 OCTOMBRIE 1919 putându-se închide şi înainte de această data, dacă Consiliul de Administraţie va crede de cuviinţă.

La subscriere se va depune şi suma de lei 10— de fie-care acţiune subscrisă, pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

Subscrierile se fac la sediul băncii, la sucursalele sale din: Cernăuţi Chişinău şi Galaţi precum şi la:

BUCURESTI la Banca Românească, Banca de Scont a României şi Creditul Technic.

CRAIOVA la Banca Comerţului.

BOTOŞANI la Banca Botoşăneană Română.

BACAU la Banca Bacăului.

ROMAN la Banca Romanului.

BÂRLAD la banca Moldovei de Jos din Bîrlad.

In celelalte oraşe la sucursalele Băncii Romîneşti Băncii de Scont a României şi Băncii Comerţului.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

TEATRUL NATIONAL

∴ ∴ Compania lirică **Avram Niculau** (fostă Gabrielescu ∴ ∴

Astăzi LUNI 6 Octombrie **ultima representaţie**

D-ra de la Poştă

Operetă în 3 acte de Gilbert

cu d-nele Gina Hermeziu, Ana Grand, Dodel Stănescu, D-nii N. P. Ciucurete, V. Bărcănescu, L. Calmuschi, etc.

NU CUMPARAŢI

MOBILE

PÂNA NU VIZITAŢI DEPOZITELE **EMIL BERGHER**

FABRICA DE OGLINZI STR PALAT 62 IAŞI

unde se găsesc dormitoare, sufragerii etc. cu preţul cel mai convenabil

Aparat Telefonic de birou se vinde de urgenţă A, se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brătăşteanu Mărăcineni 24 Iaşi.

Patek Philippe et Co.

Veritabil ceasornic precizione aur, 18 karate perfectă stare, marcat de stat, vinde Alexandru Ionescu str. I. C. Brătianu 107 Iaşi.

De vânzare 2 garnituri complete de tocar cu curelele lebatoşi specială pentru răsărită şi porumb, pluguri cu 1 şi 4 brande, semănăter la rânduri şi împrăştietoi, 1 plug special pentru tăgăter cu 4 brande, tăvălugi, în formă de talpere de tuci, cumătoare, harabale; hamuri de piele tăbăcite pelebaxe de atelaj etc precum şi 6 bou 1 vacă Brom, 2—3 viţei A se adresa: Nicolai Gane la D-l HENRY SOUTZU avocat

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 12 klm depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga, Movileni, 717 Hectr. rămase în urma expropriere din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 346 fânaţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie, rediuri coţere în 3 etajuri stândonă, hamber, 4 case de sid etc etc.

A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Nicolai Gane 26

La Banca Moldova *Iaşi* se găseşe

SACI

în cantităţi mari de vînzare şi de închiriat cu preţuri reduse.

De vânzare LINOLEUM russesc nou 7 m. lung 2.10 lat şi un covor linoleum nou de necesaţ lăţime str Cuza Vodă 44 etaj stânga

✱ **Curtea de apel secţia I-a**, va judeca la 9 a lunei procesul intentat de d. Colonel V. Popescu. ministerului D. Colonel Popescu, pus la retragere din oficiu, cere 7e despăgubire morală de 500.000 lei.

✱ POGROMURI IN JURUL ODESEI. — „Sfatul Ţării" primeşte următoarea telegramă din Cetatea-Albă:

Armata Denikinistă urmează a se deda la pogromuri. Presa rusească din Odesa, recunoaşte în numărul din 30 Sept, al gazetei „Odeskia Novosti" că cete de banditi ce se numesc „dobrovoliţi" au devastat în ultimele zile câteva târguşoare de lîngă Odesa locuite de evrei. Evreii au fugit în Odesa. La cererea preşedintelui comunităţei evreeşti dr. M Şvarţman, ca autorităţile denikiniste să intervie, gubernatorul Odesei, baron Stempel, a răspuns că aceasta nu este în competinţa lui. Ca să se intervie pe lîngă comandantul militar al circumscripţiei Odesa, generalul Siling, nici nu s'a putut gîndi.

Astfel, aceleaşi autorităţi cari sunt socotite de presa rusească ca investite cu puteri Dumnezeeşti pentru restabilirea Rusiei nu ajută cu nimica populaţia evreiască, lăsată la voia soartei şi placul trupelor voluntare, „purtătoare a ideii libertăţii".

✱ D. Pilat, consilier la Curtea de apel, şi a înaintat demisia pe ziua de 1 Octombrie.

D. Pilat va îmbrăţişa cariera de avocat.

✱ In cercurile financiare, se dă ca sigură apropiata urcare simţitoare a valutei leului nostru. Aceasta după indicaţii venite din străinătate.

✱ D-nii proprietari urbani înscrişi în sindicatul proprietarilor sunt rugaţi a se întruni Joi 9 cor. ora 6 p. m. în localul sindicatului din str. Cuza Vodă 52 (casa Jurist) spre a discuta asupra cîtor va chestiuni pe cari starea de astăzi a lucrurilor le aduc la ordinea zilei.

✱ Mai mulţi subscriitori la împrumutul naţional, emis prin consiliul dirigent Sibiu, în coreane, ne roagă să întrebăm ce s'a facut cu titlurile definitive? Ele nu au fost încă eliberate subscriitorilor şi nu s'au putut incasa cupoanele din August.

✱ **DATORIA PUBLICĂ A AUSTRIEI** — „Neues Wiener Tagblatt", reproducând un zvon venind din Berlin cum că Austria n'ar fi în stare de a plăti cuponul datoriei austriace cu scadenţa din Oct declară din sursă autorizată această veste fără de temei:

„Austria, adaugă ziarul, va indeplini obligaţiile luate prin tratat, însă lucrările preparatorii de a transforma datoria fostei monarhii noilor state, vor cere un oare-care timp.

Rezultă deci că o fată-siere de câteva zile va avea loc în plată".

— „Le Matin" anunţă că comisiunea de repartiţii va fi chemată pentru a fixa definitiv modul de plată a cuponelor austriace.

✱ Astăzi la ora 4 p m are loc înmormântarea victimelor explozie de la Seco a.

Participă toate autorităţile civile şi militare.

✱ I. P. S. Mitropolitul, primind o delegaţie de preoţi, şi-a exprimat toată satisfacţiunea de chipul în care au urmat desbaterile la Congresul preoţesc din Bucureşti.

✱ Eri a avut loc o nouă întrunire, în care s'a pus basele sindicatului chiriaşilor.

D. avocat Ciaicovschi, a făcut o expunere, arătând mersurile ce trebuesc luate şi în primul rând se impune prelungirea contractelor existente de la 25 Aprilie 1920.

Se procede la alegerea Comitetului definitiv şi se aleg pe D-nii D Dimitriu preşedinte, N. V. Ştefăniu şi avocat Ciaicovschi, vice preşedinţi, şi ca membri d-nii dr. Beghen, Virgil Holban, V Teodoreanu, C Mancu, Rudolf Suţu, B F derman, Veler, Stamati, Gh Teodor, C Sătănu, Şaraga şi Topor.

Se mai rostesc numeroase cuvântări, prin cari se arată nevoia pentru chiriaşi, de a-şi apăra drepturile lor.

✱ In astă seară, d-nii N. V Ştefăniu preşedintele Camerei de Comerţ, Brociner, preşedintele sfatului negustoresc şi Tufă, plecă la Bucureşti, şi vor căuta să obţie o audienţă la ministrul de Comerciu în interesul Comerţului ieşean.

✱ D Scutaru, directorul regional al C. F. R., a obţinut un concediu.

Locul d-sale este ţinut de d. inginer N. Miclescu.

✱ Asociaţiunea corpului didactic secţiunea Iaşi, reînăndu-şi şedinţele săptămânale. Comitetul invită pe membrii ei să se întrunească în localul liceului naţional Mercuri 8 Octombrie ora 5 p. m.

✱ Agenţii de siguranţă au arestat astă noapte pe indivizii P. Cantemir şi Daniel Neculai, autorii furtului comis la comerciantul Kellerman.

✱ Astă noapte un necunoscut a pătruns în locuinţa d-rei Sofia Lapovici, din strada Tăietoarei 1o, şi după ce a legat-o, i-a tăiat părul şi a dispărut.

Poliţia e în căutarea acestui hoţ original.

✱ In strada Salhana, la No. 64, a ieşit din viaţă un locuitor, a cărnia identitate n'a putut fi stabilită.

✱ La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeţi cât şi pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ţine separat şi în ore deosebite (8 12) de acel al băeţilor (2-6).

Cursurile încep la 6 Octombrie.

✱ Doctorul Antoniu din Bucureşti face cunoscut suferinzilor de ASTM şi BRONŞITA că şedinţele de AER COMPRIMAT şi INHALAŢIUNI funcţionează în permanenţă. Doctorul Antoniu dă consultaţiuni la Sanatoriul său, între orele 2—4 p. m. strada Principale Chica 3 (şosea).

SPECTACOLE

✱ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineuri şi seara JUDEX seria a 4-a Grandioasă dramă detectivă după romanul lui Bernede şi Feuillade. Judex, omul providenţial, tăptura enigmatică personajul misterios, apare în toată splendoarea lui

Cel mai recent număr din „Ziarul Actualităţilor" cu ştirile insufleţite din lumea întreagă va preceda iar o splendidă comedie va încheia interesantul şi admirabilul program.

✱ Teatrul CINEMA SIDOLI — Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! Ultima noutate cinematografică: GRADINA VOLUPTAŢII grandioasă inscenare în 5 mari acte după renumitul romanul scriitor femenist MARCEL PREVOST

Programul cuprinde o comedie şi o frumoasă vedere.

Săpun de ras, engleze fin, a sosit la Magazinul SIGMUND PRAGER Iaşi şi se vinde cu preţul de reclamă Lei 18.50 bucata.

Stiri Telegrafice

CHESTIA FIUME SE AMELIOREAZA

Blocada s'a ridicat, în timp ce poietul D'Anunzio tratează cu — guvernul din Roma —

LION.— S'a dat ordinul de a se permite intrarea scrisorilor, a ziarelor şi a alimentelor in portul Fiume. Blocada a fost deci ridicată.

Negocieri continuă intre guvernul din Roma şi poietul D'Anunzio.

Grevele din Anglia

— *Ele continuă inca—Decizia guvernului* —

LYON. Grevele se menţin. Tratativele urmate n'au dus la nici un rezultat. Intr'un consiliu ţinut de guvern, miniştrii s'au raliat propunerei primului-ministru Lloyd George de a nu începe negocieri cu greviştii până ce aceştia nu vor fi reluat lucrul.

In ceea-ce priveşte circulaţia trenurilor, ea se ameliorează.

Pe ziua de Vineri 3450 de trenuri s'au pus în circulaţie.

Pacea cu Ungaria...

...e încă îndepărtată

LYON.—De oare ce guvernul Friedrich nu este recunoscut de puterile Antantei, nu se vor convoca încă delegaţi ungari pentru a li se remite tratatul cuprinzând condiţiunile de pace

Tratatul de pace in Senatul american

—Amendamentele propuse se resping —

HORSEIA.—Toate amendamentele propuse în Senatul Statelor-Unite de către senatorul Fall, asupra tratatului de la Versailles, au fost respinse; unul singur a fost primit şi va fi luat în discuţie mai târziu; el prevede indepărtarea reprezentanţei americane din comisiunea de reparaţiuni instituită de Conferinţa Păcii.

Nou guvern in Serbia

BELGRAD — Prinţul regent Alexandru a dat mandat d-lui Marco Tricovici pentru formarea noului cabinet care trebuia intocmit cel mult până eri Duminică

Delegatul Ungariei la Conferinţa de pace

BUDAPESTA.—Se crede că fostul şef al consiliului din Seghedin Contele Paul Teleky va fi numit şef al delegaţiei de pace ungare la Paris.

Americanii în ajutorul lui Colceak

CARNAVON.—Guvernul statelor Unite au început să furnizeze muniţiuni amiralului Colceak.

Muniţiunile trimise de guvernul englez vor fi depozitate in sudul Rusiei.

CONVOCARE

Membrii sfatului provizor al Comunităţei izraelite sunt invitaţi a lua parte la consfătuirea ce va avea loc în zina de:

Duminică 12 Oct. st n. ora 3 p. m. la „Cultura" în localul Comunităţei.

La ordinea zilei:

1) Instituirea biroului de alegeri
2) Fixarea normelor pentru alegeri
3) Eventuale.

COMITETUL

Avis

Baia Zsu Herman din Str Pantelimon 18, renovată, aduce la cunoştinţă Onor. Publică a redus preţurile şi vor găsi băi cu aburi precum şi tuşuri calde şi reci Vineri, Sâmbătă Duminică şi Marţi pentru bărbaţi, iar Miercuri baie cu aburi pentru dame.

Băi de putină zilnic pentru dame, cu atimă

Aizic sin Itic zis şi Moise

N. B LUNEA Baie pentru dame.

Aviz!

Rog vizitaţi expoziţia de fructe din strada Săraţie 125 unde veţi găsi ele mai bune mere si pere din via D-lui Anton Pătrăşcanu din Tomeşti.

Conservatorul judiciar Ion Rădăţeanu

ANUL XV-lea No. 3743

35 BANI NUMARUL

MIERCURI 8 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI 40
TREI LUNI 20
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 300 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Reprezentare exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu, 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Cu prilejul unei comemorări

Didactica lui Rodion

Răscolind amintirile din şcoală îmi trec pe dinaintea ochilor imaginile acelui mediu, în care o parte din cei mai frumoşi ani, anii tinereţei, sunt consacraţi educaţiei intelectuale. Revăd pe foştii mei pedagogi, prieteni şi colegi. Intreaga generaţie de tineri cu cari am convieuit şi de cari se leagă comoara reminiscenţelor trecutului nostru, îmi revine în minte cu toate calităţile şi defectele ei. Imi apar figurile cari altă-dată le vedeam zilnic, apostolii cari se străduiau cu cultivarea noastră. Mi se înfăţişează impreună cu toate manifestările lor intime şi care ne provocau motive de admiraţie şi de devotare oarbă. Această abnegaţie o purtam, mai ales, faţă de profesorii cari printr'un sistem raţional şi totodată părintesc căutau să ne imbogăţească cunoştinţele. Acele momente înalţătoare în cari luminarea noastră era insoţită de multe discuţiuni morale ne mişcau adînc şi ne schimbau cu totul pornirile.

Printre aceşti magiştrii figura cea mai distinsă, cea mai nobilă şi care inspira profunde sentimente de pietate, era aceia a neobositului promotor dr. A. Steuermann-Rodion. Socotea ca o datorie interesul ce-l purta faţă de tinerime.

In unul din anii de restrişte pentru tineretul care a rămas in afara şcolilor Statului, graţie intervenţiei şi nehotărmuritelor stăruinţi ce a depus în favoarea acelei tinerimi, se înfiinţează un institut gimnazial care este pus sub directoratul d-rului A. Steuerman. Acolo, in mijlocul discipolilor lui, ai putut pătrunde şi înţelege pe activul director al şcolei, acolo aĭ putut să recunoşti caracterul sobru al lui Rodion. Orele de dizertaţie erau o piatră de încercare a puterei intuitive a fiecăruia şi tot-odată a deşteptărei noţiunei de estetică în conştiinţa noastră. Fără a întrebuinţa o dialectică pompoasă, fără a face pedanterii, dr. Steuerman ne vorbea intr'o formă comunicativă, ne sugestiona acea putere de cunoaştere substanţială a producţiunilor literare, acel spirit de critică imparţială. Dr. Steuerman şi-a creat din apostolatul său o demnitate.

Şi pentru aceste motive îi purtam cu toţii o inaltă consideraţiune, îi eram afectaţi cu trup şi cu suflet. D-r Steuerman a muncit intens, cu multă vigoare în ramura didactică. Cunoscător profund al mediului social, el a ştiut să combine necesitatea cultivărei cu aceia a satisfacerei cerinţelor existenţei la aceia a căror dispoziţie spre învăţământ era vădită. A dat posibilitatea astfel şi elementelor mai puţin avute de a se putea educa, acele elemente cari s'ar fi găsit într'un mare impas şi poate chiar sortiţi să rămâie înconjuraţi de atmosfera inculţului. A intervenit pentru iloţii societăţei de astăzi. Acesta constitue şi unul din marile merite ale D-r Steuerman. Acela de a fi fost apologistul claselór de jos. Şi-a înţeles misiunea pedagogiei sale şi n'a ezitat nici o clipă în egalarea tuturora, indiferent de categorie socială. D-r Steuerman era un fervent luptător, un aprig militant pentru binele obştesc. Prin temperamentul său el a putut întrupa acele însuşiri sacro-sancte cari se concretizau în dreptate şi adevăr. Şi-atunci când îl credeam mai refractar ca ori când d-r Steurman-Rodion îşi curmă firul vieţei. Acela care ani dearândul a săvârşit atâtea acte măreţe, acela care ani dearândul a analizat fondul oamenilor şi lucrurilor într'o clipită şi-a asteniat pe veci gândirea şi întreaga sa fiinţă. A cedat ecoului lugubru al chemărei nopţei. D-r Steuerman a fost un revoltat social, dar a fost şi un martir al aceluiaşi mediu social. D-r Steuerman a lăsat un gol cu multă repercursiune asupra vieţei noastre culturale. dar a lăsat un gol imens în didactica pentru care s'a devotat.

L. Hor

Câte-va note

Atacurile contra Aliaţilor sunt oprite prin decretul care introduce cenzura represivă.

Ce se făcea Viitorul dacă se introducea această măsură acum vr'o două luni ?.

*

Din cauza arestărei lui Tănase socialiştii ieşeni erau decişi la proclamarea grevei generale.

Cum cei în drept nu se puteau face Tănase în faţa acestei ameninţări nici greva nu s'a mai produs, dar nici Tănase nu mai stă la puşcărie.

*

Nici situaţia la Fiume nu i atât de gravă cum se spunea, nici atitudinea Jugo Slavilor nu îndreptăţeşte alarmarea

N'ar fi de mirare ca tocmai în portul Fiume să se verifice sicăitoarea că totul a fost o furtună într'un pahar cu apă

*

Patru zile în şir capitala va adăposti reprezentanţi ai Ligei Poporului, veniţi din toate unghiurile României Mari.

E de văzut dacă cu această ocazie nu se va putea spune că poporul stăpâneşte capitala

Blanzy

INSEMNARI

Portret de toamnă

Păstrez cu sfinţenie pe biurou faimosul decret-lege prin care se „ridică" o nsura Şi cum am fost totdeauna un mare iubitor al ordinei legale — din punctul de vedere al acţiunei — este bine înţeles că şi de data aceasta voi fi cuminte; chiar cu riscul a fi socotit drept campion al laşităţi cetăţeneşti.

Dar fiind-că s'ar putea întâmpla ca, cu toată buna-mi voinţă, să greşesc în interpretarea prevederilor de-a-t-legale, mă voi mărgini astăzi la o pagină de literatură, la o descripţie de toamnă cernită asemeni melancoliei chinuitului suflet omenesc.

Zi cu zi descende asupra pământului frigul biciuitor. Soarele luptă stăruitor cu vremea, dar îşi pierde treptat focul şi darul sfânt al înviorărei vieţii vegetale. Lumina zilei a prins o uşoară tentă crepusculară, o impresie vagă de semiobscuritate, un colorit nou care predispune mai lesne la visuri şi tristeţă, imboldind totuşi la o activitate pronunţat mai febrilă.

Ce dulce aspect are Iaşul moldovenesc sub ploaia oblică a razelor solare! Arama coperişurilor se aprinde in sânge, clopoţnţele bisericilor împrumutând o aparenţă stranie de uriaşe căşti prusace. Hornurile e fabrici par ţevi de tun îndreptate spre aeroplane imaginare ce voesc să boteze din văzduh pământul ţării cu lepra libertăţii şi democraţiei Vergile paratrăsnetelor sunt aidoma baionete ameninţând pe Dumnezeul dragostei şi păcei.,

Arborii pălesc. Frunzele încep a se desprinde de pe ram şi vor cădea curând potop in noro, ca nişte buletine de vot universal aruncate in urnă de către ţărănimea dăscălită de jandarmi, pentru gloria conştiinţei civice, rezistenţei şi persoanei d-lui Brătianu, făuritorul lumei. Aşa este toamna; cad frunzele, se votează pentru parlament şi se numără bobocii,

Privind măreţia naturei, cât de meschină pare lupta politică! Şi ce importanţă pot avea starea de asediu şi cenzura represivă, atât timp cât avem deplina libertate a căsca gura la cer, a ne bucura de lumina solară, bătaia vântului, cursul Bahluiului, valori naţionale gratuite şi încă necointeresate?

Câtă dreptate avea Rousseau cu a lui intearcere la natură...

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Semănătorii, Deznădejdei!

— Să vie impozitul pe venit! —
Să se impute câştigurile de războiu!

Ni se aduce la cunoştinţa un fapt precis. Pentru o gheretă de lemn, aşezată în strada Lăpuşneanu, gheretă a carei construcţie n'a costat nici 3000 lei, proprietarul, — nu-i nevoe să-i spunem numele, căci cititorii îl vor înţelege lesne — nu se mulţumeşte cu chiria actuală de 8000 citeşte opt mii lei anual, ci refuză reînoirea contractului, în scopul de a obţine o chirie şi mai mare.

Cazul nu poate fi considerat ca un „ce" izolat. Tipic da, izolat însă nu, căci specula cu chiriile a fost urmărită în sistem, în sistem nerusinat.

*

Nu suntem partizanii violenţelor şi nici n'am dat dovadă vr'odată de aşa ceva. Nu mai puţin socotim că lăcomia aceasta, specula aceasta nerusinată, însamnă de fapt semănarea deznădejdei în suflete. Socotim că proprietarii hlupavi, dornici de a-şi înzeci veniturile, nu fac de cât să aducă lumea la disperare şi contribuie la a-şi tăia singur craca de sub picioare şi a grăbi opera de definitivă prăbuşire şi dissoluţie socială.

*

Ştim că în asemenea materie intervenţiunile pe cale de persuasiune n'au influenţa. Individul orbit de interesul material şi personal nu-şi dă seama că se duce la sigur în prăpastie.

Statul însă are datoria de a interveni. El dispune de mijloace eficace pentru a înfrâna specula. El dispune de căi sigure pentru a pune capăt operei de exasperare socială.

Inexplicabila întârziere în a introduce impozitul pe câştigurile de războiu trebuie să înceteze. Milionarii răsăriţi peste noapte să fie siliţi a contribui la astuparea imenselor goluri provocate de teribilul războiu. De asemenea impozitul pe venituri lovind în special pe cei cari şi-au văzut în câte-va zile averile înmulţite şi înzecite, se impune ca o chestie de dreptate socială. Trebuie să înceteze scandalul ca un oare-care, numai pentru că ştie să speculeze să ajungă a avea astă-zi venituri fabuloase.

Iar ori-ce întârziere în înfrânarea acestei stări de lucruri înseamnă goana rapidă spre dezastrul definitiv.

America ratifică, Serbia semnează

— Două fapte carl nu pot fi nesocotite —

In totul nedesluşitei noastre situaţiuni externe se anunţă două fapte de o însemnătate covârşitoare în privinţa situaţiei noastre faţă de aliaţi.

Astfel se vesteşte că voturile ultime din senatul american, cu privire la diferitele moţiuni propuse în legătură cu ratificarea tratatului, nu mai lasă nici o umbră de îndoială că America va ratifica pacea de la Versailles. Pe de altă parte ştiri sigure vestesc că Serbia va semna pacea cu Austria imediat după constituirea noului minister, ceea ce în momentul când scriem prezentele rânduri trebuie să fie fapt îndeplinit

Primul fapt, are o insemnătate care nu va scapa nimănui. Nu numai că Europa nu va scăpa de inmixtiune americană, dar prin ratificare, Liga Naţiunilor luând definitiv fiinţă, influenţa americană va deveni şi mai simţită. Adăugând această influenţă la cea economică atât de sugestiv subliniată de Clemenceau în Camera franceză, ori-cine îşi poate lesne închipui situaţia ce o vor avea acele state cari îşi clădeau politica pe baza unei impotriviri a acestei influenţe.

In ce priveşte atitudinea Serbiei, faptul că ea va semna inseamnă că toate statele mici acceptă prin ipsul protecţiei minoritană, afară de România. In acest caz însă se creiază situaţia ca sau România accept sau trebuie să se concedeze şi celorlalte state ceea ce va obţine România.

A-tât atitudinea Americei cât şi cea a Serbiei constituesc fapte importante pentru noi şi care nu pot sub nici un chip fi nesocotite.

Opera de reparareа străzilor!

— Astronomia în serviciul Primăriei —

Intr'un interviev pe care un d. Ajutor de Primar îl dădea unui ziar local d-sa prorocea că vom avea o toamnă lungă.

Pe acest temeiu s'au inceput lucrările de refacere a străzilor, desfundându-se bucată cu bucată

D. ajutor de Primar optimist, spunea că chiar in toamna aceasta vom avea refăcute străzile Cuza-Vodă, Elena Doamna şi parte din Anastasie Panu.

Se poate ca Primăria să aibă norocul pe care-l intrevede şi atunci vorba lui Ciucureţti: „să-i fie de bine".

Cei însă cari nu prea au multă in credere in cunoştinţele astronomice ale Primăriei şi cari văd că prea puţine echipe lucrează la pavat, zic că poate ar fi fost mai bine dacă anul acesta se astupau cu piatră toate găurile de pe străzi.

Astfel, vom rămâne cu Str. I. C. Brătianu, C. Negri şi altele în aşa stare, că cei ce stau pe acolo se vor băiaci iar prin noroi.

Apoi mai zic aceştia: dacă pentru trăsuri, care, căruţe, etc. se face ceva, pentru pietoni însă nimic?

Se ştie că mare parte a publicului umblă pe jos din motive uşor de ghicit.

Incă de demult s'ar fi putut face ceva pentru trotoare. Astfel în dosul teatrului e o movilă de asfalt, care s'ar fi putut intrebuinţa la astuparea găurilor de pe trotuare.

Astăzi o cantitate de asfalt se ia de pe străzi şi ea ar putea fi deasemenea intrebuinţată în scopul de mai sus.

Şi fiind că, după cum spuseram, Primăria e tare in astronomie, ce ar fi dacă s'ar apuca să repare şi trotuarele?

Informaţii

■ Din ce in ce se invederează că intr'adevăr opoziţia nu înţelege de cât abţinerea in a egeri nu şi abstinenţă in politică

Astfel, în afară de violenţa extraordinară a presei din Bucureşti, se constntă un inceput de vie acţiune prin intrunirea congresiştilor „Ligei Poporului" in capitală pentru zilele de 23, 24, 25 şi 26 Octombrie.

Inţelege ori-cine semnificaţia acestui congres, a care vor participa delegaţi ţărani din toate părţile României Mari: câte unul de fiecare comună

Pe de altă parte se vesteşte o mare intrunire a opoziţiei, pentru ziua de 18 Octombrie, spre a protesta în potriva guvernului actual, socotit de opoziţie ca anticonstituţional.

✻ *Lupta dintre partizanii d-lui Take Ionescu şi ai d-lui Alexandru Marghiloman este din nou în toiu şi a îmbrăcat iarăşi caracterul de violenţă din timpul neutralităţei.*

Şi intre timp liberalii rămân în pumni.

✻ *Profesorii misionari ai Facultăţei de Litere, cari s'au înapoiat din misiunile lor de la Paris, D-nii Giuvănescul, Ursu şi Tafrali, au cerut Facultăţei de Litere să discute incă odată, fiind şi ei prezenţi, chestiunea colegului lor d. Barbulescu, în care colegiul universitar hotărâse că nu este cazul a se porni urmărire în potriva d-lui Barbulescu, pentru părerile sale in chestia războiului Turc.*

Consiliul a hotărât din nou în şedinţa de ieri, să inchidă definitiv chestiunea.

✻ *In Iaşi se va pune silele aceste baze unei mari intreprinderi de construcţiune la locuinţi ieftine.*

Va fi o mare societate pe acţiuni, la care vor participa şi băncile din localitate

✻ Se ştie că ieri dimineaţă trebuia să inceapă subscrierea pentru noua emisiune a Băncei de Comerţ din Craiova, una din cele mai solide instituţiuni financiare din ţară.

Or, tot ieri la ora 10 dimineaţa băncile din localitate, cari trebuiau să primească subscrierile au primit ordin telegrafic de a nu mai accepta nici o subscriere.

S'a repetat întâmplarea cu „Petrol-Block". Subscripţia a fost declarată închisă după o jumătate oră

✻ ALEGERILE.—D. N. Radovici, prim-preşedinte al trib. Iaşi lucrînd în calitate de preşedinte al biuroului electoral central al judeţului Iaşi. în conformitate cu decretul regal Ne. 4230 din 2 Octombrie 1919 aduce la cunoştinţa publică, că în vederea alegerilor generale, corpul electoral este convocat pentru adunarea deputaţilor la 2, 3 şi 4 Noembrie 1919 iar pentru Senat la 7 şi 8 Noembrie 1919.

Modificările la declaraţiile de candidaturi făcute pînă acum precum şi nouile declaraţiuni de candidaturi se vor primi pînă la 17 Octombrie inclusiv pentru adunarea deputaţilor şi pînă la 22 Octombrie 1919 inclusiv pentru Senat.

Toate declaraţiunile depuse in vederea termenelor de convocare rămîn valabile afară de cazul cînd au fost retrase sau modificate.

✻ D. Gh. Mîrzescu, fost ministru, a plecat eri cu automobilul in turneu electoral la Botoşani, Dorohoi şi Cernăuţi.

✻ Fostul ministru de instrucţie publică dr. Anghelescu, făcuse intrebare Universităţei locale dacă este de părere ca la catedrele vacante de la această Universitate să se cheme profesori din Franţa.

Consiliul profesoral al facultăţei de litere, întrunit aseară, a răspuns că este de părere că la toate cele 5 catedre cari sunt vacante la acea facultate, să se aducă profesori din Franţa.

La aceiaşi întrebare, consiliul profesoral al facultăţei de medicină a răspuns că nu este de părere a se chema profesori din Franţa pentru acea facultate.

✻ In chestiunea vacanţelor de catedre de la facultatea de litere, un domn profesor a cerut ca la catedra de limba greacă, să nu se mai numească vre-un grec, cum a fost d-l Carajani. Profesorul care a cerut aceasta, este d-l Oreste Tafrali, român neaoş.

✻ Vine vestea că la Botoşani a incetat din viaţă D-na Sidonia Moschovitz, soţia defunctului mare bancher din acel oraş.

In urma defunctei rămâne o avere foarte mare, iar prin testament au fost prevăzute sume frumoase in scop de binefacere.

CINEMA MODERN

Compania de reviste **IORGU TOMESCU** cu concursul frumoasei subrete CATUCHA ELVASS va da numai două reprezentaţiuni:

Joi 9 Octombrie **VORBA AIA** *rev. in 2 acte şi 1 prolog*
Vineri 10 Octombrie **Lină în lână** *revistă in 2 acte.*

Banca Agricolă

Capital Social Lei 25,000,000. Rezervă Lei 14,430.000.

Emisiune a 40.000 acţiuni în valoare nominală totală de Lei 13.000.000 pentru mărirea Capitalului Social Rezervată exclusiv vechilor acţionari.

In temeiul deciziunei Adunărei Generale a acţionarilor Băncei Agricole din 7 Septembrie 1919 se va emite, pentru sporirea capitalului social 40.000 acţiuni, în valoare nominală de Lei 13.000.000.

Acţiunile cele noi se atribuesc, cu preferinţă vechilor acţionari, în proporţiune de o acţiune nouă pentru două acţiuni vechi.

Cele 1539 acţiuni ce nu pot fi distribuite cu titlu de preferinţă vor fi atribuite de conliliul de Administraţiune funcţionarilor Băncei în aceleaşi condiţiuni; iar cele ce nu vor fi preluate de vechii acţionari în virtutea dreplui de preferinţă, sunt puse în acelaş timp în subscripţiune reductibilă, la care vor paticipa numai acţionarii actuali.

La subscripţiunea reductibilă vor fi preferaţi aceia dintre acţionari cari vor justifica că, din cauza lipsei din ţară, nu au putut participa la ultima emisiune. Acestora li se va atribui, pe cât va fi posibil, o acţiune la fie care trei acţiuni vechi, din emisiunile anterioare celei din anul 1919.

In caz când subscrierile reductibile ar reclama un număr de acţiuni mai mare decât cel disponibil. Consiliul de administraţiune va proceda la distribuirea celor ce nu vor putea fi împărţite proporţional, prin tragere la sorţi între toţi subscriitorii. Din contră, el va dispune de acţiunile ce eventual vor rămânea neacoperite.

Cursul de emisiune este de lei 600 de fie care acşiune.

Deosebit, se va percepe câte 10 lei de acţiune pentru acoperirea cheltuelilor de confecţionare a acţiunilor, şi altele.

Diferenţa între valoare nominală şi preţul emisiunei se va vărsa fondului de rezervă.

Sumele subscrise se vor vărsa precum urmează:

La subscriere se va depune o garanţie de lei 100 de fiecare acţiune

La 1 Noembrie 1919, se va vărsa cîte lei 200 plus 10 lei taxă, de fiecare acţiune.

La 1 Martie 1920 se vor vărsa ultimii lei 300 de fiecare acţiune.

Nouile acţiuni vor avea drept la întregul divident ce se va fixa pentru anul 1920.

Sumele nevărsate la termenele fixate vor fi încărcate cu o dobândă de întârziere de 8 la sută pe an.

Nu se va admite o întârziere mai lungă de una lună.

Consiliul de Administraţie va vinde, cum va găsi de cuviinţă, fără altă înştiinţare sau publicaţiune în comptul subscriitorilor, acţiunile a.e căror vărsăminte nu vor fi efectuate pînă cel mai tîrziu la epocile hotărîte.

Subscriitorii vor primi, la subscriere, o chitanţă constatînd suma vărsată; la 1 Noembrie 1919 titluri provizorii. iar la facerea ultimului vărsământ titlurile definitive.

La subscriere se vor înfăţişa acţiunile ce posedă fiecare subscriitor, spre a se stampila, pentru exercitarea dreptului de preferinţă.

Acţiunile cari au fost evacuate în străinătate se vor înfăţişa spre stampilare după aducerea lor în ţară.

Ele vor fi înlocuite la subscriere prin recipisă sau certificatul care dovedeşte posesiunea şi evacuarea lor. Stampila se va aplica pe aceste recipise sau certificate.

Subscrierile se primesc:

Dela 1 Octombrie la 10 Octombrie 1919 în Bucureşti la BANCA AGRICOLĂ, Str. Lipsani No. 1; în provincie, la SUCURSALELE şi AGENŢIILE EI.

De la închiderea subscripţiei până la 1 Noembrie 1919 Consiliul de Administraţiune va face repartiţiunea acţiunilor cuvente fiecărei categorii de subscriitori şi rezultatul va fi publicat prin „Monitorul Oficial".

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIUNE.

Studenţii în farmacie din Iaşi, întrunindu-se în seara de 5 Oct. a. c. au hotărât înfiinţarea unei societăţi, delegînd în acest scop cinci membri cu întocmirea proectului de organizare.

Ministerul instrucţiei a hotărît înfiinţarea mai multor clase divizionare pe lângă liceele din Capitală.

După cât se ştie o excesivă aglomeraţie de elevi este şi la şcolile din Iaşi, o mare parte de şcolari fiind rămaşi pe din afară. Credem dar absolut necesar ca ministerul să înfiinţeze clase paralele şi la şcolile din localitate.

Ministerul de Instrucţie publică a înştiinţat Facultatea de medicină din Iaşi, că i s'a acordat 300.000 lei pentru complectarea materialelor necesare laboratoarelor şi clinicelor. A invitat deci consiliul profesoral să reducă sumele ce ceruseră diferitele laboratoare, pînă la suma totală de mai sus.

Consiliul profesoral a hotărât să nu reducă nimic şi a înapoiat Ministerului cererile integrale, cu atât mai mult, cu cât în acelaşi scop s'a acordat Facultăţei de Medicină din Bucureşti suma de un milion lei.

Cu toate că opoziţia nu se va prezinta în alegeri, liberalii se tem totuşi de o rezistenţă a corpului electoral şi de reuşita listelor independente.

Din această pricină presiunea asupra cetăţenilor atinge limitele teroarei exercitate de agenţi liberali cu concursul unor reprezintanţi ai autorităţilor devotaţi familiei Brătianu.

Ni se comunică astfel că o întrunire a socialiştilor din Vaslui a fost spartă în mod brutal iar participanţii bătuţi măr. Cunoscutul comerciant Misievici a căzut la pat în urma rănilor căpătate.

Socialiştii sunt aduşi cu sila la locurile competinte şi siliţi a se... lepăda de socialism, ca pe vremuri Galileu obligat de reacţiunea popescă a se lepăda de credinţa adevărată a mişcărei pământului.

Din Botoşani se anunţă moartea bătrânului arh-milionar Mihai Popovici Băsnoşanu.

Defunctul a fost unul din cei mai mari proprietari rurali din judeţul Botoşani.

In curând va sosi în localitate admirabila trupă de reviste a celebrului TANASE ca o a reapărut la Bucureşti, pe scena „Teatrului Cărăbuş, un succes nemai pomenit cu revistele „Pisica pe Orez" şi „Sistem Klayton".

In astă seară, I. P. S. Mitropolitul Pimen, însoţit de părintele Ţincoca, pleacă la Mărăşeşti. Tot astă seară părăsesc Iaşul şi doamnele din Comitetul societăţei ortodoxe, cari la Mărăşeşti se vor întâlni cu doamnele din comitetul societăţei ortodoxe din Bucureşti.

Se va proceda sub egida Mitropolitului Moldovei, la alegerea locului pe care se va ridica mausoleul, în amintirea eroilor din Mărăşeşti.

In afară de biserica monumentală se va ridica, după propunerea preotului econom Ţincoca şi un palat pentru invalizii de războiu.

Sunt speranţe că lucrările construcţiei monumentale vor începe în curînd.

D. Marcu, directorul Prefecturei de Poliţie, a fost delegat să gireze Prefectura, „până la numirea unui titular.

Membrii Comitetului local al Asociaţiei corpului didactic, se întrunesc mâine Mercuri, în localul liceului naţional. La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

Eri, la ora 4, a avut loc înmormântarea victimelor explozei de la Socola Roşie.

Prohodul a fost oficiat la biserica Sf. Spiridon, de către arhiereii Şerban şi Gerie, înconjuraţi de numeroşi preoţi. După terminarea prohodului, au vorbit P. S. S Arhiereul Gurie şi căpitanii Axinte şi Martian, relevând că ostaşii aceştia sunt şi ei eroi, ei căzând intru îndeplinirea datoriei lor.

Măreţul cortegiu s'a pus apoi în mişcare, în ordinea cea mai perfectă.

Se remarcă numeroase coroane, printre cari din partea ministerului de război, al corpului de armată, a regimentelor din Iaşi şi din partea camarazilor

In asistenţă, toţi ofiţerii din garnizoană, detaşamente de trupe şi edila oraşului.

Din Craiova ni se anunţă încetarea din viaţă în urma unei meningite a tânărului Bombonel Broşteanu, în vrâstă de 20 ani, fiul deamnei şi d-lui general Ernest Broşteanu.

Condoleanţele noastre multi indureraţilor părinţi.

Tribunalul special a achitat eri de procesul de contravenţie intentat berăriei Azuga, constatând că s'a conformat cu privire la preţuri, ordonanţei dată de Comandament şi Prefectura de poliţie.

LA PREFECTURA DE POLITIE!

D. N. Maxim, fost Prefect de Poliţie şi-a luat eri rămas bun de la personalul acestei instituţii.

La ora 12, în cabinetul prefectural, se găseau adunaţi toţi comisarii, funcţionarii superiori, brigada de siguranţa, funcţionarii inferiori, agenţi. precum şi d-nii Marcu, directorul Prefecturei, şi Ştiubei, inspector.

D N. Maxim, într'o cuvântare care a produs o adâncă impresiune, arată împrejurările grele în care a primit prefectura, şi mulţumirea sufletească că poate constata azi devotamentul personalului poliţienesc şi felul cum şi-a îndeplinit datoria.

Azi poliţia este un factor social de mare importanţă. Membrii poliţiei, prin contactul ce au cu masele populare, au a fi o strajă de ordine, şi să-şi îndeplinească misiunea lor cu energie dar o energie civilizată, fără violentare, dreaptă şi egală pentru toţi

A răspuns d. Marcu, directorul Prefecturei, care a zis că nici unul din funcţionari nu va uita exemplul de muncă şi de cinste dat de d Maxim şi că dorinţa tuturora este ca poliţia ieşană să răspundă timpului.

In chip cordial d. N Maxim şi-a luat rămas bun de la fie care în parte.

Cursurile la Conservatorul de muzică şi declamaţiune, vor începe în mod regulat la 1 Noembrie.

Eri s'au redeschis cursurile şcolei de cântăreţi, instalată în localul special, clădit de filantropul d Rusovici. în curtea bisericei Sf. Ion Botezătorul. Au rostit cuvântări, părintele econom Ţincoca şi d Grigoriu. directorul şcolei, cari au relevat importanţa acestei şcoli.

Învăţământul la această şcoală a fost complectat cu comptabilitate şi medicină populară.

LA CURSUL LICEAL al Şcolei de fete „STEAUA" înscrierile continuă zilnic în localul şcolei din str. Elena Doamnă 13 între orele 9—12 a. m. şi 2—4 p m.

Aflăm că Croitoria Militară „Safir şi Srulovici" din Bucureşti redeschizînd o succursală la Iaşi Str Lăpuşneanu 25 alături de Cofetăria Georges, a adus un mare transport de Stofe engleze şi franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie şi articole de cepreşărie.

TEROAREA ALBA LA SEVASTOPOL. Sub acest titlu „Sfatul Ţării" publică următoarele:

„Publicul cetitor nu va fi uitat încă că Crimeea se declarase în anul trecut independentă Se stabilise un regim democrat-burghez. La venirea aliaţilor situaţia acelui guvern a devenit şubredă prin faptul că aliaţii voiau să restabilească Rusia. Acum însă, de câte-va săptămâni, Crimeea a fost ocupată de armatele lui Denikin. S'a început prigonirea instituţiilor democratice. Astfel generalul Sabotin, guvernatorul Sevastopolului a arestat pe Primarul oraşului, invinuindu-l că nu recunoaşte Justiţia Denikinistă După codul Denikinist arestatul va fi pedepsit cu moarte. Presa care a luat apărarea Primarului a fost închisă, ziariştii arestaţi. Muncitorii şi intelectualii democraţi au făcut o întrunire de protestare Preşedintele întrunirei a fost arestat şi va fi şi el executat. Muncitorii declarase grevă, dar au fost siliţi de voluntari să reia lucrul.

„Astfel e regimul „popular" Denikinist".

SPECTACOLE

La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineuri şi seara JUDEX seria a 4-a Grandioasă dramă detectivă după romanul lui Bernede şi Feuillade. Judex, omul providenţial, tăptura enigmatică, personajul misterios, apare în toată splendoarea lui

Cel mai recent număr din „Ziarul Actualităţilor" cu ştirile însufleţite din lumea întreagă va preceda iar o splendidă comedie va închisia interesantul şi admirabilul program.

Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! Ultima noutate cinematografică: GRADINA VOLUPTAŢII grandioasă inscenare în 5 mari acte după romanul marelui scriitor femenist MARCEL PREVOST.

Programul cuprinde o comedie şi o frumoasă vedere.

Stiri Telegrafice

Ratificarea păcei dela Versailles

— „Intrunirea Ligei Naţiunilor" —

LION.— Cel dintâiu parlament care a ratificat tratatul de pace incheiat la Versailles, a fost parlamentul englez. Săptămâna viitoare se speră că şi Senatul francez îl va ratifica

Se mai crede că până Luni Regele Italiei îl va fi ratificat prin decret-regal.

Existând ratificările acestor trei mari puteri se va putea intruni până cel mult la 12 Oct. Consiliul „Ligei Naţiunilor".

Boala lui Wilson agravată

WASCHINGTON.— Starea sănătăţii preşedintelui Wison s'a agravat.

Pacea in Senatul American

WASCHINGTON. — Joi va începe în senat desbaterea tratatului de pace din Versailles.

ULTMA ORA

Cărţile de alegători greşit întocmite

— Măsurile luate. Rectificarea imediată—Sancţiuni contra funcţionarilor —

Constatîndu-se că un mare număr de cărţi de alegători sunt greşit întocmite şi nu corespund listelor electorale, rămase definitiv,

Constatîndu se, pe de altă parte, că, cu toate inzistenţele depuse de cei interesaţi, funcţionarii comunei refuză rectificările cerute,

Că prin aceasta de fapt se anulează dreptul de alegători pentru un mare număr de cetăţeni.

Pentru aceste motive, primul preşedinte a tribunalului a dispus următoarele:

•

Pentru cei greşit trecuţi în listele electorale rectificarea nu se mai poate face, dar se va cerceta provenienţa greşitei întocmiri a listelor electorale.

Pentru cei corect înscrişi în listele electorale, dar greşit înscrişi în cărţile de alegători, rectificarea se va face *imediat* la cerere de funcţionarii primăriei, conform listelor. *Or-ce refuz să fie adus la cunoştinţă primului preşedinte şi d-sa va proceda la darea în judecată a funcţionarului.*

•

Pedeasupra pe primul preşedinte a cerut lămuriri în privinţa greşelilor de întocuire atît a listelor cît şi-a cărţilor de alegători. Ori-unde se va constata o intenţiune culpabilă se va sesiza parchetul conform textului precis din legea electorală, fiind ferm de cine şi câţi vor fi funcţionarii vinovaţi

Telegrama prin care i se anunţă acest lucru, releva că delegaţiunea este obligătorie şi că numirea D-sale s'a făcut în vederea asigurărei libertăţei alegerilor.

Dl Christea Gorgos, membru la curtea de Apel, a fost vestit telegrafic că i s'a dat delegaţiunea de prefect al Jud. Iaşi.

Generalul Ernest Broşteanu, Olga şi Lucu impreună cu toată familia, anunţă cu durere încetarea din viaţă în urma unei meningite, eri Luni 6 Oct. st. n. ora 8 dimineaţa, a iubitului lor fiu şi frate

BOMBONEL

în etate de 20 ani

Inmormântarea va avea loc astăzi Marţi 7 Octombrie ora 4 p. m. la cimitirul Sinesca-Craiova.

Craiova 1919

Se caută tâmplari

bine plătiţi. A se adresa d-lui Verussi str. Alexandri 5.

Butoaie goale

La Depozitul de vinuri al Băncei Moldova, în curtea Băncei (str. Cuza Vodă) se află de vânzare 150 butoaie goale de vin în bună stare, capacitatea variind dela 400—1500 litri şi se vând cu 4 lei deca

ANUL XVI-lea No. 3744

25 BANI NUMĂRUL

JOI 9 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
:::: ADMINISTRAŢIA ::::
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 269

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Consecinarul exclusiv al publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

IMPRESII DIN BASARABIA

HOŢII

Porniţi cu trenul din Bălţi foarte dimineaţă, ajungem în gara Cobilinia în puterea căldurii. De acolo, cu o căruţă, trecem repede printre holde cari dau în pîrg şi curînd ajungem în Slobozia. Şi cum punem piciorul pe pământ, în gospodăria bătrînească a tovarăşului meu, cea dintâi veste pe care o auzim parcă ne taie aripile. Cu cinci zile în urmă bătrînii au fost călcaţi de hoţi.

Cum s'a putut întâmpla asta? Nu'i pază? Nu'i stăpînire? N'au sărit vecinii? Nu a fost în casă nici o armă de apărare? Jandarmii nu au fost înştiinţaţi? Nu s'au făcut cercetări? Nu s'a descoperit nimica?

Bătrîna, palidă, încă zdrobită de peripeţiile unei nopţi de groază, clatină cu amărăciune din cap. Nu! nimic. Nu s'au putut apăra, nici nu s'a făcut vre o cercetare.

Bătrînul, căpitanul Alexandru, are o tulburare de mânie în glas:

— M'au găsit neputincios! Cînd s'au aşezat jandarmii după oastea romînească, s'au înfăţişat cu poruncă să ridice armele. M'am supus şi am dat puşca de care nu mă despărţeam nici odată. De frica ei ştiau răii şi nu au îndrăznit nici odată, într'o viaţă de om, să se apropie de casa mea. Dar acuma noi oameni de treabă, am dat armele, —şi hoţii pot bate război cu noi în lege. Ei au tot ce le trebue.

Cum a fost intîmplarea? De cînd bîntuiau hoţii în părţile acestea?

Hoţii foese pretutindeni, ne lămureşte mazîlul cel bătrîn. Le au rămas din vremea *svobodei* puşti, mitraliere şi granate. Se aude că în toate părţile stăpînesc ei pădurile şi drumurile. Aşa fac şi aici. Miercuri au ieşit în drumul Cobîlniei în amurg, din pădure, şi au oprit un negustor. L'au prădat şi pe urmă l'au omorît. Aşa în fiecare Miercuri ies şi aşteaptă. Au ceasul şi ziua lor. Pradă, bat, omoară. Alţii ies Vinerea in pădurea Dobruşei, în drumul mînăstirei. Şi acolo fac altele. De cum înserează, acu ţi-i groază să te duci la un ogor, ori la un prieten, în satul de peste deal. Dar nu ies numai la drum. Intră şi în casele oamenilor. Au năvălit la preotul de la Cuşălânca într'o seară. Altă dată, în puterea nopţei, au răzbătut la un gospodar podgorean. De acolo l-au chinuit şi l-au înjunghiat. Ţinutul îl au ei în stăpînire.

Acu au venit şi aici.

Nu se întunecase de mult. Gospodarul trecuse prin ogradă şi pe la grajduri, intrase în casă şi se dezbrăcase... Il cuprinsese cea din tîiu aromeală de somn, cînd aude, tresărind îngrijorată, şoapta soţiei:

— Dormi? Scoală dumneata, că la noi vin musafiri nepoftiţi, —şi nu-i bine.

Sunau paşi îndesaţi dupăind în cerdac şi supt păretele casei. Uşa dela coridorul de dindos e smuncită, sare din clampă, oameni se năpustesc îmbulzindu-se, o lumină scânteie şi descopere deodată guri de puşti...O voce porunceşte: Nu mişcaţi! la pământ!—Atuncea abia au avut vreme să vadă şapte ori opt matahale în cojoace şi burci, cu obrazurile acoperitede desaci borteliţi în dreptul ochilor.

Unul era căpitan. Acela poruncea c'o voce repezită. prefăcută şi subţiată. După câte rânduia el, se vedea că afară erau străji, şi argatul sta şi el supt „puşcă. A pus pe ai casei la pământ. I a acoperit cu ţoale. Le-a pus caraulă. Pe urmă au început a cetrobăi prin toate colţurile casei. Au deschis *comodele* şi *sandueele*, vânturând tot din ele. Au spart cu lomuri ungherele, cotloanele sobelor, sondând pretutindeni... Şi aşa *se porăiau* ca acasă la dânşii, scuturând pânză după pânză, carte după carte, desfăcând cadrele de pe păreţi, scociorând dosurile icoanelor, pernile, saltelele, tot... Aşa, vreme de două ori trei ceasuri. Şi'ntr'una întrebau de bani şi ameninţau.— Şi se dădeau drept Romani... Că ei au venit dela Iaşi. Că trebuie *negreşit să plece cu trenul*..

—Ei se dădeau drept soldaţi romani, zice bătrânul. Dar limba-i da de gol. Trebuiau *negreşit* să *plece*.. Am înţeles că trebuie să fie nişte Ruşi din Poiana, nişte scăpaţi din *ostrov*...

Au avut vreme să cerceteze tot şi să aleagă ce le trebuia. Au luat bani, amintiri vechi de aur, rămase din alte vremuri, pînzături de toate felurile, şi s'au încărcat ca la o nuntă. Iar în vremea asta bătrîna gospodină bolnavă de inimă se zbătea moale supt ţol şi bătrînul mazîl se ruga, pentru dînsa, de-un pahar de apă...

In sfîrşit, oamenii mascaţi au plecat după ce au făcut felurite ameninţări, zîngănind armele şi gesticulînd ca la teatru. Afară, pe vale, au tras cîteva focuri, ca să steie sătenii liniştiţi în cotloanele lor, şi ei s'au cufundat în ţîtunerie.

După alte trei ceasuri, plîngerea a ajuns la jandarmi. După patru zile, „se prezintă la faţa locului" un domn plutonier ca să vadă ce-a fost. Ii era lene şi somn însă şi se arăta foarte plictisit de atîta bataie de cap.—In toate părţile umblă hoţii şi ei, săracii, nu mai au răgaz. Intr'una trebuie să umble cu constatări pe urmele lor. Parc'ar fi de dîrvală! Ce-i şi cu hoţii *ăştia* cari nu se mai astîmpără!

In ochii bătrînului mazîl, cum isprăvea povestirea, erau lacrimi de neputinţă şi de durere.

—Nu mi-i atîta c'au deşertat casa, zise el cu obidă, dar pareă îmi tremură ş'acuma sufletul de scîrbă că s'au stropşit la mine nişte păcătoşi şi m'au supus, şi m'au ţinut supt pistoale atîta vreme. In noaptea aceia am albit. Eu de asta n'am să mă pot mîngîia!—Mi-i ruşine puţintel şi pentru jandarmi! —adăogi el c'un zîmbet palid.

M. SADOVEANU

INSEMNARI

Incercări inutile

Confratele „Socialismul" a publicat în două coloane paralele textele din Constituţie privitoare la drepturile cetăţeneşti şi libertatea presei, cu decretul-lege care asediază aceste drepturi şi restrânge în mod aspru cuvântul tiparului.

Sistemul celor două coloane este utilizat, precum se ştie, în cas de plagiat. Şi astfel, la prima ochire aruncată asupra „Socialismului", am tresărit surprins până la stupefacţie de posibilitatea strâmbe ca decretul d-lui general Văitoianu să fi plagiat democratica noastră Constituţie. De la prima cetire am văzut însă că nu e vorba de un plagiat ci de o uzurpare. Procedarea ziarului socialist este foarte sugestivă în reliefarea contrastului brutal dintre generozitatea democratică a bunicilor noştri şi autoritarismul băţos al epigonilor de astăzi.

Decretul cenzurei represive n'a plagiat nimic din Constituţie. El este de o originalitate tipică. Şi nu s'ar putea spune nici că ar fi plagiat normele de conducere ale evului medie, căci timpul întunericului istoric ar fi mai bun astăzi decât capcana decretelor de la noi, în secolul luminei.

Numai că nu înţeleg tocmai bine care ar putea fi rezultatul practic al sistemului sugestiv întrebuinţat de „Socialismul". In adevăr, peste 80 la sută din blânda noastră populaţie nu ştie a ceti. Ori câtă publicitate s'ar da ingenioasei paralele, poporul cel mult tot nu o va cunoaşte. Iar cât priveşte pe scutucarii de la oraşe, damnealor ştiu prea bine păţania Constituţiei pentru că o simt în mod contondent, cu atât mai mult cu cât oraşenii sunt în majoritate socialişti iar în minoritate politişti, micul rest al totului târgovenesc formându-l funcţionarşii şi oamenii devotaţi ai regimului decretelor-legi.

După cât se vede din practica zilnică a vieţei publice, asasinarea Constituţiei nu prezintă nici o importanţă. Cetăţenii constată, mîrîe, dar înghit hapul şi se simt foarte fericiţi. Şi atunci zadarnic se mai desgreapă moaştele unei Constituţii legendare. Noi ne merităm regimul, pentru că îl admitem şi ne-o prielnic.

Sfătuim deci „Socialismul" să renunţe la iluzia Constituţiei, acea curoasitate de norme subversive, şi să cultive împreună cu întregul românism inerţia neamului, *pe care ne cadaver*...

Renovatus

Congresul „Ligei Poporului" este convocat pentru ziua de Joi 23 Octombrie st. n. la Bucureşti.

Această convocare este iscălită de d. general Averescu şi adaogă că „preşedinţii comitetelor judeţene ale Ligei Poporului vor primi instrucţiunile necesare".

Câteva note

Dialog.

— *Am plecat, vă las, spune doamna.*

— *Vă conduc, repede un domn.*

— *Până unde.*

— *Cu Dota până în pânzele albe.*

*

Pentru o gheretă înfamă de scânduri proprietarul nu i mulţumit nici cu 8000 lei chirie pe an.

Şi uită bîlpavul individ că la urma urmei însă şi ei se vor aranja între patru scânduri.

*

Simplă curiositate.

Proprietarul gheretei în chestiune face parte din liga proprietarilor de imobile urbane?.

*

Aparenţă şi realitate.

Comerciantul îţi replică mereu că el se mulţumeşte cu un câştig de 8 la sută ca şi înainte de războiu.

Pe când însă înainte de războiu acest 8 la sută insemna 1 leu câştig la metru de stofă, astă-zi insemnă 16 lei, astfel că la 1000 metri stofă comerciantul câştiga 1000 lei pe când astă zi câştiga 16000.

Şi cu toate acestea comerciantul îţi repetă cu seninătate că se mulţumeşte cu un câştig de 8 la sută.

Blanzy

VIAŢA POLITICA

Italia la respîntie!

— Soluţii temporizatorii —

— Soluţii interne şi conflicte externe —

O telegramă oficială vesteşte că guvernul Nitti a propus Suveranului Italiei, în urma insistenţelor d-lui Tittoni, ratificarea tratatelor de la Versailles şi Saint-Germain, pe cale de decret, aşa cum admite constituţia italiană.

Mănura aceasta, ca şi aceea a dissolvării parlamentului, nu constituie însă de cât o amânare şi nici de cum o soluţie a gravei crize prin care trece Italia.

* * *

Impasul în care se găseşte guvernul italian este extra-ordinar cu adevărat. Este imposibil ca d'Annunzio să rămâie la Fiume, dar tot atât de imposibil este ca el să fie scos de acolo.

In faţa acestei situaţiuni fără ieşire, două soluţii stau faţă în faţă: Una a lui Giolitti, care are o mare ascendenţă în opinia publică, care cere evacuarea lui d'Annunzio dar anexarea Fiumei şi alta a lui Tittoni care preconizează soluţia mijlocie a unui acord cu Aliaţii pe baza de stat-tampon

*

Dissolvarea camerilor înseamnă amânarea, dar nimeni nu-şi face iluzia că rezultatul alegerilor, dat fiind starea de spirit, va ratifica politica lui Giolitti.

Şi atunci un conflict extern cu Statele-Unite e imposibil de evitat. Soluţia internă va duce în mod fatal la o criză externă, cu urmări imposibile de calculat. Aceasta bine înţeles dacă evenimentele nu vor precipita lucrurile şi tot ce se croieşte acum va fi resturnat de porunca nemiloasă a faptelor în curs.

Tratatul dela Versailles în vigoare

— Când şi cum va fi pus în aplicare —

Indoiala nu mai încape că în cursul lunei acestei a tratatul de la Versailles va intra imediat în vigoare. După ratificarea din dintâ a Germaniei a venit acea a Angliei. In cursul săptămânei acestei ratificarea va fi fapt îndeplinit şi în Franţa şi în Italia. Conform clauzelor tratatului, aceasta-i suficient pentru ca el să intre imediat în vigoare. De altfel nu mai încape nici o îndoială că şi Statele Unite vor ratifica în curând această pace

Faptul ratificării în sine are o mare importanţă. Se sfârşeşte definitiv şi partea procedurală a războiului. Ţările în luptă pînă acum cu Germania încetează de a o mai trata ca duşmană. De altfel acest lucru l'au făcut şi până acum, de la semnare, englezii şi au tras folose din acest lucru. Presa franceză se apersevează şi ea de valoarea faptului şi a şi început a releva necesitatea de a se termina cu tratamentul în duşman al unui popor cu care e al încheiat pacea. Noi nu ne-am lămurit încă în această privinţă. Românii de văzut dacă nu vom continua, pe baza deprinderei, a trata pe Germani ca duşmani, chiar după ce tratatul va fi intrat în vigoare.

Cât despre ratificarea din partea Statelor-Unite, aceasta are o importanţă deosebită fiindcă Liga Naţiunilor, cu toate consecinţele ei ins-maste, va lua imediat fiinţă.

Ce pare-at însă că în această Ligă sunt reprezentate state ca Belgia, Brazilia, Grecia şi Spania, dar România nu.

Infiinţarea unei noui Ligi

Intru apărarea ordinei constituţionale

D. Pavel Brătăşanu se face propăvăduitorul unei noui ligi, de astă dată intru apărarea ordinei constituţionale.

D-sa adresează presei un apel, din care extragem următoarele:

„Mi se pare, Domnule Director că încă odată e nevoe ca o mână de oameni, liberali, conservatori, democraţi, socialişti, şi mai cu seamă cetăţeni ne înregimentaţi în partide să-şi dea mâna cu un singur scop: restabilirea ordinei constituţionale, unica garanţie a unor alegeri libere.

Numai o Ligă Constituţională de buni români, fără deosebire de credinţi politice, va putea pune capăt crizei constituţionale care ne sfâşie înlăuntru şi ne slăbeşte în afară.

Recunosc însă că în această Ligă nu e loc nici pentru vânători de situaţiuni, nici pentru pescuitorii în apă tulbure.

Cine vrea o Românie Mare liberă şi democrată, mă va înţelege.

Domnia-Voastră, Domnule Director, daţi-mi o mână de ajutor, prin presa care devine acum sentinela înaintată a jertfei cetăţeneşti, ca chemarea mea să fie auzită până în colibele cele mai umile.

La luptă, contra loviturei de stat şi pentru restabilirea constituţiei.

La luptă, conservatori, liberali, democraţi, socialişti, şi să nu depunem armele până nu vom vedea ordinea legală restabilită".

Informaţii

In ultimele zile situaţia internaţională părea excesiv de sumbră. Astă zi ea trebueşte socotită cu mult ameliorată şi cei dornici de a vedea odată întronată pacea pe pământ sunt îndreptăţiţi a privi lucruri e cu mult mai mult optimism.

Astfel tratatele de pace de la Versailles şi Saint-Germain trebuesc considerate ca ratificate. America ratifică şi ea şi prin aceasta, Liga Naţiunilor, speranţa unor vremuri de liniştită libertate, la fiinţă definitiv. Reaţiile diplomatice au început a fi reuite, iar indicii sigure spun că pacea cu Bulgaria şi Ungaria va fi fapt indeplinit în cursul acestei uni.

Este drept-că cerul continuă să fie întunecat, curând însă senînul va veni şi pentru nefericita noastră ţară.

D. Lazăr Teodorescu, magistrat din localitate, a fost numit prefect al jud. Dorohoi.

Aceasta întrucât liberalii din Dorohoi sunt într'o completă neînţelegere şi a fost nevoe a se recurge la o persoană străină de simpatiile locale.

După cît ştim, administraţia comunală de pe vremuri a dat autorizaţia de a se construi diograţioasele gherete din faţa grădinei Traian, pe baza unei intervenţiuni a autorităţilor militare şi cu obligaţiunea pentru concesionar ca un anume procent din venituri să fie vărsat în favoarea Societăţei „Orfanilor din Războiu."

Este vreme îndelungată de cînd gheretele construite din scînduri, împotriva dispoziţiunelor tuturor regulamentelor comunale, nu mai servesc acestui scop ci sunt exploatate de proprietarul hotelului Traian în folosinţa exclusivă a căruia au rămas.

Intrebăm administraţia comunală dacă nu crede că a venit momentul ca cea mai principală stradă a Iaşilor să fie lipsită de asemenea exhibiţiuni de bîlciu care constitue un prilej pentru o îndrăzneaţă specule cu chirie.

D-l N. Radovici, Prim Preşedinte al Tribunalului Iaşi, aduce la cunoştinţa alegătorilor din Circumscripţia jud. Iaşi al căror certificate de alegători cuprind menţiuni greşite faţă de cele înscrise în listele electorale, să se prezinte de urgenţă la Primăria Comunei respective spre a li se face rectificările cuvenite în certificate.

Curtea Marţială a corpului II de armată, judecînd pe d. Alfred Hefter, directorul ziarului „Arena", deşi a găsit că faptele imputate nu s'au petrecut în timp de războiu şi deşi a găsit că e loc de a se acorda circumstanţe uşurătoare, l-a condamnat totuşi la 5 ani recluziune.

Ziarul „Izbînda" crede a şti că pînă la primăvară nu se va permite nici un export de cereale din ţară.

La 15 Octombrie, are loc adunarea generală a membrilor societăţei cerului, „Ocrotirea", având numeroase chestiuni importante la ordinea zilei.

La această şedinţă va participa şi I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

Aseară s'au întrunit în localul din str. Col. Lange Membrii Sindicatului funcţionarilor de Bănci şi Birouri, ocupându-se de chestiuni administrative.

CINEMA MODERN

Compania de revîste **IORGU TOMESCU** cu concursul frumoasei subrete **CATUCHA MAYASS** va da numai două reprezentaţiuni:

Joi 9 Octombrie **VORBA AIA** *rev. în 2 acte şi 1 prolog*
Vineri 10 Octombrie **Lină în lână** *revistă în 2 acte.*

Banca Iaşilor

SOCIETATE ANONIMA IAŞI. — CAPITAL SOCIAL LEI 6.000.000.—

Sucursale: Cernăuţi, Chişinău, Galaţi

Prospect de Emisiune

8000 de acţiuni pentru sporirea capitalului la Lei 10.000.000.—

Consiliul de Administraţie al Băncei Iaşilor, Societate Anonimă din Iaşi, a hotărât, pe baza Art. 4 din statute, sporirea capitalului social al Băncei la lei 10.000.000 — prin emisiunea a 8000,— de acţiuni, a câte lei 500,— valoare nominală fie-care.

Acţiunile se emit pe cursul de lei 650, din care lei 150 trec la fondul de rezervă iar lei 500 la capitalul social.

O treime din totalul de 8000,— de acţiuni este rezervată Băncii Româneşti din Bucureşti.

Acţiunile rămase sunt oferite subscripţiei publice ca:

a) IREDUCTIBILE, numai pentru vechii acţionari, în proporţie de o acţiune nouă la trei vechi.

b) REDUCTIBILE pentru orice subscriitor, atribuirea acţiunilor făcându-se de către Consiliul de Administraţie proporţional cu numărul acţiunilor subscrise.

Primul vărsământ asupra capitalului va fi de 30 % adică Lei 150 de fie-care acţiune, plus de lei 150, reprezentînd partea rezervei, adică lei 300 în total.

Datele celorlalte vărsăminte se vor fixa la timp de către Consiliul de Administraţie.

Noile acţiuni participă la dividendă de la data atribuirei lor proporţional cu vărsămintele efectuate.

Vărsămintele întîrziate vor suferi o dobîndă de 9%

Subscrierile încep la 10 OCTOMBRIE 1919 şi durează pînă la 15 OCTOMBRIE 1919 putându-se închide şi înainte de această data, dacă Consiliul de Administraţie va crede de cuviinţă.

La subscriere se va depune şi suma de lei 10— de fie-care acţiune subscrisă, pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

Subscrierile se fac la sediul băncii, la sucursalele sale din: Cernăuţi Chişinău şi Galaţi precum şi la:

BUCURESTI la Banca Românească, Banca de Scont a României şi Creditul Technic.
CRAIOVA la Banca Comerţului.
BOTOŞANI la Banca Botoşăneană Română.
BACAU la Banca Bacăului.
ROMAN la Banca Romanului.
BARLAD la banca Moldovei de Jos din Bîrlad.

In celelalte oraşe la sucursalele Băncii Româneşti Băncii de Scont a României şi Băncii Comerţului.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

INSTIINTARE. — Trei tovarăşi de ai societăţii „Progresul" din Iaşi str. Rafail No. 2 anunţă prin ziare că la 12 Octombrie a. c. ora 10 dim. va avea loc la sediul societăţii licitaţia averei mobile şi închirierea imobilului a acestei societăţi. Noi subscrişii Vasile Romanescu, Florea Gugui, Gheorghe Tanaschevici şi Dimitrie Gavrilaş cumpărînd dela d-nii Vasile Fabricantu, Vasile Arsenie, Theodor Paiu şi Theodor Munteanu coasociaţi la societatea „Progresul" părţile lor din tovărăşie deci şi părţile lor din imobilul din Iaşi, strada Rafail 2, potrivit actelor de cesiune autentificate de tribunalul Iaşi, secţia 3-a, sub No. 3525—919 3526 | 919, 3527 | 919 şi 3528 | 919 şi transcrise la No. 2699 | 919 2700 | 919, 2701 | 919 şi 2702 | 919, aducem aceasta la cunoştinţa publicului spre a nu fi indus în eroare şi să nu cumpere nimic la această pretinsă licitaţie care nu are nici o valoare. Tot odată aducem la cunoştinţa publicului că fiind vorba de minori şi asociaţia neputîndu-se înţelege asupra lichidărei şi dizolvarea societăţei, s'a intentat de către cedenţii noştri în plus de d. Grigoriu o cerere de lichidare cu termen la 15 Octombrie 1919.

Vasile Romanescu, Florea Gugui, Gheorghe Tanaschevici, Dimitrie Gavrilaş.

Ray Weissman
Leon Weissman
CASATORIŢI
Iaşi Cuza-Vodă 52

Loc de vânzare în strada Sărărie. A se adresa D-nei GHEORGHIAN Cuza-Vodă 40 Iaşi.

Caut loc ca tejghetar la Brutărie A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniştеanu Str. Gh. Mârzescu 26 Iaşi.

Comandamentul Corpului IV Armată
SERVICIUL INTENDENŢEI

PUBLICAŢIUNE

Se publică spre cunoştiinţă generală că se va ţine licitaţie Vineri 17 Octombrie 1919 ora 10 dimineaţă la Comandamentul Corpului 4 Armată Iaşi (Localul Cercului Militar) pentru aprovisionarea cantităţei de 4065 vagoane grâu pentru hrana trupelor Corpului 4 Armată.

Tot în aceiaşi zi şi pentru aceleaşi cantităţi se vor ţine licitaţii şi la Manutanţele de Garnizoană: Botoşani, Dorohoi, Roman şi Vaslui, P. Neamţ, Fălticeni, Huşi şi Bacău.

Licitaţia se va ţine prin oferte închise, depunându-se garanţia de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte şi pentru cantităţi mai mici.

Preferăm predarea în staţii

Supra-oferte sau oferte posterioare licitaţiei, nu se vor luă în consideraţie.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenţei Corpului IV armată şi la Manutanţele de garnizoană mai sus arătate, în toate zilele lucrătoare.

La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiunile art. 72 83 din legea Contabilităţii publice a Statului.

Invităm prin aceasta toate Sindicatele Agricole din Moldova, Cooperativele, Obştiile, Federalele Săteşti, Băncile Populare şi în general pe toţi producătorii, să se prezinte la această licitaţie, oferind cantităţile cari le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii şi mijlocitorii.

Serviciul Intendenţei Corp. 4. Arm.
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 23311 1919 Octombrie 4

De vînzare un automobil în perfectă stare de funcţiune şi transformat cu magneto. A se adresa Sc ola 168

※ *America şi Italia.* — „Journal des Débats" discutând atitudinea preşedintelui Wilson în chestia Fiume, scrie între altele, următoarele:

„Nu putem crede că preşedintele Wilson s'ar opri cu mai multă emoţie decât judecată în fata propunerei votate de Camera italiană în şedinţa de Duminecă.

„Să presupunem însă că atitudinea guvernului italian în toată această chestiune ar fi diferit de înţeleaptă conduită pe care i-a dictat-o d. Nitti şi apoi d. Tittoni, In acest caz s'ar fi produs faptul foarte simplu şi pe care în mod clar l-a indicat ministrul de externe: Statele-Unite s'ar fi retras din toate noile combinaţii diplomatice şi politice privitoare la Italia, dar odată cu aceasta ar fi aburat orice sprijin economic, orice concurs financiar. La aceasta ar trebui să se gândească alţi oameni, nu poţi.

※ Ziarul „Social Democraţie" organul mişcării socialiste din Iaşi în urma hotărârei Conferinţei regionale din ziua de 27 şi 28 Sept. care a avut loc la Iaşi şi'a schimbat titlul în „Moldova Socialistă" foaie oficială a organizaţiilor socialiste şi sindicale din Moldova.

※ Mâine va avea loc o consfătuire a membrilor societăţei cântăreţilor de biserică. La această consfătuire va participa şi protosinul oraşului.

※ Se ştie că guvernul din Viena a hotărât a vinde toate obiectele de artă ale statului în folosul aprovisionărei publice

Se vor vinde toate obiectele de artă colecţionate timp de secole de Habsburgi, ca de pildă vechi porţelanuri orientale, obiecte de aur şi argint lucrate de vestiţi giuvaergii ai Florenţei, deasemenea tot ce cuprinde castelul Schoenbrun ocupat de Napoleon în 1809 şi salonul ministerului de externe unde s'a ţinut Congresul din Viena în 1815.

Valoarea acestor articole se ridică la suma de 15 miliarde coroane.

※ Printre funcţionarii de la vamă, s'a făcut mişcarea următoare:

Gh. Hamza şef de Vamă cl. I avansat şef principal c. II; M. Mingard, şef de Vamă cl II avansat cl. I. Eduard Manole impiegat cl. II avansat la cl. I, Gh. Marcopol impiegat cl. II avansat la cl. I; C. N. Givid impiegat cl. II avansat la cl. I.

※ Din cantităţile de cărbuni cari se expediază zilnic din Ardeal pentru nevoile căilor ferate, 40 la sută se va repartiza pentru direcţia regională Iaşi.

※ Părintele Niculea, protoereul judeţului, a inspectat eri lucrările de restaurare a bisericei Sf. Neculai, din Tg Frumos.

※ D-ra Elena Negri a fost numită asistentă de directoare la Căminul pentru studente.

※ D. profesor Haralamb Vasiliu, a fost numit preşedinte al Comisiunei pentru examenele particulare, de la institutul Oltea Doamna.

※ Mâine seară are loc în Saloanele societăţei de Gimnastică „Sapa prietenească, în onoarea d-lui Paul, care a fost numit profesor la Universitate din Cluj.

Colegii, şi foştii elevi şi eleve, care vor să ia parte la această sărbătoare atât de meritată, în onoarea distinsului profesor, să se grăbească cu inscrierea, care se închide în astă seară.

Inscrierea se poate face la liceul internat, Cercul didactic, Cooperativa Traian şi la Societatea de Gimnastică.

※ Marea revistă pariziană de politică externă „L'EUROPE NOUVELLE", în numărul său de la 27 Septembrie a. c. publică un foarte obiectiv şi detaliat studiu asupra partidelor noastre politice şi a situaţiunei politice de la noi.

Studiul este datorit colaboratorului nostru, cunoscutul publicist d. Teodor Râşcanu.

※ Comitetul Ligei chiriaşilor s'a întrunit aseară la Camera de Comerţ şi şi-a fixat un program de activitate.

※ Inginerul Titus Cananău, fost secretar general la lucrări publice şi membru marcant al partidului conservator-progresist, şeful organizaţiei marghilomanieste din Constanţa, cu numeroase legături de familie în Moldova de nord, a încetat din viaţă la Davos (Franţa).

Transmitem îndureratei familii sincerile noastre condoleanţe.

※ Toţi D-nii proprietari înscrişi în Sindicatul proprietarilor sunt rugaţi a se întruni mâine Joi 9 ale curentei ora 6 p. m. în localul Sindicatului din Str. Cuza Vodă 52 (Casa Jurist), pentru ca împreună cu Consiliul de Administraţie să discute asupra raporturilor dintre proprietari şi chiriaşi.

※ Primul Preşedinte al Tribunalului a intervenit la administraţia comunală să dispuie ca greşelile de nume dintre listele electorale şi cărţile de alegători, să fie rectificate.

Năvală mare va fi la Teatrul Naţional în zilele de 17, 18 şi 19 Octombrie cînd trupa de sub direcţia celebrului artist C. TANASE va juca marile succese, revistele PISICA pe OREZ şi SISTEM-KLAYTON reprezentate de 60 ori în şir la Bucureşti.

Balet nemaivăzut.

※ „Rominul" din Arad revine asupra ştirei publicate acum o lună şi relevă cu oarecare îngrijorare informaţia ziarului „Desi Hirlap" că, prin mijlocirea instituţiei financiare „Magyar Bank" din Cluj, englezii au cumpărat uriaşa fabrică de pielărie din Cluj, firma Renner, că un alt consorţiu a cumpărat unica fabrică de sodă a Ardealului şi fabricele de fier din Hunedoara şi că sunt tratative în curs pentru cumpărarea mai multor fabrice de fier, cărbuni, aur, etc.

※ Un preot s'a plâns poliţiei, că pe când se afla la o brutărie, i s'a furat din haină suma de 900 lei.

※ Din Comuna Bucium se anunţă că astă noapte s'a sinucis flăcăul I. Burmian.

Cauza e încă necunoscută.

※ D. Consilier Gorgoş, delegat ca Prefect de Judeţ, a plecat ieşeară la Bucureşti.

※ Unii profesori şi unele profesoare continuă să impună copiilor să vie la şcoală cu caete şi nu admit cele făcute din hârtie cumpărată cu contul.

Ca şi cum şi aşa nu-i destulă cheltuială cu scumpetea actuală la hârtie.

Credem că răul va înceta pentru a nu mai fi siliţi să revenim.

※ Dl. D Hârşcovici, student, va ţine a 5-a conferinţă din ciclul „Istoria Evreilor", Joi 9 Oct. ora 8 jum. seara, în sala şcoalei „Cultura", Subiectul: Primii profeţi.

※ LA CURSUL LICEAL al Şcoalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic în localul şcoalei din str. Elena Doamna 13 între orele 9—12 a. m. şi 2—4 p m.

SPECTACOLE

※ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineuri şi seara JUDEX seria a 4-a Grandioasă dramă detectivă după romanul lui Bernede şi Feuillade. Judex, omul providenţial, făptura enigmatică, personajul misterios, apare în toată splendoarea lui

Cel mai recent număr din „Ziarul Actualităţilor" cu ştirile însufleţite din lumea întreagă va preceda iar o splendidă comedie va încheia interesantul şi admirabilul program.

※ Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! Ultima noutate cinematografică: GRADINA VOLUPTĂŢII grandioasă inscenare în 5 mari acte după romanul marelui scriitor femenist MARCEL PREVOST.

Programul cuprinde o comedie şi o frumoasă vedere.

※ BIBLIOGRAFIE.— „Studii Filosofice" volumul 8, fascicula 4, revista societăţii române de filosofie, sub direcţia d-lui prof. C. Rădulescu-Motru, cu un interesant studiu asupra Problemei Cunoştinţei datorit d-lui prof. Marin Stefănescu

— „Cuvântul Liber" anul I No. 7, excelentă revistă săptămânală de polem că

De închiriat

Fabrica Societăţii „Progresul" din Iaşi Str. Rafail 2, localul şi toate maşinile plus 3 odăi, o bucătărie şi o magazie la sus arătata adresă, pentru care se va ţine licitaţie în ziua de 12 Octombrie st. n. a. c. orele 10 dim.

De asemenea se va vinde o maşină de cusut talpă, un motor de gazolină şi mai multe piese de tuciu cu chilogramul.

Doritorii pot vizita până în ziua licitaţiei în orice ore de lucru.

Pentru informaţii se vor adresa D-lui Stefan Istrati str. I. C. Brătianu 109, D-lui Al. O. Olşanschi vis-a-vis de Mitropolie. D-lui Th. Grigoriu str. I. C. Brătianu Iaşi.

Stiri Telegrafice

Pacea cu Ungaria

PARIS.—La Budapesta, guvernul desemnează delegaţii cari vor fi trimişi la Conferinţa Păcei.

Domneşte credinţa că în cursul lunei Octombrie, tratatul privitor la Ungaria care a fost întocmit de Consiliul supreme, va fi remis reprezentanţilor unguri şi chiar semnat de dânşii.

Ungaria va pierde din teritoriu o parte mai mare decât ac a ce-i va rămâne şi anume vre'o 185000 km. pătraţi cu o populaţiune de 10 milioane de locuitori.

Pe calea păcei...!

VIENA.—Marchizul Torretta, noul ambasador italian la Viena, a fost primit Duminică de Cancelarul Renner, căruia i-a declarat că are misiunea de a restabili legăturile normale dintre Italia şi Austria. Dl. Torretta şi-a exprimat nădejdea că raporturile dintre aceste două state vor deveni DIN CELE MAI AMICALE.

Criza de guvern din Turcia

— Noul mare vizir —

LION.— Extrem-orient.

Marele vizir din Constantinopole, Dasad Feryd a demisionat od ta cu tot cabinetul.

Se comunică ca Generalul Ali Riza-Paşa a primit însărcinarea de a forma noul guvern.

Said Melah a fost numit şeic al Islamului.

Cehoslovacia ratifică pacea

PRAGA.— In şedinţa plenară a parlamentului care va avea loc în primele săptămâni din luna Octombrie, se va supune tratatul de pace spre ratificare.

Alegerile din Franţa

— Un program de luptă original —

LION.— Un număr de zece grupări republicane au creiat la Paris un bloc naţional, care va da lupta în viitoarele alegeri pe baza unui program de unire contra bolcevismului.

Japonia va ratifica tratatul

LION. — In sferele Conferinţei perzistă credinţa că Japonia va ratifica tratatul de pace din Versailles cam pe la 11 Octombrie.

Italia ratifică pacea

ROMA.— Ziarul „Tribuna" confirmă versiunea că Regele va semna decretul prin care se ratifică tratatul de pace încheiat la Versailles.

ANUL XV-lea No. 3745

25 BANI NUMARUL

VINERI 10 OCTOMBRE 1919

ABONAMENTE:
CU AN . . . . . 50 LEI
ŞASE LUNI . . . . 30 „
TREI LUNI . . . . 20 „
::: ADMINISTRAŢIA :::
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 200

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII

Salvaţi magistratura!

— Cu prilejul unei demisiuni —

Aţi citit laconica informaţie de dină-zi. D. Laurenţiu Pilat, membru la Curtea de apel din Iaşi, a demisionat din această demnitate. Motivul? Se găseşte în imposibilitate de a suporta scumpetea vieţei, în condiţiile actuale de retribuţie.

Aţi citit şi nu mă îndoesc că aţi văzut, ca şi mine, în această demisiune un caz tipic şi cât se poate de caracteristic.

Demisionatul nu este un intrus în rîndurile împărţitorilor de dreptate. Este cine-va, atît prin cariera strălucită ce a făcut, cât şi prin faptul că magistratura este în tradiţia familiei d-sale. D. Laurenţiu Pilat dăinuieşte de şasesprezece ani în rîndurile judecătorilor, avea puternice ataşamente cu această carieră şi făcea parte din cea mai brilianta curte de apel din Romînia, atît din punctul de vedere moral cît şi cel cultural.

Şi totuşi a demisionat — fiindcă nu mai avea chip să trăiască cu ceea ce-i renta demnitatea plină de strălucire, dar căptuşită actualmente cu adînci suferinţi şi puternice privaţiuni.

*

Am ascultat cu durere, dar fără surprindere, cele ce mi s'au povestit despre cîte le-a îndurat şi le îndură magistraţii noştri, de la isbucnirea războiului incoace.

De multe ori cei ce ocupau jilţul judecătoresc, şi de la cari se cerea demnitate, prestigiu, obiectivitate şi seninătate, intrau în şedinţă după ce nu mîncaseră, ei şi ai lor, decît o bucată de pîine. Nu puţini din ei şi-au vîndut bibliotecile, lucrurile din casă, pentru a putea face faţă nevoilor, aceasta după ce cheltuiseră tot ce constituise rezerva şi economia unei serii întregi de ani de muncă.

E extra-ordinar, dar aşa este. Magistraţii, ultima speranţă a imparţialităţii şi corectitudinei, categoria la care statul se adresează în ultima raţiune, pentru a asigura într'adevăr bunul mers al lucrurilor, magistraţii au fost mereu nesocotiţi, şi pe când alte categorii au cunoscut sporuri fantastice, aceştia au obţinut cel mult dublarea salarului. Profesorul de la ţară a căpătat 720 lei pe lună, în loc de 60 cât avea înainte de războiu, pe când magistraţii au fost lăsaţi prada deznădejdei şi a speculei. Pentru ei nu s'a putut face nici măcar ce s'a făcut pentru alţii.

Şi dear trebuie să recunoaştem că din toate categoriile sociale, cei mai loviţi de scumpetea vieţei au fost magistraţii, a căror funcţiune nu este compatibilă cu nici o altă ocupaţiune lăturalnică — ocupaţiune care, pentru toate celelalte categorii, a făcut în ultimul timp ca accesoriul să devie mai important decât principalul.

*

Spunea cine-va că progresul unei ţări se poate judeca după gradul de independenţă a magistraturei. Nu cred că depăşesc adevărul când spun că în România valoarea magistraturei s'a dovedit mult superioară celor ce am făcut pentru asigurarea independenţei ei.

Foarte zgârciţi în retribuţia lor, n'am înţeles niciodată ca numai creînd condiţiuni convenabile vom asigura selecţiunea şi dăinuirea valorilor în rândurile magistraţilor. Şi cu toate aceste am avut o magistratură emerită şi de o incontestabilă probitate.

Aşa a fost în condiţiuni normale— aşa a fost şi în vremurile năprasnice ale războiului.

De cât, la infinit nu merge spiritul de jertfă şi nici nesocotirea realităţilor nu rămâne pururea nerăzbunată.

Iată de ce se impune de urgenţă o remediare a răului, dacă nu voim să vedem generalizându-se pilda d-lui Laurenţiu Pilat. Pentru ţară, aceasta ar fi cea mai mare nenorocire—căci, încă odată, magistratura a fost ultimul refugiu în momentele de deznădejde şi când toate celelalte categorii n'au corespuns chemării lor. Or, cu condiţiile de acum, nu vom mai găsi multă vreme magistraţi integrii, cărora toată opinia publică să le facă creditul unei cinstite aplicări a legilor.

Salvaţi magistratura cât mai este timp, căci prin aceasta salvaţi însa şi fundamentul menţinerei ordinei legale şi a aşezărilor sociale de acum!

CRITICUS

Câteva NOTE

Se miră unii că Ungurii rămân cu mai puţin de jumătate din ceea ce au avut.

Uită însă cei ce se miră că din cauza ungurilor mulţi n'au rămas cu nimica din ce au avut.

*

Evreii au ajuns la preţ — acum cu ocazia alegerilor.

Dacă am fi acordat şi femeilor dreptul garantes ca şi d. A. C. Cuza nu s'ar fi putut abţine de a nu solicita voturile evreicelor.

*

Primul-preşedinte al tribunalului Iaşi încearcă o minune.

D-sa a dispus să se completeze cărţile de alegător ale evreilor, acolo unde lipseşte ceva.

D-sa uită, se vede, că atunci când e vorba de evrei nu se mai poate completare, din moment ce lipseşte ceva.

*

D. Teitler a ajuns un al doilea Moise.

De unde acesta scotea apa din piatră d-sa scoate mîini din scândurile.... altora.

Numai să nu se întâmple ca scânduriile să ia un asemenea fel de foc, în cât nici apa lui Moise să nu mai ajute.

Slanzy

INSEMNARI

Argumentul liberalilor

Candidaţii pentru Parlament ai partidului liberal s'au convins din primele zile ale campaniei electorale că felul lor pompos de exprimare, promisiunile în contrast cu acţiunea de guvernământ, programul ocazional de libertate şi democraţie nu mai au nici o trecere în sânul masei poporului.

Mai ales muncitorimea orăşenească a căpătat un grad de conştiinţă civică şi temeinic şi a apropiat un punct de vedere social şi politic care nu mai lasă nici un loc de succes frazelor banale şi stât de rugnite în care s'au sbătut de 50 de ani noţiunile de „interesul naţiunei", „demnitatea statului", „pasa neamului", „libertăţile publice", „sincera democraţie", etc. noţiuni pe cari s'au clădit, au trăit şi astăzi se prăbuşesc cele mai neşăţioase pofte personale de câştig şi dominare.

De aceia liberalii ieşeni au conceput un plan sadic de a lovi în candidaţii socialişti cari deţin încrederea poporului. Astfel oamenii „noui" ai vechiului club brătianist din localitate au invitat pe socialişti la o discuţie publică contradictorie, fiind siguri că simplitatea muncitorului va fi adrobită de abilitatea ex ministerială a oratorului cult şi deprins cu adaptarea teoriilor la împrejurări.

Dar socoteala din Piaţa Unirei nu s'a potrivit cu acea din Nicolina. Candidatul socialist Gh. Tănase „a pus în cofă pe beori"—ca să zic aşa. Fermitatea şi sinceritatea muncitorului, sprijinite pe avântul unor nobile aspiraţii, au învins expunerile meşteşugite ale democraţilor de ocazie.

Şi atunci boerii au utilizat argumentul cel mai convingător: baionetele. Socialistul Tănase s'a pomenit arestat şi s'a dat răgaz două zile să mediteze la liberalismul d-lui Brătianu.

Aceasta este simplul şi elocventul adevăr al celor petrecute.

Dar oficiosul local „Mişcarea" protestează în contra acestor „insinuări" şi arată că socialistul Tănase a fost arestat pentru un articol publicat în ziarul socialist ieşean, şi pentru un discurs „grav" ţinut la Botoşani. Dealtfel, deşi d. Tănase a fost eliberat, instrucţia continuă la Curtea Marţială.

Dacă este aşa, cerem o lămurire:

Cum poate fi urmărit Tănase pentru un articol *republicat*, căci articolul în chestiune a fost suprimat de cenzură? Şi cum se face că Tănase a fost arestat după trei săptămâni de la rostirea discursului din Botoşani? Cum se face că după atâta vreme a fost necesară o arestare de două zile? Şi cum se explică această arestare imediat a doua zi de la discuţia din Nicolina?

Regăm pe excelentul nostru confrate oficios să fabrice fără întârziere un răspuns convingător, căci se apropie alegerile şi muncitorimea este nedumerită, ba chiar indignată.

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Blocus economic contra României

— Guvernul actual şi chestia externă —
— Incotro mergem? —

Din primul moment al constituirei actualului guvern de generali, am pus chestiunea: reuşi-va el într'adevăr să temporisese lucrurile până ce vom avea un guvern izvorât de pe urma resultatului alegerilor? Antanta care aşteaptă de la noi dezlegarea atât a problemei ocupaţiunei ungare cât şi a chestiunei semnărei păcei cu Austria, ne va da ea răgaz până la terminarea alegerilor?.

Dubiul se dovedeşte astă-zi a fi fost îndreptăţit. Presa din capitală vorbeşte despre o discuţiune urmată în sânul consiliului suprem şi unde s'a propus, nici mai mult nici mai puţin de cât înfiinţarea unui blocus economic contra României.

*

După ce acele ziare arată că raportul lui Sir Clerk, deşi bine-voitor nouă, constată că guvernul român refusă restituirea rechiziţiilor din Ungaria; că reprezentantul American ne acusă că noi am fi vinovaţi că nu s'a putut înfiinţa încă o politică ungară, scriu:

„Se anunţă că în ultima sa şedinţă, Consiliul suprem luând în discuţiune cazul României, plenipotenţiarii celor cinci mari puteri s'au văzut în situaţiunea de a avea asupra măsurilor de rigoare cari urmează a fi luate faţă de această ţară.

După propunerea delegaţiei americane, Consiliul a examinat eventualitatea unui blocus economic împotriva României. Delegaţii americani ar dori ca acest blocus să constitue un adevărat „assediu economic" spre deosebire de Franţa şi Italia cari cred că nu este încă momentul de a se întrebuinţa mijloacele extreme".

*

Ast-fel dar, pare probabil că chestia externă şi atitudinea aliaţilor vor încurca toate socotelile de politie internă şi de alegeri de parlamente, alese sub guvern de generali.

Pare probabil— fapte positive însă nu se vor cunoaşte de cât mai târziu, deşi nu prea târziu.

Arme de luptă, palide imitaţiuni

— Mijloace opoziţioniste preconizate de d. Take Ionescu —

Cunoaştem numai un succint rezumat al ultimului discurs pronunţat de d. Take Ionescu. O mai amplă cercetare a spuselor şefului conservatorilor-naţionalişti nu este dar posibilă.

Reţinem însă faptele în sine şi anume una din măsurile preconizate de d-sa, ca mijloc de luptă împotriva guvernului anticonstituţional de astăzi: refuzul plăţei impozitelor.

In fapt mijlocul propus de d. Take Ionescu este o imitaţie a măsurilor de rezistenţă pasivă utilizate de multe ori în cursul luptelor politice din occident.

La noi, aplicarea acestui mijloc are şi o latură primejdioasă pentru ziua de mâine şi este ineficace pentru ziua de astăzi.

Primejdioasă pentru ziua de mâine, fiindcă populaţia rurală, odată convinsă a nu plăti, cine ar mai putea-o convinge apoi să reinceapă plata şi să se achite de restanţe?

Ineficace, pentru ca neplata impozitelor, cauzând-o unor mari tulburări în vremurile când statul trăeşte viaţa financiară normală, pe baza de venituri şi cheltueli dinainte stabilite, refuzul de plată n'are nici o importanţă în vremuri anormale ca cele de acum când nu există echilibru budgetar şi când statul trăeşte din împrumuturi şi deficite.

Prin urmare, opoziţia trebue să avizeze la alte mijloace mai adecvate vremurilor.

Nu cumva socialiştii vor fi acei cari le vor indica?

Modalitatea de ratificare

Presa germană anunţă că pe baza comunicărilor despre apropiata ratificare a tratatului de pace de către Franţa, Italia şi Japonia, schimbul documentelor de ratificare între Germania şi trei mari puteri se aşteaptă aproape sigur în cea de a doua hemizină a lunei Octombrie. In acest caz întregul tratat de pace ar intra în vigoare pentru Germania şi aliaţi facă înainte de ancheterea dezbaterilor din senatul american. Punerea în vigoare ar însemna pentru Germania efectuarea stipulărilor din tratat aducând însă şi pentru puterile Antentei obligaţiuni convenţionale, iar marea de nesiguranţă de până acum s'ar sfârşi în punctele cele mai esenţiale.

Informaţii

Câte-va fapte cari s'au produs în legătură cu situaţia din Ungaria invederează că Aliaţii sunt decişi a tranşa şi această spinoasă problemă.

Ast-fel se vesteşte că reprezentanţii de ai aliaţilor au preluat conducerea prefecturei de poliţie din Buda Pesta. Pe de altă parte se confirmă că au sosit un număr de trupe engleze şi se aşteaptă sosirea a 2000 soldaţi italieni.

Odată aceste trupe sosite, trupele româneşti vor putea evacua Ungaria şi se va proceda la înfiinţarea poliţiei Ungureşti şi întocmirea unui guvern agreat de aliaţi.

Restul, semnarea păcei, va veni foarte repede.

Se asigură că naţionaliştii de sub conducerea d-lui A. C. Cuza vor depune zilele aceste candidaţi pentru alegerile de la 2 Noembrie.

După câte se anunţă vor figura pe lista naţionaliştilor şi d-nii M. B. Cantacuzino şi Osvald Teodoreanu.

Pe de altă parte, pare sigur că conservatorii-progresişti îşi vor retrage candidaturile depuse la Iaşi.

Pe când celelalte ziare din Capitală anunţă ca situaţia României faţa de aliaţi s'a îmbunătăţit, „Argus" crede a şti dimpotrivă că situaţia s'a înrăutăţit.

Membrii clubului conservator-naţionalist din localitate se întrunesc azi în şedinţă plenară.

D-nii D. Greceanu şi Gh. Ghibănescu vor vorbi asupra situaţiei.

Membrii comisiunei interimare au fost convocaţi pentru astăzi la ora 5, în şedinţă extra-ordinară, avînd mai multe chestiuni importante la ordinea zilei.

Incordarea Italo-Sârbă a luat o întorsătură cu deosebire gravă. Astfel pe străzile din Spalato s'a început lupta care se dă pe linia de armistiţiu dintre cele două naţiuni. Trupele Italiene au trecut această linie şi au luat prizonieri sîrbi. Lupta continuă inverşunată.

Un ofiţer francez sosit din Spalato spune că de ambele părţi au căzut peste 200 morţi.

Vase de război americane au plecat la Spalato.

CONDAMNAREA LUI HEFTER. —Ziarul „Izbînda" publică un lung articol de comentar în jurul condamnărei d-lui Alfred Hefter, şi termină cu următoarele cuvinte:

„Avem tot dreptul să credem că cei cari au pornit urmărirea (gazetarilor) au avut alte socoteli de răfuit. Or, nu înţelegem ca justiţia să fie transformată în instrument pentru tot felul de răzbunări, după cum nu putem admite să se stabilească aparenţa că breasla gazetarilor este cea mai păcătoasă, fiind singura care a dat speţa urîtă a trădătorilor, pecetluiţi astfel de justiţie.

„Aceste procese constitue o ruşine".

Autorităţile din Botoşani, au intervenit pentru a se găsi în Iaşi, pe o doamnă Vaintraub, a cărei soţ a încetat din viaţă la Botoşan, lăsînd o avere însemnată.

Plata pensiunilor civile şi militare vor începe a se face la Administraţia financiară locală dela 15 ale curentei, urmîndu se ordinea alfabetică.

Conform deciziei ministeriale No. 75 | 919 urmînd a se înfiinţa o comisie medicală pe lîngă Cercul de recrutare Iaşi cu începere de la 15 Oct. a. c. pentru revizuirea invalizilor, la această comisiune se vor prezenta invalizi cari din diferite motive nu au fost clasaţi, invalizi cu reforma temporară şi acei a căror titluri de ajutoare date de minister au expirat. Cei ce intră în categoriile de mai sus se vor prezenta sus-zisului cerc pentru a fi revizuiţi şi a putea primi mai departe ajutorul.

Se anunţă că în legătură cu ancheta fraudelor de la gară comise de funcţionarul Petreanu au mai fost depuşi d-nii Alexandru Elefteresou, Zeida Horn agent comisionar şi S. Schwartz intermediar.

CINEMA MODERN

Compania de reviste **IORGU TOMESCU** cu concursul frumoasei subrete **CATUCHA ALVASS** va da numai două reprezentaţiuni:

Joi 9 Octombrie **VORBA AIA** *rev. in 2 acte şi 1 prolog*
Vineri 10 Octombrie **Lină în lână** *revistă in 2 acte.*

„GENERALA"

SOCIETATE ROMÂNĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

INCUNOŞTIINŢARE

Aducem la cunoştinţa Domnilor Acţionari ai Societăţii că în temeiul deciziunei Adunărei Generale extraordinare ce a avut loc în ziua de 4 crt., de a se spori capitalul social de la Lei 3.000.000 la Lei 5 000.000, punem la dispoziţia Domnilor Acţionari, pentru fiecare trei acţiuni vechi o acţiune nouă, cu cuponul No. 28 pe anul 1920 şi următori, pe preţul de Lei 800, plus Lei 25, pentru cheltuelile acestei emisiuni şi pentru acelea de organizare a operaţiunilor Societăţii în noile teritorii.

Contra prezentărei spre vizare a acţiunilor vechi, şi contra vărsământului sumei de Lei 825 de mai sus la Casa Centrală a Societăţei, se vor libera titluri provizorii, cari vor fi transformate apoi în acţiuni definitive.

Dreptul de preferinţă se va putea exercita începând de la 15 Septembrie până cel mai târziu la 31 Octombrie 1919

Vor putea exercita acest drept de preferinţă şi acei domni acţionari, ale căror acţiuni se află în străinătate şi în imposibilitate de a fi aduse pînă la termenul sus arătat. In acest scop vor face declaraţia cuvenită în lăuntrul aceluiaşi termen, adică pînă cel mai tîrziu la 31 Octombrie 1919 prezentînd recipisele instituţiunilor de bancă sau stat, unde le au în depozit, **cu specificarea numerică acţiunilor**, însoţită de o scrisoare de angajament din partea instituţiunei depozitare, conform unui formular ad-hoc.

Pentru îndeplinirea tuturor formalităţilor ce preced, Societatea noastră ţine la dispoziţia Domnilor Acţionari, la sediul ei în Bucureşti, Piaţa Universităţii, formularele respective.

6 Septembrie 1919.

Consiliul de Administraţiune
Preşedinte, C. P. OLANESCU

CORPUL 4 ARMATĂ
Serviciul Intendenţei

PUBLICAŢIUNE

Corpul 4 Armată, având nevoe pentru iarnă de 23700 căciuli şi 16800 cojocele, necesare trupelor din comandament, va ţine licitaţie publică cu oferte închise în ziua de 22 Octombrie st. n. 1919 ora 10 dim. în birourile Serv. Intendenţei C. 4 Arm. (localul Cercului Militar Iaşi).

In aceiaş zi se va ţine licitaţie la Divizia 8 P. A. CERNAUŢI la Divizia 8-a P. S. BOTOŞANI, la Divizia 7-a P. S. ROMAN, la Divizia 14 BACAU şi la Comandamentele de garnizoană din Piatra N. FALTICENI, DOROHOI, VASLUI HUŞI.

Odată cu oferta se va depune garanţia de 10% din valoarea ofertei, în recipisa Casei de Depuneri sau Ad-ţii financiare.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu art. 72—83 din legea comp. publice a statului.

Supra oferte sau oferte posterioare licitaţiei se consideră ca neavenite.

Caetul de sarcini, cuprinzînd condiţiunile technice şi modul de predare se poate vedea în ori ce zi de lucru la Serviciul Intendenţei C. 4. Arm. Iaşi şi la Comandamentele arătate mai sus pentru celelalte garnizoane.

Şeful Serviciul Intend. C. 4 A.
Intend. Colonel COSTINESCU

SÂPUN
LA BANCA MOLDOVA
se vinde numai cu lădiţa săpun uscat de Basarabia, de rufe, cu preţuri foarte reduse a LEI 11 Kgr. |
săpun de rufe şi LEI 1.20 bucata săpun
„MARSILIA"

Subsematul Marcu Butnariu Leibu am perdut actele de supuşenie rusă precum şi biletul de Liberă circulaţie în ţară.

Le declar nule în mâinele oricui s'ar găsi.

Marcu Butnariu Leibu
str. Crucei 21.

Fabrica de Boiangerie
şi SPALATORIE CHIMICA din Iaş str. Păcurari 105
Aduce la cunoştinţă onor. public clientelei sale că a redeschis FILIALA sa din STR. CUZA-VODA No. 6 unde se va servi prompt şi conştiincios ca şi mai înainte.

※ Comitetul asociaţiei locale a corpului didactic, s'a întrunit aseară şi a discutat modalitatea unificărei acestui comitet cu cel al cercului didactic.

※ Se anunţă că un consorţiu englez tratează cu guvernul român acordarea unui împrumut de 20 milioane lire sterline care va servi la plata cumpărăturilor de maşini industriale în Anglia.

※ Partidul liberal-naţional din localitate a ţinut aseară o întrunire, în localul şcoalei Adamachi. Au rostit cuvântări, îndemnând pe cetăţeni a vota pe candidaţii liberali-naţionali, d-nii Ath. Gheorghiu, C. Toma şi Th. Vasiliu.

※ La şcoala normală „Vasile Lupu", se va da azi rezultatul concursului de bursă, pentru admitere la clasele întâia. Concursul s'a dat pentru 100 de locuri.

Se va mai înfiinţa o clasă I a e, special rezervată pentru 50 elevi basarabeni, 6 ardeleni şi 6 bucovineni.

※ După cum anunţă ziarul denikinist „Jujne Slovo", trupele ucrainiene petliuriste continuă lupta sistematică înpotriva lui Denikin.

Patrulele de acoperire ale ucrainienilor se află deja la Razdelnaia. Petliuriştii dispun de 20.000 oameni bine echipaţi şi înarmaţi, cu intenţia a ocupa Odessa. După cum se ştie, Kiewul a fost reocupat de bolşevici.

※ In învăţământul secundar din localitate, s'au făcut numirile următoare:

Liceul National Iaşi: Pr. Petrovanu, latină; Pr. Tănăsescu religia.

Liceul Internat Iaşi: Sandu Manoliu, româna plus germană.

Seminarul „Veniamin" Iaşi: Pr. Ciscerone Iordăchescu, filosofia; Cezar Vasa, geografia; Dr. G. Botez, higiena şi medic, intern.

※ Pentru veşnica memorie a lui Mihail Eminescu, s'a constituit la Botoşani un comitet cu scopul de a restaura casa din Ipoteşti unde s'a născut poetul, a instala acolo o casă de lectură şi a construi un local de şcoală.

Ocupaţiunea principală a comitetului va fi strângerea fondurilor necesare pentru ridicarea unei statui a lui Eminescu la Botoşani.

※ Acum două zile, brigada de siguranţa din Galaţi, cu concursul unui agent de siguranţa din Iaşi, au arestat pe un periculos hoţ internaţional.

Banditul însă de şi pus în fiere, a izbutit să evadeze, uitând în arest o sumă de 25,000 lei, pe care o uitase.

※ In ziua de 11 a lunei sosesc în localitate 24 de ofiţeri, pentru concursul de admitere la şcoala superioară de războiu.

※ Printr'o circulară, ministerul de instrucţie face cunoscut că pentru examenul particular parţia la scris din Iunie 1920, elevi de curs inferior vor plăti o taxă de 20 lei, iar cei de curs superior 30 lei.

Pentru examenul particular de scris şi general oral, cei de curs inferior vor plăti o taxă de 30 lei, iar cei de curs superior 50 lei.

Aceste sume se vor depune la administraţia financiară, în contul Casei de Depuneri, pe numele directorului şcoalei şi pe seama Comisiunei de examinare.

Elevii săraci sunt scutiţi de plata acestor taxe.

※ Brigada de siguranţă a izbutit să arestaze pe cei 4 bandiţi, cari acum câte-va săptămâni, au jefuit pe preotul Sandovici din Dorohoiu.

Bandiţii după ce au torturat pe o copilă a preotului, au furat suma de 32,000 lei.

※ De azi intră în vigoare noua ordonanţă a autorităţilor locale, prin care se înevinţează, rechiziţionarea cu plată, în condiţiunile anterioare ordonate, de odăi mobilate pentru ofiţeri.

※ Ziarul „Social Democraţie" organul mişcării socialiste din Iaşi în urma hotărârei Conferinţei regionale din ziua de 27 şi 28 Sept. care a avut loc la Iaşi şi a schimbat titlul în „Moldova Socialistă" foaia oficială a organizaţiilor socialiste şi sindicale din Moldova.

※ *Prima Societate de Economie din Iaşi.*—In vederea alegerii unui casier în locul lăsat vacant prin demisiunea d-lui Paul Bello, mai mulţi societari s'au întrunit Sâmbăta trecută în localul Societăţei spre a avea un schimb de vederi în această privinţă.

S'a căzut de acord că cel mai indicat pentru o atare însărcinare d. George C. Stănilescu.

Pe lângă alte însuşiri personale s'a avut în vedere şi aptul că D-sa a stat neîntrerupt 14 ani în Comitetul de Administraţie al Societăţei şi că timp de doi ani a ţinut loc de casier,

In timpul cât defunctul casier G. Lateş a fost bolnav şi în acel an care d. P. Bello a fost mobilisat d. Stanilescu a fost pentru ale ţinea locul.

※ Epitropia Generală a Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sfânt. Spiridon din Iaşi aduce la cunoştinţa generală, că în ziua de 24 Oct st. n. a. c. orele 10 dimineaţă va ţine în cancelaria Epitropiei din Iaşi licitaţie publică cu oferte închise, pentru arendarea veniturilor Târgului Bereşti din judeţul Covurlui ce se compune din:

1) Bazamurile caselor şi locurilor din Târg, 2) Dreptul pităriei, 3) Dreptul Cârciumei, 4) Otacul rachiului, 5) Otacul vinului, 6) Otacul păcurei, 7) Otacul lumânărilor.

Garanţia provizorie va fi de 3000 lei.

Condiţiunile de arendare se pot vedea în ori ce zi de lucru în orele de cancelarie, la serviciul silvic şi domenial al casei.

※ „Curierul Judiciar" anul 26, No. 14 cu un bogat cuprins.

—„Scânteia" revistă social-literară, cu articole de Eugen Relgis, G. Spina, I. Peltz, C. R. Ghelmes, Iosif Schechter, Karic Fortuză, Ion Alexis etc, precum şi numeroase recenzii şi note polemice.

※ Doctorul Antoniu din Bucureşti face cunoscut suferinzilor de ASTM şi BRONŞITA că şedinţele de AER COMPRIMAT şi INHALAŢIUNI funcţionează în permanenţă. Doctorul Antoniu dă consultaţiuni la Sanatoriul său, între orele 2—4 p. m. strada Principele Ghica 3 (şosea).

SPECTACOLE

※ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineuri şi seara JUDEX seria a 4-a Grandioasă dramă detectivă după romanul lui Bernède şi Feuillade. Judex, omul providenţial, făptura enigmatică personajul misterios, apare în toată splendoarea lui.

Cel mai recent număr din „Ziaru Actualităţilor" cu ştiri insufleţite din lumea întreagă va preceda iar o splendidă comedie va încheia interesantul şi admirabilul program.

※ Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! Ultima noutate cinematografică: GRADINA VOLUPTAŢII grandioasă inscenare în 5 mari acte după romanul marelui scriitor femenist MARCEL PREVOST.

Programul cuprinde o comedie şi frumoasă vedere.

CONVOCARE

D-nii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în Adunare Generală extraordinară pe ziua de Duminică 12 Octombrie a. c. ora 2 p. m. în localul propriu al Societăţei din Strada Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1) Alegerea unui Casier în locul D-lui P. Bello, demisionat

2) Chestiuni ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedintele
Comitetului de Administraţie
V. I. RADU

※ Aflăm că Croitoria Militară „Safir şi Srulovici" din Bucureşti redeschizând o succursală la Iaşi Str. Lăpuşneanu 25 alături de Cofetăria Georges, a adus un mare transport de Stofe engleze şi franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie şi articole de cepreşărie.

Patek Philippe et Co.
Vendabil ceasornic precizione aur, 18 karate perfectă stare, marcat de stat, vinde Alexandru Ionescu str. C. I. Brătianu 97 Iaşi.

Se caută tâmplari
bine plătiţi. A se adresa d-lui Verussi str. Alexandri 5.

Anunciu!
Subsemnatul Ing C. Stroja, proprietarul Magazinul „MUNCA" din Iaşi Str. I. C. Brătianu No. 183, aduc la cunoştinţă Onor. Clienţi că de oarece fostul meu asociat, D-l Victor Vineş s'a retras din asociaţie încă de la 1 | 14 August 1919 orice plăţi rămase în urmă către Magazin nu vor fi recunoscute, dacă nu vor fi achitate la sediul Magazinului, D-l Victor Vineş, neavînd dreptul de a mai angaja magazinul sub orice formă, nici de a încasa şi nici de a contracta afaceri în numele magazinului

Orice persoane ce au de plătit în acest interval D-lui Victor Vineş vor anunţa şi magazinul cunoscând că nu vor fi recunoscute nici una din aceste plăţi efectuate D sale

Ing. C. STROJA

Atelierul de Turnătorie de Metal
şi
Strungărie Mecanică
Recomandă D-lor proprietari de Automobile, Industriaşi şi Agricultori, specialitatea sa în turnătoria de alamă şi bronz şi STRUNGARIE DE PRECIZIE. Primeşte orice reparaţie de automobile garantând o execuţie tare constiincioasă. Fabrica garnituri de alamă de tot felul pentru uşi şi ferestri, pinioţi, sfeşnice şi candelabre pentru biserici etc.
Atelier special pentru nichelat, alămit şi argintat prin galvanoplastie
FRAŢII DAVIDOIV I. Şos. Mihai Bodea
Atelier Galvanoplastie Str. Toma Cozma 78

Gimnaziul „Wachter"
complect renovat şi mărit, va funcţiona în acest an cu un
Curs integral de 5 clase secundare
Cursuri facultative de contabilitate limba engleză, dactilografie şi vioară în afară de materia programului oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune.
Inscrierile au început şi continuă zilnic între orele 8—11 şi 2—4 în cancelaria şcoalei, strada Sărăriei 147

Caut cu chirie la familie onorabilă apartament bine mobilat compus din 3 sau 4 camere, bucătărie şi dependinţe Plăteşc 700 până la 1000 lei lunar. Necesar pentru luna Ianuarie 1920 se poate angaja însă de pe acum
A se adresa sub A. T. str. Cuza Vodă No. 23
— INTERMEDIARI ADMIŞI —

S'a perdut un Şrameţ
Cine îl va găsi este rugat să l'aducă la RADNUL LANDMAN din strada GHICA VODA, unde va primi o bună recompensă.

De închiriat
în str. Stefan cel Mare No. 25 de pe acum un gârlici, două subsoluri şi două pivniţe bune pentru vinuri luminate cu electricitate.
Pentru informaţii a se adresa d-lui Al. Olşanski, Iaşi, vis-a-vis de Mitropolie.

La cursul şcoalei
al şcoalei de fete „STEAUA" înscrierile continuă zilnic în local şcoalei din Str. Elena Doamna 28 între orele 9-12 a. m. şi 2-4 p. m.
COMITETUL

Stiri Telegrafice

Starea lui Wilson

— In eventualitatea agravărei boalei prezidentului —

Waschington.—Sănătatea lui Wilson s'a îmbunătăţit.

Ministrul de externe Lansing a convocat un consiliu de miniştri, cu scopul de a institui o putere executivă care să guverneze, în eventualitatea agravărei boalei prezidentului Wilson.

Italia a ratificat pacea

— Regele a semnat decretul —

PARIS — Regele Victor Emanuel al Italiei a ratificat tratatul de pace din Versailles, semnând decretul.

Nou preşedinte în Portugalia

SAN-PAULO. — Se comunică din Lisabona ca noul preşedinte al Republicei Almida a luat în primire funcţiunea, de faţă fiind congresul legislativ.

Englezii cumpără căile ferate din Ceho-Slovacia

NAUEN. — Ziarele ceho slovace scriu că sosirea comisiunei engleze în Ceho Slovacia în scopul examinărei căilor ferate, se pune în legătură cu arendarea de catre un consorţiu englez a întregului trafic de cale ferată din Ceho-Slovacia.

Pe de altă parte însă, se pare că această transacţiune nu va putea avea loc, datorită velei stări a căilor ferate.

Bolşevicii părăsesc Pskow

NAUEN.—Se vesteşte din Stockholm că trupele bolşevice au început să evacueze localitatea Pskow.

Generalul Berthelot guvernator

LION. — In locul Generalului Mandhuy, a fost numit guvernator la Metz, Generalul Berthelot fostul şef al misiunei militare franceze din România.

In jurul păcei cu Ungaria

— Delegaţii ceho-slovaci. —

PRAGA. — Primul ministru ceho-slovac, Kramaz, va sosi peste puţin timp la Paris, ca reprezentant al republicei ceho-slovace la Conferinţa Păcei, în tratativele cu Ungaria.

Nuanţa noului guvern turc

LION.—Noul guvern instituit în Turcia, pare a fi aplecat spre naţionalism.

Noui senatori în Italia

LION.—Se comunică din Roma că Regele a numit un număr de 60 senatori noui.

ANUL XV-an No. 3746

25 BANI NUMARUL

SAMBATA 11 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE

UN AN	80 LEI
ŞASE LUNI	40 „
TREI LUNI	20 „

ADMINISTRAŢIA

IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.

TELEFON No. 200

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI

Se primesc la

AGENŢIA DE PUBLICITATE

I. BRÂNISTEANU

— Str. Gh. Mârzescu 23 —

Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 leu

UNIVERSITATEA IAŞI BIBLIOTECA

Despre alegeri...

Campania electorală a început...

Participă la lupta politică numai partidele guvernamentale din provinciile realipite şi partidul liberal din Regat, care-i înrudit cu ele după diferite grade. „Liga Poporului", socialiştii, partidul conservator-naţionalist, partidul d-lui Flondor în Bucovina şi al d-lui dr. Cazacu în Basarabia,—nu iau parte la alegeri.

Aproape toată opoziţia se abţine.

Şi atunci... cu parlament,—vom fi în aceiaşi situaţie ca înainte de guvernul d-lui Văitoianu, fără parlament: d. I. Brătianu, lucrînd cu concursul d-lor Maniu, Inculeţ şi Nistor, — şi într'o oare-care măsură cu aprobarea d-lui Marghiloman.

Deci, cu drept cuvînt, ne putem întreba: Pentru ce n'a rămas la guvern d. Bratianu? Am fi avut acelaş Parlament,—dacă d. Brătianu vroia alegeri cu orice preţ,—şi, în plus, am fi fost dispensaţi de guvernul generalilor.

Parlamentul viitor, în astfel de împrejurări, nu va reprezenta ţara. Aici nimeni nu l va considera ca al *nostru*, — iar peste hotare, de-asemeni. Pe de-asupra străinătatea ar putea chiar să se supere de aceste glume de prost gust.

Alegerile actuale vor avea o singură consecinţă: ne vor compromite încă mai mult în afară şi vor desnădăjdui poporul de prezent şi de viitor...

La alegeri nu participă partidul conservator-naţionalist, în frunte cu d. Take Ionescu care, în ultimul timp, şi-a atras mari simpatii în cercurile antantiste. Nu participă naţiile din Bucovina şi din Basarabia, în momentul când România se prezintă ca tolerantă faţă de neamurile străine din hotarele noastre, revendicând încă teritorii cu populaţii neromâneşti şi refuzînd cu un gest de indignare controlul străinătăţei. Nu participă partidul socialist care-i numără pe toţi muncitorii oraşelor noastre, pe muncitorii sondelor de păcură şi a herestraelor dela munte. Nu participă „Liga Poporului" cu d. general Averescu.

Şi nu trebue să ascundem realitatea: D. general Averescu reprezintă speranţa populară. In jurul său, la ţară, s'a creat aproape o legendă, — şi legenda aceasta pune în programul d-lui general cele mai extremiste revendicări: chiar exproprierea fără despăgubiri... Ţăranii îl vor pe d. Averescu, — şi îl vor cu orice preţ, şi imediat.

Astfel alegerile îşi pierd caracterul de interes public. Masele ţărăneşti şi cele muncitoreşti se vor simţi străine: ele vor privi alegerile ca nişte maşinaţii cari se săvârşesc în umbră, împotriva lor.

Primele alegeri ale României noua se vor face deci de către un partid guvernamental, ca şi în trecut, c'o opoziţie mult mai restrânsă decât odinioară, fără elementele socialiste şi, mai cu seamă, fără pătura ţărănească.

Zarva alegerilor însă, care va tulbura profund mediul conştient muncitoresc, va pătrunde şi la sate, poate mai nelămurită; zarva aceasta va trece din cătun în cătun, dusă de-un fost ostaş sau de-un moşneag înălbit:

— Boerii nu-l lasă pe generalul Averescu să ne facă bine..

Ultima speranţă a ţăranilor va apărea în primejdie,—zvonurile cele mai fantastice vor circula şi nu se ştie forma sub care se va manifesta exasperarea generală.

Dar ce impresii va face în străinătate un astfel de parlament, ales de vechiul guvern liberal prin intermediul unui guvern de generali fără participarea marei opoziţii burgheze, fără de socialişti, fără de ţărani, fără de naţionalităţi? Cum ne înfăţişăm înaintea populaţiilor române şi străine din provinciile „dezrobite"? Şi ce speranţă de linişte va fi în ţară?

Numai libertatea absolută a alegerilor, nu sub stare de asediu şi cu cenzură represivă, permiţând tuturor curentelor să se manifeste, ar crea un parlament cu prestigiu înlăuntru şi în străinătate.

Altfel...ar trebui mai bine să se renunţe la alegeri.

M. Sevastos

Câteva NOTE

Atât de bine aleşi au fost magistraţii delegaţi a îndeplini demnitatea de prefecţi, în cât unii fac impresia că parcă n'au fost nici odată magistraţi.

•

Cu nouile numiri de prefecţi se poate spune cu certitudine că dacă administraţia e pe cale de a fi în câştigul magistratura a şi câştigat.

Au plecat doar cei menţiţi de mulţi a fi prefecţi.

•

O reflecţie a unui cetăţean:

— *„Mare lucru ne mai recomandă d. Take Ionescu. Să nu pălim imposibilul? Ca şi cum ea am mai plătit vr'odată!.*

Blanzy

INSEMNARI

Egalitatea burgheză

Când burghesia şi-a stabilit dictatura politică, în virtutea unui firesc proces istoric, a lansat în lume şi ideea răsunătoare a „egalităţii". S'a îngrijit însă din primul moment ca această egalitate să nu fie socială, să nu fie o condiţie primordială a individului în societate pentru determinarea vieţii materiale, ci i s'a dat un înţeles special care să poată fi deturnat de la o aplicare extremă. Astfel cuvântul îmbietor şi răscolitor al maselor a devenit o simplă „egalitate în faţa legilor".

Recunoaştem că prin asemenea stabilire a dreptăţii burgheso-legale se făcuse un mare pas înspre eliberarea mulţimei, nu este însă mai puţin adevărat că se şi deschisese o portiţă spre favor, presiune materială, inegalitate morală, factori sociali burghezi cimentaţi tot prin puterea nedreaptă a legilor de clasă.

Cu vremea lucrul s'a evidenţiat deplin. Viaţa socială s'a desvoltat pe inchitate şi represiune, iar „egalitatea în faţa legilor" s'a redus la o chestiune de formă, la o situaţie procedurală, care a contribuit prea puţin la protegirea poporului şi la respectul drepturilor omului.

In cadrul acestei stări politico-sociale se desfăşoară lupta pentru putere şi în România. Şi nu ne miră că liber şi nestingherit d. Take Ionescu a putut sfătui mulţimea să refuse plata dărilor către stat.

Un astfel de indemn este cu deosebire grav. El înseamnă propovăduirea directă şi imediată la nesupunere faţă de ordinea stabilită, incitarea necondiţionată la revoltă. Şi cu toate că ordinele guvernului militar opresc strict şi ameninţă cu promptă represiune asemenea acte, totuşi d. Take Ionescu îşi mărăncă nesupărat şcolata, pentru că sângele albastru apă nu se face.

Dacă asemenea act de curaj cetăţenesc ar fi opera unui pălit de gazetar sau a unui socialist, atunci comisarii regali şi neregali s'ar pune pe muncă febrilă.

Iată explicarea „egalităţii" burgheze. Nu vorbim de o egalitate socială, o identitate a condiţiilor vieţei, ci ne referim numai la acea seculară „egalitate în faţa legilor" ajunsă atât de rău în societăţile burgheze şi mai cu seamă în ţara românească.

Când d-nii Take Ioneşti îndeamnă la refuzul plăţii dărilor faptul nu e deloc primejdios. Te poftesc însă socialiştilor, gazetarule să reclami egalitatea socială; boşevicule...

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Vom semna oare?

Angajamente ce nu vor fi ţinute? O prevenire drastică!

Am relevat la timp faptul că în repetate rânduri şi sub forma unui comunicat autorisat ziarul Indreptarea *a afirmat că guvernul actual va trata şi va semna tot ce i se va cere de Conferinţa de la Paris.*

Am subliniat importanţa faptului şi am cerut organului oficios al Ligei Poporului *precisări şi lămuriri, cari însă nu s'au produs.*

Astă-zi tema este reluată de către d. Take Ionescu, care afirmă că d. Brăteanu va semna prin interpuşii săi.

•

In scopul de a fixa însă bine lucrurile, Românimea, *după ce subliniase din nou textul angajamentelor formale luate de d. Brăteanu faţa de ţară, spune;*

„D. Brătianu trebue să-şi ţie angajamentul.

D. Brătianu este dator ca, nici direct, nici prin ai lui, nici prin camufl j, nici pe faţă, nici mâşuit, să nu renunţe la nimic din acest angajament.

Venirea d-sa e dator să stea departe de guvernarea României, dacă acest angajament nu triumfă.

D. Brăteanu, care şi-a bătut şi îşi bate joc de România, să nu-şi închipue că vom tolera o nouă scamatorie din partea sa.

In cazul în care se va adeveri că d. Brătianu a jucat o simplă comedie, numai ca să exarcheze alegerile şi prin aceasta să sechestreze guvernarea României, vai de d-l Brătianu".

RECHEMARI LA REALITATE

— Un gest al guvernului englez —

Ca şi la noi, în Italia se atribuie Americei, şi în special preşedintelui Wilson, neajunsul că nu se realizează în totul dorinţele irideniste italiene.

Această stare de suflet, dovedită prin ţinuta întregei prese italiene, este în mod caracteristic pusă la evidenţă prin telegrama italiană care, ca a dintâi, anunţă lumei că Wilson a înebunit.

Dar şi ţă o mare deziluzie. Insăşi agenţia oficială italiană Stefani se vede nevoită a anunţa că Anglia a luat poziţie în chestia Fiumei şi că guvernul englez consideră o prelungire mai departe a actualei situaţii de la Fiume ca ilegală şi că dacă chestia nu este rezolvită ea va trebui să aducă după sine eşirea Italiei din rândurile Aliaţilor.

Astfel dar se vedeau pornirile în potriva unei singure puteri nu sunt justificate; c Consiliul suprem trebueşte considerat ca unul şi indivizibil; că breşa mult sperată nu exis şi că orice credinţă într'un dezacord între cei cinci nu este justificată.

Atitudinea actuală a guvernului englez trebuie să fie considerată ca un semn de rău augur pentru toţi acei ce-şi ţin desfăşoarea politica pe baza unui dezacord în sânul consiliului care fixează astăzi harta Europei.

Un discurs inimos şi cu tilo

Cu prilejul intrării d-lui Pilat în baroul

Eri 9 Octombrie, cu ocazia depunerei jurământului D-lui L Pilat ca advocat, Dl. Prim-Preşedinte al Curţii V. Tataru, l'a felicitat cu aceste cuvinte:

„In numele Curţii vă exprim regretul de a nu vă mai avea printre noi; lăsaţi un gol greu de împlinit şi aşteptăm cu o legitimă impacienţă să vedem cine vă va înlocui. Curtea de Iaşi se bucură de reputaţiunea de a fi dintre cele mai bune, dar dacă nu se vor face numiri meritate teamă îmi e că va înceta de a se mai bucura de atare reputaţiune..

Cunoaşteţi legea privitoare la incompatibilitatea în magistratură. S'a vorbit mult în privinţa neajunsurilor ei. In ce mă priveşte am credinţa că o lege chiar defectuoasă dă bune resultate când este aplicată în mod imparţial de oameni convinşi de înalta lor misiune.

Luptele sunt cu atât mai acerbe cu cât locul vacant în magistratură este mai înalt. Două feluri de concurenţi: unii cu o îndelungată carieră, muncind fără preget, alţii cari ştiu să câştige simpatiile oamenilor puternici, să le zicem norocoşi; mai totdeauna se întâmplă, mai ales în anumite timpuri, că cei cu noroc învinge pe ceilalţi...

„D-vs, D-le Pilat, aţi părăsit magistratura; pentru aţii este prea târziu a face acest pas; aşa că nu veţi avea atâtea decepţiuni cari amărăse sufletul şi-l umplu de desnădejde.

Aţi îmbrăţişat o carieră frumoasă către care vă chiamă şi talentul D-vs de cuvânt şi dorinţa şi puterea de a munci; baroul de Iaşi, deja de o frumoasă reputaţiune, câştigă un membru valoros care-i va onora; încă odată regretând că ne aţi părăsit vă felicit şi vă doresc succes în cariera ce aţi îmbrăţişat-o, felicit şi baroul de Iaşi de frumoasa achiziţiune".

INFORMAŢIUNI

✱ Ce'e prevăzute în legătură cu situaţia externă politică se confirmă.

Ratificarea Italiei priveşte nu numa pacea cu Germania ci şi pacea cu Austria.

Pe de altă parte Antanta, intervenind pe de o parte atât pe lângă italieni cât şi pe lângă jugo-slavi pentru a evita orice conflict, porneşte pe de altă parte o acţiune directă şi amicală pe lângă Italia pentru o grabnică soluţie a chestiei Fiume.

Prima urmare a acestui demers pare a se şi fi produs. Se anunţă că d'Annunzio ar avea de gând să evacueze Fiume, pentru a fi înlocuit de trupe regulate italiene

Astfel dar nouri groşi cari acoperea cerul politicei externe, încep să dispară.

Ar fi şi timpul.

✱ *In legătură cu reaua retribuţie a magistraţilor, aflăm că doi din cei mai excelenţi magistraţi de la tribunalul Iaşi vor demisiona, probabil chiar în cursul acestei săptămâni.*

✱ „Adevărul" află că, pe lângă luarea comandei şi mutarea disciplinară, colonelul Tănăsescu — autorul atacului brutal săvârşit asupra avocatului Popescu-Neeşeşti— a fost pedepsit şi cu 30 zile închisoare.

✱ Ziarele anunţă că s'au luat dispoziţiuni să se reglementeze vânzarea biletelor de tren.

Sperăm că această reglementare va cuprinde şi Iaşul şi că în acest chip casierii de la gară vor avea numai leafa ce le revine prin budget.

✱ Tribunalul din Chişinău judecă opoziţia prefectului de poliţie, colonel Brătescu, condamnat în lipsă pentru abuz de putere şi arestare ilegală.

Din partea opozantului pledează d. avocat Iuliu Dragomirescu.

✱ DE LA COMISIA INTERIMARA.—Aseară Comisia interimară s'a întrunit la Primărie sub preşedinţia d-lui Crupenschi.

In urma unei întrebări puse de d. V. I. Radu, cu privire la pavatul străzilor şi refacerea trotuarelor, d. Crupenschi dă mai multe lămuriri. Astfel pavarea se face sub privegherea unui inginer al Primăriei şi al tramvaiului, şi că nu se putea păstra tot stratul betonat de sub asfalt pentru că atunci pietriile ar fi fost mai sus ca trotuarul.

S'a păstrat însă destul beton pentru ca să nu aibă nimeni grija ca pietrele se vor înfunda în nisip.

Cariera de la Turcoaia a făcut oferta unei pietre de granit în forma rotundă şi în dimensiuni pe jumătate ca cele actuale.

In Bucureşti s'a încercat asemenea pavaj la şosea şi se pare că pe lângă aspect are şi soliditate.

De altă parte spune d. Crupenschi: d. Ifould a fost trimes la Bucureşti pentru a căuta bitum. Cum însă e ştiut că acest material e în mică cantitate şi foarte scump, d. Ifould va cerceta dacă surogatul de bitum produs de o fabrică de acolo nu ar putea înlocui pe cel veritabil şi dacă astfel nu s'ar putea face şi pavarea cu asfalt.

In urma unui raport al inginerului Serghi de la uzina electrică din care reese că se cheltueşte zilnis în medie 4700 lei şi se încasează 2500, aşa că e imposibil a se merge mai înainte şi prin urmare luminatul va înceta, comisiunea aprobă ridicarea preţului luminei la 36 bani hectovatul.

S'au scumpit materialele, s'au urcat maşinele, s'a ridicat preţul mâinii de lucru, aşa că un mecanic care era plătit cu 400 lei are acum 1800 lei pe lună, de aceia luminatul oraşului e periclitat.

Se dă voe apoi să se intenteze mai multe procese.

✱ Cei trei instruţi în afacerea fraudelor de la Căile ferate, despre cari am vorbit, au fost aseară pe baza unui mandat lansat de judecătorul de instrucţie, depuşi la penitenciar.

✱ In astă seară o numeroasă delegaţie de membri ai clubului Conservator naţionalist, pleacă la Bucureşti, pentru a lua parte la consfătuirea ce are loc mâine în Capitală.

✱ Distribuirea apei din cauza unui defect ivit pe conducta principală de alimentare cu apă de la Timişeşti în zilele de Vineri 10 şi Sîmbătă 11 Octombrie se va face între orele 7—9 dim. şi între orele 5—7 p. m.

✱ Duminică 12 Octombrie a. c. la orele 4 p. m. va avea loc la şcoala primară de băeţi „Gh. Asachi" din Str. Negruţ, adunarea generală pentru alegerea definitivă a comitetului şcolar de pe lângă această şcoală.

In consecinţă, sunt rugaţi cu insistenţă a lua parte la această adunare, părinţii copiilor, foştii elevi şi toţi binevoitorii din această circumscripţie şcolară.

✱ Azi dimineaţă a fost internată la spitalul central d-ra Virginia S. în vrâsta de 14 ani, care a încercat a se sinucide, înghiţind două pastile de sublimat. Cauza ar fi că a rămas corijentă la limba franceză.

Starea tinerei copile inspiră serioase îngrijorări.

✱ Mâine, la orele 10 dimineaţa, se va oficia la Mitropolie un parastas, în memoria defunctului rege Carol. Serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul şi clerul catedralei, vor asista autorităţile civile şi militare.

CINEMA MODERN

Compania de reviste **IORGU TOMESCU** cu concursul frumoasei subrete CATUCHA ELVASS va da astăzi Vineri 10 Octombrie

Lînă'n lînă

revistă in 2 acte de George Anonimu

TEATRUL CINEMA ELISABETA (Str, gându)

LUNI 13 OCTOMBRIE 1919 ora 9 seara

se va reprezenta

Teseit în Teşpreit

piesă în 3 acte în IDIŞ de SCHALOM ALECHEM organizată de cercul cultural Zionist „AGAEZ"

Biletele se găsesc la Cercul „Agaez" str. Ştefan cel Mare (lîngă Banca Iaşilor).

Firma HEINRICH STEIN

Strada CUZA-VODA 69 anunţă onor sa clientelă c'a înfiinţat un atelier special pentru reformarea pălăriilor vechi de fetru pluş şi CATIFEA efectuând şi orice forme din materialul clientului pe modele cele mai moderne, de asemenea curăţă şi transformă PALARII BARBATESTI.

Atelierul este condus de un maistru specialist în această fabricaţiune

Intîmpinare

Spre a nu fi indus în eroare publicul amator de inchirierea fabricei PROGRESUL răspundem la înştiinţarea dată prin ziarul „Opinia" din 9/16 a. c. de către d-nii Vasile Romanescu, Florea Cugui, Gh. Tanaschevici şi Dumitru Gavrilaş că licitaţia se va ţine la ora şi locul notate mai jos în anunţul de închiriere, pe baza procesului verbal No. 18 din 14/9 a. c., hotărîtă de comitetul însărcinînd pe reprezentanţii aleşi de sus-zisa societate.

Cît priveşte cererea de lichidare cerută de părţile interesate, subsemnatul Th. Grigoriu, fiind indus în eroare azi cer şi cerem predarea socotelilor şi averea societăţii de la fostul preşedinte—conform somaţiei No. 977 din 17-9 a. c. neputîndu-se lichida, până la facerea socotelilor, de oarece sunt şi orfani, iar localul neputînd rămînea deschiriat mai mult timp.

De inchiriat

Fabrica Societăţii „Progresul" din Iaşi Str. Rafail 2, localul şi toate maşinile plus 3 odăi, o bucătărie şi o magazie la sus arătata adresă, pentru cari se va ţine licitaţie in ziua de 12 Octombrie st. n. a. c. orele 10 dim.

De asemenea se va vinde o maşină de cusut talpă, un motor de gazolină şi mai multe piese de tuciu cu chilogramul.

Doritorii pot vizita până în ziua licitaţiei în orice ore de lucru.

Pentru informaţii se vor adresa D'lui Stefan Istrati str. I. C. Brătianu 109, D'lui Al. O. Olşanschi vis-a vis de Mitropolie. D'lui Th. Grigoriu str. I. C. Brătianu Iaşi.

Comandamentul Corpului IV Armată
SERVICIUL INTENDENŢEI

PUBLICAŢIUNE

Se publică spre cunoştiinţă generală că se va ţine licitaţie Vineri 17 Octombrie 1919 ora 10 dimineaţă la Comandamentul Corpului 4 Armată Iaşi (Localul Cercului Militar) pentru aprovizionarea cantităţei de 4065 vagoane grâu pentru hrana trupelor Corpului 4 Armată.

Tot în aceiaşi zi şi pentru aceleaşi cantităţi se vor ţine licitaţii şi la Manutanţele de Garnizoană: Botoşani, Dorohoi, Roman şi Vaslui, P. Neamtz, Fălticeni, Huşi şi Bacău.

Licitaţia se va ţine prin oferte închise, depunându-se garanţia de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte şi pentru cantităţi mai mici.

Preferăm predarea în staţii

Supra-oferte sau oferte posterioare licitaţiei, nu se vor luă în consideraţie.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenţei Corpului IV armată şi la Manutanţele de garnizoană mai sus arătate, în toate zilele lucrătoare.

La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiunile art. 72 83 din legea Contabilităţii publice a Statului.

Invităm prin aceasta toate Sindicatele Agricole din Moldova, Cooperativele, Obştiile Federalele Săteşti, Băncile Populare şi în general pe toţi producătorii, să se prezinte la această licitaţie, oferind cantităţile cari le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii şi mijlocitorii.

Serviciul Intendenţei Corp. 4. Arm.
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 23311 1919 Octombrie 4

Se caută un contabil şi un corespondent, rutinaţi şi cu practică bună. Of rte ser ose cu copiile certificatelor sub „Retribuţiune după merit" se vor depune Agenţiei Brăniştenu Iaşi, Str. Gh. Mă zescu 25

RENUMITA FABRICA DE
CIMENT
Portland, din Putna (Bucovina) livrează prompt Ciment calitate superioară în butoae şi saci. A se adresa Reprezentantului General CAROL DRIMER Iaşi

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 13 klm depărtare de Iaşi şi 5 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase în urma expropierei din care 871 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaţ. Casa de locuit la 2 etaje, moară 5 iazuri cu peşte, vie, realiuri coşere la 3 etajuri standonă, hambar, 4 case de zid etc etc.
A se adresa Dnl. Advocat HENRY SOUTZU Str. Necului Gane 26

LICEUL
„MIHAIL KOGALNICEANU"

Un numar de profesori din Iaşi s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeţi şi unul de fete*, amândouă complecte cu lecţiuni de piano, vioară, pictură şi limbi străine şi o *şcoală primară*

Cursurile de băeţi şi fete se fac separat.

Cursurile incep la *1* Octombrie a. c. în spaţiosul local din Strada Carol 28 (Palatul Sturza) Inscrierile se primesc depe acum în strada Lăpuşneanu No. *2*, la dl. Titus Patriciu, la fiecare zi de la 9—12 a. m. şi de la 3-6 p. m.

Profesorii asociaţi ai acestui institut, care se numeşte Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:

I Simionescu, profesor universitar şi membru al Academiei Române.

Alex Bălcanu, profesor de Istorie şi Drept la liceul national şi la gimnaziul „Ştefan cel-Mare"

Const. Botez, profesor de limba română la liceul naţional.

D. M. Cădere, profesor de Ştiinţi fizico-chimice la şcoala Normală.

Gh. Finţescu, profesor de Ştiinţi naturale ice universitar

Iorga Iordan profesor de limba germană le seminarul Veniamin.

Titus Patriciu profesor de matematici la şcoala comercială.

V. Petrovanu profesor de istorie la Şcoala normală.

I Prassa profesor de limba franceză la liceul internat şi a liceeul militar.

I Rick profesor de geografie la şcoala normală.

Directori: *C Botez şi T Patriciu*

Prospecte cu condiţiunile de inscriere se pot cere dela dl. Titus Patriciu str. Lăpuşneanu No, 2

IOAN I. RANG
FOST MAGISTRAT
AVOCAT
BIROU DE NOTARIAT
orele de consultaţie
8—10 dim 5—7 seara
Strada Lascar Catargiu 46 Telefon

Caut loc ca tejghetar la Brutărie A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniştenu Str. Gh. Mărzescu 28 Iaşi.

Intrunirea dela clubul conservator-naţionalist

Membrii clubului conservator-naţionalist s'au intrunit aseară în şedinţă plenară.

D. Dimitrie Greceanu, a făcut o expunere de cele petrecute in ultimele zile. Arată perfecta înţelegere între d'nii Tache Ionescu şi general Averescu şi munca ce au depus aceşti fruntaşi ai ţărei pentru a da patriei un guvern de coaliţie, care să răspundă intereselor ţărei din afară şi din lăuntru, fără cenzură şi stare de asediu.

Mare însă a fost surprinderea cînd criza s'a rezolvit printr'un guvern de generali în activitate cari nu sunt răspunzători, ci execută ordine.

Faţă de aceasta, partidul conservator-naţionalist a declarat a nu participa în alegeri şi a duce o luptă fără preget, pînă să readucă ţara la stare de legalitate.

D-sa propune o moţiune, prin care membrii partidului conservator-naţionalist din Iaşi se declară solidari cu d. Tache Ionescu şi declară a'l ajuta in lupta infăptuirei.

Mai vorbesc d-nii dr. Mezinescu şi Gh. Ghibănescu cari cer ca acţiunea partidului să nu fie pasivă ci lupta să fie dusă pentru luminarea masselor cetăţeneşti.

Se votează apoi moţiunea propusă de d. Greceanu.

✻ La şcoala inferioară de meserii a Jud. Iaşi sunt vacante 50 locuri pentru externi.

Doritorii se pot inscrie la Direcţia Şcoalei Superioare de Arte şi Meserii din Iaşi cu incepere de la 10 la 30 Octomcrie a. c. prezentând următoarele acte: extractul de naştere şi certificatul de absolvirea cursului primar. Direcţiunea şcoalei se obligă a servi zilnic la parte din cei mai merituoşi dejunul.

✻ Intr'o stradă retrasă şi tăcută, ca şi sufletul ei retras şi neştiut cât a suferit de mult, lîngă aproape de locaşul unde moartea împărăteşte etern, s'a stins după suferinţă neg ălită aseara cea ce s'a chemat Maria Eug. Revent, soţia profesorului Eug. Revent, mort şi el acum un an şi jumătate. Trupul nefericitei este depus la biserica de la Cimitirul Eternitatea

✻ *De la Sindicatul Proprietarilor.*— Un mare numar de proprietari urbani s'au intrunit ieri în sala Sindicatului lor, spre a se consfătui asupra imprejurărilor de azi.

E şi'au exprimat părerea de rău pentru procedarea chiriaşilor, cari par a voi să accentuesc duşmănia intre aceste clase sociale in timpul focmai cănd e mai mult de nevoe de unirea tuturor.

Este cert că ceia ce se petrece la Bucureşti, specula cu chirilie, e ceva specific acestui mare oraş

Este cert că chiar aşi in oraşul nostru se pot găsi câţ-va proprietari mai hăpăreţi dar de la cei câţ-va până la a condamna o intreagă clasa e un drum

Se ştie că ceia ce aduce scumpirea vieţei este intermediarul. Or, dacă la Bucureşti sunt mulţi de acestia, aici in Iaşi chiar dacă se găsesc, numărul lor e cu totul mic.

De altă parte scumpirea traiului, scumpirea materialului şi cu deosebire a mâinei de lucru, şi impositele, sunt elemente de cari trebue să se ţină seamă in fixarea chiriei.

Se plăteşte astăzi ca imposit in plus două sute mii Statului, una Comunei şi alta judeţului

Sindicatul va redacta un memoriu.

El propune infiinţarea unei Comisiuni formată din reprezentanţi ai săi şi ai chiriaşilor la care s'ar angaja şi una sau două persoane bănăoară dintre magistraţi, cari să judece diferendurile ce s'ar ivi din acest punct de vedere.

Faţă ca scumpirea traiului şi materialelor de reparaţ, Sindicatul ar recomanda proprietarilor o sporire de chirie până la maximum dubiul celei de dinainteea răsboiului

Duminică la orele 6 p m tot in sala Sindicatului proprietarilor se va ţine o a doua intrunire.

✻ Citim in ziarul „Argus" din 9 Octombrie a. c. că actiunile „Bănăţii Iaşilor", a fost inscrise la Bursa din Bucureşti.

✻ Celebrul bandit Babici, despre a cărui evadare din tren am relatat-o a fost prins la Bucureşti şi resdus a Iaşi.

Năvală mare va fi la Teatrul Naţional în zilele de 17, 18 şi 19 Octombrie cînd trupa de sub direcţia celebrului artist C. TANASE va juca marile succese, revistele PISICA pe OREZ şi SISTEM-KLAYTON reprezentate de 60 ori în şir la Bucureşti.

✻ SARBATORIREA D-lui IOAN PAUL.— In sala societăţei de sport şi Gimnastică, a avut loc aseară agapa dată de profesori şi elevi, în onoarea d-lui Ioan Paul, distinsul profesor, care părăseşte Iaşul, numit profesor la Universitatea din Cluj.

Masa e presidată de d. general Tarnovschi In asistenţă, remarcăm pe d-nii Solomon Haliţa, A. B. Brandia, d-na Paul, d-na Zaharia, d. dr Ştefănescu-Galaţi, d-na Clemence Pârvu, d-nii Ioan Praja, Osvald Răcoviţă d-na Lucreţia Bălşan, d-ai I Moţăs, C. Praja d-na Maria Ştefănescu, d-nii C. B. Penei, V. Bode Rudolf Setu, preotul Gotcu, C Andriescu, N Popa, Vasile Teodoreanu, Mircea Paul, M Borcea, Grigore Roiu, Titus Petrescu, Lucian Roiu, Mihai Ionescu, C Mateanu, C. Fedeles, I. Mitru. E Bărsan, Teodor Bădărău, Teodor Teodorescu, M. Tienschi, d-na Maria Guţă, Grigore Stratu A. D. Atanasiu, D. Crudu, E Politarcu, C. I. Botez, E Călinescu, Teodor Bărsan, M Caufman, C Romanescu, D Georgescu d-ra Măcărescu, d-na Lucia Mateanu, E. Gheorghiu, d-nii Petru C Iano, d-na dr. Marcu, d-na dr. Popescu, d-nii E. Cristofor şi Gh Ghibănescu.

D-nii general Tarnovschi, Ioan Praja, A. B Brandia, Partenie Gotcu, C. Ghibănescu, dr Ştefănescu-Galaţi, M. Borcea, Gr. Gheorghiu, Th. Bălăşă, rostesc cu ânsari prin care reiesă talentul, capacitatea, munca şi conştiinciositatea sărbătoritului' care păşeşte Iaşul spre regretul tuturora, dar cu convingerea tuturora că va fi in ţară sa natală puterea care va aduce şi mai strânse legături sufleteşti între Ardeal şi Iaşi.

Se dă cetire la telegrame şi scrisori din partea d-lui general Văitoianu, prim ministru, loc colonel Zateş, Dimitrie Greceanu, dr. Rosier, şi d-na Eugenia Vineş.

D-na Zaharia, arată că profesoarele au luat iniţiativa de a crea un fond, Ioan Paul, care depune la societatea de învăţătura a poporului român, să servească la îmbrăcarea elevilor săraci

In chipul măcător răspunde d Ioan Paul, făcând o descriere a vieţei sale, simpatia pe care a găsit-o in Iaşi, şi promite că in locul său natal, să spue tuturora că Iaşul şi Moldova este şi va rămânea cârţia tuturor infăptuirilor mari.

In tot timpul a domnit o atmosferă de sinceră dragoste.

✻ Epitropia Generală a Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sfţ. Spiridon Iaşi, aduce la cunoştinţă că in ziua de 29 Noembrie st. n. a. c. orele 10 a. m, se va ţine la camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru darea in arendă a dreptului de formare din Roman proprietatea acestei Case, precum şi darea in antreprisă a furnizărei mediamentelor necesare spitalului din Roman, pe timp de 5 (cinci) ani cu incepere de la 26 Octombrie 1920.

Garanţia provizorie este de 4000 lei in efecte publice sau numerar,

Licitaţia se va ţine conform Art. 72—83 din legea contabilităţei generale a statului

Condiţiunile şi orice informaţiuni se pot vedea şi lua in orice zi de lucru la cancelaria Epitropiei serviciului administrativ.

SPECTACOLE

✻ Cinema ELISABETA. —Astăzi la ambele matineuri şi seara: „Canonul Agoniei" impresionantă dramă in 5 acte. In rolul principal apare farmecătoarea artistă d-na „Tide Cassay" supranumită Sarah Bernhard a Italiei, care mişcă profund prin puterniceie sale creaţii de un mare inaltă valoare.

Pe lângă şi vederi de pe natură şi o splendidă comedie complectează programul.

Mercuri 15 Oct a 5-a şi penultima serie din Judex.

✻ Teatrul CINEMA SIDOLI —Astăzi şi in zilele următoare: Nou! Nou! Ultima noutate cinematografică: GRADINA VOLUPTAŢII grandioasă inscenare în 5 mari acte după romanul marelui scriitor femenist MARCEL PREVOST.

Programul cuprinde o comedie şi frumoasă vedere.

DOCTORUL
A. ANTONIU
Dă consultaţii pentru boale
Interne, Nervoase, Mintale, Sifilis Nervos, Pshyho Physioterapie la Sanatoriul său
Str. Principele Ghica 3
(cos. Kogălniceanu)
— DELA 2—4 p. m. —

Stiri Telegrafice

Chestia Fiume

— Nerăbdarea guvernului englez — O notă adresată Italiei — — Un apel al Aliaţilor —

LION — Guvernul din Londra a trimis Marchizului Imperiali, ambasador al Italiei la Londra, o notă prin care exprimă mirarea că Situaţia ilegală dela Fiume se prelungeşte.

Această notă nu are un caracter de somaţiune, ci este concepută in termeni de prietenie; prin'tr'insa guvernul englez exprimă dorinţa de a se rezolvi cât mai curând chestiunea Adriaticei.

După cum comunică Agenţia Ştefani, guvernele Antantei au transmis, acum vre'o săptămână, câte o notă oficioasă Jugo-Slavilor şi Italienilor, facând Apel de a se obţine de la ori-ce provocări in scopul de a nu inrăutăţi situaţia existentă.

Cum a ratificat Italia pacea

LYON.—Extrem-orient. Dupa comunicările agenţiei Ştefani, Regele Victor Emanuel a semnat decretele de aprobare a tratatelor de pace ce s'au cheiate intre Italia şi Germania la Versailles la ziua de 28 Iunie şi intre Italia şi Austria la Saint-Germain la 10 Septembrie.

Printr'un alt decret se va fixa ziua incetărei stărei de răsboiu.

D'Anunzio părăseş e Fiume?

ORSEA.— Ziarele italiene scriu că poetul D'Anunzio ar avea intenţia ca să evacueze Fiume in favoarea armatelor italiene, aşteptând decizionea definitivă.

Demisiunea guvernului bulgar

— NOUL GUVERN —

SOFIA.—Cabinetul de sub preşedinţia d'lui Teodoroff a demisionat. Stambolinski, şeful partidului agrar va forma noul guvern.

Bulgaria cere armistiţiu

LION.— Delegaţia de pace bulgară care se găseşte la Neuilly a cerut prezidentului Conferinţei să i se prelungească termenul în cuprinsul căruia să poată face observaţiunile necesare, condiţiunilor de pace formulate de Aliaţi Aceasta datorită crizei ministeriale din Sofia.

Chestia irlandei

— Consiliul din Londra.—Irlanda va capăta constituţie —

LION *Extrem orient*—Un important consiliu de miniştri a avut loc la Londra sub prezidenţia primului ministru Lloyd George. S'a examinat din nou chestia Irlandei.

Primul ministru a opinat să se acorde Irlandei o constituţie asemănătoare cu acea a dominionurilor.

ANUL XV-lea No. 3747

25 BANI NUMARUL

DUMINICA 12 OCTOMBRE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 65 LEI
PRESE LUNĂ . . . . 20 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAȚIA : : : :
IAȘI — Str. Gh. Mârzescu 22.
— TELEFON No. 299 —

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNȚURI
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 28 —
Consecinarea exclusivă a publicității.
Un exemplar vechiu 1 leu

CAZACII

La periferia de est și de sud a Rusiei Moscovite in secolele XVI, XVII și XVIII, s'au format mai multe comunități libere, cari s'au opus pe deoparte invaziilor barbare în Rusia Europeană iar pe de altă parte și au apărat autonomia contra „voevozilor" țarului. Legătura lor cu Moscovia consta în limba, cultura și dependința bisericească.

Cazac înseamnă în tătărește om liber. Toți cei „umiliți și ofensați" din Rusia veche fugeau de sub obladuirea statului centralist moscovit și'și întemeiau comunitățile după idealul și gustul lor. Mai ales desbinările religioase din secolul XVII, adică „rascol" bisericese, au contribuit la întărirea acestor colonii rusești.

La fel cu coloniștii engleji, cazacii ruși și-au întemeiat viața socială pe baze cu totul noui. Precum Canada, Noua Zeelandă, etc. se transformaseră în „laboratoare sociologice", tot așa și comunitățile căzăcești și au întronat comunismul agrar.

Necesitățile luptei pe două fronturi: contra hoardelor aziatice și contra funcționarilor statului țarist, au făcut din cazaci țărani-militari-cavaleriști. „Atitudinea" lor politică era următoarea: cînd hoardele năvăleau asupra granițelor plaiului rusesc, cazacii își apărau granițele și solicitau ajutorul Moscoviei; cînd însă ajutorul sosit avea intoncie să-i ducă pe cazaci la supunerea țarului, atunci cazacii își întorceau arma contra moscoviților.

Această politică a continuat cu succese și eșecuri până la Ecaterina II (1762—1796), care, după ce consolidase Rusia centralistă, a frînt și rezistența cazacilor și i-a inclus în cuprinsul imperiului. Insă toată autonomia interioară a acestor comunități ca și o mare parte de libertăți speciale au fost păstrate pentru cazaci. Petersburgul pricepea rolul special de grăniceri al cazacilor.

Când, sub asuprirea proprietății mari și a autocrației, țăranii—robi sau cei de stat sau și cei liberi, dar lipsiți de pământ, se răsculau cu milioanele contra statului, ei în primul rînd obțineau ajutorul cazacilor nemulțumiți de sistemul lent de restrîngere a autonomiilor locale practicat de țarism. Dar victoriile statului asupra răsculaților veneau să mai tot restrîngă această autonomie.

Astfel că, exterior, în secolul XIX, toată căzăcimea devenise armata iregulară a Rusiei, o miliție permanentă teritorială de cavalerie, din care s'au format și unele detașamente de infanterie și artilerie căzăcească. Tinerii cazaci încadrați în regimente au început să ducă serviciul obligator de 4 ani (către 1880). Și tocmai acești au câștigat în Rusia și Occident faima lor de ostași feroci.

De fapt însă, cazacii reglementari nu se purtau decât ca ori-ce tineri cavaleriști dintr'o țară înapoiată. In necunoștință de cauză lumea din Europa îi confundă pe acești cazaci cu alți cazaci, descriși de Sinckievici, Gogol ,etc.

Cazacii ruși n'au nimica comun cu cazacii ucraineni „zaporojeni". („Porog—prag și „za"—după; adică cazaci, cari s'au așezat în secolul XVI și XVII după „pragurile" de stânci ale Dniprului, la 250 km. est de Basarabia).

Cazacii ruși sunt agricultori și numai 4 ani au făcut serviciul militar obligator, când au și fost întrebuințați de țarism ca trupe în ajutorul administrației la suprimarea mișcărilor revoluționare. Ei lucrează pământ în comun, își reimpart loturile din 15 în 15 ani, au păduri comune, pășuni comune, pescării comune, etc. La acești cazaci nu sunt mari proprietari nici mijlocii. Ofițerii și generalii lor au aceași porțiune de pământ comunal ca și soldații. Toate obiceiurile „mirului" (obștiei comuniste) țărănești din Rusia agrară milenară, se mai păstrează cu sfințenie la cazacii ruși, cari așteaptă acuma dela Revoluție și Constituantă, perfecționarea profundă a acestui comunism primitiv.

Cazacii zaporojeni prezintau (au fost de-ființați de principele Potemkin la 1790) o comunitate de fugari, criminali și răsculați individuali din toate părțile: Polonia, Lituania, Rusia, Ucraina, Moldova, Bulgaria, Galiția, Ungaria, Turcia, Caucaz, etc...Un jargon ciudat ucraino-universal servea drept limbă acestor cazaci. Vagabonzi adunați într'o comunitate pe baza interesului comun de jaf și omor, ei se simpatizau numai cu țăranii ukraineni dar se luptau ca fiare contra statului Polon, contra Turciei și Hanului Crimeei, contra „cnejilor" Moldovei, etc...

Desmățați și bețivi în timp de pace, disciplinați și cruzi în timp de război, cântați atât de frumos în „Taras Bulba" (Gogol) și „prin foc și sabie" (Sienkievici), cazacii zaporojeni au fost stabiliți pe insula Dniprului, numită „Seci". Intre ei și primul grup de cazaci ruși de Don se întindeau stepe virgine și păduri de netrecut. Nimica comun n'a fost nici nu este între cazacii zaporojeni și cazacii ruși.

Aceștia din urmă prezintă astăzi comunități separate, cari s'au unit pentru prima oară în congresul general din Octombrie 1917, după ce au contribuit enorm la revoluția dela 1 Martie 1917.

Asupra rolului actual al căzăcimei rusești—altădată.

Alexis Nour

Câteva NOTE

Vorba d-lui Tatarescu: avem magistrați merituoși și magistrați norocoși.

Dar când norocul cu magistrații, ghinionul e cu magistratura.

•

Acum când au fost numiți prefecți, magistrații vinați sunt presentați ca instrumentele unor oameni politici.

Dar până acum ce erau?.

•

Când vede lumea un general se întreabă ce ministru o fi. Când vede astă-zi un magistrat, imediat oamenii se întreabă dacă nu e prefect.

•

Cu arestările în legătură cu neregulile de la C F R pare-se că judecătorul bate șeaua să pricească iapa.

Numai de nu s'ar întâmpla cu d. Eșanu ce s'a întâmplat cu d. Aslan!

Blanzy

Un nou împrumut german

NAUEN.—Guvernul a oferit subscripțiilor un imprumut de cinci miliarde mărci cu dobîndă de 5 la sută. Plata acestui împrumut se va face 50 la sută în numerar și 50 la sută în obligațiunile împrumutului de război german.

Dobînzile acestui împrumut nu se vor plăti anual ci în același timp cu capitalul.

INSEMNARI

Wilson nebun!

Ne-am deprins cu toate ciudățeniile vremei în care ne purtăm mizeriile; nu ne mai miră nici un fapt care depășește limitele normalului, nici un accident care rupe armonia lumei, nici o nenorocire care întunecă zâmbetul în creșător al bunăstării omenești; rămânem impasibili la brutalitatea telegramelor vestitoare de nenorociri neașteptate — și mai sunt totuși fapte cari sfredelesc piatra inimei și ne tulbură sufletele oțelite în dureri.

Un asemenea fapt, tăios ca un pumnal, este și vestea nenorocirei presedintelui Wilson! Marele visător al Păcii Mondiale, campionul Ligei Națiunilor, visionarul fără pereche care și-a irosit o energie uriașă în scopul fericirei neamurilor pământului, a fost lovit de întunericul inconștienței, a înnebunit!

Wilson a înnebunit! Un fapt precis, real și totuși inimaginabil. Ma ieri, împrăștia în lume cu ânul păcei, dreptului și libertății; își punea autoritatea colosală în serviciul unei cauze nobile; depunea o muncă exemplară pentru tămăduirea rănilor omenești

Desigur că nu întregul vis al lui Wilson s'a putut înfăptui aeva, epoca fericirei eterne n'a sosit, eventualitățile cumplite ale războaelor, n'au dispărut. Totuși opera primului cetățean american este imensă, pentru că ea a statornicit în lume tendința împăcărei neamurilor și înlocuirea brutalității războinice prin judecata tribunalului international.

Wilson a înfăptuit numai o mică parte din tot ce-a visat pentru fericirea lumei *Dar* a dat un exemplu atât de elocvent în favoarea justiției și păcei încât el nu va lipsi să formeze alți oameni cari să continue opera americanului, s'o înfăptuiască treptat, s'o desăvârșească și să o dăruiască definitiv unor generații mult mai norocoase decât noi cei de astăzi.

Dar Wilson a înnebunit! L a sdrobit munca și a orbit strălucirea propriilor visuri.

Nu cumva tot cuvântul lui a fost un cuvânt de nebun, și răutatea organică a lumei ironizează acum visurile păcei și înfrățire?

Nădăjduim că nu, pentru că poporul internațional crede în fericirea viitoare, și poporul întreg nu poate fi nebun...

Renovatus

VIAȚA POLITICA

Două dezmințiri într'o singura zi!

—Progresiștii mențin candidaturile!—
—D. M. B. Cantacuzino nu candidează!—

Confrații de la Presa *se ocupă în două rânduri de noi, în numărul de ieri al ziarului lor, și în ambele date pentru a ne da câte o dezmintire. O dată, când afirmă că progresiștii își mențin candidaturile, și a doua oară, când publica dezmintirea autorizată în privința candidaturei d-lui* M. B. Cantacuzino.

Două dezmințiri într'o singură zi pentru un ziar ca „Opinia" care, în limitele posibilului, își verifică pururea informațiile, e cam prea mult și de aceia să ne fie îngăduită replica.

•

In ce privește știrea despre retragerea candidaturilor fixate de partidul conservator-progresist, directorul ziarului Presa *cunoaște pertinamente obârșia informațiunei. De aceia dezmintirea e și dată condiționat, se spune adică că nu se vor retrage candidaturile de cât dacă guvernul Vâlcianu nu va ști să fie cumpănă dreptății în cursul campaniei alectorale.*

Ast-fel dar știm că progresiștii nu se retrag pentru moment și, dacă vor menține până la sfârșit candidaturile aceasta va fi o dovadă că n'au nici o plângere de ridicat în privința condițiilor în cari se dă actuala luptă electorala.

•

Cât despre dezmintirea d-lui M. B. Cantacuzino, noi afirmăm că chestiunea a fost discutată în comitetul executiv al partidului naționalist, de sub conducerea d-lui A. C. Cuza, și că acestia susțineau că d. Cantacuzino va candida pe lista partidului lor.

Faptul că ieri naționaliștii afirmau un lucru, pe care d. M B. Cantacuzino îl dezminte astă-zi, dovedește că naționaliștii, cari știau ce a gândit pe zisu de ieri eminentul jurist ieșan, n'au ținut socoteală de ce ar putea gândi d. Cantacuzino pe zisu de astă-zi.

Compromiterea magistraturei

—Cu prilejul noilor delegațiuni date—

Se atribuie d-lui Wolonsky, președintele secției a II-a a curței de apel din Iași, declarația că prin delegațiile ce se dau în ultimul timp magistraților, de a îndeplini funcțiuni administrative, se reușește a se compromite și magistratura.

Constatarea este perfect justificată — și cele ce s'au întâmplat cu ocazia numirilor noilor prefecți constituie cea mai bună dovadă. Presa din capitală a și început o campanie împotriva noilor numiți, prezentându-i ca oameni de casă sau creaturi a atotputernicilor liberali.

Dar dacă, în genere, delegațiunile, cari poartă în ele și un caracter politic, sunt susceptibile de a crea o atmosfera neprielnică autorității de care trebuie să fie înconjurată magistratura, cu atît mai mult modalitatea cu care se procedează actualmente la alegerea celor numiți a ocupa demnitatea de prefect se pretează la campania pornită împotriva magistraților—delegați.

Câți dintre delegațiunile s'ar fi dat pe baza unei norme, cu caracter general cele ce se petrec astă-zi și acuzele împotriva magistraților ar fi fost imposibile. Dacă s'ar fi dispus de pildă că președinții tribunalelor vor capata delegația de prefecți, pe timpul alegerilor, nici o critică n'ar fi fost posibila și nici admirabilă.

Pe când astfel cu delegațiile date pe sprinceană și după cerințele cluburilor din provincie, criticile fatal se produc, ele sunt foarte acerbe și contrabule, cum foarte bine a spus d. Wolansky, președintele secției a II-a a curței de apel din Iași, la compromiterea prestigiului magistraturei.

Intensificarea muncei

Germania dă semnalul sporului — de muncă —

Se știe că în mai toate statele occidentului a triumfat, imediat după război, programul „socialist de opt ore de muncă.

Cea mai mare parte din sociologi și economiști au arătat însă, că tocmai acum, în toiul războiului, a fost irosită o enormă cantitate de muncă și bogăție, refacerea și normalizarea continentului presupune un spor de muncă și nici de cum o diminuare.

— Acest lucru pare a fi înțeles în aintea ori cui de republica democrată germană, căci iată ce citim în ziarul „Figaro" sosit astă-zi:"

„S'a anunțat deja că lucrătorii germani au consimțit a-și impune ore de lucru suplimentare, în scop de a ridica cât mai repede industria națională.

Dar această știre a fost dezmințită.

Cu toate acestea, comercianții danezi, cari sosesc din Copenhaga, după ce au parcurs Germania, ne aduc în această privință stiri cari numai lasă nici o îndoială.

Cu toată existența contractelor cari fixează durata lucrului la opt ore, acorduri au fost încheiate, aproape pretutindeni, între lucrători și patroni, prelungind durata lucrului cu una sau două ore pe zi.

Aceste acorduri sunt generale în ce privește mărfurile confecționate, ca țesături, mașini agricole.

In Saxonia ora suplimentară este aplicată pretutindeni.

Informații

In legătură cu știrea noastră de ieri prin care arătam de candidaturile partidului naționalist și acea a d-lui M. B Cantacuzino, afirmăm de astă dată fără putință de dezmințire, că d. A. C. Cuza a făcut o intervenție pe lângă secția de Iași a LIGEI POPORULUI pentru o listă comuna, d. A. C. Cuza punea o singură condiție și anume: LIGA POPORULUI să nu facă cauză comună cu partidul d-lui Take Ionescu.

In această privință, de ast-fel, era în perfect acord cu d. M. B Cantacuzino.

Ziarele din Capitală arată și ele că există îndoială în privința veracitații telegramei că președintele Wilson ar fi înebunit.

In legătură cu aceasta trebue de relevat ca, concomitent cu articolul elogios de astă-zi din „Românul" la adresa șefului Statelor-Unite, „Le Figaro" sosit azi spune ca marele neurologist Derkam din Filadelfia, după ce a examinat pe pacient, a declarat că starea lui este foarte gravă.

Pe când din cercurile liberale se anunță ca Consiliul Suprem a convenit ca România să nu se pronunțe în privința tratatului de la Saint-Germain decât după ce vom avea un guvern ieșit din alegeri, ziarul „Epoca" se crede în măsură de a afirma că lucrul nu este exact.

Cum „Epoca" își are acum informațiile venite direct de la Paris unde se află d. Grigore Filipescu, dezmintirea ziarului conservator nu poate fi trecută cu vederea.

Curtea cu juri a judecat eri pe bandiții Gh. Radu și Ioan Binu ambii originari din Vlașca. Ambii bandiți, în scop de a jefui, au asasinat pe lipoveanul Ev. Ivanoff și pe comerciantul Solomon Bercovici și soția sa, toți din strada Socola.

Ambii bandiți au fost condamnați la munca silnică pe viață.

O BOALA POLITICA?— In cercurile guvernului nostru se pune la îndoială veracitatea telegramei în care se vorbește de boala lui Wilson.

Se fac cercetări pentru a se stabili precis sursa exactă a telegramei datată Washington și care vorbește de nebunia prețedintelui.

E probabil să se dea un comunicat în această chestiune.

Toți proprietarii urbani din Iași sunt invitați a se întruni mâine Duminică 12 ale curentei luni, ora 6 p. m. în localul sindicatului din str. Cuza Vodă 52 (Casa Iurist) spre a se consfătui asupra raporturilor dintre chiriași și proprietari.

Azi s'a oficiat la Mitropolie un parastas în memoria defunctului Rege Carol. Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, înconjurat de clerul catedralei. Răspunsurile au fost date de corul metropolitan. Azistă reprezentanții autorităților civile și militare, ofițerii garnizanei și o numeroasă asistență.

Se afirmă că d Perișteanu, director general C F. R și d. Tancred Constantinescu, secretar general la industrie, vor demisiona foarte curând din demnitățile ce ocupă.

CINEMA MODERN

Compania de revistă **IORGU TOMESCU** cu concursul frumoasei subrete **CATUCHA ELVASS** va da astăzi Sîmbătă 11 Octombrie

MATINEU ora 5 jum.

Lînă'n lînă

revistă în 2 acte de George Anonimu

SEARA ora 9

Vorba aia!

revistă în 2 acte şi un prolog

TEATRUL CINEMA ELISABETA (Str. gându)

LUNI 13 OCTOMBRIE 1919 ora 9 seara

se va reprezenta

Ţezeit în Ţeşpreit

piesă în 3 acte în IDIŞ de SCHALOM ALECHEM organizată de cercul cultural Zionist „AGAEZ"

Biletele se găsesc la Cercul „Agaez" str. Ştefan cel Mare (lîngă Banca Iaşilor).

NU CUMPARAŢI

MOBILE

PÂNA NU VIZITAŢI DEPOZITELE **EMIL BERGHER**

FABRICA DE OGLINZI STR PALAT 62 IAŞI

unde se găsesc dormitoare, sufragerii etc. cu preţul cel mai convenabil

Banca Iaşilor

SOCIETATE ANONIMA IAŞI. — CAPITAL SOCIAL LEI 6.000.000.—

Sucursale: Cernăuţi, Chişinău, Galaţi

Prospect de Emisiune

8000 de acţiuni pentru sporirea capitalului la Lei 10.000.000.—

Consiliul de Administraţie al Băncei Iaşilor, Societate Anonimă din Iaşi, a hotărât, pe baza Art. 4 din statute, sporirea capitalului social al Băncei la lei 10.000.000 prin emisiunea a 8000,— de acţiuni, a câte lei 500,— valoare nominală fie-care.

Acţiunile se emit pe cursul de lei 650, din care lei 150 trec la fondul de rezervă iar lei 500 la capitalul social.

O treime din totalul de 8000,—de acţiuni este rezervată Băncii Româneşti din Bucureşti.

Acţiunile rămase sunt oferite subscripţiei publice ca:

a) IREDUCTIBILE, numai pentru vechii acţionari, în proporţie de o acţiune nouă la trei vechi.

b) REDUCTIBILE pentru orice subscriitor, atribuirea acţiunilor făcându-se de către Consiliul de Administraţie proporţional cu numărul acţiunilor subscrise.

Primul vărsământ asupra capitalului va fi de 30 % adică Lei 150 de fie-care acţiune, plus de lei 150, reprezentînd partea rezervei, adică lei 300 în total.

Datele celorlalte vărsăminte se vor fixa la timp de către Consiliul de Administraţie.

Nouile acţiuni participă la dividendă de la data atribuirei lor proporţional cu vărsămintele efectuate.

Vărsămintele întîrziate vor suferi o dobîndă de 9%

Subscrierile încep la 10 OCTOMBRIE 1919 şi durează pînă la 15 OCTOMBRIE 1919 putându-se închide şi înainte de această data, dacă Consiliul de Administraţie va crede de cuviinţă.

La subscriere se va depune şi suma de lei 10—de fie-care acţiune subscrisă, pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

Subscrierile se fac la sediul băncii, la sucursalele sale din: Cernăuţi Chişinău şi Galaţi precum şi la:

BUCURESTI la Banca Românească, Banca de Scont a Romîniei şi Creditul Technic.

CRAIOVA la Banca Comerţului.

BOTOŞANI la Banca Botoşăneană Română.

BACAU la Banca Bacăului.

ROMAN la Banca Romanului.

BÂRLAD la banca Moldovei de Jos din Bîrlad.

In celelalte oraşe la sucursalele Băncii Romîneşti Băncii de Scont a Romîniei şi Băncii Comerţului.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

De vânzare în str. Berăria Veche 12 una casă compucă din 5 camere, 1 antreu, 1 bucătărie de iarnă, 2 săli (ceardaceuri), 1 bucătărie de vară, 1 magazie (şură) de lemne, 1 pivniţă, grădină de flori, grădină de zarzavaturi, apă în curte, locul cu 2 feţe: în Berăria Veche şi Toma-Cozma.

Se caută un agent pentru plasarea de mărfuri în oraş şi în provincie cu practică bună

A se adresa la Agenţia Brăniştеanu sub Agent rutinat.

De închiriat şi de vânzare de la 26 Oct. 1919, Casele din Str. Socola No. 199 compuse din 6 camere, instalaţie de apă, pivniţă, cambar şi loc mare de grădină.

A se adresa, în scurt timp la Proprietara Str M. Eminescu No. 20 Iaşi.

La cursul liceal

al şcoalei de fete „STEAUA" înscrierile continuă zilnic în localul şcoalei din Str. Elena Doamna 28 între orele 8-12 a. m. şi 2-4 p. m.

COMITETUL

Se caută

Secretar-Contabil pentru postul de Secretar particular, erios cunoscând contabilitatea şi având oare care practică în afaceri.

400 lei lunar, locuinţă şi masă; în plus graţificaţie şi comisioane după serviciile aduse.

Oferte în scris însoţite de referinţe pe adresa: Ştefan Gheorghiu Str. Lascar Catargiu 38 Iaşi

INŞTIINŢARE

Se vinde prin LICITAŢIE publică în pretorul Tribunalului Iaşi, Secţia II-a în ziua de 15 Octombrie 1919 via D-lui Aron Pătrăşcanu situată în Comuna Tomeşti Jud. Iaşi întindere 40 Ha. din care 29 ha. pe rod, 6 ha. fânaţ, pădure 4 ha. livadă cu 4000 pomi calităţi alese 4 parcele teren în interiere 19 ha. arătura şi fânaţ cu casă şi edificiri şi deosebit un loc de vie situat în Gorunt, aproximativ 7 ha cu casă. (Dos. No. 41 | 915.

Se caută un contabil şi un corespondent, rutinaţi şi cu practică bună. Oferte scrise cu copiile certificatelor sub „Retribuţiune după merit" se vor depune Agenţiei Brăniştеanu Iaşi, Str. Gh. Mârzescu 22.

※ Curtea cu juri a judecat eri pe agentul de siguranţă Constantin Neculau, care fiind în cercetare, a fost înconjurat şi ameninţat de o întreagă bandă. Pentru a se apăra, Neculau a tras un foc de revolver, omorînd pe unul din agresori.

Curtea a achitat pe d. Nicolau.

※ In astă-seară pleacă la Bucureşti delegaţia socialistă, pentru a participa la conferinţa partidului, ce are loc Luni 13 Octombrie.

※ Tribunalul a confirmat eri mandatele de arestare, lansate de judecătorul de instrucţie în potriva celor implicaţi in fraudele de la gară.

※ Se dă ca sigură dizolvarea actualei Comisii interimare.

※ La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeţi cât şi pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ţine separat şi în ore deosebite (8-12) de acel al băeţilor (2 6).

※ Astăzi s'a închis sesiunea curţii cu juri.

※ *Conferinţa D rei Pissarjevschi*, a avut loc Mercuri în Aula Universităţi. In termeni vii şi eloquenţi D-ra expuse chestiunea feministă la 1848 în Franţa, făcând o paraleă între aspiraţiile feministe de atunci şi între cele de azi.

Au fost 3 stadii în istoria feminismului de la 1848: 1) guvernământul Provizoriu, 2) Constituanta, 3) Legislatura.

Cei dintâi dădu feminismului numai făgăduieli. Constituanta arată femeilor indiferenţă, iar Legislatura ostilitate.

In capul mişcării se puse Jeanne Derain care fu la sfârşit închisă pentru campania prea energică ce a dus

Conferenţiara trage concluzia că nu trebue să ne încredem în făgăduielile guvernelor. Trebue ca femeile să se mişte, să se unească şi să reclame pentru că politica marasmului n'a dus niciodată la capăt bun

Publicul a petrecut o oră de un adevărat deliciu sufletesc Iar conferinţa a fost des întreruptă de aplauze.

După conferinţă D-ra Pissarjevschi care ocupă catedra de profesoară la Colegiul de Ştiinţe Sociale la Paris, a fost invitată de D-na Elena Meteghi, unde împreună cu Comitetul „Asociaţiei pentru emanciparea civilă şi politică a femeilor române", a luat ceaiul D-ra a fost proclamată ca membră de onoare a Comitetului.

Anunţăm cu plăcere că în curând vom avea iarăşi o conferinţă a distinsei oratoare.

※ Epidemia de holeră face îngrozitoare ravagii la Odessa unde se înregistrează până la 4000 decese zilnic.

※ D. dr. Cassan, directorul regional al serviciului sanitar, s'a înapoiat în localitate, venind din Bucureşti,

※ Agenţii siguranţei au arestat eri pe G. Cordunianu şi alţii, cari au comis numeroase furturi.

※ EX VOTO. — In primele zile din primavara 1918 când afară era încă pătrunzător de rece, şi vaet şi gemăt de răsboiu răsuna încă în spus, atunci în puterea nopţii departe, într'o căsuţă tăcută, deşteptată numai de vegherea soţiei la căpătâiu şi de visul neturburat al copilor se stingea vrăjitorul profesor Eugen Revent

Astăzi, în zile de Octombrie când începe să se simţă întâile adieri reci de toamnă, o suferinţă negrăit de chinuitoare şi necruţătoare ce părea nesfârşit de lungă ode zile, luni şi care ţinu o iarnă, a stins pentru cea din urmă oară ultima licărire de viaţă întrupată într'un chip extrem de plăpând ce se chemă, până ieri, alaltăeri Maria Eug. Revent.

După un an şi jumătate de continue dureri, neputând resista lovirea soartei a păşit pragul spre necunoscut spre aşi regăsi umbra de vis ce a întovărăşit o aici pre pământ. Clipele lor de viaţă astfel s'au împletit, în cât deveniră inseparabile. Intr'un vis extrem de dureros gândind la copii şi mama lor s'a stins unul; în aceeaşi tristă visare n'a stins şi dânsa acuma: De aci înainte copiii nu vor mai avea cui zice nici „mamă."

G. B.

※ Intr'un ziar local s'a lăudat cu drept cuvânt expoziţia de pictură deschisă la Bucureşti de către d-nii Baţiatu şi Băşgu.

S'a adăugat însă că aceşti doi talentaţi pictori ar fi fost îndepărtaţi din şcoala de Arte Frumoase din Iaşi

Lucrul nu este exact. D. Baţiatu a'a retras de la Belle-Arte din Iaşi în 1916 iar d. Băţaşu a absolvit şcoala în 1918.

※ Agenţii poliţiei au arestat eri un grup de ţigani normasi, la cari s'au găsit mai mulţi cai de furat.

※ O MOŢIUNE. — In localul Sindicatului proprietarilor urbani din Iaşi întrunţi în şedinţa de la 9 Octombrie 1919, după discuţiile urmate, au votat următoarea

MOŢIUNE

Proprietarii urbani din Iaşi fără a căuta să cercetez ce scopuri nemărturisite se urmăresc cu agitarea contra lor a chiriaşilor, protestează contra celora cari caută să presinte interesele chiriaşilor cu caracter dusmănos contra proprietarilor; ei protestează şi, în general, contra tuturor celora cari provoacă şi apoi cimentează ura între diferitele clase sociale căci conservarea şi progresul societăţilor civilizate sunt condiţionate de armonie între membrii lor, de ordinea şi de linişteu în societate.

Proprietarii urbani din Iaşi ţinând seamă de scumpirea cam de 10 ori a muncii diferitelor maseriaşi şi a materialelor de reparaţii pentru întreţinerea imobilelor precum şi de urcarea impozitelor de la declararea războiului increace cu 2 zecimi de percepere în favoarea Statului, cu 1 zecime în favoarea Comunei Iaşi şi cu 1 zecime în favoarea judeţului Iaşi, socotesc, cât timp impozitele nu vor fi şi ma mărite că este justificată, data fiind şi, urcarea generală a tuturor valorilor în ultimii ani, o urcare de chirie pentru locuinţe de la 30 la sută. Şi la dubiul chiriilor din momentul declarărei războiului nostru şi desaprobă pe toţi acei proprietari cari vor fi pretins pentru locuinţe chirii întrecând acestă limită.

Ca oameni prin excelenţă de ordine şi de progres, proprietarii urbani din Iaşi afirmă necesitatea armonisării interesele lor cu acele ale chiriaşilor şi se declară gata să discute prin comitetul Sindicatului lor cu Comitetul Sindicatului Chiriaşilor spre a se stabili un acord asupra diferendelor ivite

Ei merg mai departe chiar şi propun alcătuirea din proprietari şi chiriaşi a unei comisiuni permanente de arbitraj care să tranşeze fiecare caz aparte.

※ Comitetul şcolar de la şcoala primară de băeţi No. 9 „M. Cogălniceanu" a fost ales de adunarea generală în ziua de 5 Oct. a. c. şi s'a constituit în modul următor:

Preşedinte: Dl. Gh Lascar, Membrii: Dl. Dr M Manicatide, D-na Marie N. Crupenschi, D-ra Dr. Aspasie Macarovici Dl. Const. M. Climescu, vice-preşedintele Comitetei interimare S S. Economul Carp, Secretar: Gr. N. Roşu, directorul şcoalei.

※ Agenţii de siguranţă au arestat eri pe Petru Dimitriu, vestit pungaş, care punând-şi o şapcă de şef de tren comitea numeroase furturi, pe linia Vaslui-Iaşi.

※ Ministrul de instrucţie a aprobat ca părintele Ţincoca să ocupe catedra de religie, la liceul naţional.

※ De la liceul Naţional din Iaşi este vacant postul de ajutor de secretar retribuit cu 521 lei lunar.

Cererile se vor adresa D-lui Gr. Bârsan, directorul liceului Naţional până Luni 18 Oct. a. c.

※ D-ra Betti Fondianer din Piatra-Neamţ a trecut cu deosebit succes licenţa în drept la facultatea din localitate.

D-ra Fondianer s'a înscris în baroul local cât şi la facultate pentru urmarea cursurilor de doctorat.

De remarcat că este prima evreică licenţiată a facultăţii juridice.

※ Doctorul Antoniu din Bucureşti face cunoscut suferinzilor de ASTM şi BRONŞITA că şedinţele de AER COMPRIMAT şi INHALAŢIUNI funcţionează în permanenţă. Doctorul Antoniu dă consultaţiuni la Sanatoriul său, între orele 2—4 p. m. strada Principele Ghica 8 (şosea).

SPECTACOLE

※ Cinema ELISABETA. — Astăzi la ambele matineuri şi seara: „Cantabal Agonisei", impresionantă dramă în 5 acte. In rolul principal apare farmecătoarea artistă d-ra „Ti de Cassay" supranumită Sarah Bernhard a „Italiei, care mişcă profund prin puternicele sale creaţii de ea mai înaltă valoare.

Pitoreşti vederi de pe natură şi o splendidă comedie complectează programul.

Mercuri 15 Oct. a 5-a şi penultima serie din Judex.

※ Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! Ultima noutate cinematografică: DEZERTOAREA grandioasă desfăşurare dramatică în 5 mari acte după romanul marelu romancier francez „Feuillade" autorul lui Judex

Programul cuprinde o comedie şi frumoasă vedere.

※ La terasa Cinema Orf. „Principele Mircea" cu începere de Sâmbătă 11 Octombrie în ambele matineuri şi seara Seria II din „Misterul Crucei Duble" cu celebra artistă americană „Mollie King".

Stiri Telegrafice

Incetarea stărei de Război în Italia

ROMA.—Ziarul „Giornale D'Italia" organul lui Soninno anunţă că Consiliul de Miniştri a propus Regelui de a semna un decret prin care să se declare încetarea stărei de război.

Dl. Clerck şi-a depus raportul

LION. — Joi dimineaţă Consiliul suprem interaliat a ţinut şedinţă luând notă de raportul lui Sir Clerck, care a ajuns Marţi la Paris.

Clemenceau se retrage

LION. — Ziarele din Anglia comentează decizunea primului ministru francez. Clemenceau, de a parasi puterea de îndată ca alegerile vor fi efectuate.

In acelaş timp presa engleză exprimă elogii pentru activitatea depusă de el.

O misiune anti-bolşevistă

NAUEN.—Ziarul „Eclair" anunţă că ambasadorul rus Macklakoff, însoţit de Generalul Mangin, se vor duce la Denickin şi Kolceak, pentru a le pune în cunoştinţă cu starea spiritelor în ţările Antantei faţă de Rusia şi în acelaş timp să determine o egalitate a diferitelor guverne anti-bolşevice în ce priveşte politica externă.

Reluarea relaţiilor italo-bulgare

SAN PĂULO — La Roma s'a constitnit un sindicat pentru desvoltarea comerţului dintre Bulgaria şi Italia.

In Germania se suspendă trenurile

NAUEN.—Ministrul căilor ferate a declarat că în cazul cînd nu vor fi îndepărtate dificultăţile cu transportul cărbunilor, se va vedea silit să suspende circulaţia tuturor trenurilor.

Loc de vânzare în strada Sărăria. A se adresa D-nei GHEORGHIAN Casa-Vodă 40 Iaşi.

Producători de vin-Farmieri

Linuri (iăz de fermentat strugur) au sosit şi se găsesc de vânzare, cu preţ convenabil la Fabrica de oglinzi EMIL BERGHER — Iaşi str. Palat 62 Iaşi —

De închiriat

în str. Stefan cel Mare No. 25 de pe acum un gârlici, două subsoluri şi două pivniţe bune pentru vinuri luminate cu electricitate.

Pentru informaţii a se adresa d-lui Al. Olşanski, Iaşi, vis-a-vis de Mitropolie.

ANUL XV — No. 3743

ABONAMENTE
UN AN . . . . 60 LEI
PE SASE LUNI . . . 30 „
PE TREI LUNI . . . 15 „
ADMINISTRAȚIA
IAȘI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 399

25 BANI NUMARUL

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

MARȚI 15 OCTOMBRIE 1919

ANUNȚURI
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Consulțiunea exclusivă a publicității.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Natura reacțiunei actuale rusești

In Occident, socialismul și burghezia reacționară stau față în față, disputând unul altuia *puterea*. In Rusia, în afară de socialism și burghezia reacționară, mai există acea Rusie tradițională, opoziționistă și revoluționară, care visase prăbușirea țarismului.

Tot progresul Rusiei Noua suportă istoricește forma decrepită a țarismului milenar; însă cuprinsul interior al societății și al poporului conformat luptei și literaturei liberatoare, prezintă o contradicție socială nu numai pentru burghezia reacționară ci și pentru curentele extremiste.

Rusia zemstvelor și tuturor autonomiilor locale, începând cu comuna sătească și sfârșind cu comunitatea agrară a cazacilor, plus clasa foarte dezvoltată a intelectualilor, profesiunilor libere, „elementului al III-lea“ etc., rămâne absolut necunoscută Occidentului. Europa crede — și noi suntem maimuța ei, — că, la fel cu dânsa, Rusia s'a pregătit până la 1917 pentru o revoluție socială socialisită, pe care o și realizează astăzi.

Or, revoluția rusă prezintă numai scuturarea țarismului, iar cuprinsul ei interior persistă gata de un secol incoace și e un complex social-politic-național, original și propriu numai Rusiei. In această țară uriașă, individualitatea omenească caută ca statul unitar cu toată cultura și bogățiile lui să e slujească pe ea, ca individualitate.

„Mirul“ țărănesc și toată organizația comunistă în sistemul autonomiei locale prezintă și năzuește la libertatea individuală în munca de cooperare, și nu în sensul socializării, ci în acela al naționalizării, cu un fond de rezervă național distribuit prin comune și atingând deopotrivă pământul, industriile și imobilele, și cu împărțirea periodică egalitară între membrii comunei.

Acestei structuri economice îi corespunde și viața spirituală a Rusiei, care nu se poate caracteriza altfel decât ca individualism liberal-anarhist.

O democrație specifică rusească democrat-nihilistă scuturase țarismul. Europa însă crede că revoluția a fost făcută de bolșevism și socialism în sensul european al cuvintului. Aici e geneza greșelei.

Toate mișcările revoluționare din ultimul secol în Rusia n'au cunoscut tendințe bolceviste-leniniste. Acestea sunt un fruct străin pentru evoluția Rusiei. Și dacă tocmai acest curent străin a știut să pue mâna pe putere, apoi s'a putut aceasta numai din cauza descompunerii generale, produsă de războiul și de scuturarea țarismului.

Rusia democrat-anarhistă a căzut mulțumită desechilibrului general sub purtătorii cuvîntului „pacea“, în 1917, sub o nouă teroare excluzivistă, avînd forma socialismului, iar conținutul: jertfirea omului pentru molohul societății. Fiind surprins și forțat omul fusese doborât la pământ.

Astăzi cauzele acestei doborîri încetează de a mai acționa. Amploarea, amplitudinea uraganului care duse Rusia de la forma țaristă pînă la forma bolcevistă, se restrînge, revine încet la rezultanta întregei structuri politico-social naționale a colosului dela Nord. Cadrele Rusiei Noua intelectuale, a zemstvelor, etc. așteaptă să fie restaurate în conținutul lor, așa cum au fost în timpul țarismului, cînd îl subminau tocmai aceste cadre, însă în forma unei republici democratice, confederative și constituționale, condusă de parlamentarism și de liberal-anarhism.

Reacțiunea rusească nu este reacțiunea în sensul reîntoarcerei la normele și formele țarismului, care a murit și e îngropat. Ea este revenirea la tot ceea ce s'a preconizat de un secol de luptă revoluționară: omul liber într'o societate liberă, într'o muncă egalitară, într'un sistem de mică proprietate individuală naționalizată prin cooperațiune, într'o viață spirituală comunistă, adînc anarhistă, însă fără teroare și bombe, fără forțare și violențe ci printr'un proces liber, care marca totdeauna toate grupările înaintate rusești, în sînul lor.

Alexis Nour

Câteva note

Leii noui depositați în tezaurul Băncei Naționale din localitate au început să facă parași.

N'ar fi fost mai just să fi făcut pui.

*

Liberalii trag mai puține folose din acțiune de cât din acțiune.

De aceia un cunoscut liberal ieșean cu notorii legături în lumea financiară, spunea:

— *„Prefer a ținuta liberale înaintea acțiunei acestui partid“.*

*

Nu mai este nevoie de nici un permis pentru a circula liber în dunărul Romănesc-Mare.

E de văzut acum dacă, cu toată noua dispoziție, se vor găsi mulți să și ia permisia de a călători.

*

Campania electorală e deschisă... și cu toate acestea foarte puțini voiesc să intre

Blanzy

INSEMNARI

Alegerile parlamentare și Amnistia

Numeroasa muncitorime socialistă franceză, în unire cu diversele grupări democratice, a relansat lupta pentru amnistia generală

In special, Confederația Generală a Muncei lansează manifeste, convocă instruiri și determină un formidabil curent pentru obținerea actului de pacificare socială, de reparațiune a nedreptăților pe care forma greșită a Statului le-a pricinuit din belșug cetățenilor liberi ai societății moderne.

După perioadele de profundă tulburare obștească, după războaie și revoluții, amnistia s'a impus totdeauna în mod necesar și ca o condițiune elementară a reintrărei în ordinea normală. Din același pricină, acum după război și revoluție, în toate statele s'a acordat amnistia sau se pregătește a se acorda ca de pildă în Franța.

Dacă în Franța s'a întărziat cu actul dreptății publice, causa este că marea republică latină suferă de o reînviere trecătoare a reacțiunei anti-democratice. Dar cum trecutul nu mai poate nicăeri reînvia în mod real, a trebuit ca și în Franța să se anunțe amnistia. Și astăzi acolo se dă lupta pentru o largime cât mai impozantă a amnistiei al cărei principiu este deplin câștigat de masele populare.

La noi nu se prea aude de așa ceva. Din când în când unele gazete încearcă marea cu degetul și vorbesc despre amnistie în scop de a o sugera conducătorilor dar fără mult curaj sau încredere.

La un moment dat campania în favoarea amnistiei se ducea cu o tenacitate mai răsărită, dar totuși cu o timiditate atât de pronunțată încât se vedea bine că este vorba de lașitatea tradițională a românului răstrântă prin prisma stărei de asediu. De un timp însă, glasurile și condeele noastre au pierdut noțiunea atât de primordială a amnistiei, în situațiunea socială și politică din present când ura de clasă, răsbunarea de partid și despotismul de guvernământ distruge forța și coheziunea socială.

Amnistia trebue acordată fără întârzieri și fără restricții. Cetățenii trebue să o ceară astăzi mai mult ca ori când, pentru că o pot impune prin arma votului. Fie care cetățean are datoria a pretinde partidelor politice promisiunea formală a amnistiei.

Un program fără amnistie nu merită a fi votat. Toți candidații cari nu recunosc necesitatea mediată a amnistiei, trebuesc înmormântați în urna neagră.

Renovatus

Direcțiunile școalelor secundare din Iași conform ordinului Ministerului nu vor mai înscrie de azi încolo nici un elev, iar clase divizionare (paralele) nu se vor mai face la Iași.

Cei cari au mai rămas pe din afară (neînscriși) se vor pregăti în familie sau se vor înscrie la Liceele particulare din Iași.

VIAȚA POLITICĂ

In scris violent, în faptă abstinent

— Un articol în nota zilei —
— Atacul în contra Suveranului —

Indreptarea publică un nou articol, semnat de d. M. B. Cantacuzino, articol menit să producă iarăși multă vâlva. Presa opoziționistă a și început să-l reproducă, iar Adevărul vorbește în termeni entuziaști de solitarul de astă-zi de la Iași, — a nu se confunda cu acel de odinioară — de la care așteaptă și acțiune, nu numai vorba.

Incontestabil că noua proza a eminentului jurist de la Iași este de natură să producă zgomot. Pe lângă că este în nota zilei — agresivitate față de Bratieni —; pe lângă forma mdeanță, cu care ne-a obișnuit pururea d. Cantacuzino; pe lângă toate acestea, articolul cuprinde și un atac și o amenințare la adresa Suveranului.

Atac — atunci când d. Cantacuzino spune regelui că nu și-a ținut făgăduiala de a asigura libertățile constituționale. Amenințare — când vorbește de gravele consecințe ce ar putea surveni și de sentimentele unora care cred în necesitatea unei alte forme de guvernământ.

*

Da cât un lucru. Dacă critica negativă a d-lui Cantacuzino poate fi justificată și e de natură a avea mare succes, în starea de spirit de acum, critica d-sale pozitivă n'o cunoaștem și credem că nici nu există.

Individualist, de o contestabilă și puternică individualitate, d. M. B. Cantacuzino nu se împacă cu nimic ce presupunea acțiune solidară oarecare. Or-unde este, or-unde va fi, d-sa nu va sta decât atât cât va fi necesar spre a se pune în desacord.

Și ceea ce a fost până acum este și astă-zi. E în desacord până și cu d. general Averescu.

*

„Așteaptă dar de la d-sa continuitate; a spera în acțiunea d-sale, cum face confratele din capitală; a crede că d. Cantacuzino poate fi alt ceva de cât un solitar, este o greșală.

Dar este desigur și un păcat — căci, din punctul de vedere al resultatului politic, pe d. M. Cantacuzino am trebui să-l preferăm chiar mai puțin strălucitor în individualitatea sa politică dar mai perseverent în credințele sale politice.

Țara ar câștiga mult, desigur, de pe urma acestui lucru.

Situația guvernului primejduită

— Ardelenii manifestă desolidarizarea lor —

De două zile circulau versiuni că situația guvernului de generali ar fi primejduită. Nu se cunoșteau cauzele acestei zvon, și lumea îl puneau în legătură cu agitațiile pe cari le pregătește opoziția și mai cu seamă cu atitudinea sindicaliștilor, a căror ținută formează obiectul principalei preocupări a guvernului.

Or, astăzi se dovedește că obârșia zvonului este cu totul alta. Știrea ar fi în legătură cu ținuta Consiliului dirigent din Ardeal, care ar fi pe cale de a face declarație formală de desolidarizare cu guvernul d-lui general Văitoianu.

Că este un simbure de adevăr în această chestiune, nu încape îndoială. Cele scrise de presa din Ardeal formează dovada în această privință. Iar faptul că pînă și ziarul «Dacia» înregistrează discuția avută loc în sânul consiliului dirigent, îndreptățește că ceva s'a întâmplat, că în curând vom avea o nouă desfășurare a evenimentelor politice.

Care va fi consecința noului ținute adoptate de consiliul dirigent de o incontestabilă și mare importanță politică? Ne-vom o nouă criză de guvern? Situația actualului consiliu de miniștri va ea pînă într'atâta primejduită? Greu de prevăzut. Fapt e însă că liberalii sunt la sfârșit nădăjduiți: obținerea opoziției, atitudinea socialiștilor, articolele d-lui M. B. Cantacuzino, decl[illegible] d-lui Streiesca și, acum în urmă, ținuta consiliului dirigent.

In orice caz nu este exclus ca asistăm la noui și neprevăzute incidente, cari însă nu ar fi utile țărei decât dacă ar aduce după sine reintronarea legalității și a garanțiilor constituționale.

Programul d-lui Take Ionescu

Noua denumire și punctele de program

In cursul lunei Februarie OPINIA a publicat o serie de reportagii, arătând care sunt gândurile d-lui Take Ionescu în ce privește partidul pe care-l conduce și programul pe care este decis să l adopte.

Am afirmat atuncea că d. Take Ionescu se gândește la o puternică evoluție la stângă, ca va adopta un program franc democrat și că va înființa un partid radical sau radical-socialist chiar.

Nu ne-am înșelat în privința programului; ne-am înșelat în privința denumirei partidului; care se va intitula *Democrat-unionist*

In ce privește programul, *Epoca* anunță că în esență va cuprinde:

„Păstrarea alianței celei mai strânse cu marile democrații din apus; egalitatea contesiunilor; descentralizarea reală; sustragerea corpului administrativ de la influențele politice; impozitul progresiv pe venit; îmbunătățirea traiului muncitorimei și asigurarea clasei muncitoare; ziua de opt ore și participarea la beneficii; realizarea de fapt a împroprietăririi prin crearea noiei proprietăți individuale și prin plata unei juste despăgubiri; unificarea bisericei ortodoxe pe bazele unei largi autonomii; revizuirea averilor alcătuite din răsboi și impozitul pe câștigurile de răsboi; în sfârșit asanarea vieții publice prin pedepsirea abuzurilor din trecut „și prin împiedicarea ivirei altora noi“.

Exact punctele de program anunțate de noi, cu atâtea luni în urmă.

※ Odată cu desființarea vămilor din Carpați, au fost ridicate și la Nistru vămile care fusseră retrase pe Prut din causa situației militare.

Astfel au fost șterse urmele materiale ale vechilor granițe.

Informații

■ Știri din București arată că guvernul care se așteapta la abținerea opoziției reprezentata prin d-nii Take Ionescu și general Averescu, a fost excesiv de rău impresionat de abstinența socialiștilor

Informațiuni precise culese de guvern arată că dacă agitația primei opoziții nu inspiră așa mare îngrijorare, în schimb atitudinea pe care ar urma să o adopte sindicaliștii și care ar însemna că renunțarea la alegeri nu înseamnă și renunțarea la lupta acerbă pentru reintronarea legalității justifică cele mai legitime îngrijorări.

※ *Un emisar sosit ieri din Cernăuți anunță că încercarea d-lui Georgel Mărzescu de a realiza o împăcare între d-nii Flondor și Nistor a eșuat.*

※ *Pe ziua de astăzi, două sunt chestiunile de ordin extern care prevalează. Prima: definitiva fixare de către Conferința păcei a granițelor Ungariei care, în ce privește Banatul, rămâne cea anunțată din timp — adică Torontalul ierdut definitiv pentru noi, lucru confirmat și de d. ministru Vasile Goldiș*

Secunda: în chestia Fiume s'a găsit o formulă care satisface Italia Cu chipul acesta ia sfârșit și aventura lui D'Anunzio.

※ *Ministerul de interne a invitat Prefectura de județ să comunice d-lui D. Dimitriu, președintele Ligei chiriașilor, că memoriul Ligei chiriașilor din Iași, a fost înaintat de îndată d-lui ministru de justiție, care a promis că el va studia și va lua măsurile în conformitate cu cerințele timpului.*

※ *Pe timpul de la 14 April la 1 Septembrie curent budgetul Statului a înregistrat un deficit cu mult peste un miliard.*

※ Ființează în Iași liceul particular „M. Cogălniceanu“ condus de cei mai emeriți profesori, în frunte cu d. prof. universitar I. Simionescu.

Pe de altă parte o mulțime de elevi n'au putut intra în școlile statului, din lipsă de locuri.

Ieșenii își exprimă dorința a se înființa în localitate un nou liceu al statului pentru a se satisface nevoile culturale.

Noi credem mai nimerit ca excelentul liceu particular „M. Cogălniceanu“ să fie subvenționat de stat pentru a fi astfel în măsură să primească pe elevii rămași înafara școlilor statului.

Atragem atențiunea autorităților școlare asupra acestei arzătoare chestiuni.

※ *Proteguirea chiriașilor.* — Confratele „Izbânda“ este informat că guvernul, având cunoștință de situația imposibilă în care sunt puși chiriașii din cauza chiriilor extraordinare pe cari le pretind proprietarii, va veni cu o lege de proteguire a chiriașilor. Intre altele, se vor prelungi de drept pe încă un timp oarecare contractele de închiriere cari expiră în Aprilie 1920.

Măsura se va întinde și asupra camerilor mobilate cu cari se face deasemenea o speculă nerușinată.

※ Un atentat cu revolverul s'a săvîrșit asupra generalului Brusilov pe cînd participa la o întrunire convocată de guvernul sovietelor la Moscova.

Generalul a fost rănit la grumaz.

※ E probabil că Serviciul Sanitar al orașului, se va muta, începând de la 28 Octombrie, într'un nou local situat în strada Sărărie.

TEATRUL CINEMA ELISABETA (Str, gându)

LUNI 13 OCTOMBRIE 1919 ora 9 seara

se va reprezenta

Ţezeit în Ţeşpreit

piesă în 3 acte în IDIŞ de SCHALOM ALECHEM organizată de cercul cultural Zionist „AGAEZ"

Biletele se găsesc la Cercul „Agaez" str. Ştefan cel Mare (lîngă Banca Iaşilor).

La Trei Stele Albastre

Noul magazin de MANUFACTURA, GALANTERIE şi INCALŢAMINTE din strada CUZĂ-VODA 42 (peste drum de Camera de Comerţ) a primit din străinătate un MARE TRANSPORT DE MARFURI (Rarcheturi, Zefiruri, Stofe, lingerie şi confecţiuni), precum şi INCALŢAMINTE EFTINA şi SOLIDA pentru bărbaţi, dame şi copii. —Preţuri de concurenţă.

Banca Iaşilor

SOCIETATE ANONIMA IAŞI. — CAPITAL SOCIAL LEI 6.000.000.—

Sucursale: Cernăuţi, Chişinău, Galaţi

Prospect de Emisiune

8000 de acţiuni pentru sporirea capitalului la Lei 10.000.000.—

Consiliul de Administraţie al Băncei Iaşilor, Societate Anonimă din Iaşi, a hotărât, pe baze Art. 4 din statute, sporirea capitalului social al Băncei la lei 10.000.000 –prin emisiunea a 8000,— de acţiuni, a câte lei 500,— valoare nominală fie-care.

Acţiunile se emit pe cursul de lei 650, din care lei 150 trec la fondul de rezervă iar lei 500 la capitalul social.

O treime din totalul de 8000,—de acţiuni este rezervată Băncii Româneşti din Bucureşti.

Acţiunile rămase sunt oferite subscripţiei publice ca:

a) IREDUCTIBILE, numai pentru vechii acţionari, în proporţie de o acţiune nouă la trei vechi.

b) REDUCTIBILE pentru orice subscriitor, atribuirea acţiunilor făcându-se de către Consiliul de Administraţie proporţional cu numărul acţiunilor subscrise.

Primul vărsământ asupra capitalului va fi de 30 % adică Lei 150 de fie-care acţiune, plus de lei 150, reprezentînd parteă rezervei, adică lei 300 în total.

Datele celorlalte vărsăminte se vor fixa la timp de către Consiliul de Administraţie.

Nouile acţiuni participă la dividendă de la data atribuirei lor proporţional cu vărsămintele efectuate.

Vărsămintele întîrziate vor suferi o dobîndă de 9%

Subscrierile încep la 10 OCTOMBRIE 1919 şi durează pînă la 15 OCTOMBRIE 1919 putându-se închide şi înainte de această data, dacă Consiliul de Administraţie va crede de cuviinţă.

La subscriere se va depune şi suma de lei 10—de fie-care acţiune subscrisă, pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

Subscrierile se fac la sediul băncii, la sucursalele sale din: Cernăuţi Chişinău şi Galaţi precum şi la:

BUCURESTI la Banca Românească, Banca de Scont a României şi Creditul Technic.

CRAIOVA la Banca Comerţului.

BOTOŞANI la Banca Botoşăneană Română.

BACAU la Banca Bacăului.

ROMAN la Banca Romanului.

BÂRLAD la banca Moldovei de Jos din Bîrlad.

In celelalte oraşe la sucursalele Băncii Româneşti Băncii de Scont a României şi Băncii Comerţului.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

Comandamentul Corpului IV Armată
SERVICIUL INTENDENŢEI

PUBLICAŢIUNE

Se publică spre cunoştiinţă generală că se va ţine licitaţie Vineri 17 Octombrie 1919 ora 10 dimineaţă la Comandamentul Corpului 4 Armată Iaşi (Localul Cercului Militar) pentru aprovizionarea cantităţei de 4065 vagoane grâu pentru hrana trupelor Corpului 4 Armată.

Tot în aceiaşi zi şi pentru aceleaşi cantităţi se vor ţine licitaţii şi la Manutanţele de Garnizoană: Botoşani, Dorohoi, Roman şi Vaslui, P. Neamţ Fălticeni, Huşi şi Bacău.

Licitaţia se va ţine prin oferte închise, depunându-se garanţia de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte şi pentru cantităţi mai mici.

Preferăm predarea în staţii

Supra-oferte sau oferte posterioare licitaţiei, nu se vor lua în consideraţie.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenţei Corpului IV armată şi la Manutanţele de garnizoană mai sus arătate, în toate zilele lucrătoare.

La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiunile art. 72 - 83 din legea Contabilităţii publice a Statului.

Invităm prin aceasta toate Sindicatele Agricole din Moldova, Cooperativele, Obştiile Federalele Săteşti, Băncile Populare şi în general pe toţi producătorii, să se prezinte la această licitaţie, oferind cantităţile cari le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii şi mijlocitorii.

Serviciul Intendenţei Corp. 4. Arm.
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 26311 1919 Octombrie 4

INŞTIINŢARE

Se vinde prin LICITAŢIE publică în pretorial Tribunalului Iaşi, Secţia II-a în ziua de 15 Octombrie 1919 via D-lui Anton Pătrăşcanu situată în Comuna Tomeşti Jud. Iaşi întindere 40 Ha. din care 29 ha. în pe rod, 6 ha. fânat, pădure 4 ha. livadă cu 4000 pomi calităţi alese 4 parcele teren în tindere 12 ha. arătura şi fânaţ cu casă şi edificii şi descopăr un loc de vie situat în Corunt, aproximativ 7 ha cu casă. (Dos. No. 41 | 915.

S'a furat

un cal murg, deschis, ţintat în frunte, coada şi cosma grii. Cine îl va descoperi şi îl va semnala sau îl va aduce subsemnatului, va primi o bună recompensă

GHEOGHE NASTASE
Str. Şapte Oameni No. 6 Desp. V-a

Loc de vânzare în strada Sărărie. A se adresa Domnei GHEORGHIAN Cuza-Vodă 40 Iaşi.

✻ *Mişcarea comercianţilor.* — La stăruinţa Camerei de Comerţ şi sub impulsul mişcărei comercianţilor din Iaşi, o mare întrunire s'a ţinut la Camera de Comerţ din Bucureşti cu delegaţi ai tuturor Camerilor din provincie.

La interesantele dezbateri au luat parte şi reprezintanţi ai comerţului ieşan, elaborîndu-se ideia ca scumpetea vieţii să fie paralizată la rădăcină prin colaborarea comercianţilor cu publicul consumator.

S'a vorbit în contra decretelor-legi cari restring libertatea comerţului şi s'a votat următoarea moţiune:

„Astăzi 9 Octombrie, organizaţiile negustoreşti şi industriale din întreaga ţară, prin delegaţii lor, prezinte fiind şi preşedintele Camerei de Comerţ din Iaşi, ascultînd justele doleanţe ale negustorilor, propun ca o delegaţie să se prezinte d-lui ministru de comerţ şi să i expună starea precară prin care trece comerţul ţărei. Se va cere abrogarea decretelor legi în vigoare spre a se vedea rezultatele. Iar dacă şi de astă-dată protestarea noastră va fi surdă se va cere audienţă la M. S. Regele şi în urmă se va aviza dacă nu e cazul ca toate camerile de comerţ din ţară să demisioneze, întru-cît la facerea decretelor-legi nu au fost consultate şi aşa cum au fost elaborate decretele nu pot fi aplicate".

O delegaţie a comercianţilor s'a prezintat apoi d-lui ministru al comerţului şi industriei care a recunoscut defectele actualelor decrete-legi şi a promis că va lua măsuri.

✻ In şedinţa ce se va ţine Mercuri 15 Oct. ora 5 p. m. în localul liceului naţional. Asociaţia corpului didactic din localitate va discuta între altele chestiunea orariului de jumătate de zi.

Au fost invitaţi la această şedinţă şi d-nii inspectori Haliţa şi Sachelarescu.

✻ Comitetul „Frăţiei Moldovei", a hotărât reînceperea şedinţelor publice. Ele vor avea loc în fie ce Duminică în aula Universităţei şedinţele Comitetelor vor avea loc în fie care Mercuri.

✻ D. consilier Gorges, delegat ca prefect de judeţ, s'a prezintat azi la prefectură. D-sa primind pe funcţionari, i-a rugat să-i dea tot concursul şi să continue a lucra cu devotament.

✻ *O declaraţie a d lui Mârzescu.* In cerc intim de G. G. Mârzescu a declarat că nimic din ceia ce se întâmplă acum în politica internă românească nu constitue ceva neprevăzut.

Abstinenţa opoziţiei de la alegerile generale era un fapt cu care a contat partidul liberal când şi-a fixat actuala linie de conduită. Oricîte neajunsuri ar izvori pentru regulata fiinţare a viitoarei Constituante din faptul abţinerei de astăzi a opoziţiei, întrunirea parlamentului va fi însă folositoare rezolvirei problemelor externe.

D. Mîrzescu este convins de triumful politicei adoptată de d. Brătianu faţă de conferinţa de la Paris şi toate ultimele întîmplări precum şi toate ultimele informaţii venite din străinătate concură în a asigura reuşita acestei politice.

✻ Ministerul Instrucţiunii admiţând examen de corigenţă elevilor de clasa VII şi VIII pregătiţi în particular, cari au dat examen la liceul Internat, părinţii roagă călduros căiduros pe Dl. Preşedinte al comisiunii (Dl. G. Manoliu, directorul liceului Internat) spre a le da situaţia, deoarece nici până azi nu ştiu la ce obiecte sunt corigenţi fii lor, spre a se putea pregăti din vreme.

✻ Conform telegramei No 360 a Direcţiei Şcolilor Militare toţi elevii de la Liceele Militare Iaşi, Craiova şi Mănăstirea Dealului se vor prezinta la şcoale pe data de 15 Oct. când încep cursurile, iar cei de la Liceele Militare Chişinău şi Trg. Mureş la 29 Oct 1919. Elevii se vor prezenta cu 24 ore înainte de plecare la Comenduire pentru a li se da foae de drum, toţi vor pleca odată în direcţiile destinate

Cei ce vor veni mai târziu vor fi expuşi a pişti trenul.

✻ Se aduce la cunoştinţa văduvilor de Război, Invalizilor şi urmaşilor rămaşi de pe urma celori dispăruţi din Campania 1916 | 18 ca titlurile de pensie şi de ajutor eliberat de Ministerul de Război şi Certificatele de folosinţă de trai eliberat de Cercul de Recrutare să fie păstrate cu mare grijă, pentru că în cazul de perderea cu greu se obţine un altul şi aceasta după multă greutăţi şi cheltueli pentru publicarea la Monitorul Oficial.

✻ Cu începere de la 15 a lunei, orele de Cancelarie la Prefectura de Judeţ, vor fi de la ora 12 din zi până la 6 seara.

✻ Eri a avut loc ultimul examen la şcoala de telegrafie din localitate Au fost 120 de Candidaţi. Cei mai mulţi au dovedit cunoştinţe serioase. Comisiunea era compusă din d-nii Osman, inspectorul regiunei, şi ca preşedinte şi ca membru d Motoc, inspector Petrescu şi Gh. Gerabet, ofiţeri superiori.

După indicaţiile direcţiei generalii, şcoala va continua a funcţiona în Iaşi.

✻ LIGA CONSUMATORILOR face cunoscut programul săptămânei de la 13 până la 18 Oct inclusiv. Toate şedinţele se ţin la Primărie la ora 5, afară de Joi când se ţine la Camera de Comerţ tot la 5. Luni sunt invitaţi patronii bărbieri şi acei cari ţin spălătorie şi că cătorie, împreună cu d. Bucho ser. Marţi d-nii Luca Niculescu şi Nacht depositarul de drojdie de bere împreună cu delegaţii agrozăştilor de stofe, pânzărie, etc Mercuri delegaţia de la băcănie şi acei cari vând aperitive şi gustări; tot atunci vor veni cooperativele şi societăţile de consum pe acţiuni, ca Traianul, etc. Joi la Camera de Comerţ cro torii cari s'au prezintat Joia trecută şi alţii, precum şi d-nii Caudu directorul şcoalei de croitorie a Statului cu maeştrii Donath şi Cojocaru Vineri morarii şi pitarii. Sâmbătă la ora 10 sarsavegii, fructierii şi brânzarii spre a se decide asupra preţurilor de piaţă din săptămâna viitoare. La ora 5 sunt chemaţi patronii cârciumari

✻ La şcoala Gh. Asachi, a avut loc adunarea generală pentru constituirea comitetului şcolar definitiv. Şedinţa a fost presidată de d. A B. Brandis preşedinte de onoare, asistat de Părintele Andriescu ca secretar.

Au rostit cuvântări cu privire la şcoală şi la activitatea comitetului, d-nii V Agapi Principal Albert Ghica, Părintele Ţincoca şi d A. B, Brandis.

S'a procedat apoi la completarea comitetului pe lângă d-nu V. Agapi, directorul şcoalei, Manciu delegatul comunei şi Părintele Ţincoca, delegatul preoţilor.

Au fost aleşi d-nii Albert Ghica, Lassăr Iosef, Streit şi Gh. Velea. Comitetul s'a constituit sub preşedinţia d-lui Albert Ghica, care s'a înscris cu o subscripţie anuală de 300 lei.

✻ La liceul Naţional sau înscris 51 elevi, astfe repartizaţi; mosaici

In clasa I	69	elevi din cari		17
„ „ II	60	„ „	„	14
„ „ III	49	„ „	„	9
„ „ IV	51	„ „	„	12
„ „ VR	52	„ „	„	19
„ „ VM	49	„ „	„	25
„ „ VIR	37	„ „	„	17
„ „ VIM	41	„ „	„	12
„ „ VIIR	39	„ „	„	14
„ „ VIIM	39	„ „	„	24
„ „ VIIIR	18	„ „	„	9
„ „ VIIIM	19	„ „	„	10

In total 336 creştini şi 182 evrei.

✻ Se studiază actualmente chestiunea reînfiinţărei navigaţiei pe Prut în vederea transitului cerealelor.

✻ Eri 12 Octombre au fost înscrişi la liceul Naţional în toate clasele 38 elevi în locurile rămase neocupate de cei absenţi.

Lista acestor elevi s'a afişat la poarta liceului,

Unii din elevii notaţi la avis, vor contribui la facerea de bănci.

✻ Ei au fost desgropate şi transportate la Bucureşti rămăşiţele pământeşti ale regretatei Ana Paraschivescu.

✻ Eri la orele 7, factorul poştal G. Macovei, pe când distribuia poşta, a căzut jos, încetind subit din viaţă. S'a constatat că suferea de batale de inimă.

✻ Direcţia generală a teatrelor, a invitat Prefectura de poliţie, ca în conformitate cu articolul 48 din legea teatralui să înainteze comisiei de impunerea la timbrul teatral, lista sălilor de spectacole şi felul de spectacole se se dau.

✻ In urma unei certe, din cauza unei femei, invalidul Petru Ionescu, din str. Toma Cosma 37, a fost înjunghiat în pieptul de către invalidul Constantin Dimitrescu.

Petru Ionescu a fost internat în spital în stare gravă.

Criminalul, care dispăruse a fost prins aseară de către comisia despărţirei I-a.

✻ La representaţia de astă seară a piesei „ŢEZEIT în ŢESPREIT" de Schalom Alechem la teatrul „Elisabeta" Dl. A. Wentzeu-Pucas va delecta publicul cu frumoase couplete originale.

✻ In strada Ţicăui de Sus, a izbucnit eri un incendiu la imobilul No. 16 Focul a fost curând localizat de vecini.

✻ Simbătă Curtea cu juri a condamnat pe locuitorul Dimitrie a Dimitroei, la 7 ani muncă silnică, pentru lovituri cauzătoare de moarte.

✻ Dl. D. Herşcovici va continua ciclul de conferinţe asupra „Istoriei Evreilor" Marţi 14 Oct ora 8 jum. seara în sala şcoalei „Cultura".

Subiectul: Epoca strălucirii profeţiei".

Stiri Telegrafice

Rechiziţiile făcute de romini în Ungaria

— O comisiune de inventariere —

PARIS.—Consiliul suprem interaliat a hotărât Vineri trimiterea la Budapesta a unei comisiuni interaliate, în sânul căreia să intre şi un delegat roman, care comisiune va avea însărcinarea de a face inventarul obiectelor rechiziţionate de trupele româneşti de ocupaţie.

Deciziile Consiliului suprem

LION.—Simbătă dimineaţă s'au luat următoarele hotărîri de către Consiliul suprem:

1) Infiinţarea unei comisiuni internaţionale cu sediul în Berlin care să exercite controlul asupra prizonierilor ruşi în Germania.

2) Infiinţarea unei comisiuni interaliate de control în Austria care să vegheze la executarea măsurilor militare conform tratatului din St. Germain.

3) S'a adoptat în principiu cererile Amiralului Colceack şi a lui Denickin cari pretind tot materialul de război luat de germani în timpul războiului. Cu aplicarea acestei măsuri va fi însărcinată comisia de control interaliată din Germania.

4) S'a trimis spre examinare unui comitet de redacţie a unui comitet de redacţie o propunere a d-lui Scialoja, delegat italian, cerînd inserţia în tratatul de pace ce va fi prezentat Ungariei, a unui articol care să stabilească renunţarea Ungariei, în favoarea Italiei, la toate drepturile şi titlurile acestei ţări asupra vechilor teritorii din Austro-Ungaria, cari teritorii au fost deferite Italiei prin tratatul dela Saint-Germain.

Operaţiunile lui Denikin

PARIS.— Armatele Denikiniste îşi continuă cu succes ofensiva, ocupând numeroase localităţi în Guberniile Voroneţ, Batto şi Podolca.

Riga ocupată

LION. — Se comunică faptul că armatele Generalului von der Goltz a ocupat portul din Marea Baltica, Riga.

ANUL XV-ea No. 3750

25 BANI NUMARUL

JOI 16 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . 50 LEI
ŞASE LUNI . . . 30 „
TREI LUNI . . . 20 „
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 22.
TELEFON No. 329

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 22 — —
Consecinţă exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

IMPRESII DIN BASARABIA

Mânăstirea Gârbovăţ

Dela Teleneşti, călătorim la mînăstirea Gîrbovăţ, în codrii Orheiului. Trecem printr'un sat mare şi frumos de răzeşi, cari se chiamă Oginești,—şi străbatem codrii mereu suind şi coborînd pripoare de munte. E o regiune frământată şi sălbatică în această parte a Orheiului. E o rămăşiţă din vechiul codru al cronicei, cu stîncoase poteci de zimbri, cu pîraie tainice ieşite din castori. E sălaşul acelor Codreni cari săreau cei dintîi pe cai sirepi la năvala Tătarilor şi cari se ridicau de multe ori cu sabia împotriva împilărilor Domniei... Şi astăzi încă îl găsim măreţ şi întunecat. Din loc în loc, în vechile poeni, sunt întemeiate livezi mari şi vii. Zărim fumuri dela o cosmă ori de la o prisacă. Si de multe ori, de pe un ţanc, privim în rîpe adînci şi într'o zare nesfîrşită câte care alearga, în valuri incremenite, pădurea ce pare fără hotar.

Către amiază, intrăm în curata gospodărie de la Gîrbovăţ. Mînăstire, chilii, acareturi, toate sunt acoperite cu tablă verde. E coloarea pravoslavnică, pe care o întîlnim pretutindeni la aşezările mînăstireşti. Chiliile aşezate roată în jurul bisericei parcă dorm tăcute în soarele de Iulie. Abia găsim undeva un obraz bărbos, cu plete şi comanac, care ne dă deslușiri asupra stăreţiei. Din ograda goală şi netedă, pietruită şi împresurată de clădiri nalte trecem prin cotite cotloane, ni se deschid uşi ferecate ca de cetate, şi deodata intrăm într'un cerdac larg şi umbros. care dă asupra unei livezi... Lîngă un loc aspru şi gol, ca prin farmec s'a deschis o încântătoare priveliște pe care o contemplăm din jilţuri, Vin adieri de pe flori, se aude murmurul prisăcii, ale cărei căsuţe stau rînduite supt meri...

Ca pretutindeni în Moldova, mînăstirile sunt locuri de dezmierdare şi tihnă; sunt „staţiunile climaterice“ ale vechilor boeri veliţi. Mînăstirea se inalţă numai într'un loc pe care Dumnezeu, între toate, l'a împărtăşit cu harurile frumuseţii...

Gîrbovăţul nu are numai livezi, ci şi vii întinse. De asta ne încredinţăm numai decît, cînd părintele econom, care ne primeşte în lipsa starețului, ne pune dinainte, pe masă, cu un zîmbet de dragoste şi frăţie, o garafă de vin chilimbariu.

O sticlă de vin aduce şi puţintel sfat. Şi aflăm în curînd, între altele veşti despre lanul de grîu al sfintei mînăstiri. despre un iaz, despre alte livezi...

— Suntem acuma cam strâmtoraţi, se tânguie cu blândeţe părintele econom, legea nouă ne-a răpit o parte din moşie, şi a rămas să ne hrănim pe ce avem aproape o sută de suflete...

Despre întemeierea chinoviei, părintele econom nu prea ştie: el are rânduială cămărilor şi pivniţei, şi se grăbeşte să ne mai aducă o sticlă de vin; dar despre sfânta mănăstire nu are cunoştinţă în care leat a fost zidită. A aflat cum că ar fi întemeiat-o, acu două sute şi ceva de ani, nişte călugări isgoniţi, de *uniaţi* din Podolia.

— Dar cine au fost nu putem şti...

—Nu se află pisanie veche? întreb eu.

—Nu se află. Au fărmat-o Ruşii când au dres biserica,.. Mănăstirea asta a noastră a fost de trei ori pradată, stricata şi arsă de Turci şi de Tatari. Asta pot să vă spun. Incă de mult, de-o sută şi mai bine de ani a fost adusă aicea cu frumoasa slujba, dela Moscova, icoana Maicii-Domnului...Şi de câteori au aprins păgânii biserica, au ars toate, numai cât pe Maica-Domnului o găseau părinţii cu faţa în jos, în cenuşă... Şi de-atuncea, după aceste minuni, a prins a veni norodul să se închine, să ceară un gând bun, ori să se tămăduiască de-o boală... D'acuma nu-i aici.

— Cine? întrebă tovarăşul meu mazil:

—Maica-Domnului. Acuma umblă prin ţară. O cer oamenii,—şapoi o duc părinţii prin sate. Cînd se'ntoarce, aduce mănăstirii de multă mire: pînzeturi, scorţuri şi carboave... La dînsa-i nădejdea noastră... Iaca, dacă poftiţi, mergeţi şi vedeţi biserica de vară, şi cea de iarnă, pe urmă grădina şi prisaca, şi gospodăria. Toate-s aşezate din mila Ei. Pe urmă, dacă nu vă supăraţi, veniţi să gustaţi ceva şi să mai luăm un păhărel de vin...

Cercetăm frumoasa şi rânduita gospodărie, în tovărăşia fratelui Ion un flăcău din Bucovina, nalt şi senin, bun cărturar, dezgustat de timpuriu de desertăciunile lumii. El ne coboară în grepniţa unde sunt înmormîntaţi stareţi vechi, ne arată cărţile din strane, bătrîne şi frumoase tipărituri din teascurile mănăstirei Neamţu, şi ne dă, cu un zîmbet blajin, lămuriri pe care nu i le-am cerut:

—Monahii de-aici sunt mai toţi Moldoveni. Cum au venit soldaţii de peste Prut dincoace, ei au scos cărţile cele vechi şi au zvîrlit bucoavnele muscăleşti. Mănăstirile, aiei, au fost pînă azi necunoscute cetăţui ale Moldovei. Carte moldovenească numai în ele se învaţă...

Părintele econom ne caută grăbit, nè găseşte...

—Aţi văzut? aţi cercetat? tare bine! foarte bine! Dacă nu vă supăraţi, să veniţi să mai luăm un păhărel de vin...

Ne chiamă cu dragoste, pe cînd fratele Ion. smerit şi umilit, îşi ridică numai o clipă pleoapele spre noi, c'un fulger de zîmbet şi de inteligenţă...

M. Sadoveanu

INSEMNARI

Răzbunarea temniţei

Societatea modernă este un angrenaj savant de combinaţii financiare, organizări economice industriale, melodrame politice. Ea este calculată, rece, nemilosă până la infamie şi temerară pînă la geniu

Societatea burgheză nu cunoaşte realmente decât luxul material. El variază în formă după modă, dar în fond este etern şi strălucind în contrastul mizeriilor de foburguri şi sate Luxul intelectual este numai o modă formală, tolerată cât nu costă scump şi nu-i obraznică, şi este asservită la interesul fiziologic al stomahului individual şi social.

Aşa face burghezia literatură, ştiinţă, artă!

Societatea românească face eforturi şi aşadă ca să ajungă la înălţimea marei mocirle de capitalism burghez occidental. Şi într'un asemenea dans de argint, fier, cărbuni şi bumbac, un moşneag bizar a vrut să împrăştie peste holdele stele din cer şi senin de vară în heleşteele naturei.

Astfel Ion Slavici a pornit cu condeiul să sfredelească stânca ignoranţei moldo-valahe, în loc să mânuiască o cazma de lovituri cu coadă financiară şi liberală.

Dar se vede că ciudatul condei a fost fermecat, fiindcă Slavici a tăiat drum larg în stâncă, a înfrumuseţat o limbă şi a deschis un orizont vast minţilor de sarmaţi aninate pe laturile Carpaţilor. In schimb moşneagul a poposit într'o temniţă deschisă bine-voitor de indisposiţia statului român.

Şi Slavici s'a odihnit abătut pe rogojina naţională. Dar printre gratiile de fier şi crăpăturile mucede ale zidurilor, au străbătut inspirat şi lin rasedulci de lună şi o hi îngândurati de pe câmpie. Şi Slavici a grăit tainic cu natura, a reînviat condeiul fermecat şi a compus pentru judecătorii, santinele, conaţionali, pentru limba strămoşească şi pentru posteritate.

Când rândurile lui Slavici vor vorbi peste ani copiilor ţărei, unde veţi fi voi, judecători şi paznici ai temniţelor?

Lumina spiritului străluceşte şi în noroiul societăţii mizerabile. Şi spiritul are în sine germenul vegetal. Dascălul Slavici, şi surprinzătorul Arghezi şi toţi ceilalţi muncitori cu semnul frământă durerile pentru izbăvirea noastră, umbre zburătoare peste supravieţuirea unei barbarii intărziate.

Capitalismul burghez va muri, dar o lume nouă va străluci în spirit şi pentru aceasta, cu Slavici şi Arghezi, îşi răzbună temniţa...

Renovatus

Câteva NOTE

Bărbierii au fost convocaţi şi ei la o şedinţa a comitetului Ligei Consumatorilor.

In prezenţa celor ce se propuneau şi care erau considerate de breslaşii pomenţi cu preţuri prea din este afară de scăsute, aceştia au exclamat:

— *„Cum? Noi bărbieri şi D-voastre să ne radeţi?“*

•

De când şi-a întins Liga consumatorilor activitatea aproape nu se mai găseşte nimic de consumat.. de cât doar discursurile celor de la Liga.

•

Abia eliberaţi, complicii lui Pietreanu au fost din nou depşi.

Şi doar nu s'au jucat cu focul ci au avut afaceri cu pietre...scumpe.

•

Prin depunerea d-lui Anastasiade se dovedeşte că a venit şi rândul oamenilor mari.

Directorul magărei este într'adevăr de o mărime neobicinuită.

Blazny

VIAŢA POLITICA

Nu se evacuiază Buda-Pesta

— Tendinţi monarhiste mărturisite ... — Solicitaţi de duşmanii de odineoară —

După atâtea şi atâtea versiuni contradictorii cu privire la prezenţa trupelor noastre în Buda-Pesta avem în sfârşit o precizare, şi în ce priveşte faptele în sine şi în ce priveşte explicaţia lor.

Ast-fel este astăzi stabilit că la un moment dat trupele noastre începuseră evacuarea Aceasta în ziua de 7 Octombrie. Puţin după aceia a sosit ordinul de contramandare şi ast-fel ocupaţiunea noastră continuă să dăinuiască.

•

Asupra causelor care au determinat contramandarea evacuarei se anunţă următoarele:

In primul loc tendinţa conducătorilor armatei moghiare de a reîntrona regalitatea în persoana fostului împărat şi rege Carol.

In al doilea loc lipsa de garanţie că plecarea trupelor româneşti n'ar insemna reîntronarea bolşevismului sau a anarhiei albe.

Fapte precise petrecute au format convingerea aliaţilor că este absolut necesar ca ocupaţia noastră să mai dăinuiască şi în acest scop, s'au făcut intervenţiuni pe lângă guvernul nostru pentru a dispune ca trupele noastre să continuă a menţine ordinea la Buda-Pesta şi în Ungaria

•

Dar nu numai consideraţiunele de mai sus au prevalat la această măsură ci voinţa expresa a poporului ungur însă-şi în frunte cu partidul socialist maghiar.

Teama de reactiunea albă şi de teroare ce s'ar putea deslănţui a făcut ca ocupaţiunea noastre să fie preferată şi considerată ca o adevărata bine-facere.

Situaţia financiară extrem de critică

— Deficite enorme şi fără sfârşit —

Ziarele au publicat dăunăzi comunicarea oficială a situaţiei noastre financiare, care indica faptul, că în timp de patru luni ale anului curent, am avut un deficit, care depăşeşte cu mult suma de un miliard.

Comunicarea în chestiune a trecut necomentată de presă, deşi, după părerea noastră, ea constituie un fapt de cea mai mare importanţă şi care depăşeşte multe din chestiunile de politică lăuntrică, care pasionează taberile actualmente în luptă.

Ast-fel dar, într'un singur an, un deficit de mai bine de patru miliarde—într'un an în care, deşi nu avem încă pace, nu mai suntem în războiu efectiv. Constatare terbilă, cu atât mai grozavă cu cât e imposibil de intrevăzut cât va mai dăinui actualasare de lucruri.

De sigur multe greutăţi ne mai stau în cale, atât pentru transarea diferendelor din afară, cât şi pentru intocmirea definitivă a aşezămintelor ce ni vor fi la baza României de mâine. Nici una din aceste dificultăţi însă nu egalează terribila problemă financiară.

Primul guvern, primul ministru de finanţe care va avea de rezolvit aceasta problemă şi va avea de în cercat întocmirea unui budget, va cunoaşte durerile cari vor depăşi până şi durerile războiului teribil, care ne-a adus România-Mare.

Campania electorală din Franţa

— La ajunul retragerei Tigrului —

Cu privire la campania electorală din Franţa şi situaţia d-lui Clemenceau, se anunţă:

Campania electorală s'a deschis aşa zicând şi timp de trei luni de zile opinia franceză nu se va ocupa de cât de alegerile legislative, muncipale, ale consiliilor generale, în fine de alegerile senatoriale pentru a se termina prin alegerea preşedintelui republicei, care va avea loc în ziua de 3 Februarie.

Dela 16 Noembre până la 11 Ianuarie alegătorii vor defila înaintea urnelor în toate Duminicile. Augurii cei mai cunoscuţi nu pot să prevadă care va fi resultatul alegerilor pentru Cameră, alegerile cele mai importante din punctul de vedere al politicei interne şi externe pe care o va urma Franţa în anii viitori.

Hotărârea afirmată de d. Clemenceau de a se retrage după alegeri, nu va avea pe alegători să lasă uşor din incertitudinea în cari se găsesc.

D. Clemenceau a refuzat să răspundă la o interpelare asupra politicei generale a guvernului, ceea ce ar fi permis Tigrului să expue programul guvernului de mâine. După ce Camera va fi închisă, Preşedintele Consiliului va pronunţa un discurs-program la comitetul republican al Comerţului şi industriei, cunoscut sub numele de Comitet mascavad. Acest discurs va fi un fel de Testament politic al Tigrului, care va lăsa urmaşilor săi sarcini de a-l împlini.

D. Clemenceau are intenţia de a păstra puterea în primele zile ale anului viitor şi a se duce în Egipt. Dacă ar fi ascultat sfaturile doctorilor şi ale familiei s'ar fi retras acum câteva săptămâni. Iasă primul ministru a vrut să-şi împlinească datoria până la sfârşit.

Informaţii

Ce'e ce se petrec în legătură cu telefonul Iaşi Bucureşti depăşeşte orice limită permisă.

Cu toate promisiunile formal date şi cu toate intervenţii e făcute Iaşul continuă a fi izolat de orice comunicare telefonică cu Bucureşti.

Ceea ce este îngăduit Vasluiului şi Bacăului nu se permite capitalei Moldovei.

Telefonul de fapt există dar nu este pus la dispoziţia publicului. De ce? Nimănui nu poate precepe şi de aceia nu ne rămâne de cât să ridicăm protestarea noastră, alăturea cu a tuturor celorlalţi lovţi prin dispoziţia în chestiune.

FRAUDELE DELA GARA.— Tribunalul secţia a treia s'a ocupat eri, de confirmarea mandatelor de arestare, lansate de d. judecător de instrucţie Ieşanu, în potriva d-lor Anastasiade, director de serviciu, Elefterescu, Zelda Hora şi Swartz, inculpaţi în fraudele de la căile ferate.

In ceea ce priveşte fapta d-lui Anastasiade ea a fost calificată de mituire. Cu privire la ceilalţi trei, judecătorul de instrucţie a modificat prima calificare, dîndu'i de astă dată denumirea de trafic de influenţă.

D. procuror Lambrino a cerut confirmarea mandatelor de arestare.

Apărarea a fost representată prin d-nii P. Sion, Rang şi Gheorghiade.

Avocaţii au susţinut că nefiind nici o dovadă, ci numai presumţiuni nu se poate răpi libertatea unui om de valoarea d-lui Anastasiade care nici nu va dispare şi nici nu va distruge dovezile instrucţiunei.

In ceea ce priveşte pe ceilaţi trei apărarea şi-a exprimat mirarea că in clipa in care infirmarea mandatelor de către tribunal a rămas definitivă, ei au fost din nou arestaţi pe altă calificare a faptului, ceea ce dovedeşte lipsa unei baze serioase a acuzărei.

Tribunalul se va pronunţa azi.

In eventualitatea unei alte formaţiuni ministeriale, se discută la Bucureşti posibilitatea numirei D-lui Mihai Codreanu ca director general al teatrelor.

Zilele acestea va apare un nou decret prin care se modifică vechiul decret-lege relativ la combaterea speculei.

Prin noul decret se majorează pedepsele.

Marele cartier general a dispus arestarea pentru înţelegere cu inamicul, a lui V. Moldovanu, cunoscut în timpul neutralităţii sub numele de V. Brumaru şi intemeietor al turbulentei „Garda Demnităţei Naţionale“ (G. D. N)

Mari sunt misterele naţionalismului cu manifestări huliganice de stradă!

Congresul socialist, care se ţine la Bucureşti n'are în sînul lui nici un reprezintant al Basarabiei.

Preşedintele congresului d. Al. Oprescu, a explicat aceasta prin faptul că în Basarabia „reacţiunea este de o sălbătăcie nemaipomenită. Este o grozăvie ceia ce îndură poporul muncitor în ţinutul de peste Prut“.

Dl. Gh. Cristescu a citit o moţiune de protestare împotriva regimului din Basarabia.

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că Primăria posedînd un număr de aproximativ 35 mii saci goi va ţine licitaţie cu oferte închise în ziua de 20 Octombrie orele 9 a. m.

Sacii se pot vedea în fiecare zi la Dep. Bucşinescu.

Firma HEINRICH STEIN

Strada CUZA-VODA 69 anunță onor sa clientelă c'a înființat un atelier special pentru reformarea pălăriilor vechi de fetru pluș și CATIFEA, efectuând și orice forme din materialul clientului pe modele cele mai moderne, de asemenea curăță și transformă PALARII BARBATESTI.

Atelierul este condus de un maistru specialist în această fabricațiune

Sala Cinema SIDOLI

Compania de Reviste de la Teatrul „Cărăbuș" din București
— Direcția C. TANASE —

Vineri 17 Oct. PISICA PE OREZ
Sîmbătă 18 Oct. SISTEM KLAITON
Duminică (Mat.) PISICA PE OREZ
Duminică (seara) SISTEM KLAITON
— Balet extra ordinar —

CORPUL 4 ARMATA
Serviciul Intendenței

PUBLICAȚIUNE

Corpul 4 Armată, având nevoe pentru iarnă de 23700 căciuli și 11800 cojocele, necesare trupelor din comandament, va ține licitație publică cu oferte închise în ziua de 22 Octombrie st. n. 1919 ora 10 dim. în birourile Serv. Intendenței C. 4 Arm, (localul Cercului Militar Iași).

In aceiaș zi se va ține licitație la Divizia S P. A. CERNAUȚI la Divizia 8-a P. S. BOTOȘANI, la Divizia 7-a P. S. ROMAN, la Divizia 14 BACAU și la Comandamentele de garnizoană din Piatra N. FALTICENI, DOROHOI, VASLUI HUȘI.

Odată cu oferta se va depune garanția de 10% din valoarea ofertei, în recipisa Casei de Depuneri sau Ad-ții financiare.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea comp. publice a statului.

Supra oferte sau oferte posterioare licitației se consideră ca neavenite.

Caetul de sarcini, cuprinzînd condițiunile technice și modul de predare se poate vedea în ori ce zi de lucru la Serviciul Intendenței C. 4. Arm. Iași și la Comandamentele arătate mai sus pentru celelalte garnizoane.

Șeful Serviciul Intend. C. 4 A.
Intend. Colonel COSTINESCU

Funcționar versat în lucrările contabilității, dispunând de ațe va de libere ce ai se oferă D-lor Comercianți pentru ținerea registrelor A răspunde sub «FUNCȚIONAR DE BANCI» la Agenția de Publicitate Iași Str. Mărăcine 25

Carton asfaltat 1|10 metri
Becuri electrice diverite voltaje se vînd cu prețuri reduse la DEPOZITUL FOTOGRAFIC ZAHARIA WEISS Iași Piața Unirei.

De vânzare imobilul din str. sf. Andrei 10 arend 7 camere curte grădină atenanse, apă lumină etc. A se adresa la proprietar.

„MUNCA"

— INGINER C. STROJA —

a adus un mare transport de geamuri toate dimensiunile și le-a pus în vânzare la BANCA IAȘILOR (în curte) en gros și en detail.

Se pun geamuri la domiciliu și mai urgent, aducîndu-se ramele respective la depozit, unde se sfiă un atelier special.

Atelierul de Turnătorie de Metal
ȘI
Strungărie Mecanică

Recomandă D-lor proprietari de Automobile, Industriași și Agricultori, specialitatea sa în turnătoria de alamă și bronz și STRUNGARIE DE PRECIZIE
Primește orice reparație de automobile garantând o executare constă cu casă.
Fabrica garnituri de alamă de tot felul pentru uși și ferești, piniițe, sfeșnice și candelabre pentru biserici etc.
Atelier special pentru nichelat, alămit și argintat pri galvanoplastie.
FRAȚII DAVIDOIV I Șos. Moara de fete
Atelier Galvanoplastic Str Toma Cozma 78

Odae mobilată

eventual pensiune, caută Domnișoară în familie onorabilă.
A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu str. Mărăcine 25 sub „Domnișoară".

Valul de sânge din Ukraina

—Îngrozitoare pogromuri antisemite.—Incendii violuri și asasinate.—Sălbătăciile din trenuri.

Știrile cari sosesc cu întîrziere din Ukraina aduc tablouri îngrozitoare asupra stărei de lucruri introdusă de Denikin, odată cu reinstalarea regimului țarist în teritoriile ocupate.

După sălbătăciile armatelor lui Petliura, se dezlănțue acum pogromurile huliganilor lui Denikin care inundă Ukraina cu o adevărată bae de sînge.

Măcelărirea evreilor este inspăimîntătoare. In special la Kharkov, Ekaterinoslav și Krementșaug grozăviile au întrecut orice închipuire.

Cartierele evreești sunt incendiate, oamenii asasinați în massă, fetele violate. Prin trenuri, goana după evrei întrece culmea sălbătăciei. Ei sunt jefuiți, maltratați și apoi aruncați pe linie.

Aceste crime sunt confirmate și de presa denikinistă. Astfel ziarul „Slowo" din Tiflis scrie că: „excesele contra evreilor, comise la Kharkov și Ecaterineslav, pun o pată pe întreaga operă a forțelor din sudul Rusiei".

Presa democrată franceză apelează la guvernele occidentale pentru a opri asemenea crime cari înjosesc veacul și numele de om.

Consiliul județean s'a întrunit azi, sub președinția d-lui Al. Velciu. Asistă d. Gorges, Prefect de județ.

Consiliul aprobă rectificarea budgetului și împrumutul de 100.000 lei acordat de stat, pentru sporul la salariu funcționarilor din comunele rurale.

Domnii ziariști sunt înștiințați ca pentru ori-ce informațiuni, le stă la dispoziție în fie care zi de lucru de la orele 3 jum. pînă la 4 jum. p. m. în localul sindicatului din str. Cuza Vodă No. 52 (Casa Jurist) Dl. *G. C. Stamatopol*, membru în Consiliul de Administrație.

„Școala Superioară de Arte și Meserii din localitate roagă pe părinții elevilor și persoanele care se interesează de școală, să ia parte Duminică 19 Octombri ora 10 a. m. la adunarea Generală dela acea școală pentru a alege trei persoane străine de școală ca membri în comitetul scolar.

O bandă de spărgători.—In urma unor indicii sigure, siguranța locală a însărcinat pe comisarul Gh Danlja cu o descoperire importantă.

D. Danlja, ajutat de cei mai buni agenți de siguranță și de jandarmi, a reușit să aresteze în străzile Brăduș 46 și Trei Ca ici 1 pe următorii: Vasile Mihăescu zis Aurel Trifănescu Gh. Dimitriu zis Andriovici, Vasile Popescu zis Ciapara și Const. Santea toți evadați din închisoarea militară Galata.

Din cercetările făcute s'a stabilit că acăștia, împreună cu 14 complici, au comis numeroase furturi prin efracție în Iași, Dorohoi și R. Sărat.

Furturile cele mai principale au fost comise în localitate la d-nii Soare Preoliță str. Sărată 6, Leon Eșteim str Sfi Lazăr 41, S Ștern str. Palat 4, Uger Grinștein str Mincu 2, M. Feldman str Sf Lazăr 72. La aceștia s'a furat bani, bijuterii, haine etc.

La R. Sarat au comis un furt la un colonel, iar în Dorohoi au atentat la viața unui fiu al preotului Sandovici.

Din toamna anului 1918 și pînă în primavara acestui an, periculoasă bandă a comis 37 tîlhării la drumul mare, între care și cunoscutul atac contra d-lor S Ștern și Barber pe drumul Păcurari-Cucuteni.

Cei patru bandiți arestați au fost depuși la penitenciarul local. Cercetările continuă.

Duminică are loc adunarea generală, pentru constituirea comitetului scolar al Liceului Național.

Intrunirea va avea loc, la ora 10 dimineață, în amfiteatrul liceului.

Sunt invitați părinții elevilor și prietenii instituției.

O ACTIVITATE ȘCOLARA. — D-na Zoe Mărăescu, Președinta societății „Reuniunei Femeilor Române" și d-na Gavrilescu, directoarea școalei plecă mâine la Sibiu, răspunzând invitațiunei Consiliului Dirigent, de a da concursul lor pentru cererea și organizarea școalelor profesionale din Ardeal.

Prima școală se va înființa de către societatea Doamnelor din Iași care vor da și fondul necesar.

La Sibiu d-nele Mărăescu și Gavrilescu vor avea o întrevedere cu d. Maniu, după care vor participa la o conferință, la care se adună toate doamnele distinse din Ardeal, pentru constituirea lor în societate, după chipul celei din Iași.

De la Sibiu, doamnele Mărăescu și Gavrilescu, se vor duce la Blaj, răspunzând invitațiunei Mitropolitului din Blaj, care dorește deseminea ca o școală profesională să se înființeze pe acolo.

De altfel dorința ardelenilor este ca școalele să se înființeze, după modelul celei din Iași, considerată cu drept cuvânt ca unică.

In ședința de aseară comitetul societății de gimnastică și sport, a hotărât participarea la concursul de sport din Anvers.

Participarea se va face în comun cu societatea de gimnastică din București.

D. Ion Paul, numit profesor la Universitatea din Cluj, părăsește Iașul asi, la ora 6 seara.

Un mare număr de profesori și-au dat întâlnire la gară, spre a și luo rămas bun, de la distinsul lor coleg.

S'a aprobat a se ține în Tg. Frumos târguri săptămânale în fiecare Duminecă.

Pentru a se înlătura dificultățile inutile de călătorie s'au luat dispoziția ca militarii în călătoria lor cu trenurile de permisionari să n'aibă voe a lua cu dânșii în compartimente decât bagaje de mână obișnuite, în cantitate redusă

Azi dimineața a avut loc solemnitatea deschiderei cursurilor la școala profesională a Reuniunei Femeilor române.

Asista multă lume. După un serviciu religios oficiat de Părintele Tănăsoa, au rostit cuvântări despre înființarea școalei, Părintele Tănăsoa și d-na Gavrilescu, distinsa directoară a școalei.

Sanatoriul verfecționat al d-ru ui Antoniu din București funcționează permanent cu toate secțiunile medicale și chirurgicale. Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase

Bolnavii pot fi cătătați de orice medic doresc.

La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeți cât și pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ține separat și în ore deosebite (8-12) de acel al băeților (2 6).

La Școala Superioară de Arte și Meserii din Iași, se va ține pe 1 ua de 25 Octombrie a. c. un concurs pentru ocuparea a 14 burse vacante la Stat pentru Cl. I-a

Cei interesați pot lua la cancelaria acelei Direcțiuni actele până la ajunul concursului.

BIBLIOGRAFIE. — „Insemnări Literare" No. 35 cu următorul sumar: Un eres de Al. Rodica; Fatum, Mărgăritare de Alice Soare, Prima noastră revistă de Artur Gorovei; Pastel de vară de Demostene Botez; Taina vieții și a morții de Alexie Neur; Spre Teamă de T Mănescu; Singur pe drum de M. Sevastos, precum și interesante note și recenzii

—„Cuvântul Liber" No. 8, cu material politic, social, literar și admirabilă, polemică de actualitate într'un spirit adânc democratic, datorit mult lucrărilor pene ale d-lor Const. Graur, Em. Socor, I. Teodorescu, Victor Eftimiu, Andrei Branișteanu etc

—„Le Progrès Civique" anul I, No. 11 cu un bogat și excelent cuprins de critică politică și socială. Paris-Avenue de la Grande-Armée 69

Prețul unui exemplar pentru străinătate 1 franc 50.

SPECTACOLE

Cinema ELISABETA.— Astăzi la ambele matineuri și seara: JUDEX, a 5-a și pen-ultima serie. Acest roman senzațional de Bernede și Feuillade, obține pretutindeni incomparabile succese.

Luni 20 Octombrie a 6 a și ultima serie.

Cu începere de Joi seara 16 Oct. revine simpaticul artist LAMPO cu un program nou.

Se caută un contabil și un corespondent, rutinați și cu practică bună. Oferte scrise cu copiile certificatelor sub „Retribuțiune după merit" se vor depune Agenției Brănișteanu Iași, Str Gh Mărăcine 25

Stiri Telegrafice

Criza de guvern din Germania

— Care-i cauza ? —

SAN-PAULO. — Se comunică din Viena că Cancelarul german Bauer a demisionat, datorită refuzului lui von der Goltz de a evacua țările din Baltica.

Relațiunile franco-germane

— Cînd vor fi reluate ? —

LION.— Relațiunile diplomatice dintre Franța și Germania se vor relua de îndată ce tratatul de pace va intra în vigoare.

Franța va trimite la Berlin un ambasador și un însărcinat de afaceri numit pe timp nedeterminat.

Viitorul Poloniei

— Frontiera germano poloneză — Soarta portului Dantzig —

LION.—Luni dimineață s'a reunit Consiliul suprem interaliat sub președinția d-lui Stephan Pichon, ministru de externe. Consiliul a dat autorizație Comisiunei afacerilor poloneze prezidată de d. Cambon să cerceteze măsurile ce sunt de luat în vederea executărei articolelor 100 și 104 din tratatul de pace cu Germania. Aceste articole prevăd evacuarea de către germani a teritoriilor ce au fost cedate Polonilor.

S'a format o comisiune mixtă compusă din trei membri, cari vor fixa pe loc hotarul dintre Germania și Polonia.

Portul Dantzig a fost constituit ca port liber sub protecția „Ligei Națiunilor". Se va elabora o constituție a orașului, stabilindu-se un regim special care să asigure Poloniei controlul asupra portului Dantzig și a întregei Virtule.

Vinovatul în chestia Fiume

— Declarațiile lui Giolitti —

LION.—Fostul prim-ministru Giolitti a rostit la Dronero un discurs în fața alegătorilor justificând politica sa din trecut.

In chestia Fiume, Giolitti a declarat că culpa cade asupra cabinetului italian care a semnat portul dela Londra.

Valuta austriacă

San-Paulo — Din Zurich se comunică că la Bursa de aci o coroana austriacă a scăzut la 0.25 fr.

Spiritul păcei

— Stabilimentele Krupp în serviciul omenirei —

NAUEN. — Societatea de acțiuni „Friedrich Krupp" din Essen a luat în lucrare construcții de mașini agricole și în special tractătoare.

Germania contravine tratatului

O intervenție a Consiliului suprem

LION. — Consiliul suprem a dat însărcinare Mareșalului Foch ca să puie in vedere guvernului german că vânzarea materialului aeronautic efectuat de Germani în Suedia, va fi nulă, dat fiind că ele contravin tratatului de pace.

Cecill Löbel
Avram Aron
LOGODIȚI
Iași Octombrie 1919

INȘTIINȚARE

Se vinde prin LICITAȚIE publică în pretorial Tribunalului Iași, Secția II-a în ziua de 15 Octombrie 1919 via D-lui Anton Pătrășcanu situată în Comuna Tomești Jud. Iași întindere 40 Ha. din care 29 ha. pe rod, 6 ha. fânat, pădure 4 ha. livadă cu 4000 pomi calități alese 4 parcele teren în întindere 13 ha arătura și fânat cu casă și edificiri și deosebit un loc de vie situat în Gorunt, aproximativ 7 ha cu casă. (Dos. No. 41 | 916.

RENUMITA FABRICA DE
CIMENT
Portland, din Botna (Bucovina) livrează prompt Ciment calitate superioară în butoae și saci. A se adresa Reprezentantului General CAROL DRIMER Iași.

De închiriat și de vânzare de la 26 Oct. 1919, Casele din Str. Socola No. 199 compuse din 6 camere, instalație de apă, pivniță, hambar și loc mare de grădină.
A se adresa, în scurt timp la Proprietara Str. M. Eminescu No. 20 Iași.

Se caută un agent pentru plasarea de mărfuri în oraș și în provincie cu practică bună
A se adresa la Agenția Brănișteanu sub Agent rutinat.

Butoaie goale

La Depozitul de vinuri al Băncei Moldova, în curtea Băncei (str. Cuza Vodă) se află de vânzare 150 butoaie goale de vin în bună stare, capacitatea variind dela 400—1500 litri și se vând cu 4 lei deca

Se caută

Secretar-Contabil pentru postul de Secretar particular, serios cunoscând contabilitatea și având oare care practică în afaceri.
400 lei lunar, locuință și masă; la plus gratificație și comisioane după serviciile aduse.
Oferte în scris însoțite de referințe pe adresa Ștefan Gheorghiu Str. Lascar Catargiu 38 Iași

La cursul liceal

al școalei de fete „STEAUA" înscrierile se fac în fiecare zilele în localul școalei din Str. Doamnei 23 între orele 9-12 a. m. și 3-4 p. m.
CONDUCERE.

S'a furat

un cal murg, deschis, țintat în frunte, coada și coama grii. Cine îl va descoperi și îl va semnala sau îl va aduce subsemnatului, va primi o bună recompensă.
GHEOGHE NASTASE
Str. Sapte Oameni No. 6 Desp. Vin

De închiriat

în str. Stefan cel Mare No. 25 de pe acum un gârlici, două subsoluri și două pivnițe bune pentru vinuri luminate cu electricitate.

Pentru informații a se adresa d-lui Al. Olșanski, Iași, vis-a-vis de Mitropolie.

De vânzare în str. Berăria Veche la una casă compusă din 5 camere, 1 antreu, 1 bucătărie de iarnă, 2 cămări (ceardacuri), 1 bucătărie de vară, 1 magazie (șură) de lemne, 1 pivniță, grădină de flori, grădina de zarzavaturi, apă în curte, locul cu 2 fețe: în Berăria Veche și Toma-Cozma.

De vânzare De arendat de pe acum moșie la 12 kim depărtare de Iași și 8 kim. de gara Largu, Movilani, 700 Hectr. rămase în urma expropierei din cari 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaț. Casa de locuit în 2 etaje, magazii de iazuri cu pește, vie, rezifuri cosere în 3 etaje standonă, hambar, 4 case de zid etc. etc.
A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTER Str Nicolai Cuza 26

AVIS

REPREZENTAȚIILE C. TANASE

Revistele PISICA PE OREZ și SISTEM CLAYTON anunțate a se reprezenta TEATRUL NAȚIONAL vor area loc la același dată în sala Cinema Sidoli.

Persoanele care au cumpărat bilete sunt rugate a le preschimba imediat la Libraria Iliescu.

ANUL XV-LEA No. 3751

ABONAMENTE

UN AN	60 LEI
ŞASE LUNI	30 „
TREI LUNI	20 „

:::: ADMINISTRAŢIA ::::

IAŞI — Str. Gh. Marzescu 23.

— TELEFON No. 309 —

35 BANI NUMARUL

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

VINERI 17 OCTOMBRIE 1921

ANUNŢURI

Se primesc la

AGENŢIA DE PUBLICITATE

I. BRÂNISTEANU

— Str. Gh. Marzescu 23 —

Consecionară exclusivă a publicităţii.

Un exemplar vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Acţiunea germană în Răsărit

— ARMATA LUI VON DER GOLZ —

E mai bine de o lună de când presa aliaţilor discută în jurul armatei lui von der Galtz cu aceiaşi aprindere ca şi în jurul chestiei Fiume şi a aventurei politice a lui d'Annunzio. Şi nu fără temei, căci ea prezintă poate un interes mai mare.

Se ştie că Germania a fost obligată în momentul semnării armistiţiului să părăsească toate provinciile ce aparţinuseră Rusiei şi cari erau ocupate de armatele sale. Dacă Ukraina şi Polonia au fost evacuate în interval de cîteva luni în ţările baltice, armata lui von der Golz care ocupa Lituania, Curlanda, Livonia nu numai că nu a părăsit aceste ţinuturi, dar soldaţilor germani li s'au împărţit pămînturi formîndu-se cu ei adevărate colonii militare.

Aliaţii au tolerat mult timp ocupaţia germană absorbiţi de alte probleme şi găsind în ea singurul mijloc de apărare a ţărilor baltice împotriva bolşevismului.

Azi însă, cînd aliaţii au recunoscut independenţa micilor state baltice şi guvernele acestora au început a se consolida, Germania a fost invitată să'şi retragă trupele.

La repetatele cereri ale aliaţilor, guvernul german a promis, fără a transforma însă în fapte făgăduinţele sale.

Ba chiar după unele rapoarte armata lui von den Golz ar fi crescut de la 60.000 la o sută de mii de oameni şi ar fi fost din belşug aprovizionată cu muniţii din patrie.

Somat de aliaţi, guvernul german ordonă lui von der Goltz să părăsească provinciile baltice, dar el refuză să se supună ba chiar ultimele ştiri vestesc că trupele lui au ocupat Riga.

Indoindu se de sinceritatea guvernului din Berlin, aliaţii ameninţă cu blocada, cu ocupaţia regiunei Ruhr şi a Francfortului.

Cum se poate explica atitudinea guvernului german? E la mijloc rea voinţă sau există imposibilitatea materială? Probabil şi una şi alta.

Von der Golz şi armata lui au la spatele lor în Germania elemente cari doresc reîntoarcerea la vechiul regim şi junkerii din Prusia orientală care speră cu ajutorul acestei armate să păstreze pentru Germania provinciile baltice colonizate odinioară de cavalerii Teotoni şi să la poate dela Polonezi, Dautzigul, încercând apoi o lovitură de stat împotriva republicei.

Pe de altă parte, peutru guvernul din Berlin, prezenţa unei armate în ţările baltice, menţine legătura teritorială atât de necesară a Germaniei cu Rusia, legătură în parte întreruptă, prin crearea de către aliaţi a noului stat polon.

Dacă războiul Germaniei cu aliaţii a încetat pe frontul de west, el continuă în realitate pe cel de est şi pentru un timp a cărui lungime nu poate fi definită. Război pentru acapararea politică şi economică a Rusiei pe care Germania o simte azi ca o necesitate vitală a viitorului său.

Urmărind de aproape evenimentele ea joacă faţă de Rusia o politică dublă. Legăturile guvernului din Berlin cu regimul sovietelor sunt cunoscute dar acest regim se clatină şi în faţa unui succes eventual al elementelor reacţionare guvernul german caută să-şi găsească şi de partea aceasta o clientelă. Voluntari germani sunt angajaţi de agenţi ruşi în Prusia pentru armatele lui Iudenici, Kolceak şi Denikin iar specialiştii independenţi germani vorbesc de tratativele secrete pe care guvernu Bauer Erzberger Noske le-ar fi avut cu reprezentanţi ai aceloraşi generali.

Vor reuşi oare aliaţii să paralizeze aceste manifestări ale acţiunei germane în răsărit?

Ei pot desigur bloca Germania economiceşte şi ocupa o parte din teritorul ei, dar împotriva lui von der Golz şi a armatei lui, mijloacele lor de execuţie rămân problematice.

Sarcina pare imposibilă pentru armata poloneză care luptă nu fără dificultăţi cu bolşevicii şi o nouă expediare de trupe a aliaţilor ar provoca opoziţia hotărâtă a claselor muncitoare de pretutindeni.

Şi desigur nimic nu poate da mai mult măsura situaţiei chaotice şi confuze care stăpâneşte astăzi Europa, decât spectacolul acestui general al unei ţări învinse care în fruntea armatei sale bravează cu insolenţă deciziile acelor ce la Versailles s'au luat sarcina de a aranja destinele lumei.

OCTAV BOTEZ

Câteva note

In jurul tarifului fixat de sindicatul medicilor din capitala se face mare vâlvă în presă.

Or, se poate lesne invedera că autorul tarifului nu este de cât un plagiator.

Intr'adevăr în unul din volumele sale în care se ocupă de America, Jules Huret, vorbind de curiozităţile oraşului San-Francisco, pe care-l consideră ca cel mai scump oraş din lume, relevă şi următorul tarif al medicilor care practică în acel oraş:

„Prima vizită 50 franci, celelalte câte 25: vizita noaptea 50. Un certificat medical 100. Verificarea decesului 250. Dacă vizita are de obiect o chestie oarecare de medicină legală 2.500 franci. Operaţia la cap şi suturi 750; fractura sau luxaţia unui os 2500; legatura arterei 2500; operaţia unei tumori, trepan hernie strangulată, fistulă 2500; tăietură cu bisturiu într'un abces 250; reducerea unei mâini fracturi sau luxaţii la un deget 250; extracţia unui corp străin 150 etc. etc.".

Nu-i aşa că pare că trăim viaţa Bucureştului de la 1919

Blazny

INSEMNARI

SARMANUL OM...

După cât se întrevede până acum, tendinţa evoluţiei sociale şi morale este afirmarea absolută a individualităţii autonome.

Din întunericul antichităţii şi până la întunericul de astăzi, întregul curs al istoriei se resumă la lupta omului împotriva nesfârşitelor lanţuri cu care trăul în societate l-a cuprins şi l-a strivit. Iar emanciparea individului, laborios şi lent, s'a produs treptat înlăuntrul transformărei cadrelor sociale, în schimbarea raporturilor de putere şi afirmarea periodicelor revoluţii triumfătoare.

In decursul veacurilor, apăsarea de stat s'a multiplicat dar a slăbit în diversele ramificări şi prin aceasta a scăzut în ansamblu, uşurând tot mai mult activitatea cetăţeanului spre libertatea omului.

Şi iată că astăzi un fapt se produce, care ar părea că răstoarnă tot învăţământul istoriei civilizaţiei omeneşti. Astăzi, după anii cumpliţi a jertfirei individului în război, reintrăm în starea de pace cu mari pierderi în ordinea drepturilor omului. Orice act de guvernământ în orice organizare de stat loveşte cu brutalitate în cetăţean şi îl întoarce la durerile din trecut.

Deplidă, în Franţa d. Clémenceau îngăduie, cu voia Parlamentului, un răgaz ministrului german Noske, în predarea armamentului. Şi aceasta pentru ca guvernul din Berlin să primească cererile muncitorilor cu glonţe. O îngăduinţă de plată, pentru hrana copiilor, nu s'ar acorda.

In Rusia, ocupaţiunea lui Denikin este urmată de înfiorătoare progromuri. Pentru izbăndirea burgheziei este bine venit concursul acelor hoarde care se complac în râuri de sânge omenesc.

In Italia, după o scurtă trecere spre viaţa normală, se reintronează cenzura.

In România domneşte neştingherită teroarea burghezo-liberală.

Dar este inutil a mai semnala toate actele de pretutindeni care mărunţesc forţa de stat ca pe o imensă ghilotină şi strivesc pe om.

Sărmanul om!

Să nădăjduim însă că furia reacţionară de astăzi nu este altceva decât pasul-înapoi fatal al ondulărei evoluţioniste omeneşti. Scopul eliberărei individului şi realitatea apăsărei de stat sunt două extreme care se ating în prezent, pentru că a sosit vremea individualităţii depline.

Extremele se ating când sunt ajunse deopotrivă în sfera realului. Şi astfel din exagerarea coercitiunei sociale naşte credinţa unei apropiate izbăndiri a omului cu drepturile lui naturale.

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Socialiştii se abţin dela alegeri

— Insemnătatea politică a deciziunei luate —

— Mijloacele de luptă şi repercuţia lor —

Incontestabil că moţiunea de abţinerea a socialiştilor ne pune în faţa unui act politic de cea mai mare importanţă, mult mai important chiar de cât hotărarea similară luată de d-nii Take Ionescu General Averescu.

Insemnătatea actului nu priveşte superioritatea forţei electorale a socialiştilor faţă de forţa reprezentată de partidele d-lor Take Ionescu şi General Averescu. Ea priveşte caracterul lui intrinsec; priveşte mijloacele de luptă pe care le pot utilisa socialiştii, priveşte repercusiunea pe care hotărarea de astă-zi o va avea în afară.

•

Caracterul intrinsec— căci socialiştii nu pot fi bănuiţi că-i mănă o chestie de oportunism politic, de lupte între partide, de ahtiare după putere.

Mijloacele de luptă — socialiştii dispun de mijloace de luptă, care nu intră în puterea celorlalte partide. E vorba de grevă generală, despre care şi vorbesc în moţiunea lor, armă terribilă, care şi în străinătate dă atât de lucru diriguitrei.

Repercusiune în afară —căci prin hotărârea socialiştilor lumea externă află lucruri, care confirmă aserţiunile de favorabile de până acum în privinţa regimului de la noi. In străinatate suntem consideraţi ca ţara cea mai reacţionară din lume, aceasta în clipa când pretutindeneea este o puternică evoluţie spre stânga şi o influenţă covârşitoare socialistă în guverne şi opinia publica. Hotărârea de abţinerea socialiştilor va întari aceasta credinţă.

Iată motivele care îndrituesc afirmarea că decizia socialiştilor trebuieşte considerată ca un act de cea mai mare importanţă şi că desigur că guvernul şi partidul liberal trebuie să fi luat cunoştinţă de acest lucru cu adânca îngrijorare.

Textul rezoluţiunei socialiştilor

— Programul şi mijloacele de luptă. —

Congresul socialiştilor din România-Mare a votat o lungă moţiune prin care se hotăr şte abţinerea de la alegeri, moţiune al cărui text îl avem în intregime, dar din care, din lipsa de spaţiu, nu putem reproduce de cât partea finală.

Remarcăm declaraţia ca socialiştii înţeleg lupta nu numai în potriva partidului liberal ci şi în potriva tuturor care nu vor lupta pentru reîntronarea libertăţilor cetăţeneşti.

Iată acum concluziile moţiunei votate:

„Faţă de această nemaipomenită stare de lucruri, muncitorimea conştientă, organizată în partidele socialiste din România veche şi provinciile alipite,

nu vrea să fie părtăşe la această prefăcătorie constituţională

şi aruncă asupra iscoditorilor ei, toată răspunderea urmărilor ce vor surveni.

In lupta pentru un parlament aşezat pe temelia voinţei obşteşti suntem hotărâţi

a ne folosi de toate mijloacele care corespund conştiinţei popoarelor şi puterei proletariatului organizat din România

şi a lupta nu numai în potriva partidului liberal ci şi împotriva tuturor partidelor cari nu vor lupta cinstit pentru reîntronarea libertăţilor cetăţeneşti.

Solidar cu dorurile seculare ale ţărănimei, de eliberarea ei din selavia economică şi cu voinţa ei, azi nestrămutată arătată, de eliberarea politică proletariatul romîn va lupta pentru:

pace imediată cu toate popoarele,

demobilizare şi amnistie generală,

răsturnarea regimului militar cu toate proptele sale: cenzura, starea de asediu şi curţile marţiale şi

conchemarea unui parlament liber ales care să poată aşeza noua constituţie după nevoile popoarelor şi aspiraţiile vremei.

Drept urmare congresul hotărăşte:

Abţinerea dela alegeri

şi înputerniceşte Comitetul executiv, lărgit cu reprezentanţii provinciilor noui, permanent de veche, de a întrebuinţa toate mijloacele, inclusiv greva generală şi apelul la solidaritatea proletariatului şi popoarelor din România în drepturile lor fireşti.

O nouă societate de navigaţie

LYON — La Pressburg s'au pus bazele unei societăţi de navigaţie ceho-slovacă care să canalizeze acest oraş, stabilind traficul pe Elba şi Dunăre.

Numita societate va avea agenţii la Hamburg ŞI IN ROMANIA.

Informaţii

x Până vom face o mai amplă analiză a celor ce se petrec la uzina electrică din localitate, constatăm pentru moment două fapte precise:

Costul e de două ori mai scump, iar puterea luminei este exact pe jumătate.

Ai dolea, diriguitorii uzinei explică faptul că se da atât de târziu curentul electric prin lipsa de combustibil.

Ambele fapte se datorese numai şi numai unei negligenţe de gospodărie propriu zisă.

Dacă în ce priveşte intensitatea curentului, direcţia mai poate recurge la explicaţiuni tehnice— de cele mai multe ori simple invenţiuni de ocazie—în ce priveşte lipsa de combustibil negligenţa nu poate fi explicată şi scuzată prin nimic.

Este într'adevăr fantastic ca în vremurile când, între Bucureşti şi Iaşi circulă zilnic două trenuri în afară de cele de marfă, direcţia uzinei electrice să nu reuşească a se aprovizionа cu ţiţeiul necesar.

Cum am spus, pentru moment nu vom face decât aceste observaţiuni. Dar vom reveni mai pe larg.

D. Dimitrie Greceanu a primit o telegramă de la d. Take Ionescu prin care este invitat a veni de urgenţă la Bucureşti.

Comitetul central al Ligei Romîneşti din Basarabia, întrunindu-se în şedinţa extra-ordinară în ziua de 9 Octombrie corent spre a hotărî asupra alegerilor pentru constituantă,

Având în vedere că în Basarabia persistă starea de asediu deosebită, iar în privinţa cenzurei se aplică măsuri cu totul „speciale şi locale"

Avînd în vedere absoluta imposibilitate în asemenea împrejurări de a face întruniri publice şi o propagandă electorală cît de mică,

Avînd în vedere că gruparea guvernamentală locală are la dispoziţia sa tot aparatul administrativ, toate mijloacele pentru locomoţiune şi mai cu seamă toate libertăţile, cari sunt interzise altora,

Decide:

Liga Romînească din Basarabia ca grupare, în baza celor de mai sus se abţine de la alegeri.

Luînd însă în consideraţie anume împrejurări actuale specifice pentru Basarabia şi osebite de a tuturor celorlalte părţi ale Romîniei,

Luînd în consideraţie că participarea sau neparticiparea la alegeri aici in timpurile actuale ar putea să fie tălmăcită într'un mod dăunător intereselor naţionale,

Liga Romînească din Basarabia lasă membrilor săi individual libertatea de a lucra în alegeri aşa după cum conştiinţa fiecăruia îi va dicta.

Chestia evacuărei Budapestei.—Se ştie că trupele romîne începuseră evacuarea Budapestei la 7 Octombrie, dar imediat această evacuare a fost contramandată prin intervenţia comisiunei interaliate.

Ziarul „Morgen" din Viena explică aceasta prin faptul că amiralul Horty, comandantul armatei ungare, care trebuia să succeadă romînilor în Budapesta, a declarat că nu este dezlegat de jurămîntul regal şi astfel va ocupa Capitala în numele regelui Carol.

Atunci reprezentanţii aliaţilor, ostili ideei monarhice ungare, au reţinut pe loc trupele romîne.

Tribunalul secţia treia a confirmat toate mandatele do arestare a celor inculpaţi în fraudele dela gară.

Toţi inculpaţii au făcut apel la Camera de punere sub acuzare, care judecă azi afacerea.

A fost arestat, femeea Elena Tămuş, autoarea unui furt de 8000 lei.

Azi dimineaţă a încetat subit din viaţă C Rotaru, din serviciul administraţiei financiare.

TEATRUL CINEMA SIDOLI

Companiá de Reviste de la Teatrul „Cărăbuş" Direcţia C. TANASE
VINERI 17 OCTOMBRIE ora 9 fix

Pisica pe orez

Revistă în 2 acte de M. Rădulescu şi Solomonescu jucată de 60 ori în şir la Bucureşti — Balet extra-ordinar.
Mâine Simbătă SISTEM KLAYTON.

Pregătiţi-vă să participaţi la marea

LOTERIE

pe care o organizează „SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI" în scopul clădirii unui PALAT al CULTURII. Loteria autorizată de guvern, are **158 câştiguri**, în valoarea de Lei

250.000

din cari un câştig de 50.000, 5 a 10.000, 50 a 1,000 şi 100 a 500 lei

∴ Tragerea la 1 Ianuarie 1920 ∴

Câştigurile sunt depuse de Banca romînă de comerţ şi industrie la casieria Băncii Marmorosch, Blanck et Co.

PREŢUL UNUI BILET 2 LEI

Biletele se găsesc de vânzare la toate intreprinderile de comerţ
Pe tru orice alte informaţiuni:

Băncei Române de comerţ şi industrie
BUCUREŞTI, Str. Lipscani 2
∴ ∴ care e insărcinată cu manipularea loteriei ∴ ∴

Banca Dacia

SOCIETATE ANONIMA, IAŞI — STRADA STEFAN CEL MARE No. 8
CAPITAL LEI 3.000.000 DEPLIN VARSAŢI

Face ori ce operaţiuni de bancă. Execută plăţi în ţară precum şi în toate oraşele PRINCIPALE DIN TRANSILVANIA BUCOVINA şi BASARABIA. Cumpără şi vinde efecte publice. Incasează polite.

PRIMEŞTE BANI SPRE FRUCTIFICARE, scontează polite şi cupoane, emite cecuri asupra străinătăţei şi în ţară gajează valori şi mărfuri.

Cumpără şi negociază efecte evacuate la Moscova.
SECŢIE SPECIALA DE MARFURI

Comandamentul Corpului IV Armată
SERVICIUL INTENDENŢEI

PUBLICAŢIUNE

Se publică spre cunoştiinţă generală că se va ţine licitaţie Vineri 17 Octombrie 1919 ora 10 dimineaţă la Comandamentul Corpului 4 Armată Iaşi (Localul Cercului Militar) pentru aprovizionarea cantităţei de 4065 vagoane grâu pentru hrana trupelor Corpului 4 Armată.

Tot în aceiaşi zi şi pentru aceleaşi cantităţi se vor ţine licitaţii şi la Manutanţele de Garnizoană: Botoşani, Dorohoi, Roman şi Vaslui, P. Neamtz Fălticeni, Huşi şi Bacău.

Licitaţia se va ţine prin oferte închise, depunându-se garanţia de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte şi pentru cantităţi mai mici.

Preferăm predarea în staţii.

Supra-oferte sau oferte posterioare licitaţiei, nu se vor lua în consideraţie.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenţei Corpului IV armată şi la Manutanţele de garnizoană mai sus arătate, în toate zilele lucrătoare.

La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiunile art. 72–83 din legea Contabilităţii publice a Statului.

Invităm prin aceasta toate Sindicatele Agricole din Moldova, Cooperativele, Obştiile, Federalele Săteşti, Băncile Populare şi în general pe toţi producătorii, să se prezinte la această licitaţie, oferind cantităţile cari le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii şi mijlocitorii.

Serviciul Intendenţei Corp. 4. Arm.
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 23311 1919 Octombrie 4

Fabrica de Bere ZIMBRU

— IAŞI STR, PACURARI No. 91 —

Aducând un stoc mare de sticle, aduce la cunoştinţă că începe a vinde BERE IN STICLE ca în timpuri normale.

Costul unei sticle de jumătate de litru e de 2 LEI (clusiv sticla) la domiciliu.

Berea fiind de o calitate superioară, rugăm Onor. Public, de a ne onora cu comenzile D-lor

ADMINISTRAŢIA

BANCA IAŞILOR are de vânzare în condiţiuni foarte avantajoase:

Butoaie noi de stejar

de cea mai bună clitate având capacitate între 15 şi 70 decalitri forma uzitată în Basarabia.

A se adresa la Banca Iaşilor Str. Stefan cel Mare 4

Caut două camere mobilate, lumină electrică, intrare separată, cartierul Piaţa Unirei spre Nord, apropiere de universitate. A se adresa Aurel Vlădrăşcu str. Ştefan cel Mare 30

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoză specială pentru răsărită şi porumb, pluguri cu 1 şi 4 brazde, sămănător în rânduri şi improscători, 1 plug special pentru trăgător cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 vitei A se adresa: Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZU avocat

La Depozitul de Vinuri
AL BANCEI MOLDOVA
Iaşi Str. Cuza Vodă

Se vinde de la 30 litri în sus vin vechi, recolta 1912—1914 cu preţ 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preţ de concurenţă VIN DE ODOBEŞTI diverse calităţi superioare ca Riesling, tămâioasa, ottone

Pentru cumpărături de vase întregi se face reducere de preţ.

Loc de vânzare în strada Sărărie. A se adresa D-nei GHEORGHIAN Cuza-Vodă 40 Iaşi.

Primul ministru italian şi „Opinia"—Răspunzând unei scrisori de felicitare a d-lui V. I. Radu, în baza unui vechi prietenii, primul ministru italian Nitti a trimis următoarea scrisoare, sub semnătură proprie:

„Am primit plăcută d-stră scrisoare şi vă mulţumesc pentru gentilele d-stră cuvinte, asigurându-vă că păstrez cea mai bună amintire despre foarte importanta d-stră colaborare la „Riforma Sociale".

„Salutul pe care mi-l trimeteţi din ţara d-stră nobilă, cu care Italia e legată prin tradiţiuni comune, îmi este plăcut în cel mai înalt grad. Şi vă trimit în schimb salutul meu în momentul când sunt fericit de a vă exprima sentimentele distinsei mele consideraţiuni.

„Consideraţi-mă şi de acum înainte al d-stră..."

BANCA DACIÀ soc. Anon. cumpără şi negociaza certificatele şi scrisorile eliberate de bănci peutru bonurile şi acţiunile EVACUATE IN RUSIA.

Pentru a ne face o idee despre starea politică şi socială din Ungaria, este de inregistrat faptul că, în spaţiul de timp dintre evacuarea de către romîni şi ocuparea de către garda albă a oraşului Gyor s'a instalat un regim bolşevist cu acţiune de stat deplină şi cu fatalele urmări şi execuţiuni.

INTRUNIREA PREOŢILOR—Eri a avut loc adunarea generală a membri or societăţei cleruluí „Ocrotirea"

La ora 10 s'a oficiat la Mitropolie un parastas, în memoria preoţilor, căzuţi pe campul de onoare. După terminarea serviciului religios, Părintele Gotcu, în predica sa, a mintit de devotamentul cu care preoţimea şi-a indeplinit datoria în tot timpul sfântului război.

Preoţii s'au intrunit apoi în sala Mitropolitană, sub preşedinţia de onoare a I P. S. S. Mitropolitul, care a arătat tot binele realizat de societatea „Ocrotirea" şi îi indeamnă a continua pe această cale.

I. P. S. S. Mitropolitul se retrage şi fotoliul preşedinţial e ocupat de P. S. S Archierul Gurie şi desbaterile incep.

Se aprobă dările de seamă ale gestiunelor pe anii 1915, 1916, 1917 şi 1918.

Se procede apoi la alegerea noului comitet.

Sunt aleşi preoţii Gurie, Niculea, Popescu Ioan, Leonte, Sava Popovici, Ionescu Mihai şi Busoie Gheorghe şi ca cenzori preoţii Urzu, Gheorghiu-Prisacar şi Munteanu.

Se discută în urmă toate celelalte chhestiuni la ordinea zilei.

Pentru a participa la ceremonia inmormântărei regretatului fost şef de siguranţă, au sosit azi dimineaţă în localitate, d. Stan Emanuel inspector general şi o delegaţie de funcţionari din direcţia generală a siguranţei, precum şi delegaţiuni din partea tuturor brigăzelor de siguranţă din Moldova.

Pavarea străzilor.— In halul de sărăcie în care se află comuna Iaşi, orice cheltuială făcută în scopuri edilitare trebue considerată ca un sacrificiu atît de mare în cît lucrul realizat prin acea cheltuială este presupus a dăinui vreme îndelungată. Iroseală nu-şi poate permite comuna Iaşi.

Cînd dar accastă comună porneşte a păva o stradă, lucrul se face pentru zeci de ani şi de aceia se impune o supraveghiere deosebită, pentru ca execuţia să fie făcută în bune condiţiuni.

Or, constatăm că pavarea străzei Cuza-Vodă, pornită acum cîte-va zile — şi într'un anotimp cît se poate de puţin priincios — se face în condiţiuni mizerabile. Pietrele,, care se aşează, parcă au picioare şi sar din loc ca puricii.

Si ne întrebăm pînă cînd atîta neglijenţă şi nepasare ?

Este interesant de remarcat că partidul socialist italian, unul dintre cele mai puternic organisate, numără numai 86,500 înscrişi.

Iar socialiştii ardeleni au aproape 150,000 inscrişi.

A fost dat judecăţei brutarul Lupu Iţic, din strada Elena Doamna, care vindea pâinea lipsă la căutar.

In ziua de 14 curent, s'a depus la Trib Vasului următoarea lista de Candidaţi in majoritate Conservatori progresişti şi anume: Pentru Camera d-nii: Gh. Gh Mironescu, Virgil D. Mironescu, Ioan Basila şi Ioan Calamas Pentru senat: d-l. Gh. Gh. Mironescu.

D Inspector agricol I. Botez a fost readus iarăşi în serviciul judeţului Roman.

DE LA TEATRU.— Se zvonise cu Tănase et Comp. adică „Pisica pe orez şi sistem Clayton" va debuta pe scena Teatrului nostru Naţional cuplete nostime şi fără perechea.

Un valoros artist al acelui teatru ne atrăsese atenţiunea asupra faptului şi cu sufletul indignat ne cerea să protestăm.

Şi avea dreptate. Nu se poate profana până într'atît a doua scena romînească.

Direcţiunea Teatrului însă a revenit şi de aceia numai insistăm. Ne place să credem că se va pune mai mult discernământ pe viitor între cele ce este permis şi ce nu este permis a se produce pe scena teatrului Naţional din Iaşi.

LA CLUBUL LIBERAL— Membrii clubului liberal s'au adunat aseară în şedinţa plenară.

Cu acest prilej d. G. G. Mârzescu, a rostit un important discurs, prin care în primul rând se ridică în potriva felului cum se încearcă să aducă invinuiri M. S. Regelui, care a făcut toate sacrificiile şi s'a identificat ca popor.

Aminteşte de peripeţiile crizei, şi declară că nu se putea alcătui guvernu care să aibă două direcţiuni. Unica soluţie, care răspunde sentimentului populaţiunei este rezistenţă, preconizată de d. I I. Brătianu Partidul liberal va face zid, pentru a apăra integritatea ţărei şi a nu permite inmixtură în treburile noastre interne.

Alegerile şi convocarea Constituantei, şi Controlul parlamentar, însamnă reintrarea in viaţa Constituţională.

D. profesor Vâlcovici, numit secretar general al ministerului de instrucţie, pleacă în astă seară la Bucureşti spre a-şi ocupa postul.

Universitatea a fost autorizată de a primi donaţiunea lăsată de defunctul Cheşari Stefan, constând în 1000 de valoare.

Toate aşa zisele vagoane curier de la trenurile accelarate au fost desfiinţate.

La ministerul de finanţe se examinează importanta chestiune a unificărei valutei coroanei cu a leului.

Din prisosul grâului nostru s'a hotărât exportarea în Franţa şi Italia, fiind reservat un număr de vagoane şi pentru Ungaria.

S'a închis subscrierea la noua emisiune a Băncei Iaşilor.

BIBLIOGRAFIE.— „Ideea Europeană" anul I, No 17, cu un foarte interesant cuprins de actualitate.

— „Lumina Creştinului" anul V, No. 10, cu un apreciabil cuprins moral.

— „Hasmonaea" anul II, No. 5 cu un sumar bogat şi instructiv, datorit d-lor dr. Niemierower, Iacob Grober. I. Şteinberg David Frischmann, Pani Bercovici, A Steinhart, etc.

— „Curierul Judiciar" anul 26, No 15, sub direcţia d-lui N. Schina.

— „Răsăritul" anul II No. 5—6 cu colaborarea d-lor Marin Ştefănescu, G, Ţiţeica, Nicifor Crainic, C. Sandu-Aldea, C, Tatoveanu, etc. etc.

— „Moldova Literară" din Cernăuţi, cu bucăţi de M. Sadoveanu, Mihail Voinea, I. D, Protopopescu. Baidiceanu, etc.

— „Analele Statistice şi Economice" anul II, No 9—10 sub direcţia d-lor dr. I. Anghelescu, Al. Casin şi G. N. Leon.

La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeţi cât şi pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ţine separat şi în ore deosebite (8-12) de acel al băeţilor (2 6).

Doctorul Antoniu din Bucureşti face cunoscut suferinzilor de ASTM şi BRONŞITA că şedinţele de AER COMPRIMAT şi INHALAŢIUNI funcţionează în permanenţă. Doctorul Antoniu dă consultaţiuni la Sanatoriul său, între orele 2—4 p. m. strada Principele Ghica 3 (şosea).

SPECTACOLE

Cinema ELISABETA.— Astăsi la ambele matineuri şi seara: JUDEX, a 5-a şi pen-altima serie. Acest roman senzaţional de Bernede şi Feuillade, obţine pretutindeni incomparabile succese.

Luni 20 Octombrie a 6 a şi ultima serie.

Cu începere de Joi seara 16 Oct. revine simpaticul artist LAMPO cu un program nou.

Stiri Telegrafice

Când intră în vigoare tratatul din Versailles

LYON.— Se comunică pe cale oficială că (lipseşte din text) a semnat eri tratatul dela Versailles.

Depunerea tratatelor ratificate de către Anglia, Italia, Belgia, Polonia şi Franţa se va face peste câte-va zile. Atunci tratatul de pace va intra definitiv în vigoare.

Chestia guvernelor din Rusia

PARIS.— La Berlin s'a constituit de curând de câte mai mulţi general ruşi, un guvern denumit al Rusiei. Vestice, care întreţine raporturi cu organisaţiile militare din Orlanda.

Delegaţia rusească din Paris a făcut declaraţiuni în sensul că nu recunoaşte decât guvernul Amiralului Colceack din Omsk,

Convenţie aeriană internaţională

PARIS.— Luni s'a semnat la Quai D'orsay convenţia internaţională, care reglementează în chip uniform traficul aerian.

Comerţul în Orient

LYON.—Din Praga a plecat spre Rusia meridională o misiune comercială care va avea însărcinarea să studieze cari materii prime ar putea să fie importate de acolo pentru Ceho-Slovacia.

Aceasta e prima încercare în stil mare pentru înlocuirea pe baze solide a comerţului cu Orientul.

Aparat Telefonic de birou se caută de ocazie de urgenţă A, se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniţeanu Mârzescu 23 Iaşi.

Paulina Katz
Carol Aronovici
LOGODIŢI
Iaşi Octombrie 1919

Funcţionar versat în lucrările contabilităţii, dispunând de câte-va ore libere pe zi se oferă D-lor Comercianţi pentru ţinerea registrelor A răspunde sub «FUNCŢIONAR DE BANCA» la Agenţia de Publicitate Iaşi Str Mârzescu 23

AVIS

REPREZENTAŢIILE C. TANASE

Revistele **PISICA PE OREZ** şi **SISTEM CLAYTON** anunţate a se reprezenta TEATRUL NAŢIONAL vor area loc la acelaşi dată in sala Cinema Sidoli.

Persoanele care au cumpărat bilete sunt rugate a le preschimba imediat la Libraria Iliescu.

Fabrica de Boiangerie

şi SPALATORIE CHIMICA din Iaş str. Păcurari 105

Aduce la cunoştinţă Onor. public clientelei sale că a redeschis FILIALA sa din STR. CUZA-VODA No. 6 unde se va servi prompt şi conştincios ca şi mai înainte.

Caut guvernantă la copil 8 jum ani. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniţeanu str. Gh. Mârzescu 23 Iaşi.

ANUL XV-lea No. 3752

ABONAMENTE
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI 29
TREI LUNI 20
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 209

35 BANI NUMARUL

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

SAMBĂTĂ 18 OCTOMBRIE 191

ANUNŢURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Consimnare exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

In chestia orarului unic

I.

Ace stă chestiune a mai fost pusă odată în discuţie, dar s'a trecut uşor peste ea fiindcă împrejurările erau altele. Localul nostru era altul. Astăzi el a devenit un adevărat pericol pentru sănătatea copilului. Dacă atunci s'a răspuns ca unii copii pot petrece câteva ore la şcoală mai bine decât acasă, astăzi suntem departe de acest lucru. Şcoalele au devenit nişte locuri primejdioase pentru sănătatea copilului. Vorbesc de localurile de şcoală din Iaşi. Vechi, murdare, uşile şi ferestrele stricate, unde vântul te suflă din toate părţile, sobele rele, n'are cine face foc, n'au cine mătura clasele, copiii disculţi, murdari, rău hrăniţi, dasălul necăjit, rău plătit, rău servit acasă, în aceste împrejurări trebue să căutăm de a fugi cât mai mult de şcoală pentru că atât sănătatea copiilor cît şi cea a dascalilor să nu fie pusă în primejdie.

Şcoala nu este acel local atrăgător, cald, vesel, pe care copilul să-l dorească, către care să fie atras. A se duce la şcoală impins de părinţi, de lege; şcoala pentru el şi munca de la şcoală este o „corvadă". In aseminea credinţă a lucra prea multe la şcoală, înseamnă a compromite cu totul sănătatea copiilor. „Copii cari urmează la şcoală sunt mai supuşi, în orice caz, bolilor de cât cei ce nu urmează. Aceste boli devin cu atît mai grave cu cît durata frecventărei este mai lungă. Desvoltarea generală, în greutăţi şi talie, este întîrziată; Epuizarea generală creşte în timpul unui an şcolar şi funcţiunele cerebrale devin mai asimetrice şi anormale. Forţa de asimilare scade gradat de la 3 la 8 ani pantru a intra într'un stadiu de dezechilibru patologie.

Curba de energie vitală scade şi ea".

Aceste nu le spun eu, ci un savant pedalog dr. Schuyten, şi nu acum în timpuri anormale şi pentru noi, ci pentru Belgia, în 1913, prin urmare în general pentru nişte timpuri absolut normale şi într'o ţară înaintată, unde chestiunile şcolare sunt altfel discutate.

Şi mai departe, după ce face tabloul pericolului, la care expunem pe un copil prin frecventarea şcoalei, a şcoalei din Belgia, care n'au de-aface cu şcoala noastră întru nimic, zice: „se vede imediat că pentru a face să dispară aceste rezultate, pe care nimene nu le doreşte regimul şcolar actual trebuie îndreptat către o augmentare gradată de aer mai mult, de lumină solară directă, de mişcare liberă şi metodică. Şi cum să ajungem aici, se întreabă tot acelaş savant şi răspunde: se va ameliora, fără îndoială situaţia, diminuînd considerabil frecventarea zilnică.

Aceasta o cere un om cunoscător al chestiunei, un eu care sunt interesat, cum s'a spus, ca să capăt, pe lîngă leafă mare, o jumătate de zi liberă, şi pentru ca sa fiu drept voi cita mai departe vorbele acestui pedagog: „dar pentru centrele populate, această soluţiune a diminuării frecventărei zilnice, ar părea nerealizabilă. In interiorul şcoalei însăşi trebue să se opereze schimbarea". Mai departe învîţatul profesor vorbeşte de modul cum ar trebui să se schimbe şcoala, mobilierul şcolar, materialul de învăţământ, programele, învăţătorul, pentru ea copilul să găsească la şcoală un adăpost mai bun decît acasă, o haină mai călduroasă de cât aceea pe care i-o poate da tatăl său, o mîncare mai hrănitoare, etc., iar pe deasupra învăţătura şi educaţia să le primească dela sine ca dintr'un mediu natural, cum se educă puiul de pisică pentru a prinde şoareci. Acesta dacă găseşte ceva rotund îl bate cu laba şi'l rostogoleşte pînă nu mai poate. Munca la şcoală să nu mai fie corvadă.

Apoi şcoala noastră a ajuns într'o stare de organizare în cît să constitue un mediu natural, pe care copiii să o dorească? Şi atunci dacă încă nu, cum vom împăca interesele copilului de a se dezvolta fizicește şi acela de a învăţa, de a se instrui? Un savant ne spune că „diminuînd considerabil frecventarea zilnică", pînă cînd societatea va organiza şcoala astfel pentru ca să devie un adevărat paradis, visat de marii pedagogi ai lumii, un Pestalozzi, un Frochel, un Dewey, un Ferrer, un Fourier, etc.

Las la o parte celelalte consideraţiuni; şcoalele dărăpănate, friguroase, murdare, fără foc, cu sobele stricate, copiii desculţi, desbrăcaţi, învăţătorii necăjiţi din pricina crizei servitorilor, etc, şi mă voiu ocupa într'un alt număr al ziarului despre aceleaşi motive ştiinţifice aduse de alţi învăţaţi cari au în vedere interesul general al şcoalei şi al copilului şi nu interesul personal cum s'ar părea că-l avem noi învăţătorii.

CONST. V. BUŢUREANU

Câteva NOTE

Tariful medical este deopotrivă de urcat la San-Francisco ca şi la Bucureşti.

La San Francisco pentru că-i în ţara aurului, la Bucureşti fiind că... plata se face în hârtie.

*

In ce hal de murdărie este oraşul nostru în cât ne întrebăm dacă Iaşul a devenit şcoala reddărei sau al exasperdărei

*

Un coleg spunea că pietrele din noul pavagiu din strada Cuza-Vodă sar în sus ca puricele.

Noroc ca în acea stradă nu-i nici un birou electoral şi că opoziţia nu participă la alegeri.

*

Guvernul a făcut mare greşală când a svorît lefurile funcţionarilor.

Unii dintre aceştia au venituri lăturalnice atât de fabuloase în cât ar mai plăti ei ca să fie menţinuţi în slujbă.

Ştiţi, că garderobierii de la restauranteie mari.

Blanzy

INSEMNARI

GREVA GENERALA

Mai mult decît oricînd, astăzi viaţa socială se prezintă în mod exibitor ca un mediu al luptelor de clasă. Imprejurările ivite pe urma dezastrului războinic au dat o deosebită amploare contrastelor care există în sânul societăţii între uzurpator şi rob, între capital şi muncă.

Conştiinţa maselor a ajuns atât de înaintată, iar lipsurile materiale şi morale din statul burghez atât de insuportabile, încît poporul a părăsit pretutindeni pasivitatea şi a trecut în valuri largi la asalt. In genere lupta se dă în mod legal pe baza grevei.

Văzurăm în ultimul timp că greva solidară şi tenace este arma care nu mai dă greş. Ea îşi întinde aferea şi, pe lângă caracterul economic, împrumută un caracter politic cu tendinţa de generalizare în câmpul internaţionalismului.

Când sindicalismul revoluţionar a preconizat greva generală ca mijloc suprem pentru transformarea societăţii, unii sceptici s'au îndoit. Dar astăzi cu greu s'ar mai găsi loc îndoelei, pentru-că experienţa social-istorică a dovedit treptat că greva generală din ce în ce devine mai posibilă şi mai complectă atunci când muncitorimea o exercită cu organizare şi conştiinţă.

Teoria sindicalistă a ridicat de mult la rangul de principiu primordial ideia grevei generale, presintând o ca un mit reînălţător de energie şi ca un talisman al victoriei finale proletariene. După cum creştinii evului barbar prezintau crucea, iar burghezia revoluţionară agita legalismul-egalitar, tot aşa proletariatul infăţişează acum Greva Generală ca un semn în care mulţimea va învinge.

Şi dacă teoria grevei generale este infailibilă şi puterea ei transformatoare matematic calculată, până la înfăptuirea ei definitivă nu mai lipseşte decît un dram mai mult de credinţă şi un car de organizare solidară şi conştientă.

In lumina acestor constatări trebue privită importanta hotărâre a socialiştilor din România Mare de a recurge la greva generală pentru reintronarea libertăţilor constituţionale, pentru încetarea stărei de război şi pentru pacificarea socială prin acordarea amnistiei.

Arma grevei generale este o realitate, iar dacă guvernanţii vor să-i previe eventualele nesfârşituri grave, trebue să redea drepturile şi libertăţile obştesti.

Altfel vor avea ei toată răspunderea.

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Deslănţuirea pasiunelor

— Era şi timpul potrivit —

— Trăim, incontestabil pe un vulcan —

Pe zi ce trece pasiunele se deslănţuie mai cu violenţe. Cele ce se petrec actualmente, în polemica ce s'a încins, între partidul liberal, de oparte, şi opoziţia de alta, dar în special între liberali şi partidele d-lor Take Ionescu şi General Averescu, deşi sunt extra-ordinare nu constituie culmea. Zilele viitoare ne vor aduce desigur nuoi încăerări stilistice şi mai violente.

*

Nu se poate tăgădui că era momentul cel mai proprice pentru astfel de isbucniri. Situaţia generală a ţărei, starea spiritelor, este ast-fel, în cât opinia publică românească este inima la vr'o atingere bolnavă, este refractară la or-ce excitaţiune.

Imposibil că agitatorii să găsească un teren favorabil, cu neputinţă că făuritorii de legende să găsească creşare; exclus ca ştăţătorii să fie urmaţi şi propăvăduitorii dezordinelor ascultaţi!. Aşa de molcomă, aşezată, mulţumită e lumea la noi, în cât agenţii dezordinelor sunt priviţi cu mila sau acoperiţi de ridicol.

Şi în ast-fel de împrejurări, nu-s puteau oare permite dirigiuitorii luxul unei încăerari, plăcerea unei lupt violente electorale şi de partid?. D când trăiştă România modernă, fost-oare vr'odată un moment mai propriu, pentru atari lupte, care ser vesc atât de mult educaţiunei politic a poporului?.

*

In fapt şi privind lucrurile cu seriozitate, ne întrebăm: cum a fost cu putinţă atâta orbire la cei ce ne conduc?. Cred ei oare cu adevărat că în ast-fel de vremuri şi cu astfel de lupte şi agitaţiuni, ordinea nu este grav ameninţată?.

Nu erau datori să vază că situaţia reclamă, mai presus de or-ce, evitarea agitaţiunelor?. Că acest lucru era extr-ordinar de uşor de realizat cu un guvern de coalişie?. Ce ar fi însemnat de fapt alegerile şi viaţa politică de acum, dacă partidele ar fi fost de acord?

Se vede însă că atunci când Dumnezeu voieşte să piardă vamenii, întâi le ia minţile.

O NOTA ŞI O MOŢIUNE

— In chestia minorităţilor —

Desigur, este o simplă coincidenţă că în momentul în care partidul liberal, guvernul de ieri, de astăzi şi de mâine, adresa manifestul său către alegători, prin care declara formal ca este intratabil în ce priveşte principiul suveranităţii naţionale, Conferinţa păcii ne trimitea o nouă notă prin care, după ce explica pe larg în ce constă aplicarea acestui principiu, declară că în această chestie nu poate face nici o transacţie.

Si iarăşi a fost o simplă coincidenţă că, în clipa în care apărea manifestul partidului liberal către alegătorii romîni, la Paris «Liga Drepturilor Omului» invita guvernul francez să nu cedeze pe această chestie.

Este evident că în sine dreptatea este de partea acelora care reclamă deplina şi neştirbita suveranitate naţională. Decât, în politica şi mai cu seamă în cea internaţională, nu tot ce este şi drept este şi posibil.

In faţa ţinutei dârze a propovăduitorilor politicei de rezistenţă stă Consiliul suprem de pace care declară că asupra acestei chestiuni nu face transacţiuni.

Cum ar fi cu putinţă o soluţiune şi cine ar putea să cedeze?

Terribila intrebare, dar şi mai grozav răspunsul care va soluţiona conflictul!

Cine ar trebui să intre în viitorul parlament?

Punem o atare intrebare pentru că ziarul „Viitorul" de eri se ridică cu energie contra listei pe care o propun comercianţii şi industriaşii din Bucureşti.

Şi protestează contra acestei liste patronii „Viitorului" pentru ca acum lupta electorală se dă numai pe chestia externă: semnăm ori nu semnăm pacea cu Austria!

Ce caută, zic ei, comercianţii şi industriaşii cari intre altele îşi propun apărarea intereselor lor profesionale?

Mai întâi ar trebui bine precisat ca Parlamentul ce se va alege în Noembrie, în principiu are o durata determinată prin rezolvirea chestiunilor pentru care a fost ales.

Apoi în tot acest interval de timp numai de pacea cu Austria se va ocupa el?

Dar nu spunem noi, că la rând vine chestiunea organizării şi temeinicei aşezări a României Mari?

Apoi acest lucru nu l spun chiar şi liberalii? Atunci?

Cum? Când va fi vorba să privim problema organizării Statului Romîn sub aspect economic, financiar etc, să nu se audă adică şi glasul negustorilor ca şi cel al industriaşilor?

Şi cu atât mai de mirare devine protestarea aceasta cu cât tocmai liberalii s'au adresat deosebitelor păturI sociale şi pentru fiecare din ele au produs un manifest cu făgăduieli speciale.

E drept să observăm că ei n'au scris până acum de cât ţăranilor şi muncitorilor de la oraşe, neglăjind cu totul pe burghezi!?

Poate că partidul e prea sigur de el şi de acela nu mai e nevoe să le promită ceva. ori a decretat moartea lor.

Până atunci însă „bonhomme vit encore" şi nu se ştie ce surprize pot veni de la dânsul.

Ori cum, noi socotim că procedarea aceasta a liberalilor nu o logică. Socotim din contra că bine pentru ţara ar fi ca pe lângă păturile Sociale, recunoscute de liberali, să aibă invoire a se manifesta şi deosebitele interese ale marilor cooperaţiuni, cum în specia e acela a industriaşilor şi comercianţilor?

Credem cu toată convingerea că nu va fi rău.

VIR.

Informaţii

x Declaraţia ultimă a d-lui general Văitoianu, prim-ministru, apărută în «Izbânda» este caracteristică şi pentru regimul în sine şi pentru starea de spirit.

Caracteristică pentru regimul în sine—căci se invederează că oamenii inventaţi nu pot corespunde ch mărei lor. Or-cât de slab pregătit politicește ar fi fost un prim ministru politic, el tot n'ar fi putut spune că «are mandat imperativ de a face alegeri.»

O atare descoperire a coroanei nu s'a mai pomenit.

Declaraţia e caracteristică şi pri starea de spirit—căci pentru ca d. general Averescu să vorbească că „are apă" asta dovedeşte că guvernul are informaţiuni că în ţară e mare fierbenţeală.

Incuria de la serviciul celerajului îşi dă roadele desastroase din zi în zi mai mult.

Astfel pe când în ultimul timp curentul electric a fost distribuit abia intre orele 5—6 seara, ieri lumina s'a dat la ora 8!.

Dupa cât suntem informaţi asupra celor ce se petrec la uzina electrică Iaşul este ameninţat a rămâne iarna aceasta în intuneric.

Iată rezultatul improvizărilor în administraţiile publice.

CONFLICTUL ITALO-SIRB. După cum anunţă presa bulgară, d. Vestnici, delegatul jugo-slav la Conferinţă. consideră ca inevitabil un conflict armat italo sîrb, cît timp guvernul din Roma incurajează aventura lui D'Annunzio.

Intransigenţa sîrbilor este sprijinită moralmente de către guvernul Statelor Unite ale Americei.

Camera de punere sub acuzare a luat eri în dezbatere apelul implicaţilor în ancheta de la căile ferate şi a amînat pronunţarea pentru azi.

In Bucovina vor fi înfiinţate trei depozite cari vor fi aprovizionate cu toate fabricatele regiei.

Deasemenea se va instala în curînd la Chişinău o fabrică de tutun.

Dreptul de monopol al statului, asupra fabricatelor regiei, va fi extins şi asupra Ardealului printr'un decret la elaborarea căruia se lucrează actualmente.

Se crede că în curînd cenzura scrisorilor va fi ridicată.

ALEGERI LIBERE — D. N A. Stoianovici, fost prefect de Dorohoi, actualmente candidat pentru cameră în acel judeţ, a adresat d-lui General Văitoianu, prim-ministru şi ministru de interne, următoarea telegramă:

„De la venirea D-voastră la guvern administraţia judeţului Dorohoi este condusă de d. dr. Crivăţ, fost prefect şi membru marcant al partidului liberal din localitate.

De şi nu mai sunt de cât 3 săptămâni până la alegeri, noul prefect dl. preşedinte Lazăr Teodorescu de la Iaşi nu şi a luat postul în primire.

Administraţia liberală a cerut demisiunea tuturor primarilor din comunele urbane şi rurale în cari nu au încredere. La Prefectura Dorohoi este un colerinaj necurmat de primari cari vin să protesteze în zadar în contra acestei măsuri abusive. Citez cazurile primarilor Săveni, Avrămeni, Păltiniş, Vlăsineşti, etc.

Toate ordinile în vederea alegerilor se dau numai prin administraţiile de plasă şi primarii.

Rog dati ordine ca aceste abuzuri să incetese şi administraţia să nu se mai amestece în alegeri. Socotim că nu veţi tolera ca în localitate partidul liberal să facă alegerile prin administraţie.

D. dr. Vasile Marcu a fost numit director general al Băncei regionale din Cernăuţi.

Astă noapte, din motive încă necunoscute, d Carol Lupaşcu bărbier, din strada Nicolina 105, a incercat să se sinucidă, înghiţând doua pastile de sublimat.

In stare gravă a fost transportat la spital.

TEATRUL CINEMA **Elisabeta** *Astăzi în matineuri şi seara*

A 5-A ŞI PENULTIMA SERIE DIN **JUDEX**

SEARA: **LAMPO** *CU PROGRAM NOU*

DUMINICA 19 Oct. la ambele matineuri şi seara.

NOU! **D-ra FRANCESCA BERTINI**

IN **Suflet Vesel** piesă în 5 acte şi la toate reprezentaţiile în matineuri şi seara LĂMPO.

Luni 20 Oct. A 6-a şi ultima serie din JUDEX.

NU CUMPARAŢI

MOBILE

PÂNA NU VIZITAŢI DEPOZITELE **EMIL BERGHER**

FABRICA DE OGLINZI STR PALAT 62 IAŞI

unde se găsesc dormitoare, sufragerii etc. cu preţul cel mai convenabil

Emma Jurist
Isidor Braunştein
LOGODIŢI

Iaşi Galaţi

Felicitări se primesc în ziua de 19 Octombrie în locuinţa D-lui I. Jurist.

Producători de vin-Fermieri

Linuri (căz de fermentat strugur) au sosit şi se găsesc de vânzare, cu preţ convenabil a Fabrica de oglinzi EMIL BERGHER — Iaşi str. Palat 62 Iaşi —

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 13 klm depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie, rediuri coţere la 3 etajuri standonă, hambar, 4 case de zid etc. etc.

A se adresa Dlui Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Cane 26

SÂPUN

LA BANCA MOLDOVA

se vinde numai cu lădiţa săpun uscat de Basarabia, de rufe, cu preţuri foarte reduse şi anume a LEI 11 Kgr.

săpun de rufe şi LEI 1.20 bucata săpun

„MARSILIA"

LICEUL „MIHAIL KOGALNICEANU"

Un număr de profesori din Iaşi s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeţi* şi unul *de fete*, amândouă complete cu lecţiuni de piano, vioară, pictură şi limbi străine şi o *şcoală primară*.

Cursurile de băeţi şi fete se fac separat.

Cursurile încep la 1 Octombrie a'. c. în spaţiosul local din Strada Carol 28 (Palatul Sturza) înscrierile se primesc depe acum la strada Lăpuşneanu No. 2, la dl. Titus Patriciu, în fiecare zi de la 2—12 a. m. şi de la 3—6 p. m.

Profesorii asociaţi ai acestui institut, care se numeşte Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:

I. Simionescu, profesor universitar şi membru al Academiei Române.

Alex. Bălenescu, profesor de Istorie şi Drept la liceul naţional şi la gimnaziul „Ştefan cel-Mare"

Const. Botez, profesor de limba română la la liceul naţional.

D. M. Cădere, profesor se Ştiinţi fizico-chimice la Şcoala Normală.

Gh. Finţescu, profesor de Ştiinţi naturale ies unatanal

Iorga Ierdan profesor de limba germană le seminarul Veniamin.

Titus Patriciu profesor de matematici la şcoala comercială.

V. Petrovanu profesor de istorie la Şcoala normală.

I Prassa profesor de limba franceză la liceul internat şi a liceul militar.

I Rick profesor de geografie la şcoala normală.

Directori: *C Botez şi T Patriciu*

Prospecte cu condiţiunile de înscriere se pot cere dela dl. Titus Patriciu str. Lăpuşneanu No, 2

De închiriat sau de vânzare

de la 26 Oct. curent, Casa cu două etaje din Stradela Albă 4, la câţiva paşi de linia Tramvaiului

In fiecare etaj sunt câte 4 odăi, bucătărie şi antrete separate.

Şuri, pivniţă, apă, electricitate, grădină.

A se adresa D-lui G. Balaiş, Str. Zlataust 71

SACI DE VIE

Magazinul de Sforărie şi frângherie ZEIDA I. ROŞI Iaşi Str. Gheca-Vodă

aduce la cunoştinţă clienţilor că i-a sosit un mare transport de

SFOARA ITALIANA

toate numerile, de la cele mai subţiri la mai groase, şi le vinde cu preţuri foarte convenabile

Posed şi saci de vie, cu preţuri reduse.

Depozit de saci.

S'a furat

un cal murg, deschis, ţinţat în frunte, coada şi coama grii. Cine îl va descoperi şi îl va semnala sau îl va aduce subsemnatului, va primi o bună recompensă.

GHEOGGHE NASTASE
Str. Sapte Oameni No. 6 Desp. V-a

La cursul liceal

al şcolei de fete „STEAUA" înscrierile continuă zilnic în localul şcolei din Str. Elena Doamna 23 între orele 9-12 a. m. şi 2-4 p. m.

COMITETUL

Se caută

Secretar-Contabil pentru postul de Secretar particular, serios cunoscând contabilitatea şi având oare care practică în afaceri.

400 lei lunar, locuinţă şi masă; fără plus gratificaţie şi comisioane după serviciile aduse.

Oferte în scris însoţite de referinţe pe adresa: Ştefan Gheorghiu Str. Lăcrămioarei Catargiu 38 Iaşi

Se caută un agent pentru plasarea de mărfuri în oraş şi în provincie cu practică bună

A se adresa la Agenţia Brăniştean sub Agent rutinat.

DOCTORUL

A. ANTONIU

Dă consultaţii pentru boale

Interne, Nervoase, Mintale, Sifilis-Nervos, Psihyho Physiotherapie la Sanatoriul său

Str. Principele Ghica 3

(sos. Kiseleff)

— DELA 2—4 p. m. —

BLANARII

La Magazinul **Heinrich Stein**

— Str. Cuza-Vodă 69 —

S'a pus în vânzare diverse blănuri precum Scongs veritabil, Marder (Jder), caninuri, Garnituri din Tibet, albe, garnituri negre, etc. cu preţuri foarte convenabile.

De închiriat

în str. Stefan cel Mare No. 25 de pe acum un gârlici, două subsoluri şi două pivniţe bune pentru vinuri luminate cu electricitate.

Pentru informaţii a se adresa d-lui Al. Olşanski, Iaşi, vis-a-vis de Mitropolie.

„MUNCA"

— INGINER C. STROJA —

a adus un mare transport de geamuri toate dimensiunile şi le-a pus în vânzare la BANCA IAŞILOR (în curte) en gros şi en detail.

Se pun geamuri la domiciliu şi mai urgent, aducându-se ramele respective la depozit, unde se sfiă un atelier special.

Carton asfaltat 1 | 10 metri
Becuri electrice diverite voltaje se vind cu preţuri reduse la DEPOZITUL FOTOGRAFIC ZAHARIA WEISS Iaşi Piaţa Unirei.

Moara Păcurari, societate anonimă pe acţiuni şi-a mărit capitalul social la 4.000,000 lei deplin varsaţi.

Capitalul a fost acoperit de vechii acţionari, Banca Iaşilor, Banca Romînească Bucureşti şi Industria Agricolă Romînă.

Sediul societăţei s'a strămutat la Bucureşti iar comitetul de direcţie va fi la Iaşi.

Ieri, la ora 5 p. m. a avut loc o consfătuire a Asociaţii generale a membrilor corpului didactic, în localul liceului naţional.

La ordinea zilei a fost chestiunea orariului pe jumătate de zi, pentru şcoalele primare.

S'a cetit două memorii întocmite de membrii corpului didactic primar, o prea interesantă discuţie s'a început. Din part a autorităţilor şcolare au fost in itaţi, d- nii Lacheloescu inspector şcolar şi P. Stoica, revizor şcolar.

Discuţiunele vor continua Mercuri 22 a. c. când se va lua o hotărîre.

Părerile în unanimitate sunt pentru oraşul pe lum. de zi.

Liga Constituţională va ţine în Bucureşti o mare adunare populară, Duminică 19 Oct. ora 2 p. m. în sala Dacia.

Recepţionarea stocului de monedă de hârtie, comandat de statul nostru în America, întârzie din cauză că nu s'a decis încă dacă comisionea urmează să fie făcută de Banca Naţională sau de Ministerul de Finanţe

Direcţiunea liceului „Naţional" din Iaşi roagă pe toţi părinţii şi corespondenţii elevilor înscrişi la liceu să se întrunească Duminica 19 Octombrie orele 10 dimineaţa în amfiteatrul şcoalei, spre a proceda la alegerea Comitetului şcolar.

CONSFATUIREA PREOŢILOR.— Preoţii tineri, fă ând parte din societatea clerului „Ocrotirea", au ţinut eri a doua şedinţa. S'a discutat de proiectul construirei unui Palat în curtea bisericei Sf. Ilie, care va cuprinde numeroase instituţiuni şi va forma în centru activitate bisericească, a căruia lipsă se resimte atât.

S'a ales un comitet special, compus din preoţii Zincoca, Nicuiea, Gotcu, Savin şi Cojocaru. Acest Comitet are îndatorirea de a lua toate măsurile, pentru a face ca proiectul să devie curând fapt îndeplinit.

Adunarea, ţinând seamă de imprejurările grele de azi, au hotărât de a mări ajutoarele ce se dau văduvelor preoţilor, şi în acest scop s'a sporit cotisaţia lunară de la 2 la 4 lei.

S'a mai discutat şi alte diferite chestiuni.

Pentru a se remedia lipsa de sare ce domneşte în Basarabia s'a decis înfiinţarea a două noui depozite.

Intrebăm dacă asemenea noui depozite nu se pot înfiinţa şi în Iaşi unde lipsa de sare şi specula cu acest condiment primordial atinge cifre fantastice?

Inutil să adăogăm că nu este destul a se înfiinţa depozite şi a se numi funcţionari grav plătiţi, ci mai trebue să se aducă şi sare în legendarele noastre bărăci comunale.

In vederea Constituirei noului Comitet al Comunităţei Israelite din Iaşi, organizaţia Zionistă din localitate invită pe toţi D-nii Delegaţi ai sinagogilor şi ai instituţiunilor evreieşti din localitate, la o consfătuire în vederea acestei alegeri, pentru Sâmbătă 18 Oct. c. ora 2 p. m. în locaţiul Căminului Zionist din str. I. C. Brătianu No. 166 (lângă pităria Forşt)

Sanatoriul perfecţionat al d-rului Antoniu din Bucureşti funcţionează permanent cu toate secţiunile medicale şi chirurgicale. Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase

Bolnavii pot fi cănuţaţi de orice medic doresc.

O delegaţie a proprietarilor bărăcilor, în care se vând alimente, din Bulevardul Ferdinand, s'a prezentat la Primărie şi în numele tuturora, a cerut a se reveni asupra dispoziţiei de a se desfiinţa acele bărăci.

Ministerul de Răsboi cu Ord. No. 4885—919 vine în ajutorul invalizilor şi Orfanilor de Răsboi punându-le la dispoziţie, hrană, locuinţă şi îmbrăcăminte.

Invalizii vor fi întrebuinţaţi la diferite indeletniciri uşoare (la grădina de Zarzavaturi, uscători de fructe, crescători de animale) în scop de a se procura distracţi utile şi un mijloc de a-şi îmbunătăţi traiul prin câştigul realizat cu propria muncă.

Academia Română ţine astăzi o şedinţă comemorativă cu prilejul împlinirei a 100 de ani de la naşterea marelui Român Nicolae Bălcescu.

TEATRUL CINEMA SIDOLI

Compania de Reviste de la Teatrul „Cărăbuş" Direcţia C. TANASE

VINERI 17 OCTOMBRIE ora 9 fix

Pisica pe orez

Revistă în 2 acte de M. Rădulescu şi Solomonescu jucată de 60 ori în şir la Bucureşti — Balet extra-ordinar.

Mâine Simbătă SISTEM KLAYTON.

Inmormântarea lui Ion Iordăchescu.— El a avut loc înmormântarea rămăşiţelor pământeşti ale fostului şef de siguranţă Iordăchescu Prohodul a fost oficiat de P. S. S. Arhierul Gurie, înconjurat de preoţii bisericei Sf. Spiridon. Au rostit cuvântări Arhierul Gurie şi d. inspector Stan Emanuel, relevând pierderea suferită prin moartea prematură acestui funcţionar cinstit şi conştiincios. Sicriul scoborât de funcţionari, acoperit cu coroane, a fost aşezat pe un afet de tun. Onorurile militare au fost date de două companii.

In numeroasa asistenţă, ce a urmat tristul cortegiu, au revăzut d-na Zoe Mărăescu, d-na şi d. N Maxim, d-nii A. C Guza, Xenofon Gheorghiu, d-na d. Ghiulea, d-nii dr. Tănăsescu. Zirobei, Momuleanu şi alţi.

LIGA CONSUMATORILOR împreună cu patronii spălătoriilor şi călcătoriilor de rufe, cu aprobarea autorităţilor, au fixat următorul tarif, de la 20 Octombrie:

O cămaşă de zi cu manşete şi guler aplicate, de spălat şi călcat fără 4 lei. O cămaşă simplă de zi de spălat şi călcat fără 3 lei, numai de călcat fără 2 lei. O camaşă de noapte spălată şi călcată, fără scrobeală afară de betiţi, 1 leu 50 b. O per. lenjerie spălate şi netezite 1 leu 25 b. Un guler moale spălat şi netezit 50 b. Un guler drept sau dublu de spălat şi călcat cu scrobeală 80 b., numai de călcat fără 50 b. O per manşete de spălat şi călcat fără 1 leu 25 b., numai de călcat fără 80 b. Un plastron de spălat şi călcat fără 1 leu, numai de călcat fără 75 b. O batistă spălată şi netezită 25 b. O per. ciorapi bărbăteşti de spălat şi netezit 30 b., de damă 50 bani, de copii 25 b.

Preţurile stabilite la bărbieri se vor publica în curând.

Ministrul de Instrucţie, a invitat direcţiunile şcolelor secundare, de a veghea ca studiul muzicei să se dea cuvenita atenţiune.

In special toţi elevii trebue să cunoască imnul regal, ambele strofe, după cum se găseşte în colecţia de coruri a d-lui Manetti

Toţi delegaţii sinagogilor şi instituţiunilor cari au dreptul de a vota la alegerea noului epitropii cari are loc la 26 Octombrie cor. sunt invitaţi pentru Simbătă la ora 2 p. m. în localul „Căminului Zionist" str. I. C. Brătianu 166 (lângă pităria Forşt) la o consfătuire în vederea aceste, alegeri.

La gimnaziul Wachtel continuă înscrierile atât pentru băeţi cât şi pentru fete de curs inferior.

Cursul pentru fete se va ţine separat şi în ore deosebite (8-12) de acel al băeţilor (2 6).

BANCA DACIĂ soc. Anon. cumpără şi negociaza certificatele şi scrisorile eliberate de bănci peutru bonurile şi acţiunile EVACUATE IN RUSIA.

SPECTACOLE

Cinema ELISABETA.— Astăzi la ambele matineuri şi seara: JUDEX, a 5-a şi pen-ultima serie.

In pauza mare LAMPO cu program schimbat.

Duminică 19 Oct. D-ra FRANCESCA BERTINI în „Lăcomia" 5 acte de Eug. Sue. La ambele matineuri şi seara: „Lampo".

Luni 20 Octombrie a 6 a şi ultima serie din Judex

Stiri Telegrafice

Spre Petrograd

KARNAWON — Generalul Judenici se află la vre-o 20-25 mile spre sud de porţile Petrogradului. Se crede că Petrogradul va cădea în primele zile ale lunii Noembrie.

Aplicarea tratatului cu Germania

— Principalele clauze de îndeplinit. —

LION.—Intrarea în vigoare a tratatului de la Versailles va avea loc săptămina viitoare.

*

1) Principalele articole din tratatul din Versailles, cari trebuiesc imediat îndeplinite odată cu intrarea în vigoare a tratatului sunt;

Restituirea de către guvernul german de arhive, registre, planuri din teritoriile cedate Belgiei şi restituirea documentelor, arhivelor registre planuri ale Alsaciei-Lorenei.

2. Punerea în poseria Alsacienilor-Lorenienilor în bunurile ce le aparţineau înainte de Noembrie 1918 şi care sunt situate în teritoriul german.

3) Disolvarea societăţilor militare şi semi militare în Silezia de sus, constituirea comisiunei internaţionale şi ocuparea interaliată a Sileziei de sus.

4) Liorarea materialului aeronautic, militar şi naval, emisiunea din partea Germaniei a bonurile speciale în profitul Belgiei, emisiunea a 100 miliarde mărci aur a bonurilor pentru reparaţii.

5) Punerea din nou în activitate a comisiunei dunărene între Anglia, Franţa, Italia şi România.

Denikin ameninţă Moscova

KARNAVON.—Denikin se află la 180 mile de Moscova.

Liga Naţiunilor

HORSEA. — Prima conferinţă a consiliului Ligei Naţiunelor se va ţine în curând la Paris.

Demisia d-lui Crespi

ROMA.—Dl. Crespi, a demisionat din funcţia de delegat italian la Conferinţa pacei din motive de sănătate, guvernul a primit demisia.

BANCA IAŞILOR are de vânzare în condiţiuni foarte avantajoase:

Butoaie noi de stejar

de cea mai bună clitate având capacitate între 15 şi 70 decalitri formă uzitată în Basarabia.

A se adresa la Banca Iaşilor

ANUL XV-lea Nr. 3754

25 BANI NUMARUL

MARȚI 21 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 50 LEI
ȘASE LUNI 40
TREI LUNI 20

ADMINISTRAȚIA
IAȘI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 300

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNȚURI:
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicității.
Un număr vechiu 1 leu

Teroarea neagră

Schimbări radicale se produc în Rusia. Cetățenii pun mâna pe cârmele publice și se ridică contra statului bolșevist. Presiunea armatelor antibolșeviste crește mereu dinspre Balica, Siberia, Polonia, Ucraina, Don și Ural. Armata voluntarilor lui Denikin se și află la 400 km. sud de Moscova. Aviatorii din această armată au început să apară deasupra Capitalei Republicei Sovietelor, alimentînd speranțele celor nesupuși regimului bolșevist.

Sunt totuși considerente serioase, cum că aceste speranțe apar ca timpurii. Populația Moscovei nu cunoaște unde a ajuns Denikin și-l crede ca fiind mult mai aproape decît e în realitate. 400 km., adică o distanță Iași-București, nu se poate trece în mai puțin de două luni, chiar luptînd mereu cu succes. De aceea, speranțele tremite la toți nebolșevicii din Moscova, pot ușor săpa mormîntul mai multor zeci de mii de oameni, pînă la venirea lui Denikin în cetatea bolșevică.

Rebeliunea în masă va fi înăbușită, de oarece statul bolșevist încă are forțe mari acumulate. Altceva ar fi, dacă forțele acestea ar fi cuprinse de panică și descompunere; atuncea am vedea pe Denikin apropiindu-se de Moscova, fulgerător mulțumită căilor ferate (5 linii concentrice dinspre sud, sud-est și sud-vest). Insă, așa cum sunt, bolșevicii își apără în primul rînd viața dispunînd de tot aparatul de stat.

De aici decurge tactica de teroare neagră, desfășurată astăzi la Moscova de socialiștii revoluționari contra statului ferțator. Vechea gardă a libertății individuale, care răpunea pînă la 1917 unul după altul, pe demnitarii țariști, a început să aplice astăzi aceeași practică la statul extrem-opus, bolșevist.

Comploturi și bombe funcționează iarăși la Moscova. Ca în 1901—1905, se ridică, rînd pe rînd luptătorii individuali și răpun cu prețul lor pe nouii despoți. Rusia adevărată ideal stă și comunistă se trezește.

Această Rusie a fost doborâtă în Octombrie 1917 de lovitura de stat făcută de o minoritate dogmatică și brutală, care a pus mâna pe putere din cauza dorinței generale de pace și a slăbirei tuturor contractelor și legăturilor sociale. Bolșevismul triumfător s'a substituit revoluției adevărate rusești. Și la început, cu toată surprinderea dureroasă a acestui fapt, bolșevismul a fost salutat de social-revoluționarismul tradițional, secular al Rusiei.

Oameni straniĭ sunt Lenin și Troțki, oameni ai capului și nu și ai inimei!... In mâna lor a stat toată puterea de a face Rusia socialistă. Dar tocmai ei, după ce au stat 25 ani departe de viața zilnică socială a Rusiei, și-au instreinat spiritul lor de cel colectiv al patriei.

Ei au făcut o greșală, o crimă de excluzivism. Cu psihologia lor simplistă, care nu vede în societate decât două tabere: burghezia și „noi“,— bolșevismul a început să transforme Rusia după chipul și asemănarea propriei.

Lenin-Troțki au disprețuit toate grupările mari sociale—intelectuale din Rusia, care n'au permis țarismului, nici nu pot permite bolșevismului, să sacrifice omul pe altarul statului. Revoluția dela 1 Martie 1917 a prăbușit țarismul fără vărsare de sânge, și apoi ea a fost sigură că își reorganizează viața așa cum a visat timp de un secol, în chinuri și sacrificii nenumărate.

Și iată, a venit o nouă brută demagogică și l'a răpus pe omul eliberat de lanțurile seculare!

Astă-zi, acest om, visat de toate generațiile revoluționare și de toată literatura uriașă umanitară, se ridică.

Denikin, Kolceak și alții cari conștient sau inconștient, îl eliberează de ultimul despotism aziatic al lui Lenin, la rândul lor, dacă nu se vor supune omului nou al Rusiei, dacă nu-i vor sluji comunismul nihilist și ordinea liberal anarhistă,— vor cădea și ei la picioarele teroarei negre.

Iată ceia ce se petrece azi în Rusia.

Alexie Nour.

Câteva note

Mormonii poligami din vestul Americei au trei feluri de căsătorii. Una pentru lumea asta și cea ceată, și una numai pentru lumea cealaltă.

Câți de la noi n'ar voi să și transfere căsătoria de pe lumea asta, numai pentru lumea cealaltă?.

•

„Caritatea bine înțeleasă începe prin sine însă și“ spune proverbul francez.

Cei din liga consumatorilor nu fac caritate propriu zisă, dar ceea ce fac însă pare a-i preocupa în primul loc pe ei și numai pe ei.

•

Un raz și un tuns cinci lei — așa a fixat liga consumatorilor.

Bărbierii se miră de ce i a găsit, dar constată că publicul a fost rău mai bine de comitetul ligei de cât îi rad ei.

Blanzy

INSEMNARI

Cetățenile regimului

Organizarea constituțională de stat și instituția guvernământului civil sunt rezultatul unei îndelungate evoluții a societăților omenești și au un caracter bine stabilit, fără de care nu se pot concepe raporturi normale înlăuntrul societății și nici situațiuni de protegiere a individului și maselor în vederea propășirei obștești.

Un minim de libertate și democrație s'a putut asigura pretutindeni prin înlăturarea puterei militare de la conducerea publică.

Armata este un organism de execuție și trebue să fie la ordinele conducerei civile. Aceasta este o condiție a libertăților în stat și un prim element al vieții politice moderne.

In tristele momente ale furiilor reacționare se deplasează raporturile de putere și armata își stabilește comanda în cabinetele civile. Lucrul a fost totdeauna și este încă pretutindeni observat.

Odată cu această uzurpare a drepturilor constituționale, se produce o perturbare în toate ramurile de activitate publică și se ivesc cîndăștenii lesne explicabile odată ce în fruntea organelor administrative se instalează militari care n'au nici pricepere, nici spiritul, nici considerațiunea inerente unor funcțiuni eminamente civile.

Iată pentru ce spiritul d-lui general Lupescu, la ministerul instrucției publice, este în activitatea administrativă atraniu pînă la absurd dar firesc într'o asemenea situațiune anormală.

D. general a dat o circulară, către toți membrii corpului didactic și funcționarii dependenți de acel departament prin care capeți impresia că li se interzice participarea la lupta sectorală pentru Parlament. Legalmente această circulară nu obligă întru nimic de oarece e vorba de libertăți legale, și tradițiuni care nu pot fi suprimate printr'o toană de incompetență ministerială.

Dar este bizară și îndrăznețată mentalitatea acestui ministru exotic. Inchipuiți-va asemenea fantezii intinse la cadrul întregului cabinet și atunci iată primejduită întreaga organizare socială și politică. O primejdie trecătoare, bine înțeles, dar destul de îngrijorătoare și neplăcută.

Sunt vremurile prea complexe și supreme ca să mai poată fi tolerată o asemenea stare guvernamentală în România care își făurește situația grea a viitorului. Dacă este adevărat că această militarizare a ministerului e opera ambiții și și poftelor d-lui Brătianu, atunci cu adevărat ne-a lovit nenorocirea a fi — țară și un popor—scuiți de nebunie pe tigva unui oligarh istoric.

Renovatus

Mulțumită stăruințelor ce au depus d-nii Scutaru, directorul regional și Răileanu, directorul serviciului podurilor, sunt toate perspectivele ca podul de la Cosmești să fie complect restaurat pînă în cel mult două luni de zile. Aceasta va face ca de la 1 Ianuarie să se repuie în circulație expresul Iași-București, via Tecuci.

VIAȚA POLITICA

De ce se impune imediat un parlament

— Nu pentru soluția chestiunei externe — — Decretele-legi și reformele! —

Se știe explicația dată soluției violente și neobișnuite a ultimei crisă ministeriată. Țara are nevoie imediată de parlament, și, cum nu s'a putut institui un guvern politic, care să presidese alegerile, s'a recurs la un guvern, al cărui șef voește să rămâie soldat deși e prim-ministru.

De ce țara are nevoie imediată de un parlament? Iarăși se cunoaște explicația: pentru a ajuta la soluția crisei externe.

•

Că-i bine ca țara să aibă un parlament acest lucru nu-l va contesta nici odată un democrat cu adevărat. Că-i bine că regimul decretelor-legi să înceteze cu o oră mai curând—nici acest lucru nu-l va contesta nimenea din cei ce doresc domnia legilor și a libertăților.

Dar explicația și scopul urmărit și mărturisit, pentru o grabnică întrunire a parlamentului, nu corespunde adevărului,

•

Pentru a contribui la soluția în chestia externă? Dar oare un parlament ales în condițiile de acum va putea fi considerat în mod serios ca expresiunea liberă a voinței poporului romînesc? Iar acei cari au împins la soluția unui guvern de generali n'au știut oare că în acest caz trebuie să conteze cu abținere opoziției, deci cu știrbirea autorității viitorului parlament?

Aceasta bine înțeles în cazul cînd cei cei grăbesc adunarea parlamentului ar fi crezut sincer în aportul de autoritate, față de Conferința de la Paris. Dar, în fapt, cazul Italiei nu ne spunea că așa ceva n'are importanță. Parlamentul lui Orlando și Sonnino n'a făcut tot ce au voit aceștia în materie de manifestare publică? Prin aceasta dificila problemă a Fiumei fost-a ea rezolvltă?

•

Adevărul este că autorii decretelor legi și a reformelor au nevoie de un parlament pentru problemele interne și ratificarea decretelor legi.

Insăși reformele ar fi amenințate dacă viitorul parlament ar fi altceva decît devotat regimului ce ne-a diriguit de un an încoace.

Intr'adevăr, ratificarea numai în parte, ar putea aduce o atingere a însăși spiritului reformelor. Inchipuiți-vă un parlament care va ratifica reforma agrară, dar în locul obștiilor ar prevedea imediata parcelare; inchipuiți-vă un parlament care ratifica reforma electorală dar în loc de a menține circumscripțiile actuale — care înseamnă supremația țărănimei — introduce centrile de vot, și redă astfel orașelor individualitatea lor electorală. Nu-i așa că reformele capătă un caracter altul decît cel actual și în orice caz nu cel dorit de autorii de astă-zi?

Iată de ce susțineau că liberalilor le trebuie un parlament pentru ratificarea politicei lor lăuntrice și iată de ce credința noastră este că ei vor face totul pentru a avea un astfel de parlament.

Este pentru ei o chestie de viață și moarte.

In această privință este caracteristică următoarea declarație, atribuită d-lui Alexandru Constantinescu, în contestabil unul din factorii principali ai direcției actuale liberale:

— „Ne dăm perfect de bine seama, spunea d. Constantinescu, că opinia publică nu i cu noi și că o trecere a noastră în opoziție, pentru un an sau doi, este absolut necesară.

Aceasta nu se poate, însă, înainte ca să se fi întrunit un parlament care să ratifice toate decretele legi. Ratificarea aceasta este absolut necesară, pentru esența însăși a marilor reforme promulgate, ca și pentru toate chestiunile, a căror refuz de ratificare ar fi izvorul unor mari perturbări și grave posturi pentru factorii conducători.

Odată decretele-legi ratificate, partidul liberal va ști să tragă consecințele ce decurg din starea de spirit a opiniunei publice“.

•

Am reprodus aidoma cuvintele ce se atribuie „fostului și viitorului ministru“ liberal.

Legătura ce o are chestia ratificărei decretelor-legi cu esența reformelor promulgate, o analizăm la rubrica *Viața Politică* de astăzi.

Călătorii sosiți din București cu acceleratul de seară, au constatat cu surprindere că d. Al. Constantinescu a călătorit din Capitală pînă la Roșcăcăuni, unde s'a coborît, în vagon ministerial.

Ne întrebăm în ce calitate d. Constantinescu utilizează vagoane ministeriale?

Membrii Ligei consumatorilor ar face bine să-și aducă aminte de celebrele cuvinte: „Femeia cezarului nu trebue să fie nici măcar bănuită“.

Credem că suntem înțeleși și nu vom fi nevoiți să revenim în această privință.

Guvernul român a vândut Franței, Belgiei și Italiei o parte din grâul nostru exportabil.

Prețul e de 20 000 lei vagonul. Socotit a 10 000 lei pentru producători, iar restul de 10,000 lei va reveni guvernului. Producătorii vor fi plătiți în lei, iar cota cuvenită statului se va plăti în franci francezi socotiți francul a 2 lei. Cu alte cuvinte guvernul va primi 5000 franci francezi de fie-care vagon exportat, peste prețul plătit în lei dat vânătorilor.

In vremea normalizărei circulației trenurilor, acceleratul plecat Sâmbătă la ora 10 seara din București a sosit în Iași Luni la ora 6 dimineața. Acceleratul care trebuia să plece la ora 6 p. m. din Iași, n'a mai putut pleca din lipsă de garnitură.

Dacă am fi dispuși să mânuim arma ironiei, am adresa felicitări. Direcției C. F. R. pentru buna gospodărie

Cum însă nu ne arde de ironie le spunem pur și simplu;

Să vă fie rușine!

Se anunță că M. S. Regele va face o vizită orașului Cernăuți spre sfîrșitul lunei curente.

Se lucrează la textul unei convențiuni prin care Banca Națională va acorda statului un nou împrumut de 1 miliard și jumătate.

Membrii comitetului local a ligei poporului s'au întrunit aseară, la locuința d-lui profesor Dragomirescu, din strada Garoi 44.

S'au discutat și luat o sumă de hotărîri cu privire la participarea membrilor la congresul general din București.

Scandalul cu circulația trenurilor

— Incapacitate sau anarhie? —

Când s'a anunțat reluarea normală a circulațiunei trenurilor am salutat această dispoziție ca un eveniment important pentru țară și ca un început fericit de normalizare a vieții noastre economice și sociale.

Din nenorocire speranțele au fost înșelate. Normalizarea înseamnă de fapt continuarea scandalului de până acum.

Deși s'a adus material rulant enorm, garnisurile la trenurile principale au fost diminuate, dar nicăeri nu se vede din acele vagonne capitonate și intacte despre care vorbea direcțiunea căilor ferate. Deși au fost aduse mașini cu duhumul, trenurile circulă cu întârzieri fantastice, iar călătoria cu drumul de fier continuă a fi iadul care dăinuește de câțiva ani încoace.

Starea actuală de lucruri nu poate fi explicată decât prin incapacitate sau anarhia de sus până jos. In ambele cazuri trebue să intervie imediat o repunere la punct și reintrosarea simțimântului de ordn și datorie.

De buna funcționare a căilor ferate depind buna stare a țării. Funcționarii acestei instituțiuni, dacă au dreptul la o stare mai bunacau și datoria de a munci. Mai mult de cât ori unde ordinea trebue introdusă și cît mai repede.

Cine nu vrea să muncească să plece!

INFORMATIUNI

ROSTUL VIITORULUI PARLAMENT.—Unii vorbesc de posibilitatea unei retrageri a guvernului Vaitoianu și de o nouă amînare a alegerilor.

In ce ne privește credem că alegerile se vor efectua la data fixată și că noul parlament se va întruni la 20 Noembrie.

Motivul este foarte simplu. In starea în care au ajuns lucrurile, liberalii și cei afiliați politicei lor, nu mai pot da îndărăt, fără o primejdire desăvârșită pentru ei și opera lor de pînă acum.

CINEMA ELISABETA

SALOMEA

UN MIRACOL PE ECRAN

Important pentru cârciumari

VIN NOU şi MUST DULCE de ODOBESTI
CALITAŢI SUPERIOARE

Sosesc peste câteva zile la depozitul de vinuri *H.* Läufer, H. Sârcu et. C-o. **Hotel Binder**, care se vinde cu 5 **lei Litru**.— Mulţi dintre clienţii Depozitului reţinînd de pe acum cea mai mare cantitate, grăbiţi-vă cu înscrierile din timp pentru a vă putea aproviziona cu deliciosul vin de Odobeşti.

Firma HEINRICH STEIN

Strada CUZA-VODA 69 anunţă onor sa clientelă c'a înfiinţat un atelier special pentru reformarea pălăriilor vechi de fetru pluş şi CATIFEA, efectuând şi orice forme din materialul clientului pe modele cele mai moderne, de asemenea curăţă şi transformă PALARII BARBATESTI.

Atelierul este condus de un maistru specialist în această fabricaţiune

Pregătiţi-vă să participaţi la marea

LOTERIE

pe care o organizează „SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI" în scopul clădirii unui PALAT al CULTURII. Loteria autorizată de guvern, are **158 câştiguri**, în valoarea de Lei

250.000

din cari un câştig de 50.000, 5 a 10.000, 50 a 1,000 şi 100 a 500 lei

∴ Tragerea la 1 Ianuarie 1920 ∴

Câştigurile sunt depuse de Banca romînă de comerţ şi industrie la casieria Băncii Marmorosch, Blanck et Co.

PREŢUL UNUI BILET 2 LEI

Biletele se găsesc de vânzare la toate intreprinderile de comerţ

Pe tru orice alte informatiuni:

Băncei Române de Comerţ şi industrie

BUCUREŞTI, Str. Lipscani 2

∴ ∴ care e insărcinată cu manipularea loteriei ∴ ∴

SACI DE VIE

Magazinul de Sforărie şi frângherie ZEIDA I. ROŞI Iaşi Str. Ghica-Vodă aduce la cunoştinţă clienţilor că i-a sosit un mare transport de

SFOARA ITALIANA

toate numerile, de la cele mai subţiri la mai groase, şi le vinde cu preţuri foarte convenabile
Posed şi saci de vie, cu preţuri reduse.
Depozit de saci.

Butoaie goale

La Depozitul de vinuri al Băncei Moldova, în curtea Băncei (str. Cuza Vodă) se află de vânzare 150 butoaie goale de vin in bună stare, capacitatea variind dela 400—1500 litri şi se vând cu 4 lei deca

Magazioner caut post şi ca om de incredere.— Posed certificate.— Fost la firme francese mulţi ani — A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Mărzescu 23 Iaşi.

La **Banca Moldova** *Iaşi*
se găsesc

SACI

în cantităţi mari de vinzare şi de inchiriat cu preţuri reduse.

Odae mobilată

eventual pensiune, caută Domnişoară in familie onorabilă.
A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Mărzescu 23 sub „Domnişoară".

Funcţionar versat în lucrările contabilităţii, dispunând de câte-va ore libere pe zi se oferă D-lor Comercianţi pentru ţinerea registrelor
A răspunde sub «FUNCŢIONAR DE BANCA» la Agenţia de Publicitate Iaşi Str. Mărzescu 23

„MUNCA"

— INGINER C. STROJA —

a adus un mare transport de geamuri toate dimensiunile şi le-a pus în vânzare la BANCA IAŞILOR (în curte) en gros şi en detail.

Se pun geamuri la domiciliu şi mai urgent, aducîndu-se ramele respective la depozit, unde se sfiă un atelier special.

Se caută

Secretar-Contabil pentru postul de Secretar particular, serios cunoscând contabilitatea şi având oare care practică în afaceri.
400 lei lunar, locuinţă şi masă; în plus gratificaţie şi comisioane după serviciile aduse.
Oferte în scris însoţite de referinţe pe adresa: Ştefan Gh'orghiu Str. Lascar Catargiu 38 Iaşi

Carton asfaltat 1|10 metri
Becuri electrice diverite voltaje se vînd cu preţuri reduse la DEPOZITUL FOTOGRAFIC ZAHARIA WEISS Iaşi Piaţa Unirei.

BANCA IAŞILOR are de vânzare în condiţiuni foarte avantajoase:

Butoaie noi de stejar

de cea mai bună clitate având capacitate între 15 şi 70 decalitri forma uzitată în Basarabia.

De asemenea se află de vînzare şi doage de stejar.

A se adresa la Banca Iaşilor

SÂPUN

LA BANCA MOLDOVA

se vinde numai cu lădiţa săpun uscat de Basarabia, de rufe, cu preţuri foarte reduse şi anume a LEI 11 Kgr.

săpun de rufe şi LEI 1.20 bucata săpun

„MARSILIA"

Fabrica de Botangerie

şi SPALATORIE CHIMICA din Iaş str. Păcurari 105
Aduce la cunoştinţă onor. public clientelei sale că a redeschis FILIALA sa din STR. CUZA-VODA No. 6 unde se va servi prompt şi conştincios ca şi mai înainte.

RENUMITA FABRICA DE

CIMENT

Portland. din Poina (Bucovina) livrează prompt Ciment calitate superioară în butoae şi saci. A se adresa Reprezentantului General CAROL DRIMER Iaşi.

Criza internă. — Cu privire la atitudinea consiliului dirigent din Ardeal faţă de guvernul de generali, presa din capitală anunţă:

„Mai mulţi fruntaşi transilvăneni au sosit aseară în Capitală pentru a face cunoscută hotărârea ce a luat-o comitetul dirigent din Sibiu, în privinţa atitudinei ce trebuie să aibă partidul naţional, faţă de cabinet 1 da dictatură militară.

„Suntem informaţi că transilvănenii au decis să decline orice solidaritate cu guvernul actual şi să declare deci că dacă prezenţa în guvern a reprezentanţilor transilvăneni este interpretată ca o colaborare sau solidarizare, aceşti reprezentanţii vor fi obligaţi să se retragă.

„Precum se vede criza internă intră într'o fază a cărei gravitate nu poate scăpa nimănui."

Prima acţiune a cênzurei represive.

Ziarul „Evenimentul" a publicat o informaţiune cu privire la o anchetă ce se face în legătură cu gestiunea administrativă a parcului militar de la Iaşi. Corpul de armată din localitate a cerut parchetului civil să facă demersurile necesare pentru a stabili numele autorului acelei informaţiuni.

Direcţia ziarului în chestiune a fost citată Sîmbătă la parchet.

Toţi cei implicaţi în neregulile de la gară, vor face azi o cerere de eliberare pe cauţiune.

LA LICEUL NAŢIONAL.—Ieri la ora 10 dimineaţă a avut loc la Liceul Naţional o adunare generală, în vederea constituirei comitetului şcolar. Asistă multă lume,

D. Bărsan, directorul liceului, arată modul cum are a se constitui comitetul şi marele rol ce are de indeplinit pentru a satisface multele nevoi ale liceului şi ale elevilor lipsiţi de mijloace.

Se procede apoi la alegerea comitetului. Sunt aleşi d-nii Colonel Gherculescu, inginer Hurmuzescu, dr. T. Flor, Osvald Racoviţa şi Hoiarich Kohane. Din partea corpului didactic se aleg d-nii profesori Floţescu, Stamboliu şi C. I. Botez, D. Bărsan, directorul liceului, face de drept parte din comitet.

Ia apoi cuvântul d. Colonel Gherculescu, care arată marea misiune ce incumbă comitetului şcolar, în care intră şi ajutorarea elevilor merituoşi. Trebue depusă toată munca pentru realizarea acestei misiuni.

Comitetul se intruneşte în urmă în şedinţa intimă, luând o sumă de măsuri cu privire la adunarea primului fond.

Ministerul domeniilor a aprobat regulamentul de exploatare al pădurei Lungani, com Voineşti jud. Iaşi, proprietatea d-nei Eufrosina Botanu.

D. Dimitriu şi Osvald Racoviţă, au plecat aseară la Bucureşti, în interesul spitalelor Spiridoniei.

Astă noapte, o bandă de hoţi, operând în strada Alexandri, au prădat debitul de tutun şi magazia de mărunţişuri din această stradă.

TEATRUL CINEMA SIDOLI
Astăzi Luni 20 Octombrie 1919
Ultima reprezentaţie cu
PISICA PE OREZ
şi
SISTEM KLAYTON
Preţuri populare

D. Ştefan Cociorva, un distins licenţiat al universităţii din Iaşi, a fost numit sub-director la interne în Basarabia.

D. silvicultor-şef N. Păşcariu dela cancelaria regiunei I Iaşi, a fost delegat a indeplini şi funcţiunea de agent de control la această regiune.

D. Const Petrişor a fost numit agent sanitar la Cucuteni (jud Iaşi) în locul d-lui N. Voicu înaintat sub-chirurg la spitalul din Ungheni.

Trenul accelerat de ori a sosit abia în cursul nopţei. din cauza ruperei unui pod la Podul Sacă.

La direcţia regională a căilor ferate, s'au făcut mişcarea următoare, în mod provizor.

D. inginer Miclescu, propus sub-director al regiunei, a trecut ca director la serviciul de exploatare, d. Burghelea ca director la intreţinere, şi d Crateru ca director la serviciu personalului.

La biroul d-lui Sănătaru, au trecut d-nii Trandafirescu şi Jordăchescu.

A fost amânate pentru 10 Dec judecarea recursului Camerei de Comerţ din Iaşi, contra dizolvărei ilegale.

TEATRUL CINEMA SIDOLI
Compania de Reviste de la Teatrul „Cărăbuş" Direcţia C TANASE
LUNI 20 OCTOMBRIE ora 9 fix **Ultima Representaţie**

PISICA PE OREZ

Primul act şi

SISTEM KLAYTON

Acfol al II-lea. — **Preţuri populare.**

Comitetul ligei chiriaşilor, în şedinţa de aseară, a hotărât să facă o anchetă, cu privire la contractele încheiate între proprietari şi chiriaşi, cu prilejul Sf. Dimitru.

SPARGATOR ARESTAT.— Poliţia a reuşit să aresteze la hotel Regal (bulevardul Ferdinand) pe Ion Cerch zis Necuţai Bombici, originar din Bucovina, autor al unui furt de bani săvârşit la Galaţi.

Trimis sub escortă la siguranţa din Galaţi, hoţul a reuşit să fugă din tren, ajungând la destinaţie numai agentul însoţitor care a depus suma de 40,000 lei confiscată la Cercher.

Făcându-se cercetări, îndrăzneţul hoţ a fost arestat din nou la Bucureşti.

Toţi maeştrii şi maestrele de desemn, caligrafie, muzică şi gimnastică, sunt convocaţi Marţi ora 5 jum. la liceul Naţional, spre a li se face comunicări foarte importante din Bucureşti

S'a hotărât ca moneda de hârtie care se tipăreşte in America să fie emisă de ministerul finanţelor.

In consecinţă s'a dat ordin de imprimare.

Suma totală atinge patru miliarde.

Astă noapte banditul Stan, unul dintre tovarăşii bandei Bidici, fiind transportat la Bacău, a sparte sidul arestului de acolo şi a evadat.

La Prefectura de Poliţie, s'a întrunit eri comisia mixtă, sub presedinţia d-lui Marcu, directorul Prefecturei, şi a luat în discuţie cererea ligei consumatorilor, de a mai spori preţurile alimentelor.

In noaptea de Sâmbătă spre Duminica, d-na Ghiga, soacra d-lui avocat Dornescu, pe când trecea cu trăsura prin pădurea de lângă Herţa, a fost asaltată şi jefuită, de o bandă de hoţi, iă nasă încă necunoscută.

Cu ocazia eşirei d-lui P. Balo din funcţia de casier şi alegerea d-lui G. C. Stanescu, Comitetul de administraţie a Primei Societăţi de Economie din Iaşi va da o agapă în onoarea lor, la care vor lua parte funcţionarii societăţei, şi dintre asociaţii acei ce vor voi.

Locul şi data ţinerii agapei se va anunţa la timp.

Ieri a avut loc la sumita Societate alegerea unui nou Casier în locul d lui P. Ballo demisionat.

A fost ales prin aclamaţiunile tuturor celor prezenţi d. George C. Stanilescu.

Alta candidatură pentru aceasta insărcinare, nu a fost.

La urma intervenţiei d-lui N. V. Ştefăniu, presedintele Camerei de Comerţ, alegerile pentru Camerile de Comerţ cuprinzând judeţele Iaşi, Putna, Vaslui Piatra, Roman şi Bacău vor avea loc 20 Ianuar 1920, când vor lua parte la vot şi evreii noii cetăţeni.

Cursurile şcoalei pregătitoare de maestre şi maeştri de gimnastică, al cărei foşti elevi au căpătat locuri în învăţământ şi de care statul are încă mare nevoe pentru Şcoalele sale, se deschid la Societatea de Gimnastică locală în ziua de 15 Noembre.

Cei-ce doresc a urma aceste cursuri se pot inscrie în fie-care zi la Societate între orele 10—11 a. m.

Odată cu cererea vor prezenta actul de naştere şi certificatul de cel puţin 4 clase secundare.

Se aduce asemenea la cunoştinţa absolventelor şi absolvenţilor acestei şcoale că se infiinţează cursuri pregătitoare pentru examenul de capacitate din Martie, pentru care cursuri se primesc de pe acum inscrieri la Societate.

SPECTACOLE

Cinema ELISABETA — Astăzi la ambele matineuri şi seara a 6-a şi ultima serie din JUDEX

Cu această serie se inchise splendidul ciclu de reprezentaţii după foiletonul—roman de Brande şi Feuillade publicat în Figaro.

Joi 23 Oct SALOMEA (8 acte) un miracol pe pânză.

La Terasa „Principele Mircea" cu incepere de astăzi în matineu şi seara Seria III din „Misterul Cercul Dublu" ultimele episoade, cele mai interesante Deslegarea Enigmei.

12 acte 6 mari părţi 3000 metri lung cu frumoasa „Mollie King".

LA CURSUL LICEAL al Şcoalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic în locaţiul şcoalei din str. Elena Doamnă 13 între orele 9—12 a. m. şi 2—4 p m.

Stiri Telegrafice

Evacuarea Petrogradului

LION—Trupele roşii evacuează Petrogradul. Lucrătorii şi meşteşugarii au primit ordin de a părăsi oraşul.

O moţiune americana!

— In chestia Fiume —

ROMA.—Mr. Tinkan, membru al congresului american, a prezentat camerei reprezentanţilor o moţiune cerând ca guvernul american să nu intervie în regularea chestiunei Fiume,

Deschidere liniei Viena-Triest

ROMA.—Se anunţă viitoarea deschidere a traficului de călători şi mărfuri pe cele două linii cari unesc Triestul cu Viena,

Numirea lui Tittoni

ROMA. — Tittoni a fost numit preşedinte al delegaţiei italiene la congresul societaţei naţiunilor.

Von den Goltz în Curlanda

LION. — Guvernul german răspunzînd notei aliaţilor expune că trupele lui von der Golz au fost menţinute în Curlanda după cererea Antantei.

Executarea tratatului

— O comisiune de 1200 1300 oameni —

LYON.— Comisiunea interaliată de control insărcinată cu supravegherea executarei tratatului de pace va sosi la Berlin.

Ea se compune din 400 ofiţeri şi 800-900 oameni.

Procesul Caillaux

LYON. — Ziarele anunţă ca înalta curte se va întruni Joi pentru urmărirea desbaterilor în procesul Caillaux,

Producători de vin-Fermieri

Linuri (lăz de fermentat strugur) au sosit şi se găsesc de vânzare, cu preţ convenabil a Fabrica de ogoni
EMIL BERGHER
— Iaşi str. Palat 62 Iaşi —

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

ANUL XV-lea No. 3755

25 BANI NUMARUL

MIERCURI 22 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE
UN AN . . . . . 40 LEI
ŞASE LUNI . . . . 60 „
TREI LUNI . . . . 30 „
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 29
TELEFON No. 390

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

Partidele politice şi ordinea economică

Răsfoind ziarele, citeşti în ele... Dar ce nu citeşti în ziare? Nu degeaba se susţine că dînsele formează opinia publică. Astfel, mai eri se putea citi în unele ziare că lor, ziarelor din Rusia li se datoreşte tot ce se întîmplă în această ţară dela revoluţie şi pînă astăzi. Dar nu de aceasta voim să vorbim aici.

In „Viitorul" de ieri se protesta cu energie contra „acţiunei primejdioase pentru interesele organizaţiei noastre financiare prin caracterul politic care se dă deosebitelor instituţii, legîndu le sau subordonîndu-le de soarta şi scopurile grupărilor de partid".

In afară de şarja aceasta la adresa progresiştilor, cari răspund nenumăratelor creaţiuni financiare liberale, organizîndu'şi şi ei instituţiuni, chestiunea merită a fi examinată şi analizată la lumina unei judecăţi imparţiale.

Se ştie că sistemul cointeresărilor e de origine liberală. Şi desigur că ori-cine îşi dă cît de puţin samă de însemnătatea faptului pentru ordinea economică a ţării, nu va sta un moment la îndoială ca să dea aprobarea sa principiului.

Cu deosebire evenimentele şi directiva pe care o iau societăţile omeneşti în vremurile de astăzi dau o consacrare principiului acesta al cointeresărilor.

Mergem către socializarea instituţiunilor economice. Intr'acolo se îndreaptă întreaga organizaţie economică a statului, şi evident, cointeresarea este primul pas, este prima şcoală ce se face publicului spre a-l deprinde cu ideia că individul înseamnă prea puţin în orice ordine de idei şi fapte.

Nu puţini sunt, de exemplu, acei cari văd cu părere de rău ca pământul expropiat n'a trecut la obştii, ci se parcelează în loturi individuale.

„Am sacrificat, zic ei, şcoala şi chiar Biserica pentru obştii, şi acum le sacrificăm pe ele pentru parcelare. Credem, adaogă ei, că ne vom întoarce la obştii".

Nu e nevoe de altfel să semnalăm că lupta pentru parcelare e o întrecere între partidul liberal şi liga poporului.

Dar despre amestecul oamenilor politici în afaceri voim a zice ceva.

Noi socotim ca intervenţiunea acestora nu se póate împedeca, şi chiar de s'ar putea n'ar trebui s'o facem.

De sigur ar fi frumos, dar nu practic, principiul preconizat altă dată de P. P. Carp că numai cei ce au anume venit să facă politică.

Ce ar fi dacă atare idee ar fi s'o punem în aplicaţie astăzi?! Milionarii ajunşi aşa, de ieri de alaltăeri, să spună numai ei cuvântul lor în politică?!

Dar nu aici stă adevărul, ci el consistă în aceia că partidele politice nu trebue să se dezinteresez de mişcarea economică şi să nu ia parte la ea.

Numai aşa ele vor şti să judece şi să aprecieze rolul economiei în viaţa poporului.

Se vor putea critica instituţiuni şi creaţiuni factice se vor putea lua măsuri ca Statul să nu fie exploatat, atunci când un partid ajunge la putere, se vor putea lua măsuri ca să nu sepriveligieze unele întocmiri în dauna altora, dar a zice dacă om politic nu trebue să ia parte la nici o organizaţie economică, nu:

Ce ar trebui să zică, dacă aşa ar fi lucrurile, Socialiştii, a căror toată activitatea politică stă în o nouă conduită socială şi economică? Şi doar astazi toţi susţin că socialistii formează un partid de guvernământ?!

VIR.

Câteva NOTE

Are dreptate d. Periţeanu. Pentru plăcerile căldătoriei de astă-zi cu drumul de fier e prea ieftin cât se plăteşte actualmente.

*

De când trenurile au reînviat poşta lui Wilner, a ajuns de o actualitate extraordinar vorba lui Hübsch, pe tot parcursul pe calea ferată.

*

Dacă n'a contribuit la ieftenirea trailului, dar liga consumatorilor se poate cel puţin lăuda că a rărit alimentele.

In ziua când nu se vor mai găsi alimente de loc, idealul ligei va fi realizat. Nu se va mai face speculă.

*

Calmea speculei.

Să speculezi calitatea de afiliat al ligei consumatorilor.

Blanzy

INSEMNARI

In chestiunea Rusiei

Distinsul confrate Alex'u Nour, continuând neobosita campanie impetriva guvernărei Lenin-Trotki în Rusia, susţine că bolşevismul moscovit a evitat aplicarea programului socialist şi a căutat a strivi pe individ în folosul statului. Neadmiţând teroarea roşie leninistă, d. Nour scontează cu satisfacţie ziua răsturnărei bolşevismului de către Colceak Denikin et comp, când va începe organizarea unei Rusii liberal-anarhiste şi comuniste.

In dorinţa de a ne lămuri cât mai bine asupra importantelor evenimente din Rusia, ne referim la scrisoarea venerabilului Petru Kropotkin către Georges Bandes, publicată în „L'Humanité" din 10 Octombrie curent. Teoreticianul anarhist locuieşte lângă Moscova, cunoaşte bine situaţia şi oferă tuturor o neîndoelnică crezare.

Kropotkin scrie:

„Bolşevicii fac efortul de a introduce, prin dictatura unei fracţiuni a partidului social-democrat, socializarea solului, industriei şi comerţului. Aceasta schimbare pe care ei se forţează să o îndeplinească este principiul fundamental al socialismului".

Prin urmare nu este exact că bolşevicii au evitat aplicarea principiilor socialiste.

Mai departe, Kropotkin constată greşelile metodei bolşevice şi prevede căderea regimului sovietelor, dar prevede că acestui regim îi va urma „o reacţiune furioasă, rea" şi o reintoarcere a vechiului regim. De aceia Kropotkin condamnă cu energie acţiunea lui Colceak-Denikin et comp şi conjură pe aliaţi a nu ajuta pe aceşti generali care conduc „reacţiunea şi valuri de sânge".

Marele Kropotkin se ridică în contra blocadei şi susţine că relele din Rusia vor fi înlăturate prin aducerea alimentelor, reluarea raporturilor cu apusul şi întreprinderea muncei constructive în pace, sub continuarea regimului revoluţionar, căci o întoarcere înapoi nu este cu putinţă.

Iată dar pe luptătorii fronturilor anti-bolşevice scoşi din adesiunea anarhic-comunistă.

Cât despre admiterea teroarei negre în luptă cu cea roşă, înseamnă a îndreptăţi într'o mână, ceia ce este criminal în mâna lui Lenin ridicată contra teroarei albe

Deamne! S'ar părea că toată lupta social-politică este o repetare într'un cerc viţios. Şi atunci, pentru ce atâta patimă, atâta siguranţă şi atâtea afirmări prea sumar controlate?

Renovatus

VIAŢA POLITICA

La vremuri anormale, Soluţii anormale!

—Improvizaţii care decid viaţa comercială! — — Producătorii nesocotiţi! —

Desigur că dintre toate ligile — şi e de prisos a spune dacă sunt multe sau ba— cea au luat fiinţa în ultimul timp, cea mai simpatică marelui public şi mai corespunzătoare intereselor reale ale mulţimei este liga consumatorilor.

De că', pare-se că nu se putea ca la vremurile anormale de acum să nu se fi răspuns prin soluţii anormale.

Şi ast-fel am văzut luând naştere o liga al cărui principiu salutar a fost imediat pervertit prin modul de procedare şi de acţiune a ligei în chestiune.

*

Căci apărarea intereselor mulţimei nu însamnă bunăstare în proceduri lipsă de norma în dispoziţii, şi mai cu seamă, instituirea în autoritate a lot stăpânitoare a unor inventaţi, dacă nu chiar nechemaţi.

Şi alurea s'au produs nemulţumiri publice în potriva scumpetei. Dar nu cei ce au manifestat au fost şi cei puşi a dispune de regulatorul vieţei economice.

Odată manifestaţia publică terminată organe speciale au intrat în funcţie, luând hotărâri conforme cu realitate şi punând stăpânire speculei.

*

La noi numai că nu s'au produs organele speciale, dar producătorii n'au fost întrebaţi. Fixarea preţurilor s'a făcut de cine a vrut şi la întâmplare, fără normă, fără cercetarea realităţei.

Rezultatul era lesne de prevăzut. Sabotagiul trebuia să apară şi el şi a apărut. Ceva mai mult. Producătorii, nesocotiţi, neintrebaţi şi uneori chiar nedreptăţiţi, nu vor întîrzia a răspunde printr'o ligă a producătorilor.

*

Şi astfel, am ajuns la situaţia ridicolă, că s'a produs un organ de dispoziţie, instituit nu se ştie de cine, care a luat hotărâri fără consultaţia celor in drept a fi intrebaţi.

Dacă este cine-va mulţumit de acest rezultat s'o spuie. Noi suntem gata să'i înregistrăm părerea.

Punete esenţiale uitate intr'un nou program

—Cu ocazia programului partidului d-lui Tache Ionescu.—

Oficiosul partidului democrat al d-lui Take Ionescu publică textul punctelor noului program al acestui partid.

Nu s'a negijat nici una din chestiunele care constituc actualitatea economică, politică şi financiara, după cum nu s'a nesocotit nici partea referitoare la politica externă în ce priveşte confederaţia statelor mici şi respectul minorităţilor. Ceva mai mult, s'a prevăzut şi revizuirea statutului Băncei Naţionale, ceia ce va merge desigur la inima liberalilor.

S'au omis însă o chestiune care formează crezul principal al adevărat i democraţii româneşti Nu se prevede nimic pentru garantarea libertăţilor cetăţeneşti, pentru asigurarea libertăţii individuale. Nu se prevede nimic pentru stârpirea abuzurilor şi sfârşitul domniei satrapilor.

Or, tocmai de acest lucru are nevoe mai mult decât de orice ţara românească. Spre deosebire de alte ţări, democraţia română trebue se lupte pentru lucruri cucerite aluerea de decenii şi chiar secole. Dreptul omului, dreptul individului de a nu şi vedea în permanenţă ameninţate averea, cinstea şi viaţa nu există în România decât pe hârtie Năzuinţa democraţiei adevărate este ca aceste drepturi să constitue fapte reale şi la ţara romineasca.

Or, la acest lucru esenţial nu s'a gândit cei ce au întocmit programul partidului de sub conducerea d-lui Take Ionescu. Şi e păcat!

Intre proprietari şi chiriaşi

Este cert că răsboiul mondial, de care încă n'am scăpat, a schimbat mentalitatea noastră a tuturor, a răsturnat ordinea de lucruri de până acum, a schimbat raporturile dintre clase ca şi dintre oameni, în aşa fel că nu ştim unde ne aflăm acum.

Un fapt pe care-l cunoaştem şi îl simţim cu siguranţa e marea scumpete a traiului.

Ca urmare a lui avem înăprirea accentuată de astăzi dintre două categorii de cetăţeni.

Se poate crede negreşit că şi alegariile ce vin sunt intru cât-va de pricină. Chiriaşii sunt mulţi iar insemnătatea electorală a proprietarilor e redusă la zero.

Trebue să recunoaştem însă că în discuţiunea dintre ei se pune multă patimă, cu toate acestea necontestat că teren de înţelegere s'ar putea stabili, căci este cert că faţă de scumpirea enorma a traiului, proprietarii nu pot rămânea la chirile din 1915. Dreptul acesta le-a fost recunoscut de guvern când le-a permis a majora chiriile cu 30 la sută.

E uşor de înţeles însă ca sub protextul acesta general al scumpirii traiului proprietarii pot urca ori cât vor voi preţul chiriilor.

Dar aceiaşi logica ne spune că nici chiriaşii nu trebue să aibă pretenţiunea de a nu plăti ceva mai mult ca în 1915.

Si pe acest teren credem că discuţia poate urma.

De alt-fel ar fi bine ca atât din o parte cât şi din alta şă se citeze cazuri concrete de proprietari abuzivi, şi de chiriaşi cari nu-şi indeplinesc obligaţiile, ori le calcă.

Informaţii

PERVERTIREA REFORMEI AGRARE.—Se ştie esenţa reformei agrare introdusă prin decretu lege din Noembrie 1918 Milioanele de hectare expropiate de la marii proprietari erau menite să intre în patrimoniul ţăranimei. Pentru ca trecerea să nu fie însă prea bruscă, producţiunea ameninţată şi, pe de altă parte, pentru a deprinde pe sătean cu o cultură sistematică, pământul expropiat trebuia să servească la constituirea de obştii.

*

Se pare că unii n'au înţeles esenţa acestui principiu salutar, iar alţii au găsit un prilej potrivit pentru a trage profit politic din pornirea naturală a săteanului romîn impotriva socializării şi a dorinţei lui de a intra imediat in stăpînirea individuaiă a pământului.

Şi astfel am văzut un partid politic cerînd imediata parcelare a pământului expropiat, după cum am văzut şi specialişti preconizînd superioritatea sistemului parcelărei.

Cazul inspectorului agricol de Iaşi, d. Cardaş, care anunţă cu emfază imbucurătoarea ştire că sătenii din nu ştim care comuna din jud. Iaşi au tocmit un inginer hotarnic care să procedeze la imediata parcelare a pământului, este sugestiv şi tipic in acelaşi timp,

*

Acolo unde însă începe primejdia este că, pentru motive electorale, pare că şi partidul liberal renunţă la un principiu bun, singurul care putea să ferească România de neajunsul dispariţei subite a producţiunei mari, iar productivitatea ţării redusă la modalitatea arhaică, nenaţională şi insuficienta, a micei culturi ţărăneşti.

Numai aşa se poate explica că d. general Popovici, ministru de domenii, care nu poate fi presupus că procedează in baza concepţiilor proprii economice şi nici sub zltă influenţă decât cea liberală, anunţă prin interwievuri că in curând va incepe opera generală de parcelare a pământului expropiat.

De o fi să se realizeze cele enunţaie de d. general Popovici, atunci reforma agrară a fost pervertită şi România va cunoaşte o nouă serie de nenorocuri datorită inferiorităţei de producţie ce va surveni in mod fatal.

Există organe legale pentru controlul sanitar al instalaţiilor industriale şi atelierelor.

Domnii membrii ai Ligei Consumatorilor nu pot avea asemenea insărcinări şi cu atât mai puţin ar fi permise toemeli pe această chestiune.

Informaţia noastră de ieri, cu privire la modalitatea circulaţiei trenurilor, trebueşte rectificata în sensul că acceleratul d Duminica seară ora 6, a plecat din Iaşi în mod regulat, însă fără vagon de dormit.

Incontestabil că din toate punctele de vedere d, Dinu Brateanu a facut un prost serviciu partidului, deslănţuind campania antisemita în rândurile ţărănimei.

De alt-fel, acesta nu este primul serviciu, de asemenea natură, pe care d. Dinu Brăteanu îl face partidului căruia aparţine.

Guvernul a ordonat deschiderea unei anchete în privinţa grozăviilor petrecute la Vaslui pe spinarea socialiştilor.

Ancheta se face paralel de către autorităţile civile şi militare.

Din loc competent se dezminte ştirea publicată de unele ziare că guvernul ar avea intenţia să desfiinţeze sporurile de lefuri şi alocaţii, lăsându-se numai adevărata leafă budgetară.

Dimpotri-vă, se studiază chestiunea unificărei şi umflării salariilor, aşa ca să se poată plăti preţurile de speculă şi să se menţie deci scumpetea care va fi suportată de pungile îngroşate ale bugetarilor.

Sistemul e simplu. In loc de a se normaliza viaţa prin fixarea justă şi reală a preţului mărfurilor, se împrăştie în public hârtie multă şi tot mai multă pentru menţinerea şi creşterea progresivă a scumpetei.

Un cerc viţios care nu ştim unde va duce în cele din urmă.

Toţi funcţionarii de la vămile de pe Nistru s'au înapoiat la posturile lor.

Deocamdată nu se face nici un trafic comercial, ci, din când în când, numai un schimb pe bază de compensaţiuni.

La şcoala normală Vasile Lupu, s'a declarat vacantă catedra de limba română.

Profesorii, cari doresc transferarea, au a adresa cererile lor, timp de una lună.

CINEMA ELISABETA

SALOMEA

UN MIRACOL PE ECRAN

BANCA ROMANA

DE

COMERŢ ŞI INDUSTRIE

SOCIETATE ANONIMĂ CAPITAL LEI 1.000.000

— Bucureşti, Str. Lipscani No. 2 —

PROSPECT

Adunarea Generală extra-ordinară *a băncei Române de Comerţ şi industrie*, Societatea Anonimă *din Bucureşti* a decis sporirea capitalului social de la 1 milion la 5 milioane, prin emisiunea a 8000 acţiuni la purtător a 500 Lei, valoare nonimală fiecare.

Patru mii acţiuni, se oferă cu preferinţă vechilor acţionari, în proporţie de două acţiuni noui pentru una veche, pe cursul de 550 Lei bucata.

Pentru restul de *4000 acţiuni, se deschide subscripţie* publică reductibilă pe cursul de Lei 550 bucata.

Repartisarea acestor acţiuni, se va face de către Consiliul de Administraţie.

Valoarea acţiunilor subscrise, se va achita astfel:

Lei 200.— adică 40 la sută din capitalul subscris.
„ 50.— pentru fondul de rezervă şi
„ 5.— cheltueli de emisiune

Lei 255.— la subscriere.

Restul vărsămintelor, după cererea Consiliului de Administraţie.

Noii acţionari vor avea dreptul la dividend, cu începere dela 1 Ianuarie 1920.

Subscrierile încep la 20 Octombrie a. c. şi durează piuă la 30 Octombrie a, c. Consiliul Administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscrierea şi mai înainte de acest termen.

Subscripţiile se primesc la:

Casieria Băncei Române de Comerţ şi Industrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2, la

BANCA AGRICOLA IN BUCURESTI

precum şi la Sucursalele şi Agenţiile *Băncei Agricole* din:

Botoşani, Brăila, Calafat, Călăraşi, Constanţa, Craiova, Galaţi, Giurgiu, Iaşi, Roman, T.-Măgurele, Tulcea.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Transporturi Rapide

Cu un Auto-Camion de 3 jum. Tone se execută în orice parte a ţării.

A se adresa „Berăria Azuga la Cassă"

IMPORTANT

A sosit la DEPOZITUL FABRICEI DE OGLINZI. ILIE MENDELSOHN (vis a-vis de hala str. Anastase Panu 29, un mare transport de GEAMURI.
Se vând EN DETAIL cu preţuri de EMGROS
Atelier special pentru imediată încadrare.

20 vagoane lemne

Esenţă tare, cumpără fabrică „Ţesătura- Iaşi" ofertele se primesc la sediul fabricei str. Socola până la 28 Octombrie a. c.

TEATRUL NAŢIONAL

Compania de operete *AKRAM NICOLAU* (fostă Gabrileseu)

5 REPRESENTAŢII 5

VINERI 24 Octombrie 1919 ora 9 fix

Fata din Pădurea Neagră

Operetă în 3 acte

SAMBATA 25 OCTOMBRIE

MATINEU — **Ciocârlia** — Operetă în 3 acte

SEARA — **Culesul Viilor** — Operetă în 3 acte de Nedbal

NU CUMPARAŢI

MOBILE

PÂNA NU VIZITAŢI DEPOZITELE **EMIL BERGHER**

FABRICA DE OGLINZI STR. PALAT 62 IAŞI

unde se găsesc dormitoare, sufragerii etc. cu preţul cel mai convenabil

Banca Dacia

SOCIETATE ANONIMA, IASI — STRADA STEFAN CEL MARE No. 8

CAPITAL LEI 3.000.000 DEPLIN VARSAŢI

Face ori ce operaţiuni de bancă. Execută plăţi în ţară precum şi în toate oraşele PRINCIPALE DIN TRANSILVANIA BUCOVINA şi BASARABIA. Cumpără şi vinde efecte publice. Incasează polite.

PRIMEŞTE BANI SPRE FRUCTIFICARE, scontează polite şi cupoane, emite cecuri asupra străinătăţei şi în ţară gajează valori şi mărfuri.

Cumpără şi negociază efecte evacuate la Moscova.

SECŢIE SPECIALA DE MARFURI

※ Banchetul funcţionarilor de la poştă.—In mijlocul unei atmosfere din cele mai înălţătoare a fost sărbătorită din partea personalului telegrafo postal avansarea la gradul de inspector a fostului dirigintе al oficiului telegrafic din localitate Grigore Moţoc.

Intregu personal fără deosebire de grade au ţinut să l sărbătorească intr'un mod pe cât de demn pe atât de înălţător.

In mijlocul unei veselii entuziaste prezenţa d'lor inspectori Marini şi Sofian contribue şi mai mult la ridicarea tonului de seriozitate precum şi a valorii morale a acestei sărbări.

Cel dintâi care ia cuvântul ridicând păharul în cinstea celui sărbătorit şi scoate în relief calităţile şi meritele d-lui Moţoc prin elogioase cuvinte este pensionarul Emil Manole, exprimându-şi în acelaş timp şi sincera mulţumire că în jurul celui sărbătorit s'au adunat întregul personal.

Vorbeşte apoi sub-dirigintele oficiului d. Smolinschi, d. Stambolin, graţie căruia s'a putut înregistra în viaţa acestei instituţiuni. O serbare atât de frumoasă fiind dela început în fruntea mişcărei, domni inspectori Marin şi Sofian cari cunoscând marile aptitudinele de colleg şi calităţele de şef ale d-lui Moţoc.

D. Velciu, noul dirigente mulţumeşte pentru vile ovaţiuni ce i se aduc, asigurându-i pe toţi de toată dragostea şi sprijinul părintesc.

Mai vorbesc d-nii Bogdan Gosparovici, Andrei Irimescu, Panait Petrescu, Scarlat Leon, Gheorghiu Gheorghe, dirigintele oficiului poştal etc.

In mijlocul acestei înălţătoare atmosfere Sărbăteritul impresionat până la lacrimi, luând cuvântul mulţumeşte tuturor pentru cinstea ce i-au arătat-o, dorindu-le ca toţi să ajungă acolo unde este dumnialui.

※ Liceul particular Asachi, s'a transformat în internat, înzestrat cu tot confortul modern.

D-nii Aurescu şi A. D. Atanasiu, au preluat conducerea acestei instituţii.

※ Toţi profesorii de la comisiunile particulare pentru clasele 5 şi 6 de la liceul Naţional, sunt invitaţi a se prezenta la cancelaria liceului, pentru a semna lucrările.

※ La Cotnari s'a înfiinţat o Casă de estire, alegându se comitetul următor: Preşedinte, Th. Iacovaschi, Vice-preşed. Preot C. Mate, Preot Vasile Liciu, Membrii în com. de adm. Inv. N-lai Mardare, Inv. I. Zaharia, preot inv. V-iad Sârcăşenu, Notar Pavel Tadose, preot I. Paraschiv, inv. I. Basenchi, sătean V-le Vornicu, sătean Petru Iliescu, sătean I. Urzachi secretar I. Basenchi.

※ Ministerul de răsboiu a recomandat autorităţilor de a încuraja plasarea statuetei reprezentând pe sergentul Maşatu, opera sculptorului Dimitriu din Bârlad.

Se ştie că sergentul Maşatu, după ce rănit, i s'a amputat un braţ a cerut să se întoarcă pe câmpul de luptă şi primind învoirea a luat parte la numeroase lupte eroice

※ La Ungheni-Basarabia, s'a pus temelia unui cerc cultural. Se vor organisa şezători literare şi serbări.

In acelaşi timp s'a înfiinţat un curs de limba română pentru adulţi, care se ţine în fiecare zi, de la orele 8—9 dim.

※ Astă noapte banditul Petru Codreanu a evadat de la spitalul de izolare, unde se afla internat, fiind bolnav de febră tifoidă.

※ Membrii Comitetului şcolar al Liceului Naţional, s'au întrunit eri şi au procedat la Constituire.

D. dr. Fior, medic şef al oraşului, a fost ales preşedinte.

※ Din iniţiativa d-lui dr. Buzenchi, medic-veterinar, s'a pus la Vlădiceni bazele unei cooperative, pentru înfiinţarea unei lăptării model.

※ Discuţia asupra orarului de jumătate de zi va continua în şedinţa de Mercuri 22 Oct. ora 5 p. m. a Asociaţiunii corpului didactic, în Amfiteatrul liceului Naţional.

Vor lua parte la şedinţă şi D-nii inspectori şcolari.

※ Se aduce la cunoştinţa membri al corpului didactic că au apărut de sub tipar şi au fost puse în vânzare la librării „Actele congresului didactic" cu următorul cuprins:

Procesele-verbale ale şedinţelor, Cuvântările rostite şi raporturile prezintate, Statutele şi Programul Asociaţiei. Statutele Tipografiei, Corespondenţe cu Federaţia din Bucureşti, Lista nominală a congresiştilor.

Depozitul general este la D-na Laura Zaharia Str. Buna-Vestire No. 1

Preţul unei broşuri 4 lei.

※ Examenul de definitivat pentru institutori va începe la 20 Noembrie.

※ Prin porturile dunărene s'a început exportul rapiţei cu destinaţia spre Italia.

※ Se ştie că imediat după constituirea guvernului militar, preşedintele comisiei interimare de Iaşi şi-a înaintat telegrafic demisia.

De atunci sunt 15 zile şi chestiunea n'a putut fi soluţionată. Cum guvernul actual nu mai are de trăit decât alte 15—20 zile, este foarte probabil că nu d. general Văitoianu ci alt ministru de interne va avea să rezolve demisia „telegrafică" a d-lui Grupenschi.

※ Notiţa noastră severă de ieri, cu privire la modul cum circulă trenurile în vremurile de „normalizare" pare a fi atins susceptibilitatea unora de sus de la căile ferate.

Explicaţia întârzierilor este prezintată cu multe date şi se utilizează argumentul că nici aiurea nu'i mai bine.

Acest din urmă fapt pare a fi adevărat căci o ilustraţie din ziarul „Le Journal" arată pe doi cetăţeni pe peronul unei gări în momentul sosirei trenului:

— „Uite minune! Trenul a sosit exact—spune unul.

— Te înşeli—replică cellalt—e trenul care trebuia să sosească ieri la ora aceasta!

※ Conducătoarele de grădini de copii urbane au fost asimilate cu institutoarele, acordându'i-se acelaş salar.

※ La 15 Noembrie vor începe slegrile pentru formarea operatorilor şi ajutorilor-operatori topometri în Bucureşti şi Iaşi.

※ La spitalul Maternitate s'a dat eri rezultatul Concursului de moaşe primară

Au reuşit Doamnele Tarapanovici şi Dimitriu.

※ Administraţia comunală a acordat antreprise pavărei stradelor societate Cooperativă Hărnăciu.

※ Duminica 26 a lunei, va avea loc în sala oaneie Societăţei de Gimnastică, un bal în scop filantropic, dat de Societatea Vulturul.

※ Partidul liberal va ţine, probabil, în cursul săptămânei viitoare, o mare întrunire publică în localitate.

※ In urma deciziunei ministerului de comerţ, care a amânat alegerea pentru Camera de Comerţ din localitate pentru ziua da 20 Ianuarie 1920, toţi comercianţi şi industriaşi patentari până la inclusiv clasa IV, au a grăbi înscrierea lor în listele electorale pentru această alegere. până cel mai târziu 28 Noembrie, când înscrierea se închide.

Cererile au a fi adresate Camerei de Comerţ.

※ BIBLIOGRAFIE:— A apărut No. 36 al revistei săptămânale „Insemnări Literare" Ospăţu de N. N. Beldiceanu Unei violoniste de Mihai Codreanu, Toamnă în tranşee de Valeriu Arsenescu Ca'n basm.. de Alice Soare-Sfetnicul Impăratului de Em Stefănescu, Prohod de Al. A. Philippide şi diferite recenzii şi dări de seamă.

De vânzare pretutindeni. Preţul 1 leu, abonamentul 40 lei.

— „Ionoirea" anul V, No. 11—12 cu articole semnate de: preot Ioachim Stănescu, arhimandrit Sofian, Ecaterina Luca etc.

SPECTACOLE

※ Cinema ELISABETA — Astăzi la ambele matinee şi seara a 6-a şi ultima serie din JUDEX

Cu această serie se închee splendidul ciclu de reprezentaţii după foiletonul—roman de Bernede şi Feuillade publicat în Figaro.

Joi 23 Oct SALOMEA (8 acte) un miracol pe pânză.

※ La Terasa „Principele Mircea" cu începere de astăzi matineu şi seara Seria III din „Misterul Cercul Dublu" ultimele episoade, cele mai interesante Deslegarea Enigmei.

12 acte 6 mari părţi 3000 metri lung cu frumoasa „Mollie King".

Stiri Telegrafice

Ocuparea Petrogradului

PARIS. — Sasonoff a primit azi dimineaţă la ambasada rusă telegramele — sorgente englezs — care anunţă oficial ocuparea Petrogradului de generalul Iudenici.

Camera franceză a votat amnistia

LYON.— Camera franceză a votat legea de amnistie. Sunt excluşi de a fi amnestiaţi dezertorii cari au lipsit trei luni în ţară şi şase luni în străinătate, părăsiri de posturi în faţa inamicului, revolta sub arme şi dezertare în faţa inamicului.

Germania plăteşte despăgubirile

BRUXELLES. — „Natin Belge" anunţă expedierea în Anglia prin banca naţională din Belgia suma de 20 milioane mărci în aur provenind de la Reichsbank.

Austria ratifică tratatul

VIENA. — Adunarea Naţională a ratificat tratatul dela Saint-Germain cu 70 voturi contra 19.

Insănătoşirea lui Wilson

LYON. — *Starea sănătăţei lui Wilson s'a îmbunătăţit.*

Davidovici însărcinat cu formarea cabinetului

BELGRAD. — Principele regent a însărcinat pe Davidovici cu formarea unui cabinet de concentrare

Cine va reprezenta Franţa în Comisia Interaliată

Bruxelles. — Contele Maneville fost prim Secretar al ambasadei franceze la Berlin va reprezenta Franţa în „Comisia Interaliată" în chestiunea Silezia Teschen.

Misiunea lui Degout

MAIENŢA. — Generalul Degout a luat astăzi comanda efectivă a armatei de Rin.

Misiunea lui Trumbici

ROMA,—Se telegrafiază din Triest că Trumbici se va duce la Paris însărcinat de guvernul sârb să prezinte guvernului francez un memoriu în chestiunea Fiume.

Uniunea Academiei Internaţionale

LION. — Delegaţii academiilor din Boston, Bruxelles, Roma, Turin Bucureşti, Atena, s'au întrunit în a 2-a conferinţă între 15 şi 18 Oct. hotărînd înfiinţarea unei Federaţiuni Ştiinţifice sub denumirea de Uniunea Academiei Internaţională A treia conferinţă este fixată în luna Maiu 1920.

※ BANCA DACIĂ soc. Anon. cumpără şi negociaza certificatele şi scrisorile eliberate de bănci pentru bonurile şi acţiunile EVACUATE IN RUSIA.

ANUL XV-ea No. 3766

25 BANI NUMĂRUL

JOI 28 OCTOMBRIE 1

ABONAMENTE:
ON AN 36 LEI
ŞASE LUNI 18
TREI LUNI 9
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 220 —

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

OPINIA

ZIAR POLITIC ZILNIC

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu, 5 lei

IMPRESII DIN BASARABIA

SVOBODA

In alba şi curata odaie de arhondaric la Hârjanca, între minunate povestiri cu privire la sfânta mănăstire, am aflat şi întâmplări interesante de pe vremea *svobodeĭ*.

Această fartună a nemărginitei Rusii a suflat şi la Nistru. Şi nu-i sfânt locaş în Codru ori aiurea care să nu fi fost bântuit de răzvrătirile mulţimii. Blândele şi cuvioasele sate trăitoare în umbra chinoriilor s'au grăbit să declare războiu bunilor părinţi. Aşa au făcut şi la Hîrjanca. Intr'o dimineaţă, mulţimea împestriţată cu mulţi *moscali*, fugari depe front, a pornit către gospodăriile călugăreşti.

—Noi îi simţeam gata de *bunt* de mai multe zile, zice monahul care ne ţine tovărăşie. Veniseră *muscalii* cu felurite veşti şi cu felurite planuri. Se ridicau pe prispe şi grăiau. Se adunau ţăranii şi muierile şi ascultau cu gura căscată... Arătau cum adică acuma au ei drept să facă orânduială în lume... Cum că ei au dat jos pe Neculai *Jtarei* şi acuma au *răspublică* s'au să aleagă alt ţar... Cum ei bat palma cu Nemţii şi nu mai vor războiu... Cum au rupt fireturile de pe ofiţeri, i au puşcat şi i au amestecat cu pământul.. Cum a venit vremea să se scoale cei cari au răbdat, să se aşeze la mese,— şi să-i slujască cei cari au fost pân'acuma săi... Vorbeau aşa de dimineaţă pînă'n sară şi se băteau cu pumnii în piept. Şi care răcnea mai straşnic acela avea mai mare dreptate. Rusnacii de pe-aici tălmăceau Moldovenilor această prefacere a lumii. Şapoi se îndemnau unul pe altul să meargă la Hîrjanca, — la *Ghinjanca*, cum zic Ruşii. Călugării au avere. „hai să facem noi acolo o rînduială, cum s'aude că se face în toată lumea"... Şi tăiau oi şi ospătau pe soldaţi... Şi'n sara a treia, avînd nevoie de băutură la oaie friptă,— s'au ridicat moscalii cu puştile şi au venit să ceară rachiu şi vin. Şi după dînşii s'a îmbulzit norodul..

Auzim noi în puterea nopţii răcnete şi focuri de puşcă. Porţile erau încuiate. Băteau cu straturile puştilor în porţi şi răceneau să deschidem.

— Cine-i acolo ?

—Noi *revoluţia* ! deschideţi ! Să ne daţi cheile dela pivniţă să facem întâiu acolo rînduiaţă. Au băut călugării destul vin. Să mai bea şi săracii !

— Oameni buni, poftiţi mîne-dimineaţă !

—Nu se poate ! acuma să ne deschideţi, că altfel stricăm porţile şi dăm foc !

—Oameni buni, să vă dăm un poloboc, să l beţi pentru pomenirea sfintei mănăstiri, dar nu faceţi bat jocură, că supăraţi pe Dumnezeu !

—Nu se poate ! noi vrem să ne facem călugări la casele noastre. Noi vrem să luăm dreptul nostru. Noi vrem să facem dreptate, şi mai întâiu vrem cheile dela pivniţă.

Aşa s'a început. Au băut ei vin noaptea, au băut ziua. După ce au dormit, au băut iar. S'au mai sfădit şi s'au împuns—pe urmă a venit unul cu cuşma pe o sprinceană a intrat aşa, cu cuşma în cap şi cu mâinile în buzunări, în sfânta biserică, şi ne-a hotărît pe ruseşte să ne ducem de aici, că au puş ei stăpînire pe tot !

— Cum aşa ? Din ce pricină? Cu ce am greşit ?

— Nu ştiu, aşa a hotărât sovietul nostru. Voi să vă duceţi. Nu trebue călugări, nu trebue mână-

Şi aşa, după ce au băut şi au mîncat ce au găsit, ne au lepădat porunca asta şi au prins a rîndui averea mînăstirei. Au hotărît a cui să fie pământul. Au împărţit frăţeşte caii, oile şi vacile.

— Ei, tu cu ce te ai ales, Timofte ?

— Cu două vaci cu viţei ! răspunde gospodarul, trăgând după el dreptul lui cu funia în coarne.

— Mândre şi bune vaci, Timofte. Să'ţi trăiască.

— *Mul*ţămim dumilorvoastră... Bună rînduială a ieşit pe lume !

Femeile duceau oi, cărau lînă. Scociorau în toate părţile şi umblau cu mare hărnicie...

Noi ne uitam la toate cu mâinile încrucişate pe piept, cu ochii în lacrimi. Se părăduia munca noastră, şi trebuia să pornim pribegi în lume ! Da la urmă eram bucuroşi că am scăpat cu viaţa ! Şi cugetam eu că nu poate să fie ceva mai de mirare decît gospodarii aceia cu cari ne-am avut prieteni, cari veneau şi se în hinau la icoane şi ne aduceau milostenie, — şi acuma ne prădau şi dădeau cu piciorul în lucrurile sfinte... Moscalii mai ales făceau haz şi arătau că adică ei nu mai cred în nimica.. Că aşa a venit vremea şi aşa a rînduit sovietul lor...

Şi aşa au sărăcit ei mînăstirea. Şi s'au bucurat ei de toate ale noastre vre-o cîte-va săptămîni de zile. Până ce intr'o bună zi începa umbla prin sate zvonuri că vine oastea *Romanilor*... că oastea asta alungă pe bolşevici şi rău-făcători... Si numai ce începem noi a vedea pe gospodarii din sate venind cu vitele în funie şi cu oile în cîrd, şi ne roagă să le primim înapoi şi să băgăm de seamă că nu au nici o scădere... Numai unul se jăluia şi blestema că nu a avut parte de văcuţa lui, cu care-şi hrănia copiii !

Noi am fost bucuroşi întâia oară că nu ne-au omorît Am fost mai bucuroşi acum, cînd ne-a trimis Dumnezeu ce era al nostru. S'au intors vitele şi toate la locurile lor. A fost un fel de minune. Si când au venit soldaţii romani ne-au găsit pe noi şi pe oameni împăcaţi şi prieteni buni... Si prieteni am şi rămas, sfârşi monahul zâmbind, — căci au cunoscut minunea şi puterea lui Dumnezeu.

M. Sădoveanu

Câteva NOTE

Sunt telefoane deranjate de luni de zile şi niminea nu se deranjează să le repuie în stare de funcţionare.

Şi doar e de prisos să subliniem ce deranjuri resultă din aceste interminabile deranjamente telefonice.

*

In fapt liga consumatorilor are un vrăjmaş duşman nu numai printre comercianţi şi producători ci şi printre funcţionari.

Fără scumpete şi specule de unde primele de scumpătate şi toţ cortegiul de interminabile supramente de lefuri.

*

Documentul publicat în „Viitorul" învederează din nou ce mare desavantagiu este să aşterni gândurile pe hârtie.

D. General Averescu trebue să recunoască că în politică dacă nu ştii să taci la timp, e bine cel puţin să ştii să nu scrii niciodată

*

In politică e bine să vezi, e foarte bine să intrevezi şi e o mare fericire să prevezi.

In schimb este o mare nenorocire să te laşi orbit.

Oţi nu confirmă aceste adevăruri aforistice ?.

Blanzy

INSEMNARI

O provincie fără cuvînt

Toate ţinuturile României Mari iau o parte activă la lupta socială şi politică menită a crea o bază de civilizaţie pentru desvoltarea viitoare a ţării. Partide şi oameni din toate provinciile româneşti ridică glasul lor hotărît şi iau poziţie contra oligarhiei venale care conspiră la înjosirea norodului şi la continuarea decăderei publice în care ne abatem de zeci de ani.

Numai Basarabia cea mănoasă doarme în liniştea morţei, nu cunoaşte frământările ce ori-ce pământ şi n'are grai, nici gemet, nici lacrimi.

Dinspre Prut se aude uneori câte o cuvântare de platitudini oficiale, un guerat înflorător de bici, o detunătură aspră de armă. Dar totul rămâne învăluit intr'o taină negătrunsă şi n'are explicare.

Dacă n'am şti că Basarabia s'a unit cu patria mumă, am crede o încă sub cizma ţarilor şi legată la gură cu căluşul mohorît al Pratului de graniţă Dar jumătatea noastră de Moldovă este liberă şi românească, dar este enigmatică şi mută.

Eram totuşi deprinşi încă de pe vremea ţarismului a şti că Basarabia este plină de viaţa epică a luptătorilor politici, de frământările sociale şi nădejdile unor transformări istorice. Şi iată că Basarabia eliberată nu mai palpită şi nici verbeşte, ci se cufundă în marasmul ţărănimei moldoveneşti de la Siret, cu jandarmii, ciocoii şi pelagra îndobitocirei.

Unde sunt socialiştii, unde revoluţionarii Basarabiei ? Ne-a spus d. doctor Cazacu că au fost trecuţi *peste* şi în *Nistru*; dar asemenea operaţie astriană nu putea cuprinde pe toţi minunaţii vizionari ai libertarismului rusesc.

Ce conducere, ce forţă au trimes în Basarabia brăţienii noştrii politici, încât s'a oprit viaţa şi glasurile au amuţit ? Ce intuneric cumplit trebue să acopere plaiurile Răutului şi Bâcului, dacă nu mai şoptesc nici luminează rezervele de energie cu glasul cel mai elocvent şi rănile cele mai străpungătoare !

Să facem cruce în faţa necuratului şi să nădăjduim că diavolul va pieri ruşinos şi nemernic. Să nădăjduim că de peste Prut va veni totuşi un băltăreţ de regenerare, cu o trecere neştăvilită şi că marele cuvânt al Basarabiei va răsuna aprig peste ruinele unor tiţăloşi conducători ai bicului şi cancerului corupţiei băneşti !

Căci omenirea nu merge indărăt...

Renovatus

VIAŢA POLITICĂ

Chirlaşi şi Proprietari

— Speculă fantastică —

— Se impune interventionismul statului —

Ceea ce se anunţă de câte-va săptămâni, este pe cale de a deveni fapt. Se proiectează menţinerea încă pe şase luni a actualelor dispoziţiuni în raporturile dintre proprietari şi chiriaşi

Ast-fel dar rolul de intervenient al statului, în această materie, va fi continuat pentru încă o jumătate de an. De alt-fel, în această materie, rolul în chestiune era uşor de exercitat, raporturile fiind întocmite pe bază de contracte

*

Evident. Pentru unii proprietari cinstiţi, care nu au făcut o speculă din imobilul lor şi care se resimt în mod natural de scumpetea vieţei de acum, dispoziţia ce se anunţă constituie un neajuns.

Dar iarăşi nu este mai puţin adevărat că statul nu putea sta nepăsător la spectacolul pe care-l oferea speculatorii de chirii.

Este fantastic ce au făcut unii, în această privinţă.

*

La urma urmei se înţelege lesne sporul în valorile imobilelor. Depreciarea banului trebuia să aducă şi acest rezultat. Dar ca un individ să câştige în zece zile 300.000 lei la un imobil, aceasta e ceva fantastic deşi există în realitate şi se poate lesne constata, din preţurile a două vînzări succesive ale aceluiaş imobil, în interval de zece zile.

Or, specula cu imobilele se face de fapt pe baza speculei de chirie. Pentru o prăvălie care mergea înainte 4800 lei se cere astă-zi 20000 iar d. Teitler are astă-zi la Iaşi cel puţin de 8 ori venitul de odinioară şi se pregătea să l urce la Sf. Gheorghe la cel puţin de 15 ori.

Iată marele neajuns, iată cauza că interventionismul se impune, iată motivul pentru ce proprietarii, cari trăesc din venitul casei, vor continua să sufere, deşi în fond ei au dreptatea cu ei, întru cît viaţa e astă-zi atît de scumpă.

*

De alt-fel în materie de chirie nu se poate vorbi de libertatea desăvârşită a contractanţilor. Omul nu poate locui în stradă, iar natura comerţului îl sileşte de multe-ori să aibă sediul comercial într'o anume stradă într'o anume casă.

Intervenţionismul statului este dar justificat şi din punct de vedere principial, şi de acea aprobăm în totul măsura ce se anunţă.

SE FACE LUMINA

—Cu prilejul declaraţiilor d-lui I. Brătianu—

Când d-l Al. Marghiloman a luat anul trecut frînele guvernului, o mercantă personalitate politică din Moldova i-a spus:

— «Programul d-tale trebue să constea într'un punct pozitiv şi unul negativ: să realizezi întocmai reformele votate în principiu de Constituantă şi să nu faci nici o urmărire împotriva guvernului Brătianu-Take Ionescu».

Se ştie cum a urmat acest sfat d. Marghiloman şi se cunosc rezultatele.

Când a revenit guvernul Brătianu, unanimitatea de sfaturi a fost că, pentru a corespunde programului ce şi-a dat şi vremurilor prin care trecem, se impune o eră de libertăţi reale.

Cum a fost urmat acest sfat, se ştie. Rezultatul e că însăşi dirigiitorii liberali recunosc că opinia publica nu'i cu dânşii, că ori ce guvern care ar face aplicaţiunea libertăţilor garantate de Constituţie va fi socotit ca un guvern liberator.

Lumina ineape să se facă. D. Ionel Brătianu însuşi s'a făcut ecoul acestor simţiminte când a vorbit la Brăila despre nevoia libertăţilor de care se resimte ţara.

Să facă acest lucru partidul liberal; să reintroducă era domniei libertăţilor şi va face cea mai mare operă de consolidare a României Mari.

Autoritatea Ligei Consumatorilor

— Chemaţii şi nechemaţii —

Cu privire la cele publicate în ziarul nostru, în privinţa modului cum Liga Consumatorilor îşi indeplineşte misiunea, primim următoarele din partea d-lui C. B. Penel, vice-preşedintele ligei.

Constatăm că d-sa recunoaşte în parte ca ondate unele critici ale noastre. Il dăm astă-zi cuvântul, urmărind ca să revenim şi noi în această chestie.

Cetind în „Opinia" de eri seară informaţia că unii dintre membrii ligei consumatorilor, n'au dreptul să contro-

lese în chestia sanitară, instalaţiile industriale şi atelierele, am onoare a vă răspunde că acei membrii cari au făcut controlul pentru curăţenie, nu l'au făcut din capul lor. Dl. C Krupenscky care a prezidat prima noastră intrunire, ca preşedinte a comisiei interimare, a primit atunci a fi preşedintele Ligei, dar cu condiţia ca, la controlul contra speculei să'l facem şi cel sanitar, care lasă aşa de mult de dorit de oare ce personalul special pentru higiena stradelor, ogrăzilor, atelierilor de tot felul, este foarte restrâns De s'gur când Primarul a dat aceasta delegaţie a fost şi cu asentimentul medicului şef al oraşului

Tot în ziarul Dv. se strecoară câte o informaţie spirituală la adresa acestei Ligi, aveţi poate dreptate, şi n'aveţi. Adevărat că la infiinţarea acestei Ligi acum vre-o lună, s'a nscris fiecare cetăţean intre cari s'au putut strecura şi câţiva nechemaţi. De aceasta la noua adunare generală, se vor lua delegaţiile la acei doui, trei, cari sunt bănuiţi chiar de noi şi pe care-i urmărim pas cu pas. Dar intre membrii cari au trecut de nouă sute, avem profesori secundari, primari, avocaţi, ingineri, funcţionari superiori şi inferiori, proprietari, *negustori mărunţi*, meseriaşi, muncitori, etc. aşa că avem din toate straturile societăţii.

Liga din Bucureşti a făcut minuni, cele din străinătate, după presa lor, a scoborît mult specula, la noi se simte o uşurare asupra pieţii, cum e carnea care s'a redus la 6 şi 7 lei, zarzavatul, etc. Dar e dovnă şi publicul care plăteşte mai scump la carne şi la alte alimente de prima necesitate Ca probă că ce făcea înainte este că zarzavagiul din Modean, Leiba Goldştein şi-a cumpărat acum o casă cu suma de 12.000 lei şi luaţi seama că e „detaliat" şi acum se vaită că nu mai câştigă nimic...

Cine se interessază foarte puţin de acţiunea noastră şi care ne refusă orice ajutor, este personalul poliţiei mai ales din Hală.

Cred că prin răbdare şi cât de curând, o să aveţi alte cuvinte asupra acestei Ligi.

Informaţii

※ Din nou se vorbeşte de posibilitatea amânărei a egerilor. Un ziar anunţă chiar că ar fi vorba de o nouă dată. 29 Noembrie. Un alt ziar spune că după consiliul de miniştri de aseară un membru al guvernului ar fi declarat că există probabilitatea unei nuoi amânări a alegerilor.

Intr'o eventualitate că zvonul s'ar confirmă am avea neajunsul nu numai a unei noui amânări şi a unei mai departe frâmântări a sateor, dar şi pe acel al unei prelungiri a vieţei actualului guvern de militari.

※ *Informaţiuni pozitive ne indrituesc a afirma că d. general Averescu, care până acum părea nehotărât în privinţa acţiunei ce urmează a fi intreprinsă, a dat asentimentul său acţiunei energice ce va fi intreprinsă pentru resturnarea regimului actual.*

E de prisos a sublinia insemnătatea acestui fapt.

※ *In discursul său de la Brăila, d. I Brătianu a declarat ca ţara are nevoe de libertăţi. De asta dată d-sa este de acord cu toata lumea politică românească.*

Si atunci se pune chestiunea: cine refuză să dea ţarei libertăţile la care are dreptul ?

※ UNGARIA A FOST EVACUATA. — „Adevărul" află că reprezentanţii misiunilor aliate din Budapesta au raportat Consiliului suprem din Paris că trupele romîne au avacuat aproape complect Ungaria şi că garda albă maghiară a luat in posesie teritoriile evacuate, pentru menţinerea ordinei,

※ D. C. Negruzzi, fost deputat, şi-a depus azi candidatura independentă la Senat.

CINEMA ELISABETA

SALOMEA

UN MIRACOL PE ECRAN

DIRECȚIA REGIONALA C. F. R. IAȘI

Publicaţie

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de Sâmbătă 1 Noembrie 1919 ora 10 se va ţine licitaţia la Direcţiunea II-a Regională C. F. R. Serviciul L. Iaşi, strada Cuza-Vodă No. 20, pentru transportul a 8000 butuci de stejar din pădurea Ieuseni, judeţul Iaşi, confecţionarea acestor butuci în traverse ordinare şi speciale, precum şi transportul a circa 90000 traverse.

Confecţionarea şi transportul traverselor cum şi transportul butucilor, se va face în cel mult 18 luni. de la semnarea contractului

Doritorii de a concura la această licitaţie vor prezenta două oferte, ambele oferte vor fi trimise într'un plic. sigilat la adresa:

Direcţiunea II-a Regională C. F. R Serviciul L. Iaşi, str. Cuza Vodă No. 20. Cu următoarea inscripţie pe plic:

Oferta pentru transportarea şi confecţionarea traverselor din pădurea Ieuşeni, licitaţia din 1 Noembrie 1919.

Ofertele se vor primi până în ziua şi ora fixată pentru ţinirea licitaţiunei.

In prima ofertă se va arăta preţul pentru transportul butucilor pe metrul cub de la pădurea Ieuşeni până la staţia Ungheni.

In a doua ofertă ce va arăta preţul pentru tăierea, confecţionarea din aceşti butuci a traverselor pe categorii predaţi în staţia cea mai apropiată.

Prin urmare în preţ se va socoti transportul butucilor din pădurea Ieuşeni la gaterul instalat la o depărtare de aproximativ 2 klm. tăierea şi confecţionarea precum şi transportul traverselor de la Gater la staţia cea mai apropiată.

Deschiderea ofertelor se va face la 1 Noembrie 1919 ora 16 şi pentru ca oferta să fie valabilă se va anexa la ofertă şi chitanţa Casieriei Direcţiunei Generale din Gara de Nord sau a Casieriei a II-a Regională din Iaşi pentru depunerea unei garanţii de 30000 de lei.

Nu se va ţine în seamă ofertele în care nu s'a trecut staţiunea de predare, preţul, termenul de predare sau ar conţine derogări.

Supra oferte sau oferte arătând un scăzământ asupra celei mai ieftine prezentate. nu se admite.

Direcţiunea pune la dispoziţiune Gaterul aşa cum se găseşte, fără nici o obligaţie de a-l pune în stare de funcţionare.

Pentru orice informaţiuni a se adresa Direcţiunei II Regională C. F. R. Serviciul L. Iaşi strada Cuza-Vodă No. 20 în orice zi de lucru, unde se pot da informaţiunile necesare, caiete de sarcini etc.

Direcţiunea Regională

Fabrica de Boiangerie

şi SPALATORIE CHIMICA din Iaş str. Păcurari 105

Aduce la cunoştinţă Onor. public clientelei sale că a redeschis FILIALA sa din STR. CUZA-VODA No. 6 unde se va servi prompt şi conştincios ca şi mai înainte.

S'a furat

un cal murg, deschis, ţintat în frunte, coada şi coama grii. Cine îl va descoperi şi îl va semnala sau îl va aduce subsemnatului, va primi o bună recompensă.

GHEOGHHE NASTASE
Str. Sapte Oameni No. 6 Desp. V-a

Fabrica de Bere ZIMBRU

— IAŞI STR, PACURARI No. 91 —

Aducând un stoc mare de sticle, aduce la cunoştinţă că începe a vinde BERE IN STICLE ca în timpuri normale.

Costul unei sticle de jumătate de litru e de 2 LEI (clusiv sticla) la domiciliu.

Berea fiind de o calitate superioară, rugăm Onor. Public, de a ne onora cu comenzile D-lor

ADMINISTRAŢIA

BANCA IAŞILOR are de vânzare în condiţiuni foarte avantajoase:

Butoaie noi de stejar

de cea mai bună clitate având capacitate între 15 şi 70 decalitri forma uzitată în Basarabia.

De asemenea se află de vînzare şi doage de stejar.

A se adresa la Banca Iaşilor

BLANARII

La Magazinul **Heinrich Stein**

— Str. Cuza-Vodă 69 —

S'a pus în vânzare diverse blănuri precum [illegible] veritabil, Marder (Jder), caninuri, Gar[illegible] din Tibet, albe, garnituri negre, etc. cu [illegible] convenabile.

PROSCRIEREA LITERARA REINVIE!.— Minsitrul de interne al Ungariei a ordonat arderea publică a 170 opere din literatura socialistă, între care şi lucrările lui Vandervelde.

Această scolare din morţi a evului mediu dovedeşte spiritul nebun al reacţiunei celei mai mărşave care a necinstit istoria lumei.

Do Sîmbătă şi pînă astăzi toate sindicatele locale au ţinut consfătuiri şi au dat deplină adeziune hotărîrei congresului din Bucureşti pentru abţinerea de la alegeri şi pentru utilizarea tuturor mijloacelor in scopul garantărei libertăţilor publice

Intrunirea in acest sens a ceferiştilor a luat caracterul unei grandioase manifestaţiuni.

Toată lumea din Iaşi, cari are nenorocirea să fie abonată la telefon, este de acord că serviciul funcţionează în mod mizerabil.

Inspectoratul acestui serviciu dă toate explicaţiile de pe lume, uitînd că nu explicaţiile ci rezultatele interesează. Dar chiar şi explicaţiile s'ar putea să nu fie complete.

Intr'adevăr, cum d. inspector Marini s'ar putea să nu fie ieşan, îi amintim că într'o vreme conducta de apă de la Iaşi funcţiona exact cum funcţionează telefonul astăzi Se dădeau şi pe atunci tot felul de explicaţiuni dar oraşul suferea zilnic de lipsa de apă.

A fost deajuns însă ca un anume personal de la acel serviciu să fie schimbat pentru ca acel neajuns să înceteze cu desăvîrşire.

Ne întrebăm dacă de data aceasta şi în mod excepţional dictonul francez nu trebue sshimbat în „Comparaison est raison..."

Consiliul judeţean se va intruni din nou în cursul săptămânei viitoare, pentru a continua rezolvirea de diferite chestiuni, interesând comunele rurale.

Un reprezentant al Crucei Roşie americane, a vizitat ziarele aceste diferitele instituţiuni spitalicesti, pentru a se interesa de felul de conservare şi de intrebuinţare a obiectelor şi medicamentelor, donate de Crucea Roşie americană.

După vizita făcută în Iaşi reprezentantul Crucei Roşie americană, a exprimat mulţumiri d-lui dr. Casacu, directorul regimului sanitare, pentru buna păstrare şi dreapta distribuire făcută de obiectele donate, la instituţiile dependinte de direcţia regională

D-sa a mai făgăduit a trimite ziarele aceste un stoc de rufărie, pentru a fi destribuite locuitorilor nevoiesi cari vin in căutare la institul antirabic din localitate.

De pe platforma unui vagon de tramvai, un necunoscut, pe când tramvaiul trecea in strada Palatului, a aruncat o sticlă in capul unui bătrân evreu, ce trecea pe stradă.

Bătrânul s'a alesu cu capul spart.

Autorul acestei farse lugubre, insă n'a fost descoperit.

Poliţia de siguranţă a isbutit să aresteze asta noapte pe vestitul pungaş Ion Morărescu, specialist in furturi din tren.

Din Galaţi se anunţă că medicul francez Lebasier, a fost victima unui furt, In lipsa sa de acasă; i s'a furat numeroase instrumente chirurgicale, cărţi şi lucruri.

Inscrierile particulare.— **Conform regulamentului pentru obţinerea certificatelor de stat de către elevii pregătiţi in particular pentru cursul secundar, reamintim că la Iaşi s'a făcut următoarea repartiţie:**

Băeţii: gimnaziul Alexandru cel bun p. cl. I. Seminarul pedagogic p. clasa II. gimnaziul Stefan cel Mare (cl. III-IV). Liceul Naţional (cl. V şi VI). Liceul Internat (cl. VII şi VIII).

Fete: externatul Oltea Doamna pentru toate clasele.

Comerciale: cl. I-IV curs superior la şcoala superioară de comerţ, şi curs seral. Cl. I-III curs elementar la şcoala inferioară de comerţ.

Membrii Comisiei interimare se vor intruni Marţi, având la ordinea ziei mai multe chestiuni importante.

Membrii comisiei interimare, vor fi convocaţi, in cursul acestei săptămâni, pentru a se ocupa de mai multe chestiuni, ce nu mai suferă o intârziere.

Cu incepere de Luni, serviciile direcţiei regionale Sanitare şi ale oraşului, se vor instala in casele Strat, in strada Sărăriei.

D. Marino, de la Serviciul de calea ferată M. P. a fost detaşat şef de gară.

Mai mulţi Comercianţi s'au plâns autorităţelor, că eri având a-şi scoate diferite mărfuri dintr'un vagon, au găsit dispărute numeroase coliete.

D. Manciu, ajutor de primar, a convocat pentru Sâmbătă comisia mixtă, pentru a studia noile preţuri pe alimente, ce se impun, in împrejurările de acum.

După raporturile sosite la direcţia regională, starea sanitară din judeţele dependinte de această regiune, e cât se poate de bună.

In urma consfătuirei „celui mic cu ăla mare" s'a decis reprezentarea premierei revistei „Panorama" in folosul Căminului studenţii or Evrei.

Amânunte in curând.

La şcoala de economie casnică, din Brăteşti-Paşcani (Suceava), sunt vacante 14 locuri de bursă.

Lipsa de lucru din Ungaria a făcut ca un mare număr de lucrători maghiari de toate specialităţile să-şi ofere braţele pentru munca necesară in România.

Se crede că guvernul va primi acestă ofertă.

Consiliul de miniştri a hotărât ca, în cazul când vor dispare de pe piaţă slănina, cartofii, cerealele etc. să procedă la rechiziţionarea fără mensajamente a acestor alimente.

La Comerciantul Aron Grinberg, din şoseaua Păcurari, s'au furat asta noapte 200 pielcele, 200 perechi opinci şi altele.

Sunt indicii pentru descoperirea autorului acestui furt.

In cursul nopţei, agenţii de siguranţă au intâmpinat doi indivizi, cari la somaţiune; au luat-o la fugă, lăsând în stradă 4 saci cu cox, probabil furat de la Căile Ferate.

Se aduce la cunoştinţa publicului că in depozitul Bucşinescu se găsesc alimente cu preţul următor:

Făină grîu calit. I.	kg.	3.50
Ulei		8.
Arpacaşi		2.
Linte		1.50
Peşte sărat		4.
Macaroane		4.
Grişi		3.50
Conserve cutia		0 40
Tărăţe kgr.		0.30
Brânză		

„Uniunea Evreilor Pământeni" atrage atenţia tuturor celor cari nu au făcut incă **declaraţiile de incetăţenire** să se grăbească a le face intrucît termenul de petiţionare expiră la **28 Octombrie** st. n.

Doctorul Antoniu din Bucureşti face cunoscut suferinzilor de ASTM şi BRONŞITA că şedinţele de AER COMPRIMAT şi INHALAŢIUNI funcţionează în permanenţă. Doctorul Antoniu dă

LA CURSUL LICEAL **al Şcoalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic in localul şcoalei din str. Elena Doamnă 13 intre orele 9—12 a. m. şi 2—4 p m.**

BIBLIOGRAFIE — Publicaţia săptămânală „Cavântu Liber", anul I, No. 9, excelentă revistă de polemică literară şi politică, cu colaborarea d-lor Santelevici, I. C. Atanasiu, Militan-Maximin, Gr. Damian, Andrei Braniişte, Eman. Cerbu etc cuprinzând şi numeroase note debordând de ironie şi humor in trista lor actualitate.

Numărul mai cuprinde reuşite clişee şi o copertă frumos ilustrată in culori

Exemplarul un leu.

SPECTACOLE

Cinema ELISABETA — Astăzi la ambele matineuri şi seara a 6-a şi ultima serie din JUDEX

Cu această serie se inchee splendidul ciclu de reprezentaţii după foiletonul— roman de Bernede şi Feuillade publicat in Figaro.

Joi 23 Oct SALOMEA (8 acte) un miracol pe pânză.

La Terasa „Principele Mircea" cu incepere de astăzi matineu şi seara Seria III din „Misterul Crucei Duble" ultimele episoade, cele mai interesante Desleg area Enigmei.

12 acte 6 mari părţi 3000 metri lung cu frumoasa „Mollie King".

TEATRUL NAŢIONAL

Compania de operete *AVRAM NICOLAU* (fostă Gabrilescu)

5 REPRESENTAŢII 5

VINERI 24 Octombrie 1919 ora 9 fix

Fata din Pădurea Neagră

Operetă in 8 acte

SAMBATA 25 OCTOMBRIE

MATINEU — **Ciocârlia** — Operetă in 3 acte

SEARA — **Culesul Viilor** — Operetă in 3 acte de Nedbal

Depozitul de Cherestea

IOSEF S. TRAUBICI

— IAŞI STR. SFTULUI LAZAR 43 IAŞI —

Asortat cu tot felul de materiale ce ating această branşă şi anume; scânduri, grinzi, dulape de duşamele scânduri de ulm şi stejar şi orice fel de lemn de construcţie vinde en detail şi en gros cu preţuri reduse.

Rog onorata clientela a mă vizita spre convingere.

Stiri Telegrafice

Sfârşitul crizei sârbeşti

LYON.— Criza ministerială din Belgrad s'a terminat. Cabinetul Davidovici rămâne la putere cu constelaţia sa actuală

Refuzul lui Anatole France

LYON.— Anatole France a refuzat Candidatura socialistă la alegerile legislative din Paris.

Legături dintre Slovacia şi Ceho-Slovacia

LION. — Generalul Polle cu ocazia inspecţiunei sale în Slovacia pronunţat o alocuţiune în prezenţa autorităţilor civile şi militare, spunînd că Slovacia este indisolubil legată cu republica Ceho-Slovacia.

Generalul Mangin în provinciile baltice!

LION. — Generalul Mangin va pleca din Paris, în cursul săptămânii, oprindu-se probabil la Berlin înainte de a merge în provinciile baltice spre a lua cunoştinţe de măsurile ordonate de guvernul german. El va propune altele noi şi va controla execuţiunea lor la faţa locului.

Creiarea a 3 comisiuni interaliate

LION. — Consiliul suprem a luat în vedere diferitele măsuri militare şi altele, care trebue executate odată cu intrarea în vigoare a tratatului din Versailles.

El va lua deciziunea relativ la creiarea diverselor comisiuni interaliate care vor fi de 3 feluri:

1) una va fi însărcinată cu delimitarea noilor teritorii,

2) alta cu executarea plebiscitului

3) iar a treia cu administrarea unor anumite teritorii.

Evenimentele din Curlanda

LYON.— Colonelul Bernond a adresat ministrului afacerilor străine lituanian şi intrunirei naţionale din Kovol o notă cerînd deslucşiri cu privire la concentrarea trupelor in regiunea Şcadev-Einagold. Nota exprimă speranţă că se va ajunge incheerea unei alianţe cu aceste ţări contra duşmanului comun: bolşevismul.

Germanii nu se lasă

LYON.— Comisia budgetară germană cere readucerea cheltuelilor trupelor de ocupaţie care se ridică la 2 miliarde şi jumătate anual.

Ex-Ţarul Bulgariei dat judecăţii

LION. Informaţiuni din Bale anunţă că partidul ţărănesc a decis a propune Sobraniei de a expune în faţa înalţei curti pe ex-ţarul Ferdinand şi foştii preşedinţi de Consiliu Radoslavoff şi Malinoff

LICEUL

„MIHAIL KOGALNICEANU"

Un număr de profesori din Iaşi s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeţi şi unul de fete*, amândouă complecte cu lecţiuni de pian, vioară, pictură şi limbi străine şi o *şcoală primară*

Cursurile de băeţi şi fete se fac separat.

Cursurile incep la *1 Octombrie* a. c. in spaţiosul local din Strada Carol 28 (Palatul Sturza) Inscrierile se primesc depe acum în strada Lăpuşneanu No. *2*, la dl. Titus Patriciu, la fiecare zi de la 9—12 a. m şi de la 3—6 p. m.

Profesorii asociaţi ai acestui institut, care se numeşte Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:

I Simionescu, profesor universitar şi membru al Academiei Române.

Alex Băleanu, profesor de Istorie şi Drept la liceul national şi la gimnaziul „Ştefan cel-Mare"

Const. Botez, profesor de limba română la la liceul naţional.

D. M. Cădere, profesor de Ştiinţi fizico-chimice la Scoala Normală.

Gh. Fînţescu, profesor de Ştiinţi naturale la liceul naţional

Iorga Iordan profesor de limba germană le seminarul Veniamin.

Titus Patriciu profesor de matematici la şcoala comercială.

V. Petrovanu profesor de istorie la Şcoala normală.

I Prassa profesor de limba franceză la liceul internat şi a liceel militar.

I Rick profesor de geografie la şcoala normală.

Directori: *C Botez şi T Patriciu*

Prospecte cu condiţiuni de inscriere se pot cere deia dl. Titus Patriciu str. Lăpuşneanu No, 2

Se caută

Secretar-Contabil pentru postul de Secretar particular, serios cunoscând contabilitatea şi având oare care practică în afaceri.

400 lei lunar, locuinţă şi masă; în plus gratificaţie şi comisioane după serviciile aduse.

Oferte în scris insoţite de referinţe pe adresa: Ştefan Gheorghiu Str. Lascar Catargiu 38 Iaşi

De inchiriat sau de vânzare

de la 26 Oct. curent, Casa cu doi etaje din Strada Albă 4, la câţiva paşi de linia Tramvaiului

In fiecare etaj sunt câte 4 odăi, bucătărie şi antrete separate

Şuri, pivniţă, apă, electricitate, grădină

A se adresa D-lui G. Balaiş, Str. Ziduri 71

Odae mobilată

eventual pensiune, caută Domnişoară in familie onorabilă.

A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniştean str. Mârzescu 23 sub „Domnişoară".

Carton asfaltat 1 | 10 metri

Becuri electrice diverite voltaje se vînd cu preţuri reduse la DEPOZITUL FOTOGRAFIC ZAHARIA WEISS Iaşi Piaţa Unirei.

La cursul liceal

al şcoalei de fete „STEAUA" inscrierile continuă zilnic in localul şcoalei din Str. Elena Doamnă 23 intre orele 9-12 a. m. si 2-4 p m.

COMITETUL

Producători de Vin-Fermieri

Linuri (fiăz de fermentat strugur) au sosit şi se găsesc de vânzare, cu preţ convenabil la Fabrica de oţ[illegible]

EMIL BERGHER

— Iaşi str. Palat 62 Iaşi

ANUL XV-lea No. 3757

ABONAMENTE:

PE AN . . . 60 LEI
PE SASE LUNI . . 30 „
PE TREI LUNI . . 20 „

ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gr. Mârzescu 23
TELEFON No. 259

35 BANI NUMARUL

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

VINERI 24 OCTOMBRIE 1919

BIBLIOTECA UNIVERSITATII IASI

Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gr. Mârzescu 23 —
Consulentă Oficială a publicităţii.

Un exemplar vechiu 1 leu

In chestia orarului unic

II

Fac abstracţie de împrejurările mai grele în care a căzut şcoala şi pledez pentru un orar unic ca pentru timpuri normale, avînd în vedere gradul cel mai înalt de desvoltare la care a putut ajunge şcoala în ţările cele mai înaintate, com este Belgia, Olanda, Eveţia, etc., etc.

Vra să zică avînd în vedere o şcoală ideală totuşi în această chestiune iată ce spunea dr. Claparide de la Geneva: „Fot gobilitatea este ea mai mare dimineaţa ori după prînz? Pedagogii, psihologii, medicii sunt de acord în a declara că spiritul copilului este mai dispus la lucru dimineaţa şi că în acest moment se poate face cel mai mare efort. După prînz munca este grea şi profitul mic".

„Mîncarea de la amiazi, cu activitatea digestivă care îi succede, împedecă într'o mare măsură jocul activităţei cerebrale. Nici sub un pretext. zice dr. Doleris cu drept cuvînt, copilul nu trebue să lucreze imediat după masa de seară".

Dintre persoanele pasionate pentru lucru intelectual aproape nimenea nu vrea să lucreze după prînz.

Făcându se o anchetă între matematicieni în această chestiune, au răspuns 60 profesori specialişti. Dintre aceştia 35 s'au pronunţat pentru studiul dimineaţa, 22 pentru studiul seara şi numai 3 au opiniat pentru studiul după prînz.

Stomahul încărcat împiedică activitatea minţei. Procesul fiziologic al digestiunei are nevoe de timp pentru a se produce complect şi neturburat. O intensă activitate cerebrală după masă îngreuiază funcţia stomahului, activitatea intelectuală ea însăşi fiind greoaie şi de o calitate redusă, în asemenea împrejurări.

După masa de la amiazi care este cea mai bogată la mai toţi copii, digestiunea trebuie să fie foarte activă. Pe de altă parte, digestiunea fiind influenţată de lucrările spiritului, este cu totul indicat ca să fie lăsată să se îndeplinească neturburată spre marele folos al organismului.

Aceste două activităţi se exclud, ele trebue să rămână cât mai separat. Ce devine atunci instrucţia de după prânz? Ea este de foarte mică valoare, pentrucă organismul fiind ocupat cu lucrările digestiunei, dă foarte puţină energie lucrărilor cerebrale. Niciodată omul, mai ales după o masă copioasă, nu e dispus la lucru intelectual. Din experienţă ştim cât sunt dispuşi copii la somn după masă. Apoi neatenţia în orele de după prânz este iarăşi o consecinţă a tactului digestiuni. Noi oamenii mauri, cari suntem conduşi de alte îndemnuri, putem să ne punem la lucru şi imediat după masă, nu însă facă a fi pedepsiţi, dacă aceasta se repetă prea de multe ori. Un copil însă nu poate; el nu are alte interese mai mari decît a-şi apara organismul şi de aici neatenţia, lenea, de care sunt pedepsiţi de noi oameni cari ne pretindem mai cu cap de cît ei.

Prin urmare, din acest punct de vedere, învăţamîntul de după prînz este de prea puţină valoare, dacă este menţinut de la 2 ore, cînd digestiunea este la maximum de activitate. Ea va face inutilă şi vătămătoare orice sforţare intelectuală. Sănătatea copilului din această pricină sufere grav.

Nici printr'un fel de activitate n'ar putea fi înlocuită activitatea cerebrală, căci s'a dovedit că şi exerciţiile corporale violente împedică deaseminea activitatea digestivă. Între altele, s'a făcut experienţă cu un cîine, care după ce a fost hrănit bine, a fost luat la goană. După 2 ore i s'au găsit alimentele intacte în stomac. Acestea dovedesc că copilul trebue lăsat în voia lui după mîncare.

Pe lîngă acţiunile prea fiziologice, care cer părăsirea şori căror lucrari de clase după prînz, sunt şi alte probe mai obiective cari pledează în favoarea sistemului de lecţii pe jumătate de zi, despre care vom vorbi în alt număr.

C. V. Buţureanu

Câteva note

In timpul anormalei circulaţiuni pe drumul de fer, la cari dela Bucureşti la Iaşi 24 de ore. In timpul normalizărei circulaţiunei la 30.

E singura deosebire ce se constată.

*

In şedinţa vice preşedintelui Ligei Consumatorilor se vorbeşte de vr'o trei mii mofi.

Aşteptăm ceasul când se va vorbi de cei chemaţi.

*

Liga Consumatorilor cumulează rolul de organ de dispoziţiune şi organ de executare.

Un soi de cumul— şi cumularii nu se prea bucură de simpatia publică.

*

Liga Consumatorilor anunţă înfiinţarea de magazinuri şi prăvălii.

Cine va controla acolo şi mai cu seamă cine va executa în caz de contravenţii?

Blanzy

IN LOC DE INSEMNARI

AMNISTIA ?!

Intr'unul din numerele trecute ale „Opiniei" domnul Renovatus, vorbind despre amnistia ce s'a şi dat în Franţa, pentru a stinge şi alina cu desăvîrşire ultimele răni produse de războiul uriaş, spunea că peste tot şi'ntotdeauna, după vre-un război sau revoluţie, a venit amnistia, care este un puternic factor în vindecarea răului fatal produse de război.

D-sa cere alegătorilor să nu voteze decât pe acei candidaţi cari, în programul lor, vor avea înscrisă acordarea unei amnistii în înţelesul cât mai larg al cuvântului

Sunt perfect de acord cu D-sa, în nădejdea de a servi prin aceasta două cause: atât a celor ce mâine vor fi chemaţi a şi da votul, cât şi a celor pentru care amnistia a devenit un soi de basm cu cocoşu roşu.

Spaţiul restrâns al unui articol de ziar nu mi permite luxul de a intra în amănunte — de altfel cunoscute în parte — asupra felului cum Curţile Marţiale au pedepsit deliquenţii din timpul războiului. Fapt este că, un număr impresionant de mare de tineri sunt astăzi deţinuţi în închisori pentru diferite delicte militare şi în sfârşit Ministrul de Război a ordonat reabilitarea condamnaţilor, lăsând facultatea Comandanţilor de Corpuri şi Servicii ale Armatei, să suspende pedeapsa şi să ordone retrimiterea deliquentului pe front.

Ordinul e dat de peste o lună şi totuşi se citesă cazuri unde, cu toate repetatele cereri a celor în nuţilor, nici unul n'a fost trimis pe front. Cauza?

Mai sunt apoi o serie de militari pedepsiţi cu muncă silnică, cari sunt excluşi de la participarea la dispoziţiunile ordinului de mai sus. De ce această? Când Curtea superioară de justiţie militară reduce sentinţele Curţilor Marţiale, de la 20 ani muncă silnică la 5 şi chiar 3 ani corecţie, nu e aceasta o dovadă suficientă de modul cum au fost judecaţi infractorii? Să mai pomenesc de cazuri speciale, cum a fost depildă Curtea Marţială a Marinei din Chilia Veche?!

Dacă am înţeles bine pe d. Renovatus, cred că n'ar fi rău dacă s'ar acorda amnistia până şi pentru o bună parte din delictele comune produse, în mod fatal prin războiu. Deci de ce atâta ezitare, în a acorda acela ce va trebui să se dea şi care ar reda cu o oră mai curând liniştea sufletească şi pâinea de toate zilele atâtor nenorociţi?

Acum e momentul nimerit a impune amnistia şi dictatorii militari s'au pronunţat în asemenea ordin—căci până acum au dat dovadă de prea puţin spirit de iniţiativă—atunci noi vo auzi de mâine, s'o impunem alegătorilor noştri, ca o condiţiune primordială a activităţei lor viitoare pentru binele obştesc.

Atmosfera în care se vor face alegerile ne dovedeşte că mentalitatea vechei Românii s'a schimbat. Deci să silim conducătorii să înţeleagă că în România mare şi nouă se ştie a se erta vechile greşeli, iar poporul doreşte o pacă şi adevărată pe fiecare scală.

Mircea Florini

VIAŢA POLITICA

In chestia parcelărei pămînturilor expropiate

„Ridicola noastră contradicţie"
Un atac al ziarului „Mişcarea"

Câte-va observaţiuni critice, în chestia parcelărei pământului expropiat, făcute de noi fără nici un caracter de ostilitate, cu toată obiectivitatea şi urbanitatea cuvenită, a provocat o replică violentă, nedreaptă şi cu caracter personal, din partea oficiosului liberal din localitate.

Fidelă obiceiului nostru de a nu face personalităţi, nu vom releva partea de atac personal din notiţa ziarului „Mişcarea". Vom cerceta şi răspunde numai la ce priveşte incriminarea cu „ridicola noastră contradicţie"!.

*

Pentru oricine cunoaşte doctrina liberală, în materie de reformă agrară, este evident că, începînd de la Haret, trecînd la d. Stere, şi oprindu se la făuritorii legei actualmente pe cale de aplicare, în mod constant a prevalat principiul că locul proprietăţei mari trebuieşte să l ia obştiile săteneşti.

Aceasta cu drept cuvînt.

Singur obştiile pot asigura o cultură sistematică şi o producţie de calitate superioară corespunzătoare celeia care rezultă din sistemul de a agricolta al proprietăţei şi arendăşiei mari, — în afară de faptul că obştiile constituie un admirabil mijloc pentru educaţia ţăranului în materie de munca cîmpului — atît de primitivă in formă individuală — şi în direcţia unui simţimînt de solidare si socializare.

*

Principiul acesta, foarte sănătos a fost pururea admis de noi. Colecţia de anî a ziarului „Opinia", face dovadă în această privinţă. Iar când d. I. G Duca dădea, astăiernă, circulări prin cari se îndemna sătenii să intre în obştii, ziarul nostru a subliniat faptul şi a dat deplina sa adeziune.

Nu numai atît. Când „Liga Poporului" şi d. genaral Averescu, pentru motive pe cari nu vrem să le cercetăm—nu obicinuim să facem proces de intenţii—a susţinut sistemul parcelărei imediate, noi am combătut faptul şi am arătat la ce rezultate rele ne poate duce.

*

De ce dar mirare, când nu aprobăm cele ce-şi propune d. general Popovici?. De ce supărare?. Ca am bănuit că liberalii din motive electorale, s'ar abate un moment de la un principiu bun?. Am fi încîntaţi dacă ni s'ar dovedi că am greşit şi că principiul este menţinut.

Unde este dar „ridicola contradicţie" de care vorbeşte ziarul liberal?. Când ne-am facut vinovaţi de ceva?.

Convingerea noastră este că autorul notiţei nu poate fi dintre acei care cunosc doctrina în această materie şi că, în orice caz, nu poate avea aprobarea celor ce gândesc şi produc în partidul liberal.

Şi dacă am crezut de cuviinţă să relevăm nota pătimaşă din „Mişcarea", a fost pentru a restabili faptele şi nici de cum pentru a face polemică.

Naţiunile care îşi respectă libertăţile

— Autoritatea lor morală în momente decisive —

Concomitent cu marele discurs de închidere a Parlamentului francez, pronunţat de d. Deschanel, şi care constituie o apoteoză a regimurilor de democraţie şi libertate, se produce şi o declaraţiune a lui Luigi Luzatti care verbeşte cu extaziasm despre autoritatea morală a ţărilor care practică cinstit democraţia şi liberalismul real.

Dacă discursul d-lui Deschanel răsună cam bizar în epoca de întunecime în care vieţuim politiceşte, cuvintele lui Luzatti, care se raportă direct la noi şi la situaţia ce o avem faţă de conferinţa de la Paris, trebue să ne dea de gândit mult.

Căci nu se poate tăgădui că cu totul alta ar fi fost situaţiunea noastră dacă România, cu linia ei de politică externă bine determinată, ar fi reprezintat şi un regim de libertate cu adevărat, în acest colţ balcanic al Europei unde a existat în permanenţă la celelalte state mici o continuă fluctuaţiune în materie de politică externă şi o veşnică şovăeală în materie de politică internă.

Am pierdut mult prin cele ce n'am ştiut să fim până acum. Ştiu-vom cel puţin pentru viitor să fim astfel încît momentele hotărâtoare să nu ne mai găsească cu autoritatea ştirbită?

Un sugestiv şi caracteristic apel!

Directorul regional vorbeşte cu ocazia — arestărilor de la C. F. R. —

In legătură cu arestările operate în persoana directorului mişcărei Anastasiade şi a altora, d. inginer inspector general Gh. M. Sautaru, directorul regional al C F R., adresează următorul apel către întreg personalul de la direcţia II a regională a C. F R. apel sugestiv şi caracteristic în acelaş timp în privinţa vremurilor prin care trecem.

„Cum vă spuneam prin apelul meu dela 10 | 11 a. c. am venit în capul Direcţiei II a Regională C. F. R, ca bun român şi moldovan, cu cugetul curat şi cu dorinţa arzătoare de a face să domnească cinstea, ordinea şi dreptatea, în urma solicitărei călduroase a Domnului Director General Al. Poriţeanu în destoinicia nezdruncinată a căruia am avut şi am cea mai deplină încredere.

Sunt hotărât ca pe 1 Aprilie anul viitor să mă retrag la pensie, după 32 de ani în serviciul executiv şi fac un ultim şi călduros apel la toţi camarazii mei mari şi mici care mă iubesc, să mă ajute să ies cu cinste.

Fac apel asemenea la acei cari pe drept sau pe nedrept mă urăsc, dacă vor fi şi de aceştia, să mă ajute şi ei, ca să scape de mine.

Eu vă făgăduesc că până în ziua plecărei voiu sta dârz la post şi nu mă voiu conduce de cât de cinste, ordine şi dreptate, căci trebuie să avem milă şi ruşine de Ţara care ne plăteşte bine, ca s'o servim cu credinţă".

Informaţii

■ Ziarele opoziţioniste susţin cu tărie că România va semna tratatul de la Saint—Germain, fie prin d-l Ionel Brăteanu, fie printr'un interpus al d sale. Se adaugă chiar că d. General Coandă va avea misunea de a semna.

In sprijinul acestor afirmaţiuni acele ziare revină că d. Brateanu n'a vorbit la Brăila, nici despre chestiunea teritorială, nici despre rezistenţa pe chestia minorităţilor şi a aservirei economice.

In afară de această se anunţă că notă ultimă a consiliului suprem este tranşantă în ce priveşte aceste probleme. Ea nu admite nici o schimbare nici în chestia fruntarilor, nic în privinţa problemei minorităţilor. Ea cere din contra o grabnică semnare.

Toate aceste le spune presa opoziţionistă şi remâne de văzut întrucât faptele vor corespunde asertiunilor.

Cetitorii sunt rugaţi să nu se emoţionezc prea mult de atacurile reciproce dintre ziarele d-lui Take Ionescu şi d. Al. Marghiloman.

Aceasta nu fiind-că în urma denunţului d-lui general Stoica ambii sunt trădători, ci pentru că se prea poate ca ziariştii de la cele două categorii de ziare să nu cunoască cele ce se petrec în culisele celor două partide.

Nu sunt excluse unele fapte care să silească ziarele din aceste două tabere să suspende brusc atacurile reciproce.

In Iaşi va luă fiinţă zilele acestea o casă de editură cu un capital de 5 milioane.

Administratorul delegat al noului institut va fi d. Sache Petreanu.

Intre unele instituţiuni financiare din Iaşi se urmează tratative pentru constituirea unei societăţi cu scop de a construi clădiri ieftine.

Aceasta pentru oraşul Iaşi ca şi pentru Moldova.

Ministrul de Interne a primit demisia d-lui Crupenschi din demnitatea de preşedinte al comisiei interimare, şi a cerut telegrafic d-lui prefect de judeţ delegat Gorgos să recomande un titular străin de orice înregimentare politică.

Conform dorinţei exprimate de primul ministru, d. Gorgos s'a adresat în acest scop magistraţilor, dar nimeni n'a voit să primească, pe de o parte pentru considerente de provizorat, iar pe de altă parte fiindcă —primindu-se numai demisia preşedintelui comisiei interimare— viitorul preşedinte ar urma să lucreze cu actuala comisiune.

Astfel, d Gorgos s'a resumat în a recomanda pe d. Climescu, actualul vice-preşedinte.

Prefectul de judeţ va lansa astăzi un apel către populaţiunea Iaşului pentru a primi cum se cuvine divizia eroică de la Tisa care soseşte în Iaşi unde îşi va avea o scurtă reşedinţă.

Un confrate crede a şti că d. Gorgos, delegat ca prefect de judeţ când a venit din Capitală avea buzunările căptuşite cu bancnote.

Şi d. Gorgos care in ziua aceia n'a avut decât şase lei, cu cari să-şi plătească mălaiul cumpărat de la „Traiul".

Marile întârzieri în privinţa sosirei trenurilor sunt explicate pe deoparte prin faptul că mecanicii nu cunosc încă sistemul de şotaj al maşinelor ungureşti şi pe de altă parte că aceşti mecanici cer câte 2 fochişti de maşină, în loc de câte unul cum este acum.

CINEMA ELISABETA — In matineuri şi seara

SALOMEA

— UN MIRACOL PE ECRAN —

BANCA ROMANA

DE

COMERŢ ŞI INDUSTRIE

SOCIETATE ANONIMĂ CAPITAL LEI 1.000.000

— Bucureşti, Str. Lipscani No. 2 —

PROSPECT

Adunarea Generală extra-ordinară ***a băncei Române de Comerţ şi industrie,*** Societatea Anonimă ***din Bucureşti***, a decis sporirea capitalului social de la 1 milion la 5 milioane, prin emisiunea a 8000 acţiuni la purtător a 500 Lei, valoare nonimală fiecare.

Patru mii acţiuni, se oferă cu preferinţă vechilor acţionari, în proporţie de două acţiuni noui pentru una veche, pe cursul de 550 Lei bucata.

Pentru restul de ***4000 acţiuni, se deschide subscripţie*** publică reductibilă pe cursul de Lei 550 bucata.

Repartizarea acestor acţiuni, se va face de către Consiliul de Administraţie.

Valoarea acţiunilor subscrise, se va achita astfel:

Lei 200.— adică 40 la sută din capitalul subscris.
„ 50.— pentru fondul de rezervă şi
„ 5.— cheltueli de emisiune

Lei 255.— la subscriere.

Restul vărsămintelor, după cererea Consiliului de Administraţie.

Noii acţionari vor avea dreptul la dividend, cu începere dela 1 Ianuarie 1920.

Subscrierile încep la 20 Octombrie a. c. şi durează pînă la 30 Octombrie a, c. Consiliul Administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscrierea şi mai înainte de acest termen.

Subscripţiile se primesc la:

Casieria Băncei Române de Comerţ şi Industrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2, la

BANCA AGRICOLA IN BUCURESTI

precum şi la Sucursalele şi Agenţiile ***Băncei Agricole*** din:

Botoşani, Brăila, Calafat, Călăraşi, Constanţa, Craiova, Galaţi, Giurgiu, Iaşi, Roman, T.-Măgurele, Tulcea.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Iaşii în sărbătoare

Eroii de la Tisa în Capitala Moldovei

Iaşii se pregătesc să primească şi să sărbătorească pe eroii de la Tisa cari sosesc azi pentru odihnă.

Trupele ce sosesc

Trupele ce sosesc fac parte din diviziile ce au luptat cu atâta eroism pe Tisa.

In raportul pe care ministrul de războiu l'a adresat primului ministru, cu privire la aceste trupe, spicuim următoarele:

„Toate diviziile trupelor dislocate au luptat pe frontul de la Tissa. Ofiţeriler şi soldaţilor acestor divizii li se datoreşte nu numai cinstea infăptuirei noastre de veacuri şi stingerea unor focare de dezordine socială mondială, dar are şi meritul de a fi singurul popor dintre aliaţi, care să fi putut cu arme în mână să ocupe capitala şi ţara unuia dintre adversari după atâtea lupte şi atâtea suferinţi.

Acele trupe din nou aduse spre odihnă în garnizoanele din vechiul regat, credem demn ca aceasta ar fi ocazia cea mai nimerită pentru a arăta acestor vrednici ostaşi toată dragostea şi recunoştinţa pe care le o poartă şi trebue să le-o poarte întreaga Românime din toate unghiurile ţărei".

Nu ne îndoim, că aceste cuvinte nu numai că vor găsi răsunetul dorit, ar reprezenta în adevăr sentimentul minimum al ţărei.

Recepţia

Azi la ora 11 s'a întrunit la Prefectura de judeţ comitetul instituit pentru a organiza recepţia eroilor. Au luat parte d-nii Iulian Teodorescu, directorul Universităţei colonel Gherculescu, comandantul garnizoanei, Tataru primul preşedinte al Curţei de Apel, Marcu, directorul Prefecturei de poliţie şi Climescu, vice-preşedintele Comisiei interimare.

S'a întocmit programul serbărilor ce se vor organiza în venirea ofiţerilor şi a oştaşilor.

Ora sosirei trupelor pentru a cărora întîmpinare se pregătesc toţi ieşenii, se va anunţa la timp.

✻ O delegaţie de membri ai ligei poporului, în frunte cu d-nii Petrovici, Dragomirescu, general Popovici, a plecat aseară la Bucureşti în vederea congresului ligei.

✻ In foarte scurt timp cenzura scrisorilor poştale va fi ridicată.

Până la noi dispoziţiuni rămîn a se cenzura numai scrisorile recomandate.

✻ Cetim în „Mişcarea" de aseară.

„D. dr. Ciuhureanu, ministrul Basarabiei, va pleca la Paris în seara de 25 Octombrie a. c. fiind însoţit de d. Căpitan Cornea. In timpul cât va sta la Paris, afacerile Basarabiei vor fi conduse de d. ministru Inculeţ.

„Uită oare aceşti oameni că pe lângă ei şi adversarii lor este un mare neam nenorocit pe care dacă l stârnesc, el poate prezenta altă socoteală decât aceia pe care o vreau ei"?.

Nu stim care este crima miniştrilor basarabeni pentru care se supără „Miş area".

Dar reţinem că ziarul d-lui Mirzescu duce o violentă campanie de opozant contra d-lor Inculeţ şi Ciuhureanu, miniştrii d'lui Brătianu.

✻ Se aduce la cunoştinţă părinţilor că comitetul secţiunei de Gimnastică a hotărît să deschidă la Societatea de Gimnastică, Sport şi Muzică strada Şcoalei de Arte, cursuri de gimnastica pentru elevii, cari se prepară în particular de şcolile secundare, precum şi exerciţii raţionale de gimnastică pentru copiii pînă la vrista de 12 ani.

Părinţii, care doresc a'şi înscrie copiii la aceste cursuri, cari se vor face sub supravegherea unui maestru Societăţei, se vor adresa cu cerere la cancelaria societăţei în fiecare zi între orele 10 şi 11 a. m.

✻ FABRICA „OLEA", reîncepînd lucrul, aduce la cunoştinţa publică că are de vânzare turte de floarea soarelui cu preţul de lei 30 suta de kgr, şi ulei cu 9 lei kgr. loco fabrica.

✻ Membrii clubului liberal din localitate, sunt convocaţi în adunare plenară, pentru mâine Vineri, la ora 5 seara.

✻ DE LA ASOCIAŢIA CORPULUI DIDACTIC — Miercuri 22 a. c. a avut loc obişnuita adunare generală. S'a discutat chestiunea orarului pe jumătate de zi în şcoalele primare. Vorbeşte întâi d. Matasariu aducând argumente practice şi ştiinţifice în favoarea orarului de jumătate de zi, apoi d-na Lăcreţia Constantinescu şi d. Munteanu Victor insistând mai mult asupra chestiunilor practice şi de actualitate create în urma războiului.

D. Inspector Sănătescu aduce argumente în contra orarului de dimineaţă spunând mai întâi că şcoala în capul orarului de jumătate de zi nu va putea face educaţia copiilor, fiind timpul prea scurt. Apoi aduce argumentul ştiinţific că dela ora 2 p. m. se poate lucra cu acelaş succes la şcoala ca şi în orele de dim. citind mai mulţi autori de statistici şcolare. In fine că învăţătorii ar trebui să facă sacrificiul muncii de întreaga zi la şcoale ca să se mai micşoreze cifra analfabeţilor, care este la noi mai mare de cât în orice ţară.

D. C. V. Butureanu, institutor combate părerea d-lui Inspector şcolar zicând că dacă e vorba de educaţie atunci nu sunt suficient nici 5 ore pe zi şi nici chiar o zi întreagă, educaţia fiind un lucru de continuă influenţă. Că la 2 p. m. copilul ar fi apt de învăţătură, aceasta nu-i adevărat de oarece copilul vine la 2 cursuri cu stomahul încărcat, tocmai în focul digestiei, când se ştie că stomahul este într'o supra activitate care anemiază toate părţile corpului şi prin urmare şi ale capului. Din această pricină atât memoria cât şi atenţia sunt cu mult mai slabe de cât în orele de dimineaţă. Aceste facultăţi nu încep a a fi apte de activitate de cât după 3-4 ore de la mâncare, ceea ce ar fi cam după 4 ore p. m. Dacă, cu toate aceste cu oare care meşteşuguri didactice, izbutim să facem oare care spor şi după prânz, aceasta se face totdeauna în dauna sănătăţii copilului, pentru că activitatea creerului influenţează activitatea stomahului şi vice-versa. Cât priveşte numărul de analfabeţi, acesta nu se datoreşte nouă învăţătorilor ci statului care n'are numărul suficient de învăţători şi nici numărul de localuri de şcoală care să cuprindă pe toţi copiii ţărei. Dacă statul doreşte ca să aibă oameni educaţi să copieze programul Bolşevicilor din Rusia, care fac sacrificii enorme pentru educaţia şi instrucţia poporului, cum n'a făcut ţarismul.

Mai vorbeşte încă odată şi d. Victor Munteanu, spunem că sacrificiile de muncă pe care le-au făcut institutorii şi mai ales absolvenţii şcoalei Normale de institutori din Bucureşti, astăzi desfiinţată, n'au fost răsplătite îndesjuns de către stat şi atrage luarea aminte a conducătorilor în haosul în care târăşte şcoala prin modul actual de recrutare a corpului didactic urban.

Şedinţa se încheie rugându-se pe d. Inspector ca să stăruie la onor. Minister ca să se admită orar pe jumătate de zi pentru care nimic nu se opune fiind încredinţate autorităţile şcolare că în 4 ore dimineaţă se va face cel puţin tot aşa de bună treabă ca şi în două şedinţe, dacă nu chiar mai bună.

✻ Comitetul şcolar al liceului Naţional, se întrunesc Sâmbătă, sub preşedinţia d-lui dr. Floru, pentru a se ocupa de mai multe chestiuni importante.

■ Cu vaporul „România" au sosit la Constanţa studenţii de la universitatea din Iaşi, în frunte cu d. prof. Nasu'al Şerban, venind din călătoria de studii întreprinsă în Franţa.

✻ Dl. Const. Crupenschi şi-a luat azi rămas bun de la funcţionarii primăriei.

✻ D. Coroiu va împlini în anul acesta catedra de Drept Roman, la universitatea noastră.

✻ Tribunalul secţia a doua a amânat pentru 29 a lunei pronunţarea în procesul d-lor Vidrighin şi Kieser.

✻ D. profesor Petrovici va ţine în cursul lunei viitoare câte-va conferinţe la Universitatea din Cernăuţi.

✻ Cursurile universităţei, din diferite lipsuri, vor începe abia la 15 Noembrie.

✻ Curtea de Apel secţia a doua, preşidată de d. Volanschi, a reformat eri hotărârea Consiliului de disciplina din Botoşani şi a ordonat înscrierea d-lui dr. Samuel W. Capralio în baroul de acolo.

Cauza a fost susţinută de d. avocat C. Drăcşineanu.

✻ In vederea constituirei noului Comitet al Comunităţei Israelite din Iaşi, organizaţia zionistă din localitate invită pe toţi d-nii delegaţi ai sinagogilor şi ai instituţiunilor evreieşti din localitate, la o nouă consfătuire în vederea acestei alegeri, pentru Sîmbătă 25 Octombrie c. ora 2 p. m. în localul căminului zionist din str. I. C. Brătianu No. 166 (lîngă pităria Forşt).

✻ Aseară la ora 7, două tramvaie ce circulau pe strada Tatarasi, se întâlniră după halta Drăghici, unde are loc schimbarea de linii. Vagonul No. 77, silit a se întoarce, şi fiind defect, porni în piaţă cu o iuţeală vertiginoasă, fiind cu neputinţa a fi frânat.

Spaima pasagerilor era mare, ieşind de pe platforma săriră şi mulţi fără răniţi.

Din fericire tramvaiul a putut fi oprit, şi astfel evitată o nenorocire mai mare.

■ In după amiaza zilei de 27 Oct. (Sf. Paraschiva) ora 8 va avea loc în sala teatrului Elisabeta o reprezentaţie de cinematograf în folosul Societăţei pentru profilaxia tuberculozei, filiala Iaşi. Comitetul roşu căldăros pe onor public să-şi dea obolul pentru această operă caritabilă.

Produsul reprezentaţiunei vor mai da sporirea fondului din care se întreţin cele două dispensiuni ale filialei, unde zilnice se dau îngrijiri şi ajutoare celor nenorociţi atinşi de tuberculoase.

■ La Terasa „Principele Mircea" cu începere de astăzi în matineu şi seara Seria III din „Misterul Crucii Diable" ultimele episoade, cele mai interesante. Desleg rea Enigmei.

12 acte 6 mari părţi 3000 metri lung cu frumoasa „Mollie King".

✻ Serbătorirea viteji or noastre trupe, care vin în Iaşi spre odihnă, după lupte eroice, se vor face Duminică.

SPECTACOLE

✻ Cinema ELISABETA.— Astăzi la ambele matineuri şi seara se reprezintă uriaşul film SALOMEA drama în 8 acte după Oscar Wilde. Acţiunea se desfăşoară în pitoreştile regiuni ale Palestinei.

In rolul titular apare D-ra THEDA BARA, o stea a scenei nord americane.

Filmul Salomea, de o bogăţie în montare fără seamăn este o lucrare uriaşă care va însemna o epoca în cinematografia modernă.

Din cauza metrajului excepţional de mare al filmului „Salomea", aducem la cunoştinţa că primele matineuri de Sâmbătă şi Duminică vor începe fix la ora 3 fără un sfert.

✻ BIBLIOGRAFIE. — „Ideea Europeană" anul I, No. 18, cu un bogat cuprins de actualitate şi un interesant articol despre „Un precursor al Ligei Naţiunilor" de Bucura Dumbravă.

— „Democratul" anul I, No. 4, revistă literară şi politică independentă „Chişinău".

— „Curierul Judiciar", anul 26 No 16—17.

✻ BANCA DACIA soc. Anon. cumpără şi negociaza certificatele şi scrisorile eliberate de bănci pentru bonurile şi acţiunile EVACUATE IN RUSIA.

Stiri Telegrafice

Ratificarea tratatului în Japonia

LYON-- Ştiri din Tokio anunţă ratificarea tratatului va avea loc în zilele de 27-28 Octombrie.

O moţiune a senatorilor americani!

LION.— Ziarul Newyork-Tribune crede că senatorii vor prezenta o moţiune în senzul că Statele Unite aprobă anexarea Fiumei la Italia,

Lansing înlocueşte pe Wilson

NAUEN,— Corespondenţii americani ai ziarelor Antantei arată că secretarul de stat Lansing a preluat conducerea politicei externe americane şi tratatele de pace din cauza boalei lui Wilson. In acest scop i s'au transmis toate imputernicile pe care le avea Preşedintele

Reocuparea Kievului!

HORSEA.— Denikin a reocupat Kievul.

Cataro bază navală

ROMA.—Jurnalele din Triest anunţă că trupele italiene au evacuat Cataro care devine baza navală jugo-slavă.

Jugo-Slavii nu mobilizează

LION.—Din Leybach se desminte ştirea despre mobilizarea generală a Jugo-Sloviei împotriva Italiei.

Regele Spaniei la Paris

HORSEA. —Regele Alfons al Spaniei a sosit eri la Paris, de unde va pleca la Londra.

Evacuarea Fiumei s'a petrecut fără incidente

LION. — Generalul Savy comandantul trupelor franceze din Fiume arată că n'au fost conflicte între Italieni şi Jugo-Slavi.

Evacuarea trupelor franceze s'a petrecut fără incidente, trupele lui D'Anunzio au dat onoruri trupelor franceze.

D-na Doctor SUZANA GROSI

Şef de Clinică Obstetricală s'a întors în localitate şi-şi reia orele de consultaţie 1—5.

Str. Anastasie Panu 45 Iaşi.

Da vînzare eftin un automobil **«Ford»** în perfectă stare de funcţiune.— **I. Rohr** str. I. C. Brăteanu Iaşi.

Depozitul de Spirt

S. I. HERŞCU zis FRIEDMAN et HAIM MOSCOVICI DIN BIVOLARI JUD. IAŞI.

Vinde cu LEI 26 — Litru Sacară Lei 12.— Litru

SE CAUTA o femeie cinstită să priceapă foarte bine la gătit, la 2 persoane.

Are odaie separată, lefă şi întreţinere foarte bună.

A se adresa la Agenţia de publicitate I. Brănişteanu str. Mărzescu 23 Iaşi.

MOBILA DE SALON cu perdele şi covoare. de ocazie, se caută.

A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str. Mărzescu 23 Iaşi

TEATRUL NAŢIONAL

Compania de operete AVRAM NICOLAU (fostă Gabrilescu)

5 REPRESENTAŢII

VINERI 24 Octombrie 1919 ora 9 fix

Fata din Pădurea Neagră

Operetă în 3 acte

SAMBATA 25 OCTOMBRIE SEARA

Culesul Viilor

Operetă în 3 acte de Nedbal

MATINEU

Ciocârlia

Operetă în 3 acte

ANUL XV-lea No. 3758

25 BANI NUMARUL

SAMBATA 25 OCTOMBRIE 1919

ABONAMENTE:
Pe un an . . . 60 lei
Pe patru luni . . . 20
Pe trei luni . . . 30

ADMINISTRAŢIA
Iaşi — Str. Sf. Mărtescu 23
Telefon No. 308

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Sf. Mărtescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

INTERMEZZO

— In legătură cu revoluţia rusă —

Pricep psihologia tuturor occidentaţilor faţă de bolşevismul rusesc. In mijlocul unei secete de idei şi atitudini, chinuiţi de dorul arzător de o furtună binefăcătoare, aţi aşteptat şi aşteptaţi şi veţi mai aştepta încă izbucnirea furtunei regenerătoare.

Şi când s'a ridicat pe orizont un nour cam negrişor, spoit în stacojiu de soarele Răsăritului, voi v'aţi închinat lui. Şi când s'a rupt aci, alăturea, voi aţi uitat că bine-facerea furtunei nu a fost pentru voi. Apoi nici nu aţi ştiut ceea ce a făcut furtuna acolo unde a trecut. Era doar frumos s'o priviţi de departe. Admiraţia a născut speranţa că împrospătarea aerului la vecini va determina ozonul mult atât de dorit la noi.

Ah! cât de bine vă pricep dorul şi cât de puţin cunoaşteţi ceea ce s'a produs în Rusia! Parcă nici odată n'aţi constatat până astăzi că în toate problemele ruseşti aţi perceput tetdeauna contrariul realităţei de acolo.

Acuma vă tot mîndriţi cu atotcunoştinţa asupra Rusiei.

Cum altfel?

Bolşevismul e alb ca zăpada, el a făcut revoluţia rusească, el va duce omenirea spre ideal etc..

Anti-bolşevismul e negru ca funinginea, el caută restauraţiunea, el întoarce roata istoriei la feodalism, etc.

Imi place aceasta pasiune, adică partea ei stimulătoare, activă. Ea este ura şi iubire: o ură pentru o lume, o iubire pentru o altă lume, ceea ce mă face să retrăesc tinereţea din Rusia dusă, apusă... Ah, cine tuşeşte acolo aşa, înăbuşit, bătrîneşte?...

Or, feriţi-vă: în ori ce pasiune este elementul orbirei alimentat mai ales de ignoranţă.

Istoria Rusiei în anul 1917 s'a desfăşurat conform „triadei" lui Hoegel; teza-antiteza-sinteza. Revoluţia dela 1 Martie 1917 cu tendinţele ei socialiste şi anarhiste, a negat ţarismul, hanatul milenar rusesc; revoluţia dela 26 Octombrie 1917 apare ca un aliaj al hanatului cu socialismul. Această sinteză persistînd doi ani, a devenit şi ea o teza, căreei îi vine o antiteză: hanatul lui Lenin, statul forţator apare răpus de omul liber; aliajul socialist-despotic se transformă în anarhismul comunist.

In acest punct istoria Rusiei face o cotitură de la logic la cónştient. De aci formulele fataliste încetează să acţioneze.

Omul în toată concepţia cuvîntului, omul educat de marea literatură seculară care v'a fermecat începînd cu „Ce-i de făcut?" şi de lupta pentru individualitatea fără frică şi prihană, acest om răsare astăzi în Rusia.

Şi pe cât trăsăturile acestui om luptător, idealist şi viitor comunist, tresar în pasiunea şi dorul occidentalilor înaintaţi sau chiar a puţinilor romîni admiratori ai revoluţiei ruseşti, — pe atât mai sunt speranţe în aceste ţări!

Pe cât însă purtătorii avântului revoluţionar se cred obligaţi de fatalismul şi văd în bolşevismul „realul deci raţionalul" pe atât aberaţiunea le pândeşte în scopurile urmărite.

In aceste vremuri, ertaţi-mi limba cam de fabulist, atât de bine însuşită în timpul necazurilor din anii 90 ai veacului trecut în Rusia. Şi când văd elanul vostru de astăzi îngăduiţi-mi să vă spun:

„Scumpii mei tineri! Mistuiţi-vă „îndignaţi-vă! Numai să nu vă stin„geţi prea repede sub navala unui „mediu, ciumit, cum nu s'au stins „cei din Rusia!...

Alexis Nour

Câteva NOTE

Nici un regret oficial că d. Crupenszky a plecat de la primărie.

Nici o bucurie pentru cel ce va fi să-i ia locul.

*

Mecanicii de la drumul de fier pretind să li se dea câte doi fo hişti.

Publicul pare-că ar fi mai mulţumit ca să fie câte două maşini.

*

O distanţă de 80 kilometri a fost parcursă cu calea ferată în interval de 10 ore.

Exact cât făceau şi trupele noastre în timpul retragerei.

*

Călătorii au hotărât să facă un apel către d. Scutaru, care să se încheie cu cuvintele:

— „Domnule director, redaţi ne trenurile anormale. căci de cele normale ne-am săturat în câte-a sute".

E de văzut dacă d. Scutaru se va grăbi să satisfacă cererea călătorilor.

Blanxy

INSEMNARI

FOCUL NEGRU

Bătrânii noştri dascăli ne povesteau pe vremuri, la orele de cursuri liceale, despre isprava califului Omer cu arderea bibliotecei din Alexandria, proscrierea lui Galileu şi distrugerea prin foc a cărţilor revoluţionare, furia popimei şi încercarea bicimică de a opri progresul omenirei cu ajutoru' flacărilor pe care Prometeu le coborâse din cer cu un scop la deosebi nobil şi de o cu totul diferită natură.

Pe asemenea temă se brodau lecţiile de stat ale programelor oficiale, familiarisându-ne mintea cu furia ridicolă dar neputincioasă a forţelor reacţiunei la nebunia lor de a opri lumea din mersul ei firesc şi a împiedeca trezirea la conştiinţă a locuitorilor pământului.

Am învăţat în şcolile de stat că asemenea ruşine suportată de Istorie este pata cea mai degradatoare a neamului omenesc, stupidă rezistenţă a întunericului şi tot odată — din fericire — inutilă şi definitiv dispărută. Şi acest adevăr moral nu poate fi subversiv pentru că este mă turisit în şcolile statului cel aşezat pe jandarmi, biserică şi brăţieni de tot felul.

Cum s'au înşelat dascalii noştri, şi cum am crescut noi în ignoranţă naivă şi profundă!

După sute de ani trăim astăzi iubileţea animalică a trecutului legendar. Şi putem constata cum un nenorocit din Budapesta ordonă arderea publică a cărţilor care vorbesc despre justiţie, egalitate economică, echitate socială, comunism, suveranitate populară.

Aristocraţia feudală sau burgheză, care trăieşte din birul maselor pentru banchete şi jocu de tenis, răstoarnă dreptatea publică şi scapărează conducerea politică pentru a continua la infinit impilarea cumpănită a mulţimei. Şi ca să dea exemplu go ănimei, dezgropă scheletele popimei feudale şi dă foc cărţilor inteligenţei omeneşti. Iată blazonul albastru al reacţiunei moderne care îşi clădeşte cel mai murdar templu în Budapesta nenorocitului regalism burghez.

Toţi visătorii generoşi ai zilelor la sorite de mâine, dacă mai au o fudoiaşă în privinţa transformărilor generale, să privească spiritul animalic al impilătorilor în putregaiul organisărei de astăzi, şi să vadă că în vremea focului sunt două bătăi de vânt, două puteri şi două tendinţe.

Dar numai o forţă va învinge: chemarea viitorului.

Iar proscrierea literară este stafia trecutului...

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Iarăşi criza internă?

— Chestiunea semnărei păcei —
—Aliaţii ne pun în întârziere—

Dacă ar fi să primim, fără beneficiu de inventar, ştirile sosite din capitală, ar urma să conchidem că suntem din nou în plina criză internă. Situaţia guvernului Vităteanu ar fi grav zdruncinată prin ţinuta ardelenilor; guvernul ar fi dispus să amâie din nou cu o lună alegerile, dacă opoziţia ar renunţa la abţinerea; d. Maniu ar fi fost chemat telegrafic de Suveran în capitală, fapt care ar avea o strânsă legătură cu agravarea situaţiei politice.

*

Cum însă noi ştim că toate sunt produsele aceluiaş sol şi că, din moment ce toată viaţa noastră politică este aşezată pe un teren fugitiv, nu este posibil ca şi ştirile să nu fie într'o permanentă oscilaţiune, sfătuim pe cetitorii să ia act dar să aştepte realizarea.

Aceasta cu atât mai mult cu cât credinţa noastră este că se va face totul pentru ca ţara să aibă cît mai curând un parlament, fie chiar cu riscul abţinerei opoziţiei.

Şi se va face acest lucru, nu pentru că parlamentul ar fi necesar în chestiile externe, ci pentru ce este absolut necesar în rezolvirea definitivă a problemelor interne.

*

De alt-fel, cum am spus'o şi dăunădi, problema externă se apropie de limpezire.

Aliaţii ne pretind să semnăm şi în acest scop ne pun în întârziere. Ei se arată intretabili pe anume chestii şi promit modificări în altele **dar aceasta după semnare.**

Care va fi ţinuta Romîniei? Judecând după afirmările categorice ale opoziţiei, guvernul nostru, fie d. Brăteanu direct fie prin un interpus, ar urma să semnese şi aceasta foarte curând.

Ce este adevărat în această privinţă, e greu de afirmat. Judecând încă după discursul d-lui Brăteanu, de la Brăila, în care d-sa s'a ferit de or-ce angajament contrar, şi luând în considerare faptul că la ora aceasta Serbia trebuie să şi fi semnat nu este exclus că în cele din urmă Romînia să facă acelaş lucru.

Dar şi în această privinţă sfătuim pe cetitorii să mai aştepte.

Iroseala de astăzi şi echilibrul financiar de mâne

Telegraful ne vesteşte că în Italia se pun în aplicare primele măsuri menite a asigura un echilibru financiar. Se va introduce un împrumut obligator, se vor impune câştigurile de război într'o progresiune foarte mare.

Acum câtva timp telegraful ne vestea că guvernul britanic a socotit ca se impune o imediată şi mare economie în cheltuieli, fără de care cea mai bogată ţară se vedea ameninţată de un dezastru financiar.

Şi pe când aiurea, în mai toate ţările, se procedează la o urgentă diminuare de cheltuieli, la noi continuă, ba sporeşte chiar zilnic o iroseală cum nu s'a mai pomenit şi care va face mâne cu neputinţă ori ce tentativă de echilibrare în resursele şi cheltuielile statului.

E fără pildă ceea ce se petrece în ţara românească în această privinţă. Sunt oameni care numai din lesfă se trezesc cu bănet cum n'au visat vre-odată la viaţa lor. Se citează cazuri de inspectori în doua şi trei exemplare, fără ca să existe lucrul de inspectat.

Nu este cu putinţă ca să nu ne dăm seamă de răul imens ce rezultă din acest sistem şi de răul formidabil ce rezultă pentru poporul românesc în viitor când obolul lui va trebui să astupe golul provocat de nechibzuinţa de astăzi.

De neca-ât mai este timp, spunem celor în drept: O-riţi vârtejul nebun al irosirei de astăzi dacă nu voiţi să căşunaţi o nenorocire ireparabilă neamului!

Cuvinte care tradează o stare de suflet!

—Dacă ţara nu-şi va face datoria—

Oficiosul d-lui Take Ionescu publică, în numărul său de astăzi, o revistă, datorită cu toată certitudinea şefului partidului democrat, intitulată „*Tot ţara înşelată va plăti oalele sparte*" care cuprinde la sfârşit câte va cuvinte caracteristice, care tradează o anume stare de suflet.

Reproducem aceste cuvinte şi lăsăm pe cetitori să facă singuri ei deducţiile necesare:

„La urma urmelor, fiecare doarme cum îşi aşterne. In mâinele Ţărei stă astăzi salvarea neamului de sub călcâiul dinastiei Brătianu.

După cum ne-am făcut datoria în timpul neutralităţei, să arătăm Ţărei că singura scăpare, este să intre cât mai neîntârziat în războiu alături de Aliaţi, tot astfel şi de data aceasta ne facem datoria să-i spunem că singura scăpare este să apuce de urechi pe fraţii Brătieni şi să-i trimită pentru restul zilelor, să-şi ispăşească păcatele într'o mănăstire.

Ne va asculta? Bine. Nu ne va asculta? Răspunderea va rămâne întreagă pe capul Ţărei, care a ştiut să-şi facă datoria în războiu, dar n'a ştiut să şi-o facă în timp de pace".

INFORMATIUNI

■ Un ziar de dimineaţă primeşte din Capitală ştirea că ar fi vorba de o revenire a lui Sir Clerk în Bucureşti pentru a insista şi obţine răspunsul guvernului în chestia semnărei tratatului de pace cu Austria.

Nici o ştire străină nu lasă să se întrevadă o atare hotărâre a Consiliului Suprem.

De aceia credem că ştirea are nevoe de confirmare.

In cazul, pe care îl credem improbabil, că faptul s'ar adeveri aceasta ar dovedi pe de o parte hotărârea aliaţilor de a ne impune o decizie fără a mai aştepta adunarea parlamentului; şi pe de a tă parte ar insemna că Consiliul Suprem înţelege să-şi impue autoritatea şi să sfârşească repede cu toate chestiunele care rămăseseră până acum neamurite

✱ *Ţinuta oficioaselor liberale face să se creadă ca n'ar fi exclus ca d. general Averescu să fie tradus în faţa Curţei Marţiale.*

✱ *Accleratul de Bucureşti a plecat aseară cu 4 ore întârziere din cauză că a aşteptat trenul dinspre Bucureşti care a sosit în localitate la 9 seara în loc de 11 dimineaţa.*

✱ In preajma demisiei d-lui Crupenschi din demnitatea de preşedinte al comisiei interimare, s'a petrecut un fapt straniu.

D. Crupenschi a primit în mod particular înştiinţarea că i a fost primită demisia, dar la primărie nu a sosit încă nimic oficial nici de primirea demisiei şi nici că are vre-un membru din comisia interimară dreptul de a gira administraţia comunei.

✱ Acceleratul, care a trebuit să sosească eri în localitate, a sosit azi dimineaţă la orele 6 jmătate.

✱ Deschiderea Universităţei din Cluj se va face la 1 Noembrie, cu mare solemnitate.

Se crede că M. S. Regele va participa la deschidere.

✱ Comisia interimară din Chişinău a primit o ofertă de grîu din Oltenia cu 5000 lei vagonul.

✱ Domnii acţionari ai Cooperativei *Traiul*, ale căror nume încep cu literile A. B. C. D E., sunt invitaţi să se prezinte în fiecare zi între orele 3 şi 6 la Cancelaria Societăţii din localul Centralei cu chitanţele de acţiunile subscrise spre a'şi primi titlurile definitive.

✱ D. Vasile Stroescu candidează pentru Cameră la Tighina, pe lista partidului ţărănesc.

✱ Membrii clubului conservator naţionalist, s'au întrunit aseară, şi după cuvîntarea d-lui Dimitrie Greceanu, a adresat la programul prin care partidul conservator naţionalist se transformă în partid democrat.

✱ In împrejurimile Poltavei ţăranii s'au răsculat iarăşi contra lui Denikin.

Comandantul rus a fost silit a demobiliza două contingente de ţărani pentru a preveni întinderea răscoalelor.

✱ Programul definitiv al sărbătorirei trupelor de la Tisa se va intocmi abia în astă-seară, cînd se va şti exact ora intrărei trupelor în oraş.

✱ *Iarăşi mersul trenurilor.*—Atragem atenţia D-lui Scutariu asupra următorului fapt precis:

O persoană din Iaşi a plecat Duminică seara din Bucureşti spre Iaşi prin Galaţi. S'a suit fără şte în vagonul direct. La Brăila, unde trenul a ajuns cu o întârziere de aproape două ceasuri, toată lumea din vagonul direct a fost dată jos, fiindcă d. Brăteanu, care ţinuse la cursul său o întrunire la Brăila, a vrut să se întoarcă la Bucureşti.

Lumea s-a suit în celelalte vagoane care cum a putut,—un colonel a nimerit într'un vagon de marfă.

Am ajuns în fine la Barboşi. Aici, în loc să schimbăm trenul care plecase la 11 din Galaţi şi era tocmai în gară, suntem înştiinţaţi că toată lumea merge la Galaţi. Am ajuns la Galaţi pe la 2 noaptea şi ne-am chinuit acolo în gară toată noaptea şi a doua zi până la 7 seara, când am luat personalul şi am fost la Iaşi a doua zi Marţi la 7 dimineaţa, adică după 26 de ore de drum.

Intrebăm pe d. Scutariu de ce se mai fac vagoane directe, dacă la un moment dat publicul este dat jos în toiul nopţei cu bagaje şi uneori cu persoane bolnave, şi ce rost mai are itinerarul Bucureşti-Iaşi prin Galaţi, dacă la Barboşi trenul de Galaţi nu aşteaptă călătorii dinspre Brăila!

✱ LICEUL MILITAR. — La examenul de admitere în liceul militar din localitate au reuşit ca bursieri:

Radu Florescu (cl. V), Mihai Vasiliu, Vasile Blăndu (cl. VI) şi Nicolae Barbu (cl. VII)

Au fost admişi ca solvenţi:

Nicolae Marati, Dumitru Vasilescu (cl. V) şi Gabriel Tulea (cl. VII).

✱ Au fost majorate preţurile la vagoanele restaurante, astfel că un dejun va costa 25 lei şi un dineu 30 lei.

CINEMA ELISABETA — în matineuri şi seara

SALOMEA

— UN MIRACOL PE ECRAN —

Sanatoriu Dr. Tzaicu

IAŞI, — STR. CAROL 20 — IAŞI, TELEFON 115

Situat în regiunea cea mai frumoasă şi mai higienică a Iaşului, s'a reorganizat şi mărit pentru a corespunde cerinţelor actuale,

Clinică chirurgicală perfect instalată. Asepsia cea mai riguroasă. Se practică orice intervenţiune. Adaptat la chirurgia de urgenţă.

Gynecologie, Ortopedie, Electroterapie, Mecanoterapie.

Se primesc în consult cu medici distinşi după specialităţi bol Interne şi nervoase, (excluse boli contagioase şi nervoşi turbulenţi

informaţiuni şi consultaţiuni intre orele 2 4 p.

Banca Dacia

SOCIETATE ANONIMA, IASI — STRADA STEFAN CEL MARE No. 8

CAPITAL LEI 3.000.000 DEPLIN VARSAŢI

Face ori ce operaţiuni de bancă. Execută plăţi în ţară precum şi în toate oraşele PRINCIPALE DIN TRANSILVANIA BUCOVINA şi BASARABIA. Cumpără şi vinde efecte publice. Incasează polițe.

PRIMEŞTE BANI SPRE FRUCTIFICARE, scontează polițe şi cupoane, emite cecuri asupra străinătăţei şi în ţară gajează valori şi mărfuri.

Cumpără şi negociază efecte evacuate la Moscova.

SECŢIE SPECIALA DE MARFURI

Transporturi Rapide

Cu un Auto-Camion de 3 jum. Tone se execută în orice parte a ţării.

A se adresa „Berăria Azuga la Cassă"

Important pentru cârciumari

VIN NOU şi MUST DULCE de ODOBESTI

CALITAŢI SUPERIOARE

Sosesc peste câteva zile la depozitul de vinuri *H.* Làufer, H. Sârcu et. C-o. **Hotel Binder,** care se vinde cu 5 **lei Litru.**— Mulţi dintre clienţii Depozitului reţinînd de pe acum cea mai mare cantitate, grăbiţi-vă cu înscrierile din timp pentru a vă putea aproviziona cu deliciosul vin de Odobeşti.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa doritorilor că la 15 Noembrie 1919 vor incepe prelegerile organizate de Direcţiunea Cadastrului pentru formarea operatorilor şi ajutorilor operatori topometri.

Prelegerile se vor ţine la Bucureşti şi Iaşi în câte două secţiuni: 1) Secţiunea I-a Operatorilor topometri, în care vor putea fi admişi: a) Inginerii Hotarnici b). b) Absolvenţii liceului real sau modern, c) Absolvenţii şcoalelor de Ofiţeri, d) Absolvenţii şcoalei de conductori de Lucrări Publice, e) Absolvenţii şcoalei de conductori de pe lângă şcoala superioară de Arhitectură, f) Absolvenţii şcoalelor Tehnice medii din străinătate sau posesorii unui titlu echivalent. 2) Secţiunea II-a ajutorilor operatori topometri, în care vor putea fi admişi: a) Absolvenţi a 4 clase gimnaziale sau posesorii unui titlu echivalent. b) Absolvenţii şcoalelor medii sau inferioare de agricultură sau meserie. c) Absolvenţii şcoalei de cartografie a serviciul Geografic al Armatei.

Prelegerile vor dura până la 15 Martie urmator. După terminarea acestor prelegeri auditorii vor trebui să facă în faţa comisiunei numită de direcţiunea cadastrului dovada că şi au însuşit cunoştinţele cerute de programul analitic. Cei admişi vor fi repartizaţi la diferite moşii şi vor participa pe teren la lucrările topometrice. Durata lucrărilor practice va fi de 3 luni, în care timp participanţii vor primi o diurnă de 20—25 lei pe zi pentru secţiunea ajutorilor de operatori şi 25-30 lei pe zi pentru secţiunea operatorilor topometri, in raport cu gradul in care şi-au insuşit cunoştinţele teoretice. Programul analitic al prelegerilor este publicat in Monitorul Oficial No. 269 din 28 Februarie 1919. Inscrierile se fac în toate zilele de lucru pentru Bucureşti la Direcţiunea Cadastrului str. Sf. Dumitru No. 2 etaj III camera No. 45 de la ora 11 13, iar pentru Iaşi la Universitate laboratorul de mecanică între oreie 9—12 şi de la 3—5 cu începere de la 20 Octombrie până la 5 Noembrie 1919 inclusiv. Cererile de înscriere vor fi însoţite de următoarele acte: 1) Certificatul de studii, 2) Extractul de naştere, 3) Certificatul de naţionalitate, 4) Adeverinţă că au satisfăcut legea recrutărei.

Sfatul provizor al Comunităţei

CONVOCARE

Membrii sfatului provizorai Comunităţei Israelite sunt invitaţi a lua parte la alegerea primului sfat al Comunităţei ce va avea loc în ziua de

Duminică 26 Octombrie

la Cultura în localul Comunităţei Alegerea va incepe la ora 9 seara Domnii delegaţi se vor prezenta cu cartea de alegător, ce vor primi odată cu invitaţiunea de a lua parte la alegeri.

De vânzare 650 oi tinere, Corcitură Astrahan pe moşia Drăguşeni Jud Suceava.

Informaţiuni la Tg. Neamţ la D-l. S. HAIMOVICI şi A. KRACAOANU Drăguşeni

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoşă specială pentru răsărită şi porumb, pluguri cu 1 şi 4 brazde, sămănător în rânduri şi improscători, 1 plug special pentru trăgător cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, cameene, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 viţei A se adresa: Nesului Gane la D-l HENRY SOUTZU avocat

Bolşevicii la Kiew

— Denikin face pogromuri. —

„Sfatul Ţării" află că bolşevicii au reocupat din nou Kiewul respingând trupele reacţiunei. Statele majore denikiniste s'au stabilit la Nicolaew.

*

La părăsirea Kievului, trupele denikiniste au făcut mari pogromuri contra evreilor şi ukrainienilor.

Pogromuri antisemite au avut loc şi în oraşul Supaci.

In vederea constituirei noului Comitet al Comunităţei Israelite din Iaşi, organizaţia zionistă din localitate invită pe toţi d-nii delegaţi ai sinagogilor şi ai instituţiunilor evreieşti din localitate, la o nouă consfătuire în vederea acestei alegeri, pentru Sîmbătă 25 Octombrie c. ora 2 p. m. în localul căminului zionist din str. I. C. Brătianu No. 166 (lîngă pităria Forşt).

Asi dimineaţă a sosit în localitate d. Ioanin de Brasonin, consul polonez.

Dă va rămâne în localitate două zile, pentru a se ocupa de situaţia supuşilor poloni.

D. inspector silvic D. I Borş de la regiunea I silvică Iaşi a fost ataşat la direcţia plantaţiilor şi însărcinat cu conducerea lucrărilor de plantaţiuni în regiunele II şi XI silvică.

La primăvara viitoare vor începe lucrările de reparaţiune a şoselelor naţionale Iaşi Poeni şi Iaşi-Ţuţora.

Asociaţia generală a studenţilor universitar Evrei aduce prin această mulţumirile ei celui „mare" şi nedeslipitului său colaborator „mic" pentru gestul frumos de a acorda premierea revistei „Panorama", care va avea loc Luni 3 Noembrie, în beneficiul căminului.

La Liceul Naţional a sosit instiinţarea, că examenul de corigenţă va avea loc la 15 Noembrie.

LA PRIMARIE — D. C. Crupenschi, preşedintele comisiei interimare, şi-a luat aseară rămas bun de la membrii comisiei interimare şi de la funcţionari.

La ora 6 seara, toţi membrii Comisiei interimare, se găseau adunaţi în sala de şedinţă.

D. Crupenschi, comunicând demisia sa, arată împrejurările grele în care a primit conducerea Primăriei, şi tot ce a făcut, pentru a răspunde misiunei sale. Mulţumeşte tuturor de concursul dat şi roagă pe toţi de a continua să dea concursul lor în interesul populaţiunei.

D. Climescu, în numele administraţiunei, mulţumeşte d-lui Crupenschi pentru munca depusă şi îşi exprimă speranţa că d-sa va reveni în fruntea comunei.

D. Sănătaru, arată că d-sa a primit să intre în comisie interimară, cu condiţie expusă de a nu se face politică. Recunoaşte că d Crupenschi, în afară de ori ce politică, s'a ocupat numai de interesele populaţiunei.

D. Săteanu spune că d. Crupenschi s'a ocupat de interesele tuturora, fără nici o deosebire şi se face ecoul populaţiunei israelite, mulţumind d-lui Crupenschi pentru munca depusă.

D. Manciu face o expunere de activitatea d-lui Crupenschi.

D. V. I. Radu, relevă tactul d-lui Crupenschi, şi devotamentul cu care a lucrat pentru interesul comunei.

D-sa propune, ca membrii Comisiei interimare să dea un banchet, în onoarea d-lui Crupenschi, propunere ce se adopţă.

Banchetul va avea loc Sâmbătă seară.

Cu aceasta solemnitate, era terminată.

Comisarul de Siguranţă Gh. Leahu a arestat pe indivizii Cristache Paraschiv şi Nicu Petrescu de la Pirotechnia Armatei, stabilind că Cristache Paraschiv a furat un cauciuc de la automobilul D-lui inginer Ţăţu, ce se află în garajul Prefecturei de judeţ, revânzându-l apoi prin tovarăşul său Nicu Petrescu, şoferului C. Mihaiu din serviciul numitului inginer.

Indivizii au fost înaintaţi Parchetului local care i-a depus.

Familia Lucreţia Maior Borcescu zdrobită de durere şi neconsolată anunţă rudele şi cunoscuţii parastasul de 3 ani a prea iubitului lor

Maior Andrei Borcescu

mort pe câmpul de onoare, ce se va oficia Duminică 26 Octombrie la Biserica S-ftul Spiridon ora 11 a. m.

TEATRUL NAŢIONAL

Compania de operete *AVRAM NICOLAU* (fostă Gabrilescu)

5 REPRESENTAŢII 5

VINERI 24 Octombrie 1919 ora 9 fix

Fata din Pădurea Neagră

Operetă în 3 acte

SAMBATA 25 OCTOMBRIE

MATINEU

Ciocârlia

Operetă în 3 acte

SEARA

Culesul Viilor

Operetă în 3 acte de Nedbal

Curtea Marţială din Galaţi a judecat pe marinarii de pe vaporul „Imparatul Traian" acuzaţi de faptă trădare.

Patru marinari au fost condamnaţi la câte 10 ani închisoare şi unul la 3 ani.

A fost angajat stagiar la Teatrul Naţional d. Caboreanu, un absolvent al clasei de declamaţie a d-lui State Dragomir.

Angajări de probişti nu s'au făcut, cu toate promisiunile date din primăvară de d. Codreanu.

In această chestiune vom reveni.

Sergentul de noapte, Enache Alecu, a reuşit să aresteze asi noapte pe spărgători Strul Simca şi Leiba, autorii nenumeratelor furturi, săvârşite în localitate, în ultimele zile.

Cunoscută profesoară de limba franceză şi germană dă lecţiuni.

A se adresa la redacţie sub iniţialele M. M.

In după amiaza zilei de 27 Oct. (St. Paraschiva) ora 3 va avea loc în sala teatrului Elisabeta o reprezentaţie de cinematograf în folosul Societăţei pentru profilaxia tuberculozei, filiala Iaşi. Comitetul roagă căldaros pe onor public să-şi dea obolul pentru această operă caritabilă.

Produsul reprezentaţiunei vor mai da sporirea fondului din care se întreţin cele două dispensiuni ale filialei, unde zilnice se dau îngrijiri şi ajutoare celor nenorociţi atinşi de tuberculoase.

Sanatoriul perfecţionat al d-lui Antoniu din Bucureşti funcţionează permanent cu toate secţiunile medicale şi chirurgicale. Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase

Bolnavii pot fi cătaţi de orice medic doresc.

BIBLIOGRAFIE — „Cărţ-Cărţ-rai" revistă enciclopedică populară, anul 19. No, 1. Apare Duminecă sub îngrijirea d-lui C. Ion Popovici Conta.

Preţul 50 bani numărul.

O publicaţie cu un cudat punct de vedere social şi surprinzător de temerară pentru vremurile de faţă.

Intru cât însă prezintă chestiunile cu obiectivitate, vom căuta prilejul a reveni.

SPECTACOLE

Cinema ELISABETA — Astăzi la ambele matineuri şi seara se reprezintă uriaşul film SALOMEA drama în 8 acte după Oscar Wilde. Acţiunea se desfăşoară în pitoreştile regiuni ale Palestinei.

In rolul titular apare D-ra THEDA BARA, o stea a scenei nord-americane.

Filmul Salomea, de o bogăţie în mobilare fără seamăn este o lucrare uriaşă care va insemna o epoca în cinematografia modernă.

Din cauza metrajului excepţional de mare al filmului „Salomea", aducem la cunoştinţa că primele matineuri de Sâmbătă şi Duminică vor incepe fix la ora 3 fără un sfert.

La Terasa „Principele Mircea" cu începere de astăzi în matineu şi seara Seria III din „Misterul Crucei Duble" ultimele episoade, cele mai interesante Deslegarea Enigmei.

12 acte 6 mari părţi 3000 metri lung cu frumoasa „Mollie King".

„Uniunea Evreilor Pământeni" atrage atenţia tuturor celor cari nu au făcut incă **declaraţie de incetăţenire** să se grăbească a le face intrucit termenul de petiţionare expiră la **28 Octombrie** st. n.

Stiri Telegrafice

Italia ia măsuri financiare

Impozit pe câştiguri de război — Imprumut obligator

ROMA.—Principalele măsuri finanaiare introduse in Italia vor fi: Imprumuturi obligatorii şi un impozit special asupra profiturilor de război. Imprumutul obligatoriu va fi aplicat averilor mai mari do 20000 franci, care va subscrie 5 la sută. Pînă la suma de 50.000 lire proporţia va fi progresivă ajungând la 40 sută pentru averile mai mari de 50 milioane. Imprumutul va fi amortizat cu rambursarea capitalului in 70 ani. Impozitul pe averi cîştigate in războiu va fi in aceeaşi proporţie, sumele însă vor fi vărsate tezaurului definitiv, dar nu ca imprumut.

Sosirea delegaţiei sârbeşti la Paris

LION.— Delegaţiunea regatului sârb în frunte cu Pasici a sosit Marţi la Paris venind din Belgrad. Trumbici va sosi peste câteva zile..

Liga Naţiunelor

LYON — Comitetul executiv al „Ligei Naţiunilor" se va întruni după schimbul de ratificări a tratatului din Versailles.

Complot german !..

ROMA,— La Strasburg s'a descoperit un complot pentru a provoca dezordini în departamentele ocupate sub pretext de autonomie şi neutralism german.

Documentul Tratatului

LION — Marţi după amiazi a avut loc punerea sigilului Franţei pe documentul de ratificare al tratatului din Versailles.

Documentul va fi păstrat în arhivele diplomatice.

Procesul lui Caillaux

LYON. — Caillaux va fi interogat mâine de înalta Curte, apoi dezbaterile se vor continua la 17 Noembrie.

Onoruri

ROMA.— Universitatea din Cambridge a conferit titlul de doctor honoris cauza, regelui Italiei şi generalului Diaz.

Makensen la Salonic

POMA.— Mareşalul Makensen se găseşte incă internat la Salonic.

Delegaţii de executare a păcei

LION.— Consiliul suprem interaliat a înregistrat numirea delegaţilor în comitetul de interpretare şi execuţiune al clauzelor tratatului din Versailles. Italia va fi reprezentată prin Logarre şi Talaino, Franţa prin Pichon şi Berthelot, Anglia prin Lordul Derby, Japonia prin Matsui.

20 vagoane lemne

Esenţă tare, cumpără fabrica „Teşătura- Iaşi" ofertele se primesc la sediul fabricei str. Socola până la 28 Octombrie a. c.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

ANUL XV-lea No. 3759

25 BANI NUMARUL

DUMINICA 26 OCTOMBRE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
:::: ADMINISTRAŢIA ::::
IAŞI — Str. Ch. Mârzescu 28.
— TELEFON No. 200 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Ch. Mârzescu 28 —
Consultanta exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

Procesiune

Nişte afişe ale „Gărzii Conştiinţei Naţionale“ anunţă o procesiune religioasă din ograda Mitropoliei şi până la Universitate. Acest itinerar are drept scop să pună de acord religia cu ştiinţa, demult în divergenţă din pricina condamnabilelor indiscreţiuni ale oamenilor cu lunetă şi cu microscop.

La apelul „Gărzii Conştiinţei Naţionale“ onoratul cler şi-a pus la dispoziţia manifestanţilor bărbile, odăjdiile şi prapurii, — şi nu ştim dacă Revizoratul şcolar, în urma aceluiaşi apel, nu-şi va trimete elevii şi studenţii la procesiunea din str. Ştefan cel Mare pînă în str. Carol.

Cetind proclamaţia religioasă de pe uliţi, am rămas cam perplexi: pentru ce, oare procesie?

Se obişnuesc într'adevăr procesiuni de ploaie şi de vice-versa.... procesiuni cu tendinţă. Acum însă se anunţă o procesiune pentru procesiune. Sau, — dacă-i căutaţi numaidecît un ţel, — o procesiune de propagandă. Religia a ajuns astfel un fel de agenţură electorală. Cum suntem obligaţi sub pedeapsă de amendă să-i votăm pe candidaţii liberali, — ne temem să nu fim siliţi să-l băgăm pe Dumnezeu în urna albă şi pe Dracu în cea neagră....

Dar să vorbim serios: respectăm în definitiv toate religiile şi toate credinţele. Fiecare om este liber să-şi garnisească cerul cu îngeri sau cu rafturi de bibliotecă. Luxul însă de a avea la dispoziţie un Dumnezeu cu un întreg stat-major ar trebui plătit: noi preferăm ca din birul nostru să se tocmească un profesor, nu un preot. Dorim deci separaţia bisericei de stat. Căci nu admitem să se încurajeze, — prin contribuţia noastră forţată, — obscurantismul, renunţarea şi spiritul de resemnare care menţin regimurile poliţiste.

De-aceia d. Mârzescu-i religios, — de-o religiozitate care uneori atinge mania. de-aceia-i religios şi d. Vintilă Brătianu, — de aceia toţi reprezentanţii oligarhiei noastre sunt bisericoşi. Ei vor ca poporul să fie legat la ochi cu fâşii din sfântul „Aer“...

*

Indărăt, — spre Evul Mediu? Spre inchiziţie?...

Suntem exasperaţi de teroarea în sacou şi în tunică, — nu mai putem suporta şi teroarea în rasă... Cu durere privim manifestaţiile de pe străzi cu şpori şi cu epolete, — şi nu vrem să mai asistăm la defilarea mitrelor şi a basmalelor roşii... Deajuns!

Bolţile bisericilor apasă pe umeri neamul omenesc, — metaniile îl atrăg la pământ...

*

Totuşi... parcă ne-am alarmat degeaba. Biserica nu-şi mai poate clădi spânzurători, şi nu-şi mai poate arăta iubirea de oameni, la lumina rugurilor. Evurile nu se mai întorc, — deşi d. Mârzescu se îmbracă în mantie de închizitor, şi d. A. C. Cuza îşi pune pe cap glugă de capucin.

Va fi o procesiune fadă. Vor trece pe străzi odăjdii de muzeu, sceptre cu briliante, mitre... Vor trece cruci şi patrafire... Vor trece bărbi...

Oratori, cu gesturi crâncene, îşi vor desface pieptul, arătând mulţimii coasta lor însingerată, — vor suge între dinţi bureţi cu oţet, — se vor crucifica imaginar pe eşafodajul tribunii... Vorba lor însă nu va mişca sufletele. Nimeni nu va îngenunchia în faţa unui cuvânt deşert. Ne-am alarmat degeaba.

M. Savastos

Câteva note

D. Crupensky este un adept al formulelor franceze.

Or, coincidenţa voieşte ca plecarea d-sale de la primărie să ne aducă aminte de distonul francezi „Sans régret ni merci“.

Sans regret. — în ce priveşte populaţia Iaşului.

Ni merci — în ce priveşte oficialitatea care a uitat să i mulţumească pentru serviciile aduse.

*

Autorul Salomeei, redată acuma cu multă strălucire pe pânza cinematografică a voit să învederese că nu numai în vremea lui Putifar poate să existe un nerod în materie de dragoste ci şi în vremea lui Herod.

*

Guvernamentalii susţin că alegerile nu se amână — opoziţia că se amână.

Pentru ţară e indiferent. Pentru ea e tot una dacă se amână sau ba, căci de câştigat nu câştigă nici de la una, nici de la alta.

Blanzy

INSEMNARI

SPIRITUL NOU

Desastrul ultimilor ani a fost prea cumplit ca să nu fi produs o adâncă transformare în viaţa morală a omenirei. Cortegiul fantastic al tuturor durerilor războiului a trebuit să determine un nou cadru al educaţiei obşteşti, să construească un nou punct al vieţei şi să pregătească un suflet nou.

La ţările în plină revoluţie această transformare morală este dovedită prin însăşi existenţa cataclismului.

La ţările rămase în expectativa marelor evenimente, micei amânunte presărate izolat în fluviul vieţii sociale, vin să dovedească constatările generale de mai sus.

Deplidă în Franţa, impunătoarele mişcări ale democraţiei au un caracter bine determinat de spiritul vremei. Lucrul este pe atâta de elocvent pe cât de firesc. Dar şi elementele cele mai comune şi largi ale societăţii sunt luminate de un spirit nou şi nutresc alte aspiraţii.

Caracteristic în acest sens este faptul că Cinematografele depe bulevardele Parisului au simţit nevoea a utiliza ca reclamă atractivă cuvintele: „Acest film nu este un film de război“.

Aşa dar poporul a prins groază de război şi nu poate suporta nici macar priveliştea războiului pe pânză. Desigur că tot din această cauză întreaga publicistică asupra lui Napoleon, tipul modern al războiului, nu mai înregistrează succese de librărie.

Iată spiritul nou — înfăţişarea şi pacea — care îşi face drum spre gloria neamului omenesc. Şi neîndoelnic că, sub scutul moral al acestui spirit, marele Henri Barbusse a putut scrie, în plină victorie, că: războiul este neînchipuit de urât. Şi chiar dacă a fost ceva frumos într'însul, încă îşi pierde frumuseţea pentru că este în legătură cu războiul.

Renovatus

※ „Isbînda“ publică următoarele:

„Faţă de ameninţările pe care unii fruntaşi liberali le fac împotriva candidaţiior conservatori-progresişti, d. Al Marghiloman pare dispus să comunice tuturor organizaţiilor din ţară de a-şi retrage listele de candidaţi.

„Hotărîrea şefului conservator-progresist porneşte de la cazul întîmplat la Buzău unde d. Angelescu a ameninţat pe un învăţător că'l va trimite la Curteă Marţială“.

VIAŢA POLITICĂ

Respectul legilor şi libertatea individuală

— Cum o practică un fost revoluţionar — — Un comentariu dureros —

O sentinţă dată de tribunalul Chişinău, este menită să provoace nu numai o vie campanie în potriva fostului revoluţionar şi ministru de astă-zi, ci să documenteze şi mai mult că de fapt nu mai există nici o garanţie la noi, pentru asigurarea libertăţei individuale.

Faptul supus judecăţei tribunalului în chestiune este într'adevăr extraordinar.

*

Ministrul delegat basarabean este sesisat de un proces-verbal al unui subcomisar, cum că doi indivizi ar fi încercat să-l maltuiască. Evident. In Basarabia lucrul acesta e atât de rar, încât crima trebueşte pedepsită, imediat pedepsită.

Şi atunci d. Ministru delegat în loc de a sesisa organele în drept, pronunţă d-sa pur şi simplu pedeapsa şi ordonă depunerea celor doi indivizi, lucru care s'a şi făcut.

Rezultatul e lesne de înţeles. Tribunalul sesisat, caracterizează prin sentinţa motivată de primul-preşedinte Davidescu, drept ilegală dispoziţia d-lui ministru delegat în chestiune şi condamnă pe prefectul de poliţie la amendă, pentru faptul prevăzut şi pedepsit de art. 149 cod penal.

*

Iar „Tribuna judiciară“ comentând această sentinţa, scrie între altele:

„Ministrul delegat de guvernul nostru pentru administrarea acestei provincii, s'a crezut şi el în drept ca, întemeindu-se pe obiceiurile nefaste şi pe ukazurile de altădată, să dea ordonanţe cu edictare de pedepse pe care le executa tot el prin agenţii forţei publice.

Această tristă stare de lucruri, contrară dreptului nostru public, a ţinut pînă ce mai multe victime ale regimului ţarist au avut curajul de a aduce cazul la cunoştinţa justiţiei române, cerînd punerea lor în libertate şi pedepsirea acelor culpabili de arestare ilegală“.

Nu credem să existe un fapt mai dureros de înregistrat pentru un fost revoluţionar astă zi ministru delegat.

Normalizarea vieţei noastre politice

— Când se va produce începutul —

Se ştie că la Brăila d. Brătianu a declarat că ţara are nevoe de libertăţi şi că parlamentul viitor va avea menirea de a le asigura. Se mai ştie că la una din întrunirile din Iaşi d. George Mârzescu a declarat că întrunirea noului parlament va însemna începutul normalizărei vieţei noastre politice.

Informaţiuni luate din sursă bună asigură că în intenţia partidului liberal este ca, susţinut de puterea pe care i-o va da corpurile legiuitoare, viitorul guvern să purcească la toate acele măsuri care să însemne sfârşitul stării de război.

Intr'adevăr, la acea dată, pacea cu Germania fiind semnată, cu siguranţă că şi acea cu Austria şi Bulgaria, iar chestiunea Ungariei şi Turciei nemai prezentând pentru noi un interes militar guvernul va putea lua măsurile necesare pentru reducerea de efectiv şi suprimarea enormelor cheltuieli pe care le impune situaţia militară actuală.

Supremaţia puterei civile ar urma să fie reîntronată, iar problema de la Nistru va putea fi rezolvită fără ca să mai fie nevoe de supremaţia puterei militare, prin concentrări făcute sub regimul regulelor existente când armata este pe picior de pace.

Cum am spus, aceste ştiri le deţinem din izvor demn de încredere. Nu putem dori altceva de cât ca ziua binecuvântată de 20 Noembrie să insemne realizarea celor enunţate mai sus.

ŞEFIA

Pentru ori cine se ocupă câtuşi de puţin de politică este ştiut că partidul care a avut a suferi mai mult din pricina şefiei este cel conservator.

D. A. A. Badarau, într'o convorbire cu prietenii săi, le spunea că vina pentru aceasta o poartă întru sât-va defunctul Rege Carol I.

Regele Carol, spunea d. Badarau, nu voia să stea de vorba de cât cu şefii de partide.

Era evident deci că pentru a avea cuvânt la sfatul cu Regele, cineva trebuia să fie şef de partid.

Partidul conservator a căzut astfel victimă cel întâi. De altfel adăoga D. Badarau, nici partidul liberal n'ar fi fost scutit de boala aceasta, dacă V. G. Morţun, n'ar fi avut fericita idee de a convoca într'o noapte Consiliul de Miniştri şi nu s'ar fi încheiat memorabilul Proces Verbal, afişator astăzi în arhivele ministerului de externe, prin care se recunoaşteea şefia d-lui I. I. C. Brătianu, în moment ce se văzuse că puterile d-lui Sturdza slăbise.

D. Brătianu ar fi găsit probabil un adversar de temut în d. Spiru Haret, cum stăm astăzi cu chestiunea aceasta?

Sau parcă că ceva s'a schimbat. Astăzi, la casuri de nevoe, Regele se consulta cu fruntaşii partidelor, nu numai decât cu şefii.

Şi chiar dacă ar fi să se menţină formula că consultările se fac numai cu şefii, totuşi, cum se prevede, partidele vor fi aşa de multe, în cât lupta pentru şefia va perde din acuitatea de odinioară.

Nu se poate ca în vremurile de democraţie în cari innotăm astăzi să nu avem partide şi grupuri numeroase.

Se vor desface grupări noi din partidele vechi, după cum vor apărea altele provocate de nevoile timpului. Nu se poate ca în o ţară mare de peste 15 milioane să dăinuiască la infinit o stare de lucruri învechite, adică cele două partide istorice să se lupte pe spinarea lor.

De aceia credem că criza de şefie va înceta, iar partidele se vor grupa în jurul unor Comitete formate din oamenii aleşi ai lor.

VIR.

Informaţii

※ SITUAŢIA POLITICA. — Atitudinea independentă a ziarului IZBANDA îi permite să întreţie legături de o potrivă de prietinoase şi cu guvern şi cu opoziţia. De aceia n'a surprins pe nimenea că acest ziar a avut de multe ori ştiri din sursa cea mai oficioasă posibilă.

In asemenea condiţiuni apare ca un ce foarte curios următoarea notă apărută în ziarul IZBANDA de astăz:

„Din cercurile politice bine informate ni se anunţă că o schimbare neaşteptată s'a produs în cursul zilei de eri, în situaţia politică.

In urma demersului facut de către Aliaţi, cari pretind ca România să se pronunţe în cel mai scurt timp posibil asupra semnărei tratatului cu Austria, se pare că factorii responsabili au fost puşi în situaţia de a aviza asupra necesităţii unei noui formaţiuni ministeriale. Se dă ca sigur că, până în trei zile, va trebui să se recurgă la un guvern cu colaborarea tuturor partidelor politice“.

De remarcat că în timp ce în Bucureşti se anunţă astfel de ucruri, la întrunirea liberală de aseară, d. George Mârzescu a dezmenţit toate zvonurile despre o eventuală amânare a alegerilor şi a asigurat că la 20 Noembrie noua constituantă a României Mari se va întruni.

※ *S'au pus bazele unei societăţi pe acţiuni, pentru construri de locuinţi eftine în Iaşi.*

Consiliul de administraţie al noului societăţi va fi compus din d-nii D. A. Greceanu, preşedinte, şi C. Crupensky, M. Wachtel, Eugen Uhrinowsky, V. I. Radu, Gh. Botez, W. Dinerman, dr. N. Racovitz, dr. Flor, inginer Burghele, inginer Ţinţu, membrii.

Direcţia tehnica va fi încredinţate d'lor arhitecţi Welt şi Marcovici.

Capitalul social va fi de 10 milioane lei. Prima emisiune va fi de 3 milioane lei.

Participă la noua societate băncile Marmorosch Blank et Co., Banca Agricolă din Bucureşti şi Banca Moldova şi Prima casă de economie din Iaşi.

Doua treimi din capital este varsat de aceste instituţiuni; o treime va fi pusă la dispoziţia subscriţiei publice.

ALEGERILE

Telegrama d-lui prim-ministru

Autorităţile în drept au primit azi dimineaţă o telegramă de la d-l general Văitoianu prim-ministru şi ministru de interne cu privire la alegerile pentru Constituantă.

Primul ministru arată în primul rînd că alegerile vor avea loc negreşit la datele fixate prin decretul-lege şi anume în zilele de 2, 3 şi 4 Noembrie pentru adunarea deputaţilor şi 7 şi 8 Noembrie pentru Senat.

Autorităţile sunt invitate ca cel mai tîrziu 5 zile inainte de data alegerei toate dispoziţiunile să fie luate cu privire la efectuarea alegerei; localurile de vot au a fi amenajate şi inzestrate cu lumină, urnele aşezate in gherete şi altele. Magistraţii cari au a prezida birourile electorale au a fi in localitate la timp.

Votarea va începe exact la ora 8 dimineaţă şi va continua pînă la ora 8 seară. Din cauza aglomeraţiei, votarea va putea fi prelungită până cel mai tîrziu la 10 seara. Se va putea suspenda alegerea, pentru masă cîte o oră, de doua ori pe zi.

In ultima zi alegerea se va închide la ora 6 seara precis.

In fiecare zi la ora 8 seara. Camera de votare şi urna vor fi sigilate şi prin proces verbal vor fi date pe seama comandamentului militar al biuroului electoral şi al grefierului care au paza lor. A doua zi se va verifica dacă totul se găseşte în conformitate cu procesul-verbal.

Primul ministru face autorităţile în drept direct responsabile de buna executare al dispoziţiunelor din decretul-lege.

※ Autorităţile au fost înştiinţate de marele număr de pioşi basarabeni, cari vor veni Luni în Iaşi în pelerinaj la Sf. Paraschiva.

Deci în toţi anii numărul de basarabeni a fost însemnat, de astă dată, graniţa Prutului despărând, basarabenii se pregătesc cu mic şi mare să vie în Iaşi pentru acest sfînt pelerinaj.

※ Se afirmă că aliaţii ar fi intervenit pe lângă Denikin, cerându-i să înceteze lupta împotriva ucrainienilor.

CINEMA ELISABETA — In matineuri şi seara

SALOMEA

— UN MIRACOL PE ECRAN —

BANCA ROMANA
DE
COMERŢ ŞI INDUSTRIE

SOCIETATE ANONIMĂ CAPITAL LEI 1.000.000

— Bucureşti, Str. Lipscanui No. 2 —

PROSPECT

Adunarea Generală extra-ordinară ***a băncei Române de Comerţ şi industrie,*** Societatea Anonimă ***din Bucureşti,*** a decis sporirea capitalului social de la 1 milion la 5 milioane, prin emisiunea a 8000 acţiuni la purtător a 500 Lei, valoare nonimală fiecare.

Patru mii acţiuni, se oferă cu preferinţă vechilor acţionari, în proporţie de două acţiuni noui pentru una veche, pe cursul de 550 Lei bucata.

Pentru restul de ***4000 acţiuni, se deschide subscripţie*** publică reductibilă pe cursul de Lei 550 bucata.

Repartizarea acestor acţiuni, se va face de către Consiliul de Administraţie.

Valoarea acţiunilor subscrise, se va achita astfel:

Lei 200.— adică 40 la sută din capitalul subscris.
„ 50.— pentru fondul de rezervă şi
„ 5.— cheltueli de emisiune

Lei 255.— la subscriere.

Restul vărsămintelor, după cererea Consiliului de Administraţie.

Noii acţionari vor avea dreptul la dividend, cu începere dela 1 Ianuarie 1920.

Subscrierile încep la 20 Octombrie a. c. şi durează pînă la 30 Octombrie a, c. Consiliul Administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscrierea şi mai înainte de acest termen.

Subscripţiile se primesc la:

Casieria Băncei Române de Comerţ şi Industrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2, la

BANCA AGRICOLA IN BUCURESTI

precum şi la Sucursalele şi Agenţiile ***Băncei Agricole*** din:

Botoşani, Brăila, Calafat, Călăraşi, Constanţa, Craiova, Galaţi, Giurgiu, Iaşi, Roman, T.-Măgurele, Tulcea.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Sfatul provizor al Comunităţei

CONVOCARE

Membrii sfatului provizorai Comunităţei Israelite sunt invitaţi a lua parte la alegerea primului sfat al Comunităţei ce va avea loc în ziua de

Duminică 26 Octombrie

la Cultura în localul Comunităţei Alegerea va începe la ora 9 seara Domnii delegaţi se vor prezenta cu cartea de alegător, ce vor primi odată cu invitaţiunea de a lua parte la alegeri.

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa doritorilor că la 15 Noembrie 1919 vor începe prelegerile organizate de Direcţiunea Cadastrului pentru formarea operatorilor şi ajutorilor operatori topometri.

Prelegerile se vor ţine la Bucureşti şi Iaşi în cîte două secţiuni. 1) Secţiunea I-a Operatorilor topometri, în care vor putea fi admişi: a) Ingineri Hotarnici b). b). Absolvenţii liceului real sau modern, c) Absolvenţii şcoalelor de Ofiţeri, d) Absolvenţii şcoalei de conductori de Lucrări Publice, e) Absolvenţii şcoalei de conductori de pe lângă şcoala superioară de Arhitectură, f. Absolvenţii şcoalelor Tehnice medii din străinătate sau posesorii unui titlu echivalent. 2) Secţiunea II-a ajutorilor operatori topometri, în care vor putea fi admişi: a) Absolvenţi a 4 clase gimnaziale sau posesorii unui titlu echivalent. b) Absolvenţii şcoalelor medii sau inferioare de agricultură sau meserie. c) Absolvenţii şcoalei de cartografie a serviciul Geografic al Armatei.

Prelegerile vor dura pînă la 15 Martie următor. După terminarea acestor prelegeri auditorii vor trebui să facă in faţa comisiunei numită de direcţiunea cadastrului dovada că şi-au insuşit cunoştinţele cerute de programul analitic. Cei admişi vor fi repartizaţi la diferite moşii si vor participa pe teren la lucrările topometrice. Durata lucrărilor practice va fi de 3 luni, in care timp participanţii vor primi o diurnă de 20 - 25 lei pe zi pentru secţiunea ajutorilor de operatori şi 25-30 lei pe zi pentru secţiunea operatorilor topometri, in raport cu gradul in care şi-au insuşit cunoştinţele teoretice. Programăl analitic al prelegerilor este publicat in Monitorul Oficial No. 269 din 28 Februarie 1919. Inscrierile se fac in toate zilele de lucru pentru Bucureşti la Direcţiunea Cadastrului str. sf. Dumitru No. 2 etaj III camera No. 45 de la ora 11—13 iar pentru Iaşi la Universitate laboratorul de mecanică intre orele 9 - 12 şi de la 3—5 cu incepere de la 20 Octombrie pînă la 5 Noembrie 1919 inclusiv. Cererile de inscriere vor fi insoţite de următoarele acte: 1) Certificatul de studii, 2) Extractul de naştere, 3) Certificatul de naţionalitate, 4) Adeverinţă că au satisfăcut legea recrutărei.

SUBSEMNAŢII Vasile Costăchescu, Revizor şcolar al Judeţului Suceava, Preşedintele obştiei sătenilor „George G. Maxim", „din Cotuna Hreatca Maxim, Comuna Pleşesti, Judeţul Suceava, Gheorghe V. Irina şi P. T. Zancu, membrii; aducem viile noastre mulţumiri, în numele obştii, D-lui coproprietar George G. Maxim, patronul acelei obştii, pentru buna-voinţa ce a avut de a arenda sătenilor acea moşie neexpropriabilă cu un an înainte încă de împroprietărire, fiind singurul proprietar din acest judeţ, ba poate din întreaga ţară, care s'a gândit mai dinainte la suferinţele sătenilor ce au luptat cu atîta rîvnă la înfăptuirea ROMANIEI-MARI, făcindu-le şi alte inlesniri

VASILE COSTACHESCU
GHEORGHE V. IRINA
P. T. ZANCU

MULŢUMIRE

Soţul meu Leon. H. Moşcovici decedând în Război a fost asigurat în favoarea mea la Societatea de Asigurare «ANCORA» (Asuker) Numita Societate mi-a lichidat şi achitat întreaga sumă asigurată în modul cel mai culant cu toate că ratele de premie nu erau achitate la timp din cauza Războiului iar asupra una din Asigurări s'a plătit numai o singură rată Exprim deci pe această cale vile mele mulţumiri zisei Societăţi.

Roza Moscovici

※ **ALIANŢA GERMANO-RUSA?** Este interesant a releva următoarele rîndnri scrise de ziarul denikinist „Slovo" din Kiew:

„Germania a început să lucreze pentru o alianţă cu Rusia.

„Astfel o delegaţie a lui Colceak Iudenici şi Denikin au sosit la Berlin pentru a începe tratative in vederea repatrierei ofiţerilor ruşi aflaţi în Germania. Lor precum şi soldaţilor li se va da îmbrăcăminte şi toate cele necesare".

Este uşor de văzut ce primejdie constitue pentru Romîni, Poloni şi Ukrainieni, o alianţă ruso-germană.

In privinţa Poloniei, „Sfatul Ţării" înregistrează următoarea declaraţie a prizonierilor denikinişti luaţi de armatele lui Petliura":

„Scopul urmărit de Denikin este acela de a face legătura cu Polonia şi apoi—printr'o acţiune combinată cu germanii—să atace Polonia".

Aşa stau lucrurile. Şi totuşi aliaţii, împreună cu Romînia, duc prigoana contra bolşevicilor ajutînd pe Denikinul marilor primejdii viitoare.

※ Conform hotărîrei direcţiei poştelor, sunt scutite de cenzură telegramele cari pornesc dintr'un oficiu electoral, manuscriselek telegramelor trebuind să conţină vizibil scris că sunt olectorale.

※ Azi dimineaţă s'a întrunit comitetul şcolar al liceului naţional şi a luat o sumă de hotărîri importante cu privire la formarea unui fond care să acopere multiplele nevoi ale liceului.

※ Morarii şi brutarii s'au întrunit aseară la primărie şi au declarat că nu mai pot fabrica pîine în condiţiunile de azi şi cer o urcare a preţului pâinei.

Administraţia comunală a amînat răspunsul, rămînînd să studieze chestiunea.

※ La Cernăuţi s'a înfiinţat o direcţie regională de comerţ sub conducerea d-lui Ion I. Ionescu.

※ Ivindu-se ciuma la Constantinopol şi Smirna, s'a luat dispoziţia ca nici un vas din cele doua porturi să nu sosească în ţară decît pînă la Constanţa unde se vor lua intinse măsuri de pază.

※ Se confirmă sosirea în Bucureşti a d-lui Clerk, trimis special al Consiliului suprem.

※ După o recentă hotărîre a Conferinţei, delegatul României nu a fost admis în comisiunea Dunării

După cât se pare acelaş lucru se va întîmpla şi cu împărţirea prăzei de război capturata pe Dunăre.

※ **UN ORAR DE ŞCOALĂ NENOROCIT. — După ce in oraşul nostru oraş se găseşte numai o singură şcoală secundară de fete „Oltea D-na" şi aceea situată la marginea oraşului, pe vârful dealului Sărăriei, unde trebue să urce toate elevele din toate periferiile oraşului, apoi e şi un orar nenorocit, căci cursurile incep dimineaţa la ora 8 şi sfârşesc la 12, iar după amiază de la 2—5.**

Fie că acest orar e „comandat" de la Ministor, fie că e opera corpului didactic, in tot cazul el este pricina distrugerii fisice a scumpilor noastre copile. Ţi se rupe inima de mila lor, văzându-le, cum dimineaţa, cele care locuesc la periferia oraşului, trebue să se scoale pe la orele 5 şi să se pregătească pentru lunga călătorie, care mai întotdeauna trebue să facă pe jos, căci la noi şi tramvaiul e numai o iluzie.

De la ora 12 să plece de la şcoală acasă, tot în acelaş mod şi O! mă îngrozesc dacă mai au timp să mănânce şi să se reîntoarcă! Apoi, reintoarcerea sara, pe vremea aceasta de toamnă şi iarnă pe la orele 5, câte şi mai câte inconveniente!..

In starea aceasta de slăbire fisică, cînd îşi mai prepară lecţiile? Cum mai pot face bieţii părinţi faţă cheltuielelor cu încălţămintea distrusă cu atâta drumuri? E primul strigăt pe care-l scot şi cred că sunt în sentimentul tuturor părinţilor.

Se impune măsuri, cari trebaesc luate şi numai decât!

※ In porturile ruseşti din Marea Neagră s'au ivit numeroase cazuri de holeră.

S'au luat măsuri de desinfectare in porturile Galaţi şi Brăila.

※ In posturile vacante de controlori ai băncilor populare vor fi primiţi numai învăţători şi preoţi.

TEATRUL NAŢIONAL
Compania de operete *AVRAM NICOLAU* (fostă Gabriescu)
5 REPRESENTAŢII 5
SAMBATA 25 OCTOMBRIE

MATINEU	SEARA
Ciocârlia	**Culesul Viilor**
Operetă în 3 acte	Operetă în 3 acte de Nedbal

DUMINICA 26 Octombrie Matineu D-ra *de la Poştă.*
Seara ORA 7 FIX *Regina Carnavalului*

※ Banchetul, pe care membrii Comisiei interimare au hotărît să-l dea in onoarea d-lui C. Crupenschi, fost preşedinte al Comisiei interimare, a fost fixat pentru Marţi seara.

※ Congresul farmaciştilor va avea loc la Bucureşti, la sfârşitul lunei Noembrie.

※ Azi dimineaţa au intrat in oraş trupele care vin in localitate pentru odihnă.

※ Mai mulţi locuitori din str. Uzinei şi Sfi. Andrei ni se plâng că administraţia comunală a ridicat cişmeaua din faţa hotelului Cernăuţi, provocând astfel un mare nesfjuns in alimentarea cu apă

Plângerea este cu totul justă şi o transmitem celor in drept.

※ Luni 14 | 27 Octombrie Sf. Paraschiva, fiind hramul bisericei Mitocul Maicelor din localitate, serviciul divin va fi oficiat de P. S. Arhiereu Gurie, Vicarul Sf Mitropolii, inconjurat de părinţii Profesori Gotcu, Andriescu, Savin, Vasa şi Stupeanu Diacon.

Răspunsurile Sf. Luturghii vor fi date, prin bunătatea D-lui Profesor şi dirijor Teodorescu, de excelentul cor al Bisericei Sf. Spiridon.

Predica festivă va fi ţinută de Preotul bisericei Cesar Vasa, care va vorbi despre „desăvârşire".

※ Mâine Duminecă are loc o mare intrunire a socialiştilor din localitate in sala sindicatelor din str. Ghica-Vodă.

※ Atragem atenţiunea publicului că spectacolul din seara de Duminecă 26 Octombrie, „Regina Carnavalului" la Teatrul Naţional, va incepe la ora 7 p. m. precis, din cauză că in acelaşi seară trupa trebue să plece la Chişinău.

※ ESTETICA ORAŞULUI — Incă o baraţca in mijlocul oraşului, in mijlocul unei pieţe, baraţca disgraţioasă. Se vede ca debitele de tutun răspândite de altfel cu destula profusiune in oraş, nu erau suficiente.

Foarte bine. Să se facă bărăţci, dar de ce să se staleze in mijlocul pieţelor şi să nu se pue la nişte unghere, cum bunăoară se face la Bucureşti.

Pentru negoţul acesta al Statului ar merge locuri mai retrase.

Il e frică Statului şi autorităţilor că pacienţii nu vor nimeri locurile de unde să se otrăvească?..

Atunci e alte chestiune, si in asemenea caz cât de multe şi mari bărăţci.

※ O nouă Consfătuire a Comitetului va avea loc mâine când se va decide ziua să bătorirei trupelor eroice care au sosit in localitate.

※ La notiţa noastră de eri cu privire la mersul trenurilor adăugăm încă observaţia că dela Galaţi spre Iaşi sunt două trenuri pe zi, unul personal la 7 seara şi unul accelerat la 11 seara. Mi se pare că acelaş lucru este şi dela Iaşi la Galaţi.

Nu s'ar putea aranja ca cele două trenuri să plece unul dimineaţa şi unul seara?

Ne place a crede că trenurile sunt făcute pentru public, nu publicul pentru trenuri.

※ Un număr de doamne din elită societăţei, s'au presentat azi la Prefectura de Poliţie, şi au cerut autorizarea, ca în zilele de Duminică 26 şi Luni 27 a lunei să facă chetă pentru instituţiunea Pânei Saracilor.

※ Sergentul de noapte din piaţa Unirei a surprins, la ora 1 noapte, pe nişte răufăcători pe când se pregătea să pună cofetăria Funiac.

※ Preşedintele Ligei Consumatorilor a primit o adresă de la Ministerul de Industrie şi Comerţ cu No. 48443 din 20 Oct. a c. prin care îi face cunoscut următoarele:

„Ministerul luând cunoştinţă de întâmpinarea *Dv.* din 17 Oct. a. c., are onoare a vă ruga să binevoiţi a ne trimite o listă de persoane din membrii acestei Ligi din care să putem delega câteva pentru a constata contraventiile la dispoziţiile Decretului-Lege No 2969 1919, relativ la combaterea luxului şi a speculei."

※ Preşedintele Ligei Consumatorilor face cunoscut membrilor săi că acei cari au cărţile de legitimaţie nevizate de Prefectura de Poliţie, să le depue imediat la d. Basnere funcţionar la starea civilă de la Primărie spre a fi vizate; cărţile nevizate numai au nici o valoare.

※ **BIBLIOGRAFIE.— „Insemnări Literare" anul I, No. 37 cu următorul sumar:**

Pe Deleleu de M Sadoveanu, Pastel de Al. Philippide, Vecerne de toamnă de Demostene Botez, O spioană de Al. Rodin, Leul şi momîţa de Al. O. Teodoreanu, precum şi numeroase note şi recenzii

※ „Uniunea Evreilor Pământeni" atrage atenţia tuturor celor cari nu au făcut incă **declaraţie de incetăţenire** să se grăbească a le face intrucît termenul de petiţionare expiră la 28 **Octombrie** st. n.

SPECTACOLE

※ **Cinema ELISABETA.— Astăzi la ambele matineuri şi seara se reprezintă uriaşul film SALOMEA drama in 8 acte după Oscar Wilde. Acţiunea se desfăşoară in pitoreştile regiuni ale Palestinei.**

In rolul titular apare D-ra THEDA BARA, o stea a scenei nord-americane.

Filmul Salomea, de o bogăţie in montare fără seamăn este o lucrare uriaşă care va insemna o epoca in cinematografia modernă.

Din cauza metrajului excepţional de mare al filmului „Salomea", aducem la cunoştinţa că primele matineuri de Sâmbătă şi Duminică vor incepe fix la ora 3 fără un sfert.

※ La Terasa „Principele Mircea" cu incepere de astăzi in matineu şi seara Seria III din „Misterul Crucei Dable" ultimele episoade, cele mai interesante Dezlegarea Enigmei.

12 acte 6 mii părţi 3000 metri lung cu frumoasa „Mollie King".

Student serios cu studii şi practică pedagogică predă lecţiuni de curs primar şi secundar în familii onorabile. A se adresa Georgescu str. Mărzescu No. 0

TELEGRAME

Nota aliaţilor

— Chestia minorităţilor —

LION.—Consiliul suprem a trimis o nouă notă guvernului din Bucureşti, exprimând satisfacţia pentru asigurarea dată de România de a rămâne in alianţă.

Antanta cere României in ceea ce priveşte chestiunea minorităţilor, să se supună statutelor Societăţii Naţiunilor, căci nu este chestiunea de a atinge independenţa României.

Serbările din Strasburg

BRUXELLES.— Universitatea din Liége va fi oficial prezintată la ceremonia deschiderei universităţii franceze din Strasburg.

Relaţiile italo-polone

SAN-PAOLO.— D. Tomassini, ministrul italiei, a reprezintat scrisorile de acreditare şefului de stat polonez.

Exportul in Colonii

BRUXELLES.— Licenţele pentru exportarea prin Anvers a mărfurilor cu destinaţie pentru Congo belgian, au fost ridicate.

Mişcare diplomatică

ROMA. — Marchizul Paulucci, ministrul Italiei la Berna, este numit ambasador la Tokio. Orsini Flaroni ministrul Italiei la Stokholm va fi numit la Berna.

Doamnă străină rărită 38 ani, bine situată caut loc ca MENAGERA la un domn singur bine situat.
A se adresa la domnul Gh. Costăchescu Ţicăul de sus 7.

ANUL XV-lea No. 3760

25 BANI NUMARUL

MERCURI 29 OCTOMBRE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI 30
TREI LUNI 20
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Marzescu 23
TELEFON No. 260

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Marzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

Dificultăţile politice ale Italiei

Chestia Fiumei.—Aventura lui D'Annunzio.— Lipsurile economice.- Greutăţile guvernului Nitti.— Intre imperialism şi revoluţie. —

Sunt mai bine de cinci săptămîni de când poetul d'Annunzio călcând în picioare hotărârele conferinţei de la Versailles şi imitând gestul istoric al lui Garibaldi a pus stăpînire pe Fiume.

Trupele cari au luat parte la romantica şi nocturna expediţie nu erau alcătuite ca bandele garibaldiene odinioară, din voluntari ci aparţineau armatei regulate. De aceia guvernul italian pentru a nu fi socotit de aliaţi ca partaş al acţiunei s'a grăbit să dezaprobe pe colonelul insubordonat şi pe acei cari l'au urmat abătându se de la disciplină militară. Dar iată că acesta rămîne surd la ordinele guvernului refuzînd să părăsească Fiume şi declarînd că se va îngropa mai degrabă în ruinele oraşului iar trupele trimise să'l execute trec în massă de partea lui.

Poetul are azi la dispoziţie peste două zeci de mii de soldaţi şi ilustrul cabotin care amuza odinioară lumea prin varietatea aventurilor sale e sărbătorit ca un erou naţional nu numai de patrioţii italieni dar şi de reprezentanţii imperialismului de pretutindeni.

La spatele lui d'Annunzio se agită casta militară din armată şi flota fără de complicitatea căreia lovitura lui nu ar fi putut reuşi, capitaliştii şi furnisorii cărora războiul le-a rentat şi care în Italia ca şi în întreaga Europă ar vrea să facă din el o stare perpetua şi o presă care aservită lor nu contenește în a ataca pe aliaţi, măgulind orgoliul naţional până la exaltare.

Ceia ce explică această atitudine nu e dragostea pentru cei 30.000 fraţi italieni din Fiume, nu trebue să se uite că la Versailles au trecut aproape două sute de mii de germani şi multe mii de slavi sub dominaţia italiană, dar altă ceva, portul, a cărui posesiune asigură preponderenţa economică în Adriatică şi poate servi ca bază unei viitoare expanziuni italiene în Balcani. Şi portul Fiume în mâna jugo-slavilor ar însemna finanţa americană contrariind această expanziune.

Dacă acţiunea lui d'Annunzio e puternic sprijinită de cercurile militare şi de burghezia imperialistă a oraşelor, massele mari ale poporului sunt departe de a se entuziasma de dânsa.

Clasa muncitoare dela ţară şi de prin fabrici e sătulă de război Ea doreşte înainte de toate vindecarea rănilor pricinuite de dînsul, reîntoarcerea la viaţa normală.

Războiul a costat o jumătate de milion de morţi şi cheltuelile lui se ridică aproape la o sută de miliarde.

Traiul e scump, producţia a scăzut, căile ferate funcţionează rău, pretutindeni lipsa de cărbuni e adânc simţită.

Grevele în centrele industriale, tulburările agrare la ţară, mai ales în sud şi în Sicilia nu contenesc.

Speranţele muncitorimei se îndreaptă spre socialişti ale căror acţiuni sunt într'o continuă creştere.

La congresul din Bologna nuanţa reformistă a lui Turati a fost pusă în minoritate de grupul condus de Serati care considerînd parlamentarismul ca o instituţie burgheză şi declarîndu-se partizan al sistemului sovietelor a luat o atitudine net revoluţionară.

Nevoit să facă faţă imperialismului agresiv pe deoparte şi revoluţiei sociale pe de alta, situaţia guvernului Nitti e din cele mai dificile.

In consiliul de coroană care a fost convocat, ascultînd de sfatul lui Giolitti a căruia influenţă rămâne considerabilă, el a obţinut de la rege dizolvarea unui parlament în care s'ar fi agitat mereu chestiunea Fiume şi care ales acum şase ani nu mai exprimă clar voinţa naţiunei.

Până ce prin noi alegeri, aceasta va fi în măsură să se manifeste fără a recurge la mijloace violente se pare că guvernul încearcă să convingă pe d'Annunzio să părăsească oraşul care ar rămînea însă ocupat de trupe iialiene.

In acelaş timp discuţiile diplomatice cu aliaţii, se vorbeşte despre o notă a guvernului englez, continuă. Ministrul Tittoni rămîne partizanul unui compromis după care Fiume cu portul şi împrejurimile ar forma un stat independent sub protecţia ligei naţiunilor. In ultima şi remarcabila comunicare in faţa parlamentului, el a accentuat că Fiume e italian şi că stăpînirea Adriaticei trebue asigurată, dar Italia nu poate indispune pe aliaţi, în primul rînd America de a cărei bună-voinţă atîrnă în cea mai mare parte viitorul său economic.

Calea urmată de guvernul italian e desigur cea înţeleaptă. Rămâne însă întrebarea dacă el va putea stăpîni pînă la urmă evenimentele.

Unele ştiri tendenţioase asupra ciocnirilor dintre trupele lui d'Annunzio şi jugo slavi l'au silit să reintroducă iarăşi cenzura, măsură care nemulţumeşte pe toată lumea.

Va putea el oare impune castei militare care forţînd mîna regelui împinge ţara către un nou război? Va găsi pentru aceasta un sprijin suficient în acţiunea pacifistă a masselor, fără a încuraja anarhia?

Atmosfera morală a continentului e pretutindeni supra-încărcată de electricitate şi poporul italian e atât de inflamabil!

Octav Botez

IN LOC DE INSEMNARI

Kropotkin despre bolşevici

Sprijinindu-se pe o scrisoare a lui Kropotkin şi potenţând în chestia rusă, d. Renovatus a făcut citate necomplecte, provocând impresia nedmisibilă a falsificării de dovezi şi argumentaţie. Imi place a crede că e vorba de o neglijenţă întâmplătoare.

Am la dispoziţie colecţia ziarelor ruse din 1917 cu discursurile şovinisteale lui Kropotkin, care ne ar îndreptăţi să nu-l mai socotim pe şeful anarhist ca măsura lucrurilor din Rusia. Dar renunţ la aceasta din lipsă de spaţiu.

Totuşi, scrisoarea lui Kropotkin publicată în „L'Humanite" trebue înţeleasă astfel:

„N'am siguranţa că această scrisoare vă va parveni" (lui G. Brandes).

Kropotkin trimite scrisoarea din fundul provinciei Moscova şi nu e sigur că va ajunge la destinaţie din pricina asprei cenzuri bolşevice. De aceia se exprimă cu sub-înţelesuri şi precauţiune.

Apoi.

„Iarna trecută am lucrat la Moscova cu un grup de colaboratori, pentru a elabora elementele unei republici federaliste. Insă grupul a trebuit să se risipească"...

Aşa se scria în vechile timpuri ţariste. Iată libertatea bolşevistă, în care Kropotkin „trebue să se risipească"! Ce trebue să păţească celilalţi...

Mai departe cetim că: „asupra situaţiei din Rusia occidentul e prea bine luminat". S'ăntul adevăr; ba chiar occidentul nu pricepe nimic.

Şi Kropotkin explică:

„Bolşevicii se silesc să introducă, prin dictatura unei fracţiuni a partidului social-democrat, socializarea...

„Din nefericire, metoda prin care caută să impună un comunism, care aminteşte pe acela al lui Babeuf — şi para lînd munca constructivă a poporului — această metodă face absolut imposibil succesul, ceea ce ne pregăteşte o reacţiune furioasă şi rea".

Să observe deci d. Renovatus că bolşevicii pregătesc reacţiunea şi paralizează munca constructivă. Şi apoi comparaţia bolşevismului cu comunismul lui Babeuf este o condamnare a celui dintâi, deoarece în lumea socialismului ştiinţific nabuvismul se pomeneşte numai cu un zâmbet.

Şi apoi, repet că Kropotkin a trebuit să scrie foarte precaut acolo unde ţarul calău ţarist Petersburg era procurorul general al republicei (acuma este ucis, slavă cerului, de mâna unui terorist).

Scrisoarea mai spune de lipsurile morale şi materiale „inevitabile în timpul unei revoluţii atât de vaste, chemată la viaţă prin decrete".

Ironia aceasta asupra decretelor bolşevice este foarte usturătoare Şi dacă d. Renovatus nu simte ironia, de ce este inconsecvent şi combate „bolşevismul" guvernamental românesc?

Deci Kropotkin condamnă pe bolşevici, lucru despre care ulterior ne vom lămuri mai deplin.

Alexis Nour

Câteva NOTE

Fără moleomă, liniştită, tăcută — aproape nici nu se ştia de prezenta d-lui Olmescu la primărie, stăta vremă-ât a fost vice-preşedintele comisiunei interimare.

Ştim vom ceva mai mult, acum când d-sa a ajuns preşedinte?.

*

Cum se potrivesc lucrurile câte odată

După cum de tăcută îi este firea to-ast fel, pe tăcute, s'a făcut trecerea d-lui Olmescu de la vice preşedinţia la preşedinţia comisiei interimare.

Aproape n'a observat nimeni schimbarea.

*

In momentul când se vorbea mereu de necesitatea unei solidarizări a păturei noastre politice, comitetul dirigent declară că se desolidarizează.

Probabil aceasta numai de dragul antitezei ar spune liberalii.

*

Procesiuni, defilări, discursuri, banchete, retragerii cu torţe — nici odată moştele sfintei Paraschiva n'au trăit o zi mai agitată.

Blanzy

※ A fost semnată convenţia prin care Banca Naţională acordă un imprumut Statului in valoare de un miliard şi jumătate.

Banii vor fi predaţi in rate lunare a 250 milioane.

VIAŢA POLITICA

Incertitudini şi fapte precise

— Soluţia în chestia ocupaţiei Ungariei —
— Un document nemulţumitor —

Aşa cum este astă-zi configurată viaţa noastră politică, nimic surprinzător că se produc mereu ştiri, care îi dau un caracter de constantă incertitudine.

De pildă, tot ce a arătat presa din capitală în legătură cu atitudinea consiliului dirigent, pare astă-zi a nu corespunde de loc adevărului şi declaraţiile categorice ale d-lui Maniu constituie dovadă în acestă privinţă.

Şi totuşi este exact în sânul acelui consiliu,— sau mai bine zis a comitetului naţional ardelenesc—se petrec lucruri de o importanţă covârşitoare şi care se prea poate să silească pe d. Maniu să se demită, dacă nu va voi să se supue dorinţei aproape a întregei unanimităţi a acelui consiliu.

*

In afară de incertitudini există însă şi fapte positive. In cadrul acestora intră şi nota consiliului suprem în legătură cu problema ocupaţiei Buda-Pestei

Oficiosul d-lui Take Ionescu, al cărui relaţiuni cu anumite legăţiuni sunt notorii, anunţă cuprinsul acelei note, care, de nefăgăduit, are în sine lucruri nemulţumitoare pentru noi.

Intr'adevăr, iată, după ROMANIMEA ce ar cuprinde nota în chestiune;

1) Imediata evacuare a Ungariei, care nu mai poate hrăni trupele de ocupaţiune.

2) Reprezentarea României în Comisiunea interaliată trimisă la Budapesta, pentru a cerceta plângerile celor cari au suferit de pe urma rechiziţiunilor făcute de armata romînă. România va numi în această comisiune un delegat cu depline puteri.

3) Această comisiune va avea dreptul de á cerceta toate trenurile cari trec din Ungaria în Romînia şi a împedica pe acele, care ar conţine obiecte ce nu pot fi rechizţionate.

4) Romînia va înapoia imediat Ungariei, armamentul şi muniţiunile ce-i sunt necesare pentru organizarea jandarmeriei.

Nu se poate tăgădui că, în eventualitate, că cele ce anunţă ROMANIMEA ar fi exactă, nota în chestiune cuprinde dispoziţiuni nemulţumitoare.

România ar fi avut drept la un tratament mai bun din partea celora cărora le-a făcut atâta servicii.

IN PREZIUA ALEGERILOR

— Nici o agitaţie electorală —

«Viitorul» publică un comunicat în sensul ca alegerile nu se vor amâna şi că vor avea loc cu incepere de la 2 Noembrie. Credinţa noastră este că «Viitorul» are dreptate. In situaţia actuală şi acolo unde au ajuns lucrurile este evident că nu se mai poate da îndărăt.

Dar nu despre acest lucru voim să vorbim, ci despre tabloul general pe care-l prezintă oraşele în preziua alegerilor.

Nimic din acea agitaţiune electorală; nici o urmă de dezlănţuire de pasiuni; au dispărut cu totul strigătele scoase de către acei încăieraţi în luptă.

Ar crede unii că acest lucru s'ar datori poate accidentului întâmplător al abstinenţei opoziţiei. Adevărul este însă altul şi tabloul viitoarei lupte electorale nu va diferi decât foarte puţin de cel actual.

Cauza? Maltratarea, suprimarea de fapt a oraşelor în privinţa rezultatului alegerilor. Noua lege electorală înnecă complectamente voinţa oraşelor in acea mare masă sătească şi numai două oraşe din ţara românească au un rol in privinţa determinarei rezultatului alegerilor.

Acest lucru explică tabloul de linişte desăvârşită pe care-l prezintă oraşele in preziua actualei consultaţiuni naţionale.

Că noua reformă electorală constituie nu numai o schimbare, dar şi o inovaţie fără exemplu in lumea intreagă; că suprimarea voinţei oraşelor, care singure reprezintă oare-care maturitate politica şi conştiinţă cetăţenească; că preponderanţa massei ţărăneşti, care de acum incolo urmează să'şi formeze o educaţie şi conştiinţă politică, că toate acestea vor da rezultate rele, aceasta e alta chestie.

Pentru moment însă reformiştii se pot lăuda că l'nişteo de mormânt domneşte e in oraşe in preziua consultărei poporului pentru Adunarea Constituantă...

Instituţiunile noastre financiare

— Cu prilejul noilor creştiuni leşene —

Ultimii ani au insemnat un mare progres în viaţa financiară a Iaşului. Nu este mult, de când toată această viaţa a celei de a doua capitală, se reducea la câte-va bănci particulare, excesiv de timide, când era vorba de o intreprindere mai mare.

Astă zi Iaşul posedă instituţie financiare puternice, in plin progres, care au ajutat şi ajută la tot ce priveşte viaţa economică a oraşului. Nici odată poate oraşul nostru n'a cunoscut atât de mari intreprinderi industriale şi comerciale, toate evident create şi susţinute de instituţiunile noastre financiare locale.

S'a intâmplat totuş că cu toată aceasta stare de prosperitate, să continuăm a trăi in funcţie de ceea ce se alcătuia în capitală, să continuăm a fi tributarii Bucureştiului.

Se pare insă că a venit momentul emanicipărei. Săptămâna aceasta a insemnat un inceput fericit in această direcţiune. Crearea societăţei pentru locuinţi eftine, acest interes ti are şi de aceia noi am primit cu atâta satisfacţie vestea mulţumitoare, care urmează să fie in curând imitată, căci o nouă intreprindere, de editură de astădată, este pe cale de a lua fiinţă, menită şi ea, ca nici în materie de tipar să nu fim tributarii intreprinderilor din capitală.

Băncile din Iaşi şi-au făcut şi îşi fac cu prisosinţă datoria, in această direcţie. In minimă proporţie ele fac apel şi la iniţiativa privată:

Nu ne indoim că leşenii, conştienţi de avantegiile de ordin general, dar şi de un bun plasament, nu se vor da la şovăiuri de a contribui la opera care singura poate asigura prosperitatea Iaşului şi transformarea lui intr'un important centru comercial.

Informaţii

■ **S'a anunţat dăunăzi că, printr'o notă parvenită de la Consiliul Suprem ni s'ar fi dat sfatul amical de a amîna alegerile pînă la definitiva determinare a hotarelor noilor teritorii alipite. Ştirea aceasta n'a căpătat până acum o confirmare şi nici nu părea verosimilă.**

In schimb d. Take Ionescu, care este presupus a cunoaşte ce se petrec în umea diplomatică, se crede în măsură de a afirma că Consiliul Suprem ne'a invitat a o grabnică ratificarea tratatului de pace cu Germania pe cale de decret lege

E de prisos a subliniia importanţa acestui fapt

※ *Am voi să ştim dacă d. Găvănescu mai face parte sau nu din partidul de sub conducerea d-lui Take Ionescu.*

Acestia fiind că la intrunirea liberala de ascară d. Georgel Mărzescu a povestit un fapt, care evidenţiază o completă incompatibilitate intre credinţele d-lui Găvănescu şi situaţia d-sale în partidul democrat.

Intr'adevăr, d. Mărzescu a povestit cum intr'o zi venind la d. Brateanu l'a găsit pe d. Găvănescul, care se reintorsese de la Paris. Profesorul universitar ieşean îi spunea şefului partidului liberal.

— „De la fruntaşii publicisticei pariziene până la ultimul vânzător de ziare; de la conducătorul politicei francese până la ultimul deputat cu toţii ne sfătuesc la rezistenţă şi ne asigură că pe calea ce am apucat vom reuşi cu siguranţă".

Acum când lucrul a fost dat în vileag d. Găvănescul are datoria să se explice.

※ Pentru a se evita aglomeraţia în trenuri şi călătoria deasupra vagoanelor, s'a luat dispoziţia a nu se mai elibera bilete decît pentru numărul strict al locurilor disponibile.

Pentru reuşita deplină a acestei bune măsuri, facem apel la public să nu întreprindă călătorii decît în cazuri de reală şi urgentă nevoe.

Firma HEINRICH STEIN

Strada CUZA-VODA 69 anunţă onor sa clientelă c'a înfiinţat un atelier special pentru reformarea pălăriilor vechi de fetru pluş şi CATIFEA, efectuând şi orice forme din materialul clientului pe modele cele mai moderne, de asemenea curăţă şi transformă PALARII BARBATESTI.

Atelierul este condus de un maistru specialist în această fabricaţiune

Comptabil de prima forţă, o FUCTIONARA cu cunoştinţă de birou şi un SECRETAR pentru contencios se caută la o mare întreprindere din Iaşi. Oferte detaliate se vor adresa Agenţiei de Publicitate I. Brăneşteanu, Mărăscu 23 Iaşi sub „Rutinat"

Fabrica de tâmplărie RUDOLF SCHREINER, Şoseaua Arcu 5, caută spre angajare lucrători tâmplari.

Caut loc ca vânzătoare sau casieriţă, a se adresa la agenţia de Publicitate I. Brăneşteanu str. Mărăscu 2,.

De vânzare

imobilul din Iaşi str. Florilor No. 30 în condiţiuni avantajoase.

Informaţiuni la d-l avocat I. Serafimi str. Cuza-Vodă 35.

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa doritorilor că la 15 Noembrie 1919 vor începe prelegerile organizate de Direcţiunea Cadastrului pentru formarea operatorilor şi ajutorilor operatori topometri.

Prelegerile se vor ţine la Bucureşti şi Iaşi în cîte două secţiuni. 1) Secţiunea I-a Operatorilor topometri, în care vor putea fi admişi: a) Inginerii Hotarnici b). b). Absolvenţii liceului real sau modern, c) Absolvenţii şcoalelor de Ofiţeri, d) Absolvenţii şcoalei de conductori de Lucrări Publice, e) Absolvenţii şcoalei de conductori de pe lângă şcoala superioară de Arhitectură, f. Absolvenţii şcoalelor Tehnice medii din străinătate san posesorii unui titlu echivalent. 2) Secţiunea II-a ajutorilor operatori topometri, în care vor putea fi admişi: a) Absolvenţi a 4 clase gimnaziale sau posesorii unui titlu echivalent. b) Absolvenţii şcoalelor medii sau inferioare de agricultură sau meserie. c) Absolvenţii şcoalei de cartografie a serviciul Geografic al Armatei.

Prelegerile vor dura pînă la 15 Martie următor. După terminarea acestor prelegeri auditorii vor trebui să facă în faţa comisiunei numită de direcţiunea cadastrului dovada că şi-au insuşit cunoştinţele cerute de programul analitic. Cei admişi vor fi repartizaţi la diferite moşii şi vor participa pe teren la lucrările topometrice. Durata lucrărilor practice va fi de 3 luni in care timp participanţii vor primi o diurnă de 20 25 lei pe zi pentru secţiunea ajutorilor de operatori şi 25-30 lei pe zi pentru secţiunea operatorilor topometri, in raport cu gradul in care şi-au insuşit cunoştinţele teoretice. Programăl analitic al prelegerilor este publicat in Monitorul Oficial No. 269 din 28 Februarie 1919. Inscrierile se fac in toate zilele de lucru pentru Bucureşti la Direcţiunea Cadastrului str. sf. Dumitru No 2 etaj III camera No. 45 de la ora 11—13 iar pentru Iaşi la Universitate laboratorul de mecanică intre orele 9-12 şi de la 3—5 cu incepere de la 20 Octombrie pînă la 5 Noembrie 1919 inclusiv. Cererile de inscriere vor fi insoţite de următoarele acte: 1) Certificatul de studii, 2) Extractul de nastere, 3) Certificatul de naţionalitate, 4) Adeverinţă că au satisfăcut legea recrutarei.

De vînzare un Automobil FIAT 35 H. V. cu camionetă şi caroserie Se poate vedea la Fabrica de Săpun CARMEN SYLVA Iaşi str. Nicolina 88.

D-na Doctor SUZANA GROSI

Şef de Clinică Obstetricală s'a întors în localitate şi-şi reia orele de consultaţie 1—5.

Str. Anastasie Panu 45 Iaşi.

De vînzare ieftin un automobil «Ford» în perfectă stare de funcţiune.— I. Rohr str. I. C. Brătianu Iaşi.

✱ *Din Bucureşti ni se comunica faptul că la înmormântarea decedatului ziarist Emil Naculeu, care a avut loc Duminică, a asistat şi d. Alex Constantinescu autorul şi sufletul actualului guvern de generali.*

Intrebat în privinţa zvonului cu declaraţia de desolidarizare a d-lui Maniu, d. Alex. Constantinescu a respuns:

—„Am auzit şi eu. In definitiv, parcă îl rugăm să se solidarizeze cu actele noastre. Oare noi ne solidarizăm cu învârtiturele lor?"

Răspunsul fostului ministru liberal este caracteristic şi în privinţa zvonului în sine, şi în privinţa sentimentelor liberalilor în legătura cu fraţii ardeleni.

✱ DIPLOMAŢI SI MILITARI— Un ziar povesteşte următoarele, foarte sugestive în privinţa actualei situaţii politici

„La venirea guvernului de generali, d. Mişu era la Paris. Vorbind cu un diplomat strein, d. Mişu i-a explicat, că acum Romînia va putea să se pronunţe liber, de oarece noul guvern este hotărît să facă alegerile cele mai libere pe cari le-a cunoscut Romînia.

Diplomatul strein a răspuns:

— Explică mi te rog ce vor face sutele de mii de oameni cari sunt incă mobilizaţi. cum aţi aranjat votarea lor?

D. Mişu, bâlbîind. a răspuns:

— La noi tradiţia este ca militarii să nu facă politică.

Diplomatul strein a replicat:

— Aceasta este cauza pentru care dv. compuneţi guverne de generali.

✱ Duminică a avut loc, în biuroul primului-preşedinte al tribunalului Iaşi, o consfătuire a tuturor magistraţilor, care vor prezida diferitele birouri electorale din această circomscripţie.

Obiectul discuţiei a fost modalitatea aplicărei prescripţiunilor noei legi electorale.

Convingerea tuturor celor prezenţi a fost că legea prezintă mari dificultăţi în ce priveşte modalitatea votărei şi că deci vor fi enorm de multo anulări involuntare, pe lîngă anulările voluntare, cari în condiţiile actuale de luptă, vor fi şi ele destul de numeroase.

✱ *O mică observaţie.*—Acum un an şi mai bine s'a intors la Cămimul său Regimentul 13 Infanterie. Or, acest fapt nu s'a adus cunoştinţa nimănui. Doar ziarele au relatat sosirea sisului regiment, fără comentarii, fără nimic.

Nu e nevoe să se sună cât de frumos s'a luptat acest Regiment, de cîtă glorie s'a scoperit câţi din soldaţii şi ofiţerii lui au rămas pe câmpul de luptă. Şi doar acest regiment era format din copiii noştri, copii Iaşului!!

Facem, fără absolut nici o răutate constatare despre diferenţa intre primirea armatei ce vine la noi de pe Tisa şi a celor ce ne-a venit de la Oltu

✱ Colegiul universitar, convocat pentru eri, nu s'a putut intruni, din cauza că nu s'au presentat numărul suficient de profesori.

O nouă convocare se va face în cursul acestei săptămâni.

✱ 1) Direcţia I-a Regională fiind blocată cu vagoanele trimise din Moldova se interzice până la noui dispoziţiuni ori ce transporturi de mărfuri pentru Muntenia, afară de navetа specială de combustibil Comăneşti-Bucureşti.

Nu se vor face dirijări şi încărcări de vagoane de cât în şi pentru serviciu Direcţiei II-a Regională.

2) Direcţia II-a Regională va ajuta Direcţia I-a Regională cu opt maşini cu păcură pentru îmbunătăţirea circulaţiei în Muntenia.

✱ La Banca Moldova s'au făcut următoarele asaurări: *D.* S Dutberg a fost avansat subdirector, iar d-nii Marcel Thierer, avocat Veiler şi D. Horovitz, procuratori.

✱ Domnul N. Radovici, Primul Preşedinte al Tribunalului Iaşi aduce la cunoştinţa alegătorilor din Judeţul Iaşi, inscrişi pe listele electorale cari n'au primit încă certificatele de alegător, să se prezinte de urgenţă la Circumscripţia de poliţie sau Primăria Comunei rurale respective ca să-şi primească certificatele de alegător.

Alegătorii cari nu le vor putea obţine să se adresese D-lui Prim Preşedinte spre a lua măsurile cuvenite.

✱ D Ion Stănescu-Bâzeu, prim preşedinte al tribunalului Romanaţi, a fost înaintat consilier la Curtea de Apel din Iaşi, în locul d-lui Laurenţiu Pilat, demisionat.

✱ D. Mircea Serion, judecător la ocolul Todireni (Botoşani) a fost numit procuror de secţie la tribunalul Iaşi, în locul d-lui V. Eliade demisionat

■ Azi dimineaţă, autorităţele au primit o nouă telegramă a primului ministru, cu privire la alegerile pentru Constituanta.

Primul ministru arată în primul rând, că certificatele eliberate pentru Ost. sunt valabile, după norma fixată, pentru alegerile din 2, 3, 4, 6 şi 7 Noembrie următor.

In ceia ce priveşte greşelile strecurate între liste şi certificate, vor fi rectificate în chiar momentul alegerei, de către preşedinţii secţiunelor şi sub-secţiunelor de votare, pe baza ori cărui fel de act de identitate presintat de alegator.

•

In legătura cu aceste instrucţiuni, d. Marcu, directorul Prefecturei de poliţie a votat azi secţiunele poliţieneşti, de a elibera şi acele certificate, în care se constată oare cari greşeli, rămânând ca posesorii lui să ceară rectificarea, în zilele de alegeri, şi pe baza oricărui act de identitate.

✱ SERBAREA DE ERI.— Trupele din divizia intâia, care au sosit în localitate pentru a-şi permite un cuvenit răgaz după lupte eroice, au fost sărbătorite eri, cu un entuziasm extraordinar.

La Te-Deumul de la Mitropolie a participat o mare mulţime. După serviciul religios, I. P. S. S Mitropolitul a ţinut o predică, în care a glorificat oştile române. A urmat apoi defilarea trupelor în strada Ştefan cel Mare, în chip măreţ şi în aclamarea populaţiei.

Trupele au adunat apoi în piaţa Unirei, formând un carou. De pe piedestalul statuei lui Vodă Cuză, s'au rostit cuvântări entuziaste, şi de sărbătorirea oştirei noastre şi de realisarea unităţei naţionale, d-nii General Zadic, în numele Corpului 4 de armată, Manciu, în numele oraşului, dr. Cosmovici, în numele universităţei, Victor Jamandi, în numele baroului. Lebăsca în numele studenţimei, apoi un număr de studenţi şi alte persoane.

Muzica cântă imnul naţional şi imnul regal, populaţia aclamă, fără intrerupere.

✱ E vorba ca Comitetul şcolar al liceului Naţional, scutind de ori ce fel de taxe pe elevii lipsiţi de mijloace, să crease fără nişte taxe pentru cei cu dare de mână.

✱ Actuala legea meseriilor va fi modificată

In acest scop d. Jean Ghiulea, sub-inspector al Casei Centrale din ministerul de industrie, a sosit în localitate şi a avut aseară o consfătuire cu un grup de meseriaşi şi muncitori.

Cei prezenţi au primit propunerea de modificare cu multă simpatie.

■ Comitetul Sindicatului Ziariştilor, a hotărât a da un bal, în cursul lunei Noembrie.

Se va anunţa la timp programul acestei mari Serbări.

✱ „Toţi absolvenţii Şcoalei Comerciale Superioare din Iaşi, sunt rugaţi a se întruni neapărat Joi, 30 Oct. a. c. ora 2 p. m. în localul Şcoalei Comerciale Superioare din Iaşi, la ordinea zilei fiind de discutat mai multe chestiuni cu caracter profesional".

✱ Implinindu-se 2 ani de la moartea lui Marcu Veis, unul din conducătorii şcoalei „Junimea No. 2", Comitetul respectiv a organisat un pelerinaj la mormântul defunctului.

A asistat familia regretatului, corpul didactic, elevii şcoalei. Au ţinut cuvântări cu ocazionale d-nii: Rabin Ianover, Carol Drimer, Dr. Mulan şi M Isac.

✱ Toţi membrii Corpului didactic din localitate sunt rugaţi să ia parte la şedinţa de Mercur 20 Oct. ora 5 p. m. la Asociaţiuni (liceu Naţional), spre a fixa planul de activitate al anului curent.

✱ Domnii acţionari ai Cooperativei *Traiul*, ale căror nume încep cu literile A. B. C. D E., sunt invitaţi să se prezinte în fiecare zi între orele 3 şi 6 la Cancelaria Societăţii din localul Centralei cu chitanţele de acţiunile subscrise spre a-şi primi titlurile definitive.

✱ D. Antonin Ciolan a fost delegat să îndeplinească funcţiunea de director al Conservatorului din localitate.

✱ Demisia d-lui inspector administrativ M. Tomide, din demnitatea de prefect al jud. Ismail, a fost respinsă.

■ La Teatrul „Principele Mircea" cu începere de astăzi în matineu şi seara apare cea mai desăvârşită artistă PINA MENICHELLI regina cinematografului în extra-ordinarul film MISTERELE CASTELULUI dramă în 4 mari acte şi un prolog.

✱ La Banca Meldova a sosit o primă scrisoare din Odessa.

In ea se arată că domneşte linişte în oraş, dar că se simte o mare lipsă de mărfuri de prima necesitate. Se face un apel călduros pentru a se face cu Romînia un schimb de mărfuri, pe bază de compensaţii.

✱ *Sanatoriul perfecţionat al d-rului Antoniu din Bucureşti funcţionează permanent cu toate secţiunile medicale şi chirurgicale. Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase.*

Bonavii pot fi găsiţi de orice medic doresc.

✱ FABRICA „OLEA", reincepînd lucrul, aduce la cunoştinţa publică că are de vânzare turte de floarea soarelui cu preţul de lei 30 suta de kgr, şi ulei cu 9 lei kgr. loco fabrica.

SPECTACOLE

✱ Cinema ELISABETA — Astăzi în matineuri şi seara: „Surfiet Vessel" sau Lăcomia piesă în 5 acte de celebrul romancier francez Eug. Sue. In rolul principal apare divina şi sărbătorita artistă d-ra Francesca Bertini. „Jarnalul actual tăţilor" cu cele mai interesante noutăţi complectează programul.

Joi: Spionii de Victorien Sardou cu Vera Vergani şi Gustavo Serena.

Stiri Telegrafice

Tratatul impus Bulgarie

KARNAVON.—Răspunsul delegaţiei bulgare la condiţiunile păcei este redactat într'un ton foarte moderat. Guvernul bulgar primeşte fără rezerve clauzele privitoare la Liga Naţiunilor şi a muncei, primeşte stipulaţiunile privitoare la protecţia minorităţilor în Bulgaria, cu condiţia că aceleaşi clauze să fie aplicate şi celorlalte state balcanice, face rezerve la oarecare metode de procedură în ceia ce priveşte despăgubirile şi protestează împotriva mărirei sumei cerute privitor la clauzele militare.

Mai face rezerve în ceia ce priveşte sistemul recrutărei voluntare impus prin tratatul de pace. Propun ţinerea unui plebiscit în Tracia şi ca această regiune să fie transformată într'un stat autonom.

Ofensiva lui Denikin

KARNAVON. — Generalul Holman, şeful misiunei militare engleze, la cartierul lui Denikin, raportează că înspre Vest, trupele lui Denikin se luptă cu succes pe un front întins. Inaintarea lor este îndreptată împotriva oraşului Briansk, nord de 6 linii ferate şi situat la 220 mile Sud-Vest de Moscova.

Negocieri Italo-Americane!

LION (extrem orient)—După informaţiunea lui „Messagero" negocierile privitoare la Fiume, care urmează la Washington inaintează cu repeziciune şi în curând va surveni o invoiala satisfăcătoare intre Italia şi Wilson.

Ofensiva contra Petrogradului

LYON (extrem orient).—După informaţiuni din Reval ofensiva lui Judeniei contra Petrogradului a reinceput. Ofensiva e sprijinită de tancuri şi tunuri grele. Oprirea trupei de Nord-Vest a fost numai momentan, în scop de a permite inaintarea artileriei grele.

Reintoarcerea trupelor germane

LYON (extrem orient). Primele trupe germane revenind din Baltica in număr de 6000 oameni au trecut Vineri frontiera. Alte transporturi vor urma. Se zice că Generalul Eberhardt ar fi reuşit a decide la o parte din trupele diviziei de fer a se reintoarce in Germania.

Situaţia critică la Jugo-Slavia

LYON.—Situaţia politica in Jugo-Slavia continuă a fi incordată din cauza neinţelegerilor celor doua fracţiuni. Se crede că prinţul regent va recurge la noui alegeri generale şi urma carora s'ar putea formula un compromis.

Fabrica de Bere ZIMBRU

— IAŞI STR, PACURARI No. 91 —

Aducând un stoc mare de sticle, aduce la cunoştinţă că incepe a vinde BERE IN STICLE ca în timpuri normale.

Costul unei sticle de jumătate de litru e de 2 LEI (cluziv sticla) la domicliu.

Berea fiind de o calitate superioară, rugăm Onor. Public, de a ne onora cu comenzile D-lor

ADMINISTRAŢIA

IMPORTANT

A sosit la DEPOZITUL FABRICEI DE OGLINZI. ILIE MENDELSOHN (vis a-vis de hală str. Anastasie Panu 29, un mare transport de GEAMURI.

Se vând EN DETAIL cu preţuri de ENGROS Atelier special pentru imediată inrămare.

Depozitul de Spirt

S. I. HERŞCU zis FRIEDMAN et HAIM MOSCOVICI DIN BIVOLARI JUD. IAŞI.

Vinde cu LEI 26 — Litru Sacară Lei 12.— Litru

S'a furat

un cal murg, deschis, ţinist în frunte, coada şi coama grii. Cine îl va descoperi şi îl va semnala sau îl va aduce subsemnatului, va primi o bună recompensă

GHEOGGHE NASTASE

Str. Sapte Oameni No. 6 Desp. V-a

Odae mobilată

eventual pensiune, caută Domnişoară in familie onorabilă.

A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăneşteanu str. Mărăscu 23 sub „Domnişoară".

20 vagoane lemne

Esenţă tare, cumpără fabrică „Ţesătura- Iaşi" ofertele se primesc la sediul fabricei str. Socola până la 28 Octombrie a. c.

BLANARII

La Magazinul **Heinrich Stein**

— Str. Cuza-Vodă 69 —

S'a pus în vânzare diverse blănuri precum Scongs veritabil, Marder (Jder), caninuri, Garnituri din Tibet, albe, garnituri negre, etc. cu preţuri foarte convenabile.

BANCA IAŞILOR are de vânzare în condiţiuni foarte avantajoase:

Butoaie noi de stejar

de cea mai bună clitate având capacitate între 15 şi 70 decalitri forma uzitată în Basarabia.

De asemenea se află de vînzare şi doage de stejar.

A se adresa la Banca Iaşilor

ANUL XV-UN AN. 5761

25 BANI NUMARUL

JOI 30 OCTOMBRE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . 50 LEI
ŞASE LUNI . . . 30 „
TREI LUNI . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 209 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.

Un număr vechiu 1 leu

Prin întuneric

Zilele trecute făceam şi eu, după multe ezitări, una din acele minunate şi surprinzătoare călătorii cu trenul, despre care cunoscuţi şi prieteni îmi vorbiseră de multe ori cu amănunte bogate.

Imbulzeala mi se păru întâia condiţie a călătoriei, o îmbulzeală aprigă şi sălbatică. A doua condiţie se arăta a fi o umilinţă obştească. Hamali, conductori, însoţitori—toţi grăbiţii şi bunii oameni mici de altă dată—au acum o înfăţişare de protectori, de condescendenţă; şi toată lumea trebuia să şi plece capul şi să'i roage politicos să primească bani mulţi pentru puţine servicii; toată lumea se resemnează să îndure şi toanele lor: priviri ascuţite şi vorbe tăioase. Mai este o condiţie. Trebue să te pătrunzi de un nou adevăr: că lumina în vagoane este un lucru nu numai de prisos,—dar chiar o închipuire primejdioasă.

Insfârşit, mai este o condiţie de căpetenie între altele multe. Şi despre asta ne întreţinea, prin întunericul adânc al compartimentului, o voce năcăjită care parea să fie a unui om de afaceri

— Domnilor, zicea această tristă voce din îmbulzeală, mai este un lucru asupra căruia trebuie să ne modificăm vechile noastre păreri. Inainte vreme, în ţara noastră, încredinţai poştei şi trenului un colet ori o cantitate oare-care de marfă şi nici nu'ţi mai trecea prin gînd că n'ar putea ajunge intacte la destinaţie. Astăzi, domnilor, soarta acestor nevinovate colete şi mărfuri este cu totul arbitrară şi dramatică...! Pornesc de undeva, înarmate cu toate drepturile de călătorie; plătesc la anume vaduri vămi clandestine şi forţate, ca în evul mediu; iar când ajung la destinaţie nu trebuie să te miri prea mult dacă s'au înjumătăţit, ori dacă chiar şi-au schimbat cu desăvîrşire natura. Trebuia să fie stofă, şi găseşti piatra de pavat străzile. Trebuia să fie un vin generos şi nu găseşti decât apă nefiltrată. Une-ori —şi asta ni se pare mai franc şi mai categoric— nu găseşti nimic... Trăim în nişte timpuri în adevăr miraculoase!

— Domnule, îl întîmpină un glas blajin şi filosofic; toate aceste lucruri îşi au explicaţiile lor.

— Da, convin, răspunse cu grabă vocea omului de afaceri, constatarea însă nu poate face ca apa să devie vin şi pietrele stofă.

— Asta ar fi o pretenţie absurdă, îi observă cineva cu oarecare asprime, In toate necazurile trebue să avem treaz un gînd: că ţara noastră s'a întins în hotarele fireşti şi că, datorită minunatului nostru ostaş, prestigiul patriei noastre în lume a crescut foarte mult...

Se intinse o clipă tăcere, şi fiecare făcu *in petto* reflecţia că replica venea de la un bun şi solid patriot.

Glasul cel blajin şi filosofic se văzu însă nevoit să intervie:

—Mângîieri din categoria aceasta, domnule, mai avem. Romînul, se ştie e născut poet. Deci şi pentru acest motiv n'avem dreptul să fim jigniţi că stofele devin pietre şi vinul apă tulbure.

Vocea patriotică mormăi cu nemulţămire. Omul de afaceri, care se simţea oarecum vinovat pentru ameninţările şi constatările lui, se văzu obligat să arăte că n'are nici o pretenţie, mai ales că orice pretenţie şi orice cerere de despăgubire sunt zădarnice... Ca să ne îndulcească, îşi aduse aminte de o mulţime de întâmplări agreabile prin care trecuse cât a călătorit în patru părţi ale lumei, şi începu să ne povestească ceva, cu intenţia să ne depărteze de o dezbatere neplăcută.

—In călătoriile mele prin lume zicea el, mi s'a întâmplat odată să ajung la tropice, cu nişte negustori levantini... Acolo, debarcînd pe un ţărm sălbatic, între populaţii primitive, am asistat la expedierea unui stoc de pânzeturi colorate, în interior. Marfa, împărţită în patru sute de baloturi, trebuia să facă, în două luni, drumul dela Loango la Brazzaville, pe Congo. Pentru această expediţie s'au înfăţişat patru sute de negri aproape goi. Li s'au încredinţat baloturile şi au plecat. Aveau de străbătut drumuri lungi şi grele, pâraie umflate, poteci primejdioase pe supt pădurea tropicală... Ei bine, domnilor, negustorii francezi şi englezi dela comptuoarele ţărmului ştiau hotărât că stofele vor ajunge la destinaţie intacte.

Mi s'a părut un lucru vrednic de luare-aminte.

—Şi ce vrai dumneta să arăţi cu asta? treseri glasul cel neprietinos. Adică cum vine? Nişte sălbatici, nişte negri păcătoşi sunt mai cinstiţi,... Aşi vra să mă lămuresti ce vrăi să spui, Cine eşti dumneta, domnule? Explică-te!

—Pentru Dumnezeu, domnul meu, nu vă supăraţi, răspunse cu puţină umilinţă omul de afaceri. N'am vrut să spun asta. Mi'am adus numai aşa aminte de o întîmplare din tinereţe şi am povestit-o ca să treacă vremea. Dar altfel sunt gata să recunosc alăturea de dumneavoastră că Romînul are şapte vieţi în pieptu-i de aramă.

Cenzorul neprietinos tăcu şi păru mulţămit. Tăcurăm şi noi şi păru'răm mulţumiţi. Şi cu cât tăceam mai mult, cu cît era mai întuneric şi vagonul mai îmbulzit, cu atît păream mai mulţămiţi.

M. Sadoveanu

IN LOC DE INSEMNARI

Spre Rusia Nouă

In scrisoarea lui către G. Brandes, Kropotkin îşi arată teama de o „reacţiune furioasă şi rea" care ar veni în urma bolşevicilor dar fără a face legătură directă cu Denikin-Kolceac. Despre aceşti generali se exprimă cu precauţiune:

„Ori care ar fi intenţiile personale ale acestor doi militari"...

Se vede lesne că asemenea expresiune în Rusia jacobină de astăzi, sub ochiul unui Peters, înseamnă o aprobare a generalilor.

E adevărat că într'un loc Kropotkin îşi arată teama de atitudinea reacţionară şi pogromistă a marelui număr din anturajul lui Denikin-Kolceac. Lucrul e natural şi asemenea temere am şi eu. Dar teama aceasta nu atinge pe „toţi" cei din jurul generalilor. Iar dacă Kropotkin nu s'ar fi exprimat aşa de precaut, n'ar fi putut trimite scrisoarea.

Pe de altă parte, teoreticianul anarhist se teme de reacţiune fiindcă n'a urmărit evoluţia rusească timp de 50 de ani ai exilului la Londra. Căci Rusia social-revoluţionarilor, teroriştilor, liberal-anarhiştilor, social-democraţilor minimalişti, poporaniştilor, nihiliştilor-democraţi, cadeţilor, zemstvelor, autonomiilor locale etc. vor şti poate un an să clădească o Rusie Nouă liberă şi adânc democrată comunistă, organizându-şi prin Constituantă o viaţă care va fi un stimulent permanent pentru toate popoarele occidentale. Este Rusia opoziţionistă care timp de un secol a combătut „ţaratul" Romanovilor, şi astăzi răpune „hanatul" lui Lenin.

Eventualele excese care s'ar produce la reîntronarea ordinei, vor fi o fatalitate a dezechilibrărei generale şi vor fi cu totul accidentale şi trecătoare.

In jurul lui Denikin Kolceac sunt poate şi de acei care visează pe Romanovi, dar ei n'au nici o importanţă. Chiar d. Renovatus, polemiseând cu mine, constată că „o întoarcere înapoi nu e cu putinţă".

In perioda 1906—1917, Domele sub ţari erau revoluţionare şi disolvante. Cu atât mai mult astăzi o Constituantă va fi socialistă şi mai ales liberal anarhistă. De altfel, un cadet reies prin programul şi sinceritatea lui înseamnă ceva mai pozitiv decât un socialist occidental.

Aşa este Rusia tradiţională a revoluţiei seculare şi a literaturei libertoare. Şi tot aşa apare din scrisoarea lui Kropotkin, dacă nu ne pot cuim de frazeologia dictată de împrejurări, ci observăm fondul celor exprimate.

Alexis Nour

Demisia lui Ulmains!

BERLIN.—Doctorul Ulmains preşedintele consiliului Sifranien şi'a dat demisia şi va fi înlocuit prin socialistul Danendel.

Câteva note

De abia au început ploile şi oraşul nostru înoată în noroi.

Amarnic au mai ştiut atot puternicii stăpâni să înglodeze târgul Iaşului.

*

Indoială nu mai încape că se vor face alegerile la 2 Noembrie.

Rămâne de văzut la ce se vor servi aceste alegeri.

*

La Trajan un banchet pentru plecarea d-lui Grupenzky.

Fiind vorba de plecare, poporul ieşean a luat cu multă simpatie cunoştinţă de acest banchet.

*

Se miră un colaborator al Opiniei că regimentul 13 Ştefan cel Mare nu s'a bucurat de o recepţie solemnă, când a revenit în Iaşi, deşi a făcut multe acte de bravură.

Se miră degeaba, fiind că nimănea nu-i profet în ţara lui.

Blanzy

VIAŢA POLITICA

Se fac alegerile generale

— Ceva se petrece totuş —

— Guvernarea cu arma la umăr —

Credinţa noastră, afirmată în atâtea rânduri, se dovedeşte a fi fost întemeiată.

Alegerile nu se vor amâna. Parlamentul, ales sub regimul stărei de asediu şi al cenzurei represive, se va întruni la 20 Noembrie.

Puternicele motive, care silesc la o grabnică instituire a unui parlament, le-am expus şi analizat în diferite rânduri. Nu este dar nevoie să revenim. Viitorul parlament este mai necesar pentru treburi lăuntrice de cât pentru cele din afară. Ca atare acest parlament se va întruni, iar toate zvonurile, despre o eventuală nouă amânare, erau dinainte condemnate a se dovedi ca necorespunzătoare adevărului.

*

Aceasta nu înseamnă însă că ceva nu s'a petrecut, în chestia atitudinei ardelenilor. S'a petrecut şi se petrece, iar memoriul depus regelui dovideşte această cu prisosinţă.

Dacă cele ce se clocesc acum vor avea vre-o influenţă asupra soartei guvernului actual e îndoielnic. Ele vor crea însă o situaţie dificilă pentru viitorul guvern şi mai cu seamă pentru viitoarea viaţă parlamentară.

Nu precizăm, dar cele ce se vor petrece odată cu deschiderea parlamentului vor învedera dacă am avut sau ba dreptate.

*

Parlamentul se va întruni. Şi pe urmă?. Fi-va posibilă o guvernare liniştită, cu actuala stare de spirit?.

Nu se poate tăgădui că opinia noastră publică este nemulţumită; că starea de spirit, şi aşa destul de rea, este astă-zi frământată în chip extra-ordinar; că în special în capitala sunt vădite semne ale acestei profunde frământări.

Guvernarea viitoare, cu un parlament ales în condiţiile actuale, fi-va ea posibilă, fără ca cei în drept să nu stea în permanenţă cu arma la picior?. Şi acest lucru putea-va dăinui el mult timp?.

Iată probleme, care nu pot să nu preocupe pe cei meniţi a constitui dirigutirea de mâine.

Un act de greşită inspiraţie

— Circulara secretă a d-lui Mârzescu —

Deşi adversari fireşti ai d-lui Mârzescu, am privit cu simpatie la ascensiunea d-sale politică şi nu i-am precupeţit uneori chiar laude, atunci când în credinţa noastră socoteam că actele d-sale merită a fi astfel considerate.

Şi făceam acest lucru, dezbrăcaţi de orice spirit de partid, în primul loc, pentru că era un fiu al Iaşului şi în convingerea noastră adâncă era că această parte părăsită a ţărei are nevoe de influenţa fiilor ei deveniţi factori dirigutori; şi, în al doilea loc, pentru că, tânăr, îl socoteam sensibil vremurilor de acum şi curentelor noui şi deci în mod sincer aplecat spre democraţie.

Ca ministru de interne, făcuse figură bună şi părea a fi contribuit cu mult la acte care dovedeau o tendinţă de apropiere către democraţie. Câştigase, simpatii, ascendenţă, şi, ca moldoveni, lucrul ne bucura.

Se explică lesne dar de ce am fost în mod neplăcut impresionaţi de circul ra d-sale „secretă". Fără îndoială ea constituie un act de greşită inspiraţie şi invederează tendinţi şi procedeuri, care nu cadrează de loc cu manifestările d-sale nesecrete de până acum.

Ceea ce a făcut d. Mârzescu s'a mai încercat şi aiurea — şi fără succes. Probabil ca tot aşa va fi şi la noi.

In schimb, gestul d-sale de acum îi va dăuna mult şi îi va înstrăina simpatiile democraţiei cu adevărat. Actul de greşita inspiraţie de acum îi va costa probabil mult politicește în viitor.

Ca moldoveni, ca ieşeni, regretăm faptul, căci acest colţ părăsit are nevoie de concursul fiilor, a căror ascendenţa politică este de dorit să fie mereu în creştere şi nu în scădere.

Suferinţele îndurate de regele Carol

— Emoţionantele destăinuiri ale contelui Czernin —

Fostul ambasador al monarhiei austro-ungare la noi publică amintirele din epoca de la începutul războiului mondial. Partea privitoare la România cuprinde tragismul defunctului rege Carol. Reproducem întocmai cuvintele contelui Czernin:

„Singur, ca o stâncă în mijlocul mărei furtunoase a acestei uri, stătea regele Carol cu inima sa germană. Primisem însărcinarea de a-i ceti ultimatul la ace şi oară în care a fost remis a Belgrad şi impresiunea pe care această lectură a făcut'o asupra regelui, îmi va rămâne pe veci neuitată. El, omul de stat bătrân şi cuminte, a recunoscut îndată însemnătatea enormă a acestui demers şi nu isprăvisem citirea documentului, când, palid ca moartea mă întrerupse cu exclamaţiunea: „Asta-i războiul mondial!" A durat mult până şi'a putut veni în fire şi a început să caute acele eşiri, care să'i lasa să spere că poate totuşi o soluţiune pacifică ar fi încă cu putinţă.

„Nespusa zguduire care se produsese în sufletul regelui în clipa în care văzu ca un fulger din cer senin, războiul mondial în faţa sa, se explica prin faptul că ştia perfect că acum trebuia să se evidenţieze în mod spontan conflictul dintre cea ce el socotea ca onoare şi datorie a sa şi poporul său. Sarmanul bătrân a dus această luptă, cât a putut de bine şi a căzut într'aceea. Regele Carol a murit din cauza războiului. Ultimele săptămâni au fost o tortură pentru bătrânul Domn, căci cele ce aveam ordin să-i comunic, îi apăreau ca nişte lovituri de bici. Eu aveam ordin să încerc totul pentru a obţine, corespunzător tratatului, imediata colaborare militară a României şi a trebuit să merg atât de departe în cât să'i amintesc „că cuvântul dat nu îngăduie nici o interpretare şi un tratat e un tratat şi că onoarea lui îi impune să urgă spada". Imi amintesc de o scenă cu adevărat emoţionantă, când bătrânul rege, plângând cu hohote, s'a aruncat pe biroul lui şi încerca cu mâinile tremurânde să'şi rupă de la gât ordinul „Pour le mérite" pe care'l purta în permanenţă. Pot spune fără nici o exagerare, că l'am văzut prăpădindu-se sub aceste lovituri de măciucă şi că emoţiile sufleteşti prin care a trecut, i'au scurtat fără îndoială viaţa".

Informaţii

*** In ultimul timp s'a vorbit mult despre misiunea d-lui general Coandă care ar fi fost împuternicit ca la un moment dat să semneze pacea cu Austria.**

Ştirea părea extraordinară şi ca atare cerea sa fie privită cu oare care rezervă.

Telegraful ne vesteşte însă astăzi un fapt care pare a confirma că într'adevăr d. general Coandă ar avea un rol important de îndeplinit zilele acestea la Paris

Intr'adevăr, în textul telegramei al cărui conţinut cetitorii îl găsesc la „ultima oră" se spune, într'un interview pe care secretarul delegaţiunei el acordă ziarului „Petit Parisien" că sunt puternice speranţe că odată cu sosirea d-lui general Coandă la Paris se va da o grabnică soluţie conflictului su România

Sensul cuvintelor „grabnică soluţie" n'are nevoe a mai fi subliniat.

* *Pe piaţa de ieri cursul rublei Kerenski a scăzut la 14 bani.*

* *Incă unei industrii interesante i s'a pus sfârşit de o bucată de vreme.*

Celebrele câştiguri fantastice şi „de peste noapte" dela Bursa din Capitală au luat sfârşit. La cursul acţiunilor este o stagnaţiune completă, dacă nu chiar o tendinţă mereu spre scădere.

* Să fie adevărat?. —*Din cercuri bine informate se afirmă că peste 2—3 zile guvernul va ridica complect starea de asediu şi cenzura atât în regat cât şi în teritoriile alipite.*

* *Certificatele de alegători.* — In conformitate cu telegrama Ministerului de Interne No 46976 din 27 Octombrie crt. se aduce la cunoştinţa d-lor Alegători pentru adunarea deputaţilor şi Senat, care se găsesc în posesiunea unui certificat de alegător în care numele sau altă indicaţiune ar fi greşită, că vor putea să se prezinte la vot, având însă asupra lor orice act prin care să'şi stabilească indentitatea sa, de pildă: O carte veche de alegător, un extract de naştere, un certificat de studiu, un abonament la căile ferate etc.

In consecinţă d-nii alegători cărora li s'a refuzat eliberarea certificatelor de alegător, pe motiv că numele este greşit tipărit, se vor prezenta din nou la circonscripţiile poliţieneşti în raionul cărora domiciliează pentru a'şi primi aceste certificate, putându-se servi de ele după cum s'a arătat mai sus.

TEATRUL LIRIC (fost Pastia)

Mare serbare teatrală în onoarea mult apreciatului artist
GH. AL. CARJA
fruntaş al scenei teatrului Naţional din Iaşi, cu preţiosul concurs al simpaticul artist I: ASKENAZI se va reprezenta
JOI 30 Octombrie ora 9 seara fix

MANASSE

Dramă în 4 acte de Ronetti Roman. D. Cârjă în rolul de Manasse şi d. Askenazi in Zeilig Schor. Biletele se găsesc de pe acum la d. Herman Braunstein, impresar.

Cunoscutul „MAGAZIN GENERAL„
MAX & BERNHARD BERCOVICI
— PIAŢA UNIREI 87 —

Aduce la cunoştinţă vechei şi onoratei sale clientele că a adus din Franţa, un mare transport de lingerie fină bărbătească şi de dame, între care; cămăşi speciale de frac. garnituri de masă, ciorapi, fantaisie de dame şi pentru bărbaţi, diferite sorturi, de mănuşi, articole de toilette ca: Truse, Beuate de main, Voilette de matasă cele mai noi, Mare asortiment de parfumerie franceză etc. punîndu-le în vînzare cu preţurile cele mai moderate. In curînd articole de iarnă, jachete de lînă pentru dame, jambiere etc.

MULŢUMIRE

Subsemnatul Nicolai I. Olănescu, comerciant, aduc prin prin aceasta vii le mele mulţumiri D-nei D-r SUSANA GROSI şi Moaşei NATHALIA NICOLAU pentru îngrijirea şi ajutorul pe care l-au dat soţiei mele SMARANDICA cu ocazia naşterei fetiţei mele Paraskiva-Vera în ziua de Duminică 26 Octombrie ora 6 p. m. după o suferinţă de 8 zile. Atât mama cât şi copilul sunt pe depline sănătoşi, graţie îngrijirilor date.
28 Octombrie 1919 Nicolai I. Olănescu

Asociat care să înlocuiască patronul cunoscător în branşa articolelor de lux şi mobile, se caută pentru un mare şi vechiu magazin din Iaşi centru oraşului.
Oferte sub «Asociat» la Agenţia de Publicitate I. Brăniştеanu str. Gh. Mărzescu 28 Iaşi.

Se caută un vătaf energic care să se pricepă bine la arat şi la creşterea vitelor şi un bun **magazioner**, la o fermă din Iaşi.
A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniştеanu str. Gh. Mărzescu 28 Iaşi.

IMPORTANT
pentru D-nii COMERCIANŢI din PROVINCIE Cumpăraţi toate articolele de mărunţişuri, galanterie şi lăbrărie în ENGROS eftin de la „MAGAZINUL UNIVERSAL" cu mărunţişuri, galanterie şi librărie.
FANICĂ THEODORESCU
IAŞI str. Anastasie Panu 36 lângă Piaţa Halei.

„MUNCA"
— INGINER C. STROJA —
a adus un mare transport de geamuri toate dimensiunile şi le-a pus în vînzare la BANCA IAŞILOR (în curte) en gros şi en detail.
Se pun geamuri la domiciliu şi mai urgent, aducându-se ramele respective la depozit, unde se află un atelier special.

Cărţi de şcoală cursul primar se găsesc de vânzar la
— FANICA TEODORESCU —
Iaşi str. Anastasie Panu 36 lângă Piaţa Halei.

Incunoştiinţare

Subsemnaţii: Vasile Romanescu, Florea Gogiu, Gheorghe Tanaschievici, Dumitru Gavrilaş şi Ion Cazacu dom. Iaşi. cesionarii drepturilor d-lor: Vasile Arsenie, Theodor Paiu Theodor Munteanu, Vasile Fabricantu şi Theodor Grigoriu, în secietatea „Progresul" a maiştrilor cizmari români din Iaşi, aducem la cunoştinţa publicului că am retras d-lor Ştefan Istrati dom. Iaşi str. I. C. Brătianu No, 109 şi Alex. Olşanschi str. Ştefan cel Mare vis-a-vis de Mitropolie procura ce au avut-o de la membrii sus zisei societăţi şi in consecinţă d-lor nu vor mai putea întreprinde nimic în contul Societăţei.

Vasile Romanescu, Florea Gogiu
Gh. Tanaschievici D-tru Gavrilaş
Ion Cazacu

De vânzare
imobilul din Iaşi str. Florilor No. 30 în condiţiuni avantajoase.
Informaţiuni la d-l avocat I. Serafimi str. Cuza-Vodă 35.

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa doritorilor că la 15 Noembrie 1919 vor începe prelegerile organizate de Direcţiunea Cadastrului pentru formarea operatorilor şi ajutorilor operatori topometri.

Prelegerile se vor ţine la Bucureşti şi Iaşi în cîte două secţiuni 1) Secţiunea I-a Operatorilor topometri, în care vor putea fi admişi a) Inginerii Hotarnici b). b). Absolvenţii liceului real sau modern, c. Absolvenţii şcoalelor de Ofiţeri, d. Absolvenţii şcoalei de conductori de Lucrări Publice, e) Absolvenţi. şcoalei de conductori de pe lângă şcoala superioară de Arhitectură, f. Absolvenţii şcoalelor Tehnice medii din străinătate sau posesorii unui titlu echivalent. 2) Secţiunea II-a ajutorilor operatori topometri, în care vor putea fi admişi: a) Absolvenţi a 4 clase gimnaziale sau posesorii unui titlu echivalent. b) Absolvenţii şcoalelor medii sau inferioare de agricultură sau meserie. c) Absolvenţii şcoalei de cartografie a serviciul Geografic al Armatei.

Prelegerile vor dura pînă la 15 Martie următor. După terminarea acestor prelegeri auditorii vor trebui să facă în faţa comisiunei numită de direcţiunea cadastrului dovada că şi-au insuşit cunoştinţele cerute de programul analitic. Cei admişi vor fi repartizaţi la diferite moşii şi vor participa pe teren la lucrările topometrice. Durata lucrărilor practice va fi de 3 luni în care timp participanţii vor primi o diurnă de 20 - 25 lei pe zi pentru secţiunea ajutorilor de operatori şi 25-30 lei pe zi pentru secţiunea operatorilor topometri, în raport cu gradul în care şi-au insuşit cunoştinţele teoretice. Programăl analitic al prelegerilor este publicat în Monitorul Oficial No. 269 din 28 Februarie 1919. Inscrierile se fac în toate zilele de lucru pentru Bucureşti la Direcţiunea Cadastrului str. sf. Dumitru No 2 etaj III camera No. 45 de la ora 11—13 iar pentru Iaşi la Universitate laboratorul de mecanică între orele 9 12 şi de la 3—5 cu începere de la 20 Octombrie pînă la 5 Noembrie 1919 inclusiv. Cererile de inscriere vor fi însoţite de următoarele acte 1) Certificatul de studii, 2) Extractul de nastere, 3) Certificatul de naţionalitate, 4) Adeverinţă că au satisfăcut legea recrutarei.

Paulina Soţie, copii: Emil, Adolf, familiile Kaizerman, Haimovici şi Sitner au nemărginita durere de a anunţa moartea prea iubitului lor

DAVID HAIMOVICI

în vârstă de 40 ani
decedat în ziua de 28 Octombrie Inmormîntarea va avea loc astăzi Mercuri 29 Oct. la ora 2 jumătate a. c. Cortejiul va porni dela locuinţa defunctului din str. Usinei 54.

※ D. Climescu, preşedintele comisiei interimare, a luat dispoziţia de a nu se mai permite nici un export de făină din localitate.

※ In cursul lunei viitoare. va avea loc la *Haga* o conferinţă provocată de episcopii americani, pentru a se stabili o apropiere intre diferitele biserici.

Preotul Cicerone Iordăchescu este delegatul eparhiei Moldovei la această conferinţă.

※ Azi, fiind aniversarea naşterei Suveranei, un Te-Deum s'a oficiat la Mitropolie, la care au luat parte representanţii autorităţilor militare şi civile, precum şi o azistenţă de elită.

※ *Şedinţa Comisiei interimare.*—Membrii Comisiei interimare s'au întrunit aseară, sub preşedinţia d-lui Climescu, care amintind de imprejurările ce au adus retragerea d-lui Crupenschi, roagă ca membrii Consiliului să-i dea şi d-sale tot concursul pentru a putea continua opera comunală.

D. V. I. Radu, rădică trei chestiuni. In primul rând, cere ca ori de câte ori se naşte o solemnitate sau o serbare, în care comuna ia iniţiativa, să nu se negligeze a se invita consiliul care e primul dator a lua cunoştinţa de aceste. In al doilea loc, crede nimerit a se da Consilierilor un semn distinctiv, pentru ca ei să-şi poată exercita drepturile lor în cele ce priveşte controlul. In sfârşit d. Radu cere explicaţie cu privire la lipsa ce se constată în piaţă.

D. Climescu recunoaşte dreptatea celor zise cu privire la participarea consilierilor la orice solemnitate ce are loc din iniţiativa comunei. Cu privire la exercitarea dreptului de control, fie care consilier să posedă o cartă, prin care să se arate calitatea de consilier comunal.

D. Manciu, dă explicaţia, cu privire la lipsa din piaţă. După desbateri, membrii Comisiei interimare, hotăresc a lăsa cu desăvârşire liber comerţul pentru verdeţuri, fructe, lapte, ouă şi brânzeturi.

D. Săteanu se rid că în potriva cererei morarilor de a spori preţul pâinei şi cere măsuri energice.

Se hotăreşte a se discuta chestia în şedinţa specială de Joi, la care vor fi invitaţi morarii şi brutarii.

Se voteazâ creditul necesar, pentru egalizarea sporului de salariu la funcţionari comunali, după decretul-lege din Septembrie trecut.

■ O NOUA SOCIETATE IN IAŞI. După cum arătam în numărul nostru de Duminecă ca şi Sâmbătă 12 Octombrie 1919 s'au pus bazele unei asociaţii din cele mai importante şi mai cerută de împrejurări. S'a declarat constituită *„Societatea anonimă pentru locuinţe eftine şi Construcţiuni"*.

Ea îşi propune a se ocupa de construcţiuni de imobile, intreprinderi de orice lucrări publice în legătura cu industria de Construcţiuni şi în special clădirea de locuinţe eftine, destinate a fi vândute cu talesniri de plată.

In acest scop va achiziţiona terenuri cu sau fără clădiri pe dânsele, va clădi pe aceste terenuri construcţiunile ce le va găsi trebuinciase, sau va transforma pe cele existente, va cumpăra ori ce materiale de construcţie şi le va revinde, dacă va găsi oportun va intreprinde ori ce lucrări de construcţiuni particulare, precum: Case, fabrici, ateliere etc. va prelua ori ce intreprindere de lucrări publice la Stat, Judeţ sau Comuna în legătura cu Industria Construcţiunilor şi mai cu seama la lucrările edilitare ale oraşelor principale din Moldova Basarabia şi Bucovina, va putea participa sau prelua ori ce intreprinderi industriale, cariere de piatră etc. pentru producerea materialului de construcţiuni şi instalaţiuni, va vinde imobile con truite şi chiar terenurile achiziţionate, va putea face în fine ori ce operaţiuni cari sunt în legătura cu scopul asociaţiei, enumerarea de mai sus fiind enunciative, iar nu limitativă,

Primul Capital social va fi de 3 milioane lei. Consiliul de administraţie având voe a-l ridica la 10 milioane, după apreciereа sa.

Aceasta suma de trei milioane o iau pe seama lor Banca Marmorosch Blank, Banca Moldovei, Banca Agricola şi Prima Societate de Economie rezervînd publicului un milion.

Membrii fondatori au subscris peste 200,000 lei, şi au semnat actul Constitutiv al Societăţii

Tot odată au ales, conform Statutelor pe un period de patru ani, Consiliul de Administraţie şi Censorii în persoanele D-lor:

D. A. Grecianu Preşedinte, C. Crupenschi Vice-Preşedinte, V. I. Radu Vice Preşedinte, Eug. Uhrinovschi Membru delegat al Asociaţiei. Ing. E. Borghela membru, G. N. Botez membru, M. Wachtel membru, Dr P. Flor membru Ing Ţăţu membru, Dr. N. A. Racoviţa membru, W. Dinermann membru.

Censorii: Dl. Dimitrie Dimitriu, D N. Georgescu, Dl. S. Dalberg.

TEATRUL LIRIC (Renovat cu totul)

In curînd soseşte Compania Israelită de Operetă, Dramă şi Comedii

I. GOLDENBERG & I. ASKENASY

care va da o serie de reprezentaţii in acest oraş. Inscrierile pentru bilete se fac de pe acum la Magazinul de Muzică A. WEINSTEIN.

Prevedem un viitor frumos asociaţiunii al cărei scop utilitar în silele de astăzi sare în ochii ori şi cui.

※ Vizita M. S. Regelui in Bucureşti va avea loc la mijlocul lunei Noembrie.

※ Se prevede o abundenţă de tutun anul acesta, intrucît recolta este foarte bogată

※ D. Nicolai Boutaş a fost numit magistrat-stagiar la Negreşti, judeţul Vaslui.

※ SARBATORIREA d-lui CRUPENSCHI — In sala Traian a avut loc aseară banchetul dat de membrii Comisiei interimare, în onoarea d-lui C. Crupenschi. Masa, bine servită de restaurantul Traian, s'a petrecut într'o atmosferă de dragoste sinceră.

Au ridicat toaste, d-nii Climescu, Manciu, V I. Radu, D-na Gavrilescu, Scutaru, Părintele Cicerone, Jordăchescu, C. Săteanu, Palade, Stoian, Vasiliu, Consilieri comunali şi M. Cauţman, ziarist. In toasturile s'au arătat activitatea, fără nici o invinuire politică, desfăşurată de d. Crupenschi în interesul obştesc şi dorinţa ca d-sa să vie din nou în fruntea Comunei, pentru a continua opera.

Vădit mişcat, d. Crupenschi, mulţumind tuturora, spune că a fost animat de sentimente democrate, ce de altfel l'au caracterizat toată viaţă.

Vorbind de lărgirea Comisiei interimare, a căutat să realizeze ideiaul său, acela de a face o administraţia comunală, în afară de ori ce invinuire politică. Aşa s'a adresat d-lui Climescu, pe care îl ştia un distins magistrat dl. V. I. Radu, cunoscut ca democrat şi cu a dânsu cunoscător în chestiile economice şi financiare, d-l Scutaru, care deasemenea ne face parte din nici o organizare politică, şi aşa toţi colaboratorii representând toate straturile societăţei.

Aminteste de marile serviciu aduse de d-na Gavrilescu prima femeie ce a intrat în Consiliul comunal.

După activitatea sa, spune că a făcut tot ce s'a putut face, în imprejurările grele şi animat de a servi în chipul ce mai democrat, interesul obştesc.

Cuvântarea d-lui Crupenschi a fost mult aplaudată şi serbarea a continuat, în aceeaşi atmosferă de expresiunea cele mai sincere dragoste.

※ PENTRU POŞTA.— Am atras de mai multe ori atenţia D-lui Director în mod oral asupra unui fapt neînsemnat în apparenţă, dar insemnat în fond. Anume, ştim prea că în Ardeal corespondenţa nu se franchează în mărci de ajutor. Acest lucru trebue să ştie şi forţa din regat. Cu toate aceste, veşnic suntem plătiţi cu ştreaf de 10 bani. Această sumă neînsemnată ridică chestiunea insemnată de principiu, dacă o regulă stabilită şi practicată trebue observată şi de poşta din Iaşi. In orice caz dorim ca Dl Director al poştei să ne onoreze cu o explicaţie.

In ce priveşte cenzurarea scrisorilor interne, ştiam din ziare că nu se mai face. In orice caz o scrisoare cenzurată în primire nu se mai cenzurează şi la esire. Observăm că scrisorile venite din Ardeal, cu toate că poartă pecetea cenzurei localităţii de expediare, sunt deschise la poşta din Iaşi.

Rugăm pe Dl. Director să ne onoreze cu o explicaţie şi în această privinţă.

※ Cinema ELISABETA — Astăzi în matinouri şi seara: „Suflet Vesel" sau Lăcomia piesă în 5 acte de celebrul romancier francez Eug. Sue. In rolul principal apare divina şi sărbătorita artistă d-ra Francesca Bertini. „Jurnalul actualităţilor" cu cele mai interesante noutăţi complectează programul.
Joi: Spionii de Victorien Sardou cu Vera Vergani şi Gustavo Serena.

Stiri Telegrafice

Rolul d-lui General Coandă la Paris

Se dezminte că s'ar fi produs un ultimatum

LION.— Ziarul „Petit Parisien" intervievând pe secretarul general al delegaţiunei române i s'a spus că generalul Coandă este aşteptat Marţi la Paris. Secretarul general crede că un aranjament grabnic va urma şi dezminte trimeterea de către Antanta a unui ultimatum României.

Pacea în Senatul American

—Părerea preşedintelui Wilson.—

LYON.—Corespondentul din Washington al ziarului „Morning Post" află din sorginte autorizată, că preşedintele Wilson mai bine ar refuza ratificarea şi promulgarea tratatului de către Statele-Unite, decât să-i vadă adus în stare de a fi nefolositor prin adoptarea rezervelor preconizate de unii senatori.

Raporturile Italo-Englezе

ROMA.— Noul ambasador englez Buchanan, intervievat de corespondentul ziarului „Giornale d'Italia", a declarat că Anglia voeşte continuarea legăturei amicale cu Italia şi doreşte inlăturarea oricărui echivoc. Voeşte însă augmentarea raporturilor comerciale şi inlesnirea schimbului de producţie.

Inaintarea lui Denikin

LION (Transocean). — Armatele din Caucaz şi Don progresează. Voluntarii au luat Gelelot. situat la 230 mile sud-vest de Moscova.

Chestia Bulgară

—Atacul presei franceze—

LION. — „Journal des Dèbats" scrie privitor la răspunsul Bulgariei: Guvernul Bulgar manifesta inconştienţă cînd are pretenţiunea dea recuceri teritoriu cari nu i-au aparţinut în 1914.

Ziarul zugrăveşte Bulgaria ca un agent de tulburări în Balcani.

Sârbii şi pacea cu Austria

Belgrad. — Un comunicat al biroului de presă Jugo-Slav arată că delegaţiunea Jugo-Slavă nu este autorizată încă a semna tratatul dela Saint-Germain. Guvernul se va pronunţa definitiv cînd va avea raportul suplimentar al delegaţiunei.

Wilson merge spre insănătoşire

Washington. Sănătea lui Wilson inbunătăţindu-se buletinele se vor publica din ce în mai rar.

SE CAUTA o femeie curăţită sa pricapă foarte bine la gătit, la 2 persoane.
Are odaie separată, lefă şi întreţinere foarte bună.
A se adresa la Agenţia de publicitate I Brăniştеanu str. Mărzescu 28 Iaşi.

Butoaie goale
La Depozitul de vinuri al Băncei Moldova, în curtea Băncei (str. Cuza Vodă se află de vânzare 150 butoaie goale de vin în bună stare, capacitatea variind dela 400—1500 litri şi se vând cu 4 lei deca

ANUL XV-lea NR. 3762

25 BANI NUMARUL

VINERI 31 OCTOMBRE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . . 20 „
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 266

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

In chestia orarului unic

III

Vreau să vorbesc despre experienţele făcute cu copiii, pentru a dovedi că ei obosesc mai lesne în jumătatea a doua din zi decât în prima. Voiu aminti pentru aceasta câteva experienţe citate de d-l dr. Schuyten:

„Griesbach arată, spre pildă, că senzibilitatea normală dimineaţa a copiilor supuşi serios la lucrările intelectuale în timpul primei jumătăţi de zi, n'a revenit la întoarcerea la şcoală la ora 2.

Din experienţele făcute de el se vede că la 2 ore elevii nu ating senzibilitatea pe care o au după o zi de congestie şi nici dimineaţa când încep lucrul, aşa că copiii îngrămădesc lucrul lor peste un rest de oboseală din ziua precedentă, care nu a fost încă eliminat.

Vanuod pretinde că 2 ore după prînz obosesc tot atîta cât 4 dimineaţa.

Wagner conchide că învăţământul de după prînz are nişte consecinţi dezastroase pentru sănătatea copilului şi se felicită de faptul că acesta are o supapă de siguranţă, de a se apăra contra noastră, care supapă este *neatenţia*.

Experienţele psihologice arată acelaş lucru. S'a constatat adică că copiii, dimineaţa după o oră de clasă, fac mai puţine greşeli şi omisiuni decît după prînz. Această jumătate de zi este prin urmare mult mai inferioară, ca rezultat al primei jumătăţi. Atenţiunea la 2 ore este inferioară celei de dinainte de prînz. Această diferenţă este mai marcantă în clasele inferioare.

Memoria deasemenea este mai bună dimineaţa decît după prînz.

Toate pledează prin urmare pentru suprimarea şcoalei de după prînz. S'ar ivi cu toate acestea o singură obiecţie, şi aceia din partea părinţilor. Aceştia n'ar avea ce face cu copiii cînd ar trebui să lipsească amîndoi de acasă pentru lucrul în fabrică.

Dar şi în afară de aceasta, părinţii încep să se desobişnuiască de a se interesa direct de educaţia copiilor lor. La această obiecţie se poate răspunde că nici cu 2-3 ore mai mult de şcoala ei nu se pot dispensa de ori-ce supraveghere a copiilor lor. Ori cu 2—3 ore mai mult, ori cu 2—3 ore mai puţin de şcoală, părinţii tot trebue să'şi impună sarcina de a'şi supraveghea copiii. Dacă copiii stau în sarcina învăţătorului 5 ore pe zi, ei nu pot sta mai mult şi la infinit.

In schimb însă sunt alte foloase care iarăşi pledează pentru jumătatea de zi. Faţă de lipsa de servitori la şcoală şi de lemne, servitorii pot mai lesne curăţi sălile de clasă într'o întreagă jumătate de zi. Nu s'ar consuma apoi atîta combustibil. Sălile ar fi mai bine încălzite şi aerisite. Copiii n'ar strînge atîta frig în timpul iernei şi nu ar rupe atîta în alţăminte, care acum sunt aşa de scumpe.

Dar mai este încă o obiecţie. Ni s'ar putea obiecta că vedem numai interesul nostru, al învăţătorilor. Da, este şi aceasta. Dar oare învăţătorul este o maşină care n'are nevoie de odihnă, de repaos, de timp liber în care să'şi poată căuta de interesele sale, de cultura sa proprie? Pînă acum nimeni n'a vorbit de sănătatea acestui factor şcolar. Intr'adevăr, faţă de noile metode, în care se cere vecinic vigilenţă din partea învăţătorului, acesta cheltueşte necontenit o cantitate de energie, ca să inventeze vecinie lucruri nouă, spre a nu plictisi pe copii. El poate deveni în curând neurastenic.

Funcţiunea de învăţător nu este de loc mecanică; învăţătorul trebue să fie necontenit numai viaţă, ca să răspândească viaţa şi în jurul său. S'au trecut vremile vechi, când învăţătorul, înarmat cu o vargă, se punea pe catedră şi făcea pe copii, sub puterea magică a nuelei, să repete din carte regulile şi definiţiile. Să se gândească cineva astăzi numai la cantitatea de energie ce o cheltueşte un învăţător modern până ce scoate o regulă sau o definiţie de la copii, pentrucă acestea nu trebue învăţate pe derost cum se făcea acum 50 ani în ţara noastră.

Este în detrimentul şcoalei ca să se ceară prea multă muncă din partea învăţătorului, căci nişte învăţători neurastenici sunt incapabili de a-şi face bine datoria.

De altfel s'a făcut şi la noi experienţa orarului unic în timpul din urmă, când din diferite împrejurări şcoala a funcţionat numai jumătate de zi şi, cu toată frecventarea neregulată, cu toate lipsurile de tot felul, şcoalele nu se poate zice că au dat rezultate prea rele. Căci dacă au lipsit multe lucruri, cu toate acestea n'a lipsit antrenul copiilor şi al dascălilor. Şi sunt sigur că în 3 ore de dimineaţă, dacă n'ar lipsi nici împrejurările materiale, s'ar face spor mult mai mult de cât în 5 ore în care învăţătorul n'ar reuşi decât să ambeteze pe copii. Un copil învaţă cât timp este atent, şi nu atîta timp cît stă cu cartea în mînă.

Un copil nu poate sta atent atîta cît cere oficialitatea.

Const. V. Buţureanu

Câteva NOTE

Vorba a fost dată omului pentru ca să şi ascundă gândirea — spunea cândva un diplomat încărcit.

Vorba din circulările secrete însă, este singura care dă pe faţă gândul adevărat al unui om politic.

*

Contele Czernin povesteşte că d. Take Ionescu a plâns şiroaie de lacrimi, în ziua când a sosit vestea despre asasinarea arhiducelui Frantz Ferdinand.

După cât se vede, ca d. Take Ionescu nu eşti sigur nici când râde, nici când plânge.

*

Deosebirea între America şi noi.

Acolo trenurile care au cea mai mare viteză sunt trenurile de marfă.

*

Se zice că la ultimele tentative de reconciliare, din partea liberalilor, d. Take Ionescu ar fi răspuns printr'un nu categoric.

Fiind vorba de şeful democraţilor care cunoaşte la perfecţie limba engleză, nu e rău să ne amintim de un percept american care sună:

= „Never take no for an answer".

Pe româneşte: Nu accepta niei odata nu, drept un răspuns".

Blanzy

Distrugerea fortificaţiilor de pe Rin

LION.— După tratatul din Versailles, toate lucrările militare situate în regiunea neutră, de pe ţărmul drept al Rinului, trebuie să fie doborîte. Partea meterezului fortificat din Strasburg, situat la capul de punte Kehl, va fi conservat pînă la sfârşitul ocupaţiei franceze.

IN LOC DE INSEMNARI

In jurul teroarei ruseşti

Cu prilejul articolului meu „Teroarea Neagră", d. Renovatus combătîndu-mă mi-a adresat următorul pasagiu:

„Cât despre admiterea teroarei negre, „în luptă cu cea roşă, înseamnă a în„dreptăţi într'o mână cea ce este „criminal în mâna lui Lenin ridicată „contra teroarei albe".

Simte oare d. Renovatus în ce abis l'a atras ardoarea de polemist?

Se poate oare face apropiere între un act terorist săvârşit de o individualitate omenească, *cu preţul vieţii sale*, şi un act de suprimare din partea statului, săvârşit contra omului răzvrătit?

Nu se vede oare d. Renovatus căzînd acum în ideologia tuturor guvernelor autocrate, cari totdeauna invocau pretexte de prosperarea societăţii prin mijlocul suprimării individualităţii, cu dictonul: scopul sfinţeşte mijloacele?

Cum? La cântarul moralului, utilului, raţionalului şi dreptului, aparatul suprimător şi forţător al Statului bolşevist, formidabil înarmat, face cât actul individual al unui tânăr idealist, sacrifiţîndu-şi viaţa?

D. Renovatus face sofism şi genera acestui sofism constă numai şi numai în acea erraţiune generală a spiritelor înaintate din Europa, cari cred că în Rusia teroarea neagră e aliată cu cea albă contra celei roşii.

Aici e o confuzie iar adevărul stă în aceia că puterea statului, fiind în mâna lui Lenin, tocmai teroarea lui devine teroarea albă, iar reacţiunea a fost şi este incapabilă să se ridice individual şi să plătească cu preţul unei vieţi răpunerea demnitarilor bolşevicţi!

Mâna lui Lenin s'a ridicat tocmai deasupra vastei societăţi liberal-anarhiste şi comuniste ruseşti, care îşi degaja totdeauna teroarea neagră. Acolo, unde Kropotkin e împiedecat să lucreze la elementele unei republici federaliste — acolo despotismul leninist ucide chiar pe socialiştii-revoluţionari şi în general pe toţi aceia cari nu sunt de acord cu bolşevismul.

La Moscova nici un reacţionar adevărat nu s'a ridicat contra bolşevicului separat pentru a l răpune, fiindcă toţi reacţionarii au trecut la bolşevici, unde nu se cere certificatul de naştere. In schimb aceşti bolşevici socotesc toată societatea rusească înaintată, drept „reacţionară".

Iată tristul adevăr al lucrurilor..,

Alexis Nour

VIAŢA POLITICA

Principiul minorităţilor, piatră de încercare

— Neajunsuri inerente stărei de fapt —
— Cei ce agită pe această chestiune —

Comunicări din capitală spun că în cuvântarea pronunţată la clubul liberal, d. Ionel Brăteanu a afirmat, din nou, că nu putem accepta ingerinţa străină, pe tema principiului minorităţilor, dar a susţinut că statul trebuie să asigure deplina libertate a acestor minorităţi, ast-fel ca toţi cetăţenii să fie egali în drepturi şi obligaţiuni.

Fără îndoială că principialmente vorbind dreptatea este de partea şefului liberal şi că o ingerinţă străină pe această chestiune nu trebuie şi nu poate fi admisă.

In aplicaţiunea practică, însă, este greu de crezut că vom putea face cu desăvârşire să fim guvernaţi, în această materie, de principiile enunţate de d. Brăteanu.

*

In primul loc, stările de fapt, cu cortegiul lor de tradiţie, cu sufletele acuma fasonate, cu sentimente de adversitate îmbuibate de generaţii, nu pot fi schimbate dintr'odată, ci se cere timp, mult timp, pentru ca o modificare în bine să se producă.

Şi apoi, nu se poate pretinde pentru minorităţi mai mult decît exista pentru populaţia autohtonă.

Or, la noi s'a făcut atît de puţin progres în această privinţă, atât de puţin contează cinstea, averea, libertatea individuală a autohtonului, încît ar fi o iluzie să'ţi închipui că lucrurile ar putea fi altfel faţă de locuitorii aparţinînd minorităţilor.

Timpul îşi va produce desigur remediul imediat, însă e greu de sperat ceva în bine.

*

Că aşa stau lucrurile, o dovedeşte manifestele incendiare antisemite, răspândite în populaţie de către candidaţii liberali şi independenţi. Cazul d-lui Dinu Brăteanu de la Câmpul Lung e tipic în această privinţă, după cum e caracteristic ceea ce a crezut de cuviinţă să vorbească ţăranilor părintele Gotcu, candidat liberal la o întrunire dintr'o comună din judeţul Iaşi.

Nu mai insistăm în privinţa fobiilor d-lui A. C. Cuza, care la cursurile de la Universitate predică pur şi simplu necesitatea progromurilor şi nici nu credem că trebuie înzistat asupra discursurilor incendiare şi străinofobe pronunţate la ocaziuni solemne şi în prezenţa armatei, de anumiţi energumeni şi propagandişti ai antisemitismului.

Pietrea ta prin tine... diriguire!

— Cu prilejul ultimului discurs al d-lui Brătianu —

Nimic surprinzător că am ajuns la violenţa actuală a luptelor dintre partide atunci când, pe consideraţiuni lăuntrice şi din afară, ar fi fost atât de necesară pentru ţară armonia şi solidaritatea între partidele diriguitoare.

Cele ce surprinde însă e faptul că această diriguire nu înţelege, macar prin instinct, că luptele de astăzi constitue pentru dinsa o adevărată sinucidere.

Până acum, acuzele şi incriminările contribuiau la scăderea creditului acestei diriguiri. Astăzi ele contribue la de-considerarea ei. Până acum, luptele calomnioase făceau pe marele public să spue că sunt toţi la fel. Astăzi opinia publică spune că, dacă sunt toţi de acest soi, apoi nu mai e nevoe să fie.

Se cunoaşte discursul de ieri al d-lui Brătianu: d. general Averescu este un «trădător», iar d. Take Ionescu un om pus «în serviciul intereselor străine». Astfel dar numărul trădătorilor a sporit.

Ce să creadă despre această ţară, lumea din afară şi mai cu seamă ce să creadă despre pătura noastră dirigentă, mulţimea care, sub influenţa suferinţelor şi a curentelor de acum, caută ceva nou, care să-i mulţumească trebuinţele de libertate şi de viaţă mai bună?

Pietrea ta prin tine.. diriguire română! Tabloul pe care'l prezintă astăzi lupta sfâşietoare dintre partidele politice, fascinează, cu siguranţă, ochii celor porniţi la răsturnarea stărei de lucruri de acum, răsturnare care ar însemna prăbuşirea tuturor celor ce astăzi încrucişează spada pe arena politică a ţărei româneşti.

Situaţia politică în Ungaria

Spre o clarificare a stărei actuale de lucruri

Clarificarea actualei stări de lucruri din Ungaria ne interesează foarte mult.

Este evident că primejdia armată nu mai există astă zi la graniţa noastră apusană. Bolşevismul a fost acolo răpus, dar forţa militară nu mai există.

Cu toate acestea întronarea unei forme regulate de diriguire, ne interesează şi din punctul de vedere al ordinei şi din acel al unei încetări definitive a stărei de război.

Iată pentru ce credem că se impune o deosebită atenţie celor ce se petrec acolo şi iată de ce subliniem ecoie de mai jos, care se anunţă din Capitala maghiară.

*

In urma sosirei lui Sir Clark la Budapesta politica de acolo s'a schimbat. Partidul naţional format în urma fuziunei dintre partidele opoziţioniste, a ţinut aiele acestea o şedinţă, sub preşedinţia lui Farkas Endre, care a făcut o expunere asupra situaţiei, declarând că primul ministru Friedrich a primit condiţiunile partidului naţional relativ la deslegarea crizei politice. Aceste condiţiuni sunt în rezemat următoarele: formarea unui guvern, care să nu depindă de nici un partid politic, să se aplice legea penală tuturor aceiora, cari ar face agitaţiuni pe principii de clasă sau de rasă, să se asigure libertatea individuală, să se restabilească pacea socială prin realizarea unei înţelegeri cu social democraţii şi cu muncitorii, să se desfiinţeze ministerul de propagandă.

*

La această întrunire 'au mai vorbit Hegedues şi Lovassy, cari au insistat asupra importanţei acestei schimbări. Ambii oratori au declarat că nu există altă soluţie decât formarea unui guvern din reprezentanţi ai tuturor partidelor, în conformitate cu nota d-lui Clemenceau.

Informaţii

※ „Viitorul" declară că guvernul Văitoianu nu va semna pacea şi că deci d. general Coandă nu ar avea misiunea pe care i-o atribue ziarele. Oficiosul liberal adaogă că chestia semnarei păcei cu Austria nu va fi tranşată decât după ce se va cunoaşte hotărârea parlamentului român.

Este lesne de întrevăzut care va fi această hotărâre, aşa încât întreaga chestiune rămâne pendintă şi se pune în forma următoare: România refuză să semneze pacea cu Austria. Care va fi situaţia internaţională ce se va crea ţărei noastre în urma acestei hotărâri?.

※ *Retragerea d-lui Clemenceau.* Telegramele sosite astăzi vestesc hotărîrea definitivă luată de d. Clemenceau de a se retrage din viaţa politică. Dacă acest lucru înseamnă o retragere cu adevărat, sau constitue numai o pregătire pentru preşedinţia republicei, este o chestie pe care o va deslega viitorul.

Incontestabil însă că plecarea „tigrului" va insemna o mare schimbare în viaţa politică dinlăuntru a Franţei. Ea va avea însă şi o repercusiune asupra soluţiilor unora dintre problemele ce mai sunt în litigiu înaintea Consiliului suprem.

In ce priveşte ţara noastră, este de netăgăduit că ne bucurăm de simpatia opiniei publice franceze; dar cum acţiunea individuală îşi are rostul ei în determinarea actelor politice, nu este fără interes a şti cine va fi succesorul d-lui Clémenceau.

Or, nu este indiferent dacă viitorul guvern francez va aparţine moderaţilor sau din contra, el va avea o coloraţiune a stîngei.

Punctul de vedere susţinut actualmente de Romînia mai curând va fi sprijinită de cei dintâi decît de aceştia din urmă care uneori au formulat critice împotriva ţinutei noastre.

TEATRUL LIRIC (fost Pastia)

Mare serbare teatrală în onoarea mult apreciatului artist
GH. AL. CARJA
fruntaş al scenei teatrului Naţional din Iaşi, cu preţiosul concurs al simpaticul artist I. ASKENAZI se va reprezenta
JOI 30 Octombrie ora 9 seara fix

MANASSE

Dramă în 4 acte de Bonetti Roman. D. Cârjă în rolul de Manasse şi d. Askenazi in Zeilig Schor. Biletele se găsesc de pe acum la d. Herman Braunstein, impresar.

Parfumeria „MERCUR"

Proprietari: MANOLE AIZIC et SIMON MOSCOVICI
CENTRALĂ: Bucureşti, Calea Victoriei 30 (Pasag. Macca)
SUCURSALA: Iaşi, Str. Ştefan cel Mare 53
Vinde eftin Parfumerie franceză: **Coty, Houbigant, Roger et Galet, Pivar, D'Orsay, etc.**
Articole de Cauciuc, pansamente, perii pentru dinţi, piepteni, etc.

Autocamionete şi Autocamioane

Pentru una tonă precum şi un nou transport de Anvelope şi Camere de aer pentru „FORD" au sosit la:

Noel

Societate anonimă Română de Tracţiune Mecanică
— Sucursala Iaşi —
Piaţa Casa-Vodă No.3

CORPUL IV ARMATA
SERV. INTENDENŢEI

PUBLICAŢIUNE

De oare ce la licitaţia ţinută în ziua de 22 Octombrie 1919 nu s'a acoperit întreaga cantitate de căciuli şi cojocele necesare trupelor din Comandamentul Corpului 4 Arm. se publică pentru cunoştinţa generală că se va ţine o nouă licitaţie publică cu oferte închise în ziua de 10 Noembrie 1919 ora 10 dimineaţă, în birourile Serviciului Intendenţei C. 4. (Localul Cercului Militar Iaşi), pentru aprovizionarea a: 22000 căciuli şi 5500 cojocele.

În aceleaşi zi se va ţine licitaţie publică la Divizia 8 a P. A. Cernăuţi, Divizia 8-a P. S. Botoşani, Divizia 7-a P. S. Roman, Divizia 14-a Bacău şi la Comandamentele Garnizoanelor Huşi, Vaslui, Fălticeni, Piatra-Neamţ şi Dorohoiu.

Ofertanţii vor depune odată cu oferta şi garanţia de 10 la sută din valoarea furniturei oferită, în recipisa Casei de Depuneri şi Consumaţiuni sau A-ţia Financiară.

Supra oferte sau oferte posterioare licitaţiei se vor considera ca neavenite.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu art. 72—82 din legea contabilităţei publice a statului.

Caietul de sarcine cuprinzând condiţiunile technice ce trebue să îndeplinească, furnitura şi modul de predare se poate vedea în orice zi de lucru la Serv. Intendenţei C. 4, Armată şi a Comandamentele arătate mai sus, pentru celelalte garnizoane.

Şeful Intendenţei Corpului 4 Armată
Intendent Colonel COSTINESCU

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa doritorilor că la 15 Noembrie 1919 vor începe prelegerile organizate de Direcţiunea Cadastrului pentru formarea operatorilor şi ajutorilor operatori topometri.

Prelegerile se vor ţine la Bucureşti şi Iaşi în câte două secţiuni 1) Secţiunea I-a Operatorilor topometri, în care vor putea fi admişi a) Inginerii Hotarnici b). b). Absolvenţii liceului real sau modern, c. Absolvenţii şcoalelor de Ofiţeri, d. Absolvenţii şcoalei de conductori de Lucrări Publice, e) Absolvenţi. şcoalei de conductori de pe lângă şcoala superioară de Arhitectură, f. Absolvenţii şcoalelor Tehnice medii din străinătate san posesorii unui titlu echivalent. 2) Secţiunea II-a ajutorilor operatori topometri, în care vor putea fi admişi: a) Absolvenţi a 4 clase gimnaziale sau posesorii unui titlu echivalent. b) Absolvenţii şcoalelor medii sau inferioare de agricultură sau meserie. c) Absolvenţii şcoalei de cartografie a serviciul Geografic al Armatei.

Prelegerile vor dura pînă la 15 Martie următor. După terminarea acestor prelegeri auditorii vor trebui să facă in faţa comisiunei numită de direcţiunea cadastrului dovada că şi-au insuşit cunoştinţele cerute de programul analitic. Cei admişi vor fi repartizaţi la diferite moşii si vor participa pe teren la lucrările topometrice. Durata lucrărilor practice va fi de 3 luni in care timp participanţii vor primi o diurnă de 20 25 lei pe zi pentru secţiunea ajutorilor de operatori şi 25-30 lei pe zi pentru secţiunea operatorilor topometri, in raport cu gradul in care şi-au insuşit cunoştinţele teoretice. Programăl analitic al prelegerilor este publicat in Monitorul Oficial No. 269 din 28 Februarie 1919. Inscrierile se fac in toate zilele de lucru pentru Bucureşti la Direcţiunea Cadastrului str. sf. Dumitru No 2 etaj III camera No. 45 de la ora 11—13 iar pentru Iaşi la Universitate laboratorul de mecanică intre orele 9-12 şi de la 3—5 cu incepere de la 20 Octombrie pînă la 5 Noembrie 1919 inclusiv. Cererile de inscriere vor fi insoţite de următoarele acte 1) Certificatul de studii, 2) Extractul de nastere, 3) Certificatul de naţionalitate, 4) Adeverinţă că au satisfăcut legea recrutarei.

Dorina Goldenberg
Heinrich Frisch
LOGODIŢI
Codăeşti Oneşti
In locul ori cărei alte instiinţări
Felicitările se primesc Sîmbătă în casele D-lui Şmil Goldenberg Codăeşti

Roza Motelsohn
Arthur Horovitz
LOGODIŢI
28 Octombrie 919 Iaşi

Fabrica de tâmplărie
RUDOLF SCHREINER, Şoseaua Arcu 5, caută spre angajare lucrători tîmplari.

Comptabil de prima forţă, o FUCTIONARA cu cunoştinţă de birou şi un SECRETAR pentru contencios se caută la o mare intreprindere din Iaşi Oferte detaiiate se vor adresa Agenţiei de Publicitate I. Brăniştean, Mărzescu 28 Iaşi sub „Rutinat"

De vînzare un Automobil FIAT 35 H. V. cu camioneţă şi caroserie Se poate vedea la Fabrica de Săpun CARMEN SYLVA Iaşi str. Nicolina 58.

De vînzare eftin un automobil «Ford» în perfectă stare de funcţiune.— **I. Rohr** str. I. C. Brătianu Iaşi.

Marele cartier general a dat ordine ca toţi magistraţii şi funcţionarii judecătoreşti mobilizaţi, insă detaşaţi la birourile electorale, sunt demobilizaţi, incepînd de azi şi până la 15 Noembrie inclusiv.

Corpurile de armată vor face demobilizarea, fără alte forme, decît telegrama trimisă şi preşedinţilor de tribunal.

Personalul Prefecturei de poliţie şi al brigăzei de siguranţă, intruniţi eri, au hotărât de a ridica un monument la cimitirul Eternitatea in amintirea regretatului Iordăchescu, fost şef de siguranţă.

S'a ales un comitet, care să aducă proectul la realizare, proclamând ca preşedinte pe d. Marcu, director prefecturei.

M. S Regina, care se află actualmente in Italia, va vizita curînd Parisul.

In ziua de 11 Noembrie se implineşte un an de la intrarea armatelor romîne in Bucovina

Cu acest prilej romînii bucovineni şi au manifestat dorinţa ca vizita M. S. Regelui la Cernăuţi să aibă loc la această dată.

Cu ocazia unui mare meeting ţinut la Londra, un orator marcant a cerut ca Anglia să inchee imediat pace cu Rusia bolşevică şi a combătut politica imperialistă a lui Colceak şi Denikin.

Comitetul Ligei Consumatorilor convoacă pe cetăţenii Iaşului la o mare intrunire de protestare contra desfiinţărei preţurilor pe articole de prima necesitate stabilite prin ordonanţele anterioare, intrunire ce va avea loc Vineri 31 Octombrie a. c. ora 5 p. m. in Sala de Gimnastică din str. Scoala de Arte.

Se anunţă intenţiunea administraţiei comunale de a suprima preţurile maximale şi a lăsa liber comerţul pentru zarzavaturi, brînzeturi, fructe etc. cu incepere de la 1 Noembrie, cu scopul de a determina reapariţia alimentelor in piaţă.

Aşa dar, impotriva speculanţilor nu pot lua autorităţile alte măsuri decît ale lăsa liberă specula.

Şi deocamdată pentru varză comercianţii cer 1 leu căpăţina. Cît vor cere după 1 Noembrie ?

O SOMAŢIUNE.—Ziarul „L'Information" afirmă că Consiliul Suprem a primit o telegramă a misiunei interaliate din Budapesta, prin care se cere ca Romînii să fie somaţi a evacua fără intîrziere capitala Ungariei.

Ziarul parizian adaogă că această cerere a fost admisă.

Ieri, şi au susţinut licenţa în drept, D-nii L. Friedman. Brumă Gheorghe, H. Gherner, Kiva Ornştein.

Azi, la ora 6 seara, se intrunesc unii profesori de la Conservatorul de Muzică şi de la şcoala de Bele Arte, pentru a pune bazele unui sindicat artistic.

Direcţiunea Şcoalei Normale de fete „Mihail Sturdza" Iaşi roagă pe toţi părinţii elevelor, pe foastele eleve ale şcoalei, pe profesorii pensionari ai şcoalei şi pe toate persoanele care se interesează de binele mersului şcoalei să ia parte la Adunarea Generală, care va avea loc, in ziua de 1 Noembrie, ora 4 (patru) p. m. în localul şcoalei din Str. Toma Cosma, pentru alegerea membrilor care trebue să compue Comitetul Şcolar.

In acea seară, democraţi naţionaliştii ţin o intrunire publică, in sala Bejan, va lua cuvântul, intre alţii, şi d. A. C. Cuza.

Atât Primăria cât şi Prefectura de Poliţie, au placardat pe zidurile oraşului, instrucţiunile cuvenite, cu privire la rectifică din luptele electorale.

Din Paris s'a notificat Consiliului Dirigent din Transilvania că s'a hotărât trimiterea a 150 profesori francezi pentru instrucţia în liceele ardelineşti.

S'a pus la dispoziţia Centralei băncilor populare un prim avans de 50 milioane lei care va servi la acordarea de împrumuturi obştilor săteşti pentru plata arendăilor pământurilor expropriate.

Ministerul de războiu a făcut cunoscut autorităţelor, că nu este permis ofiţerilor, de a vinde prin băcăuri cai sau vite cornute, fără a avea autorizaţia specială a Marelui Cartier.

Cursurile liceului internat incep la 1 Noembrie.

Intr'un vagon de tramvai s'a arestat eri, pe individul Constantin Stegaru, vestit pungaş.

Administraţia financiară a intervenit la Prefectura de poliţie, cerând Concursul pentru ca agenţii fiscali, să poată incasa noile taxe pe vinuri.

La Podul Iloaei s'au arestat eri, nişte pungaşi cari incercau să vândă câţi-va cai furaţi din Iaşi.

Şcoalele cooperatiste judeţene şi-au inceput cursurile in toată ţara.

D Nicolae Iorga se află in Basarabia in propagandă electorală.

La Cooperativa „Traiul" s'a săvârşit eri un fort îndrăzneţ.

Pe când la ora 1, personalul se duse la dejun, nişte hoţi, rămaşi încă necunoscuţi, au deschis usa din faţă, şi intrând in prăvălie au spart biroul, de unde au furat suma de 7000 lei.

Au fost înfiinţate câte o grădină de copii la Podul-Iloaei, Belceşti-Andrieşeni şi Coarnele-Caprei (jud. Iaşi).

Mâine, la ora 9 dimineaţa, preoţii din oraş se intrunesc in Cancelaria protoeriei, in casele bisericei Sf. Haralambie, spre a-şi primi banii de lemne acordat de primărie, pentru incălzitul bisericelor.

Cu acest prilej, se vor face şi alte comunicări şi se vor distribui liste de subscripţie, pentru biserica din Mărăşeşti.

In curând se va representa pe una din scenele din oraşul nostru „Ebreea" tragedie evreească in 5 acte, intr'o frumoasă tradacere a doi tineri din localitate,

Repetiţia generală la piesa „Chemarea Codrului" de Diamandy, se face pe scenă, in seara de Vineri 31 Oct. ora 9 seara, cu decoruri, recuzită, costume, etc., aşa că Direcţia teatrului invită pe d-nii ziarişti să asite la această ultimă repetiţie, căci stagiunea se deschide a doua-zi cu această piesă.

D. Al. Elefteriescu, unul din cei implicaţi la fraudele de la gară, a fost pus aseară in libertate, din ordinul judecătorului de instrucţie.

Situaţia la Petrograd. — In ultimul timp se dădea ca sigură căderea Petrogradului şi faptul era aşteptat din zi in zi, ba uneori era anunţat ca indeplinit.

De vre-o trei zile insă nu se mai anunţă nimic. Şi iată că o telegramă recentă anunţă că, în urma unei bătălii crîncene, armata antirevoluţionară a lui Judenici a fost silită să se retragă grabnic spre Pskov.

FABRICA „OLEA", reincepînd lucrul, aduce la cunoştinţa publică că are de vânzare turte de floarea soarelui cu preţul de lei 30 suta de kgr, şi ulei cu 9 lei kgr. loco fabrica.

Comitetul local al Asociaţiei corpului didactic, s'a intrunit aseară şi a rezolvat mai multe chestiuni curente.

Comitetul şcolar al Liceului National, se intruneşte Sîmbătă, la ora 6 seară, având mai multe chestiuni importante la ordinea zilei.

BIBLIOGRAFIE.—„Răsăritul" No 7—8, cu colaborarea d-or Marin Ştefănescu, G. Ţiţeica, Al. Cazaban, V. Militaru etc,

— „Curierul Judiciar" No. 18.

— „Le Progrès Civique" anul I, No 12 cu un admirabil material de critică şi polemică. Paris avenue de la Grande-Armée 69,

SPECTACOLE

Cinema ELISABETA. — Astăzi şi ambele matineuri (3 şi 5 ore) şi seara se representă SPIONII splendidă dramă in 6 acte de Victorien Sardou.

In rolurile principale celebrităţile scenice italiene D-ra VERA VERGANI şi D: GUSTAVO SERENA

Mâine Vineri Prof. DALMED şi D-ra YONA la ultimele lor experienţe

La Terasa „Principele Mircea" cu incepere de astăzi la matineu şi seara apare cea mai desăvârşită artista PINA MENICHELI regina cinematografului in extra-ordinarul film MISTERELE CASTELULUI dramă in 4 mari acte şi un prolog.

Stiri Telegrafice

Retragerea lui Clemenceau

LYON (extrem orient). Clemenceau comunică că se retrage din viaţa politică din cauza vârstei.

Cooperarea finlandezilor cu Judenici!

LION.—Guvernul finlandez doreşte a coopera cu Iudenici spre a'şi asigura propria sa siguranţă şi a se pune in bune relaţii cu vecinii săi pe viitor.

Şedinţa consiliului suprem

LION.—Viitoarea şedinţă a consiliului suprem a fost fixată pentru Mercuri dimineaţa.

Ofensiva lui Denikin

— Continuă cu succes —

LYON (extrem orient). M. C G al lui Denikin anunţă că ofensiva ad desfăşoară pe intregul front în direcţiunea Kremenchug. Trupele lui Denikin au decimat puternice forţe duşmane, capturând un mare număr de prisonieri. Ofensiva continuă cu succes în regiunea Kiev şi în direcţiunea Mohilev unde s'a luat pradă insemnată.

Evacuarea provinciilor baltice

LION.—Membrii comisiei interaliate insărcinaţi a supraveghea evacuarea provinciilor baltice, vor pleca în curînd în Curlanda.

Normalizări telefonice

Lyon Transocean.— Din Paris se anunţă că s'au reluat comunicaţiile telefonice cu Anglia, Luxemburgul regiunea Saarului şi Spania.

Chestia Riga

PARIS.— Reprezentantul misiunei militare franceze în Letonia, a trimis o telegramă Colonelului Bermond, protestînd în contra bombardării din Riga.

Conferinţă industrială

PARIS —Guvernul a decis a convoca la Washington o nouă conferinţă industrială. 15 personalităţi luminate vor fi alese insu-şi de d'l Preşedinte.

Noua conferinţă se va întruni în curînd.

Clemenceau în Alsacia

LION. (extrem-orient),— La 4 Noembrie Clemenceau va pronunţa un mare discurs la Strasburg, in care va trata programul partidului republican în alegeri.

Căsătorie princiară

LYON (transocean)— Marea ducesă Charlotte va celebra căsătoria a cu principele Felix de Bourbon până la 6 Noembrie, in catedrala din Luxemburg. Serviciul divin va fi oficiat de nunţiul Papal.

Starea lui Haase s'a înrăutăţit

LION (extrem orient).— Din Berlin se telegrafiază că starea lui Haase s'a înrăutăţit din nou. Se va proceda la o nouă operaţie, deşi sunt puţine şanse de scăpare.